

IGA LAPS ON
KORDUMATU!

Alu Kooli kooli õppekava

Uus redaktsioon koos muudatustega kehtestatud direktori
käskkirjaga 02.02.2026 nr. 1-1/16

Alu 2025

1. Põhihariduse alusväärtused.....	5
2. Kooli eripära ja väärtused.....	6
2. 1. Eripära.....	6
2. 2. Väärtused.....	8
3. Kooli õppe- ja kasvatusesmärgid.....	9
Pädevuste kujundamine.....	10
Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:.....	10
I kooliastmes taotletavad pädevused.....	12
II kooliastmes taotletavad pädevused.....	12
4. Õppimise käsitlus ja õppekeskkond.....	14
4.1. Õppimise käsitlus.....	14
4.2. Õppekeskkond.....	15
4.2.1. Sotsiaalne ja vaimne keskkond.....	15
4.2.2. Füüsiline keskkond.....	16
4.3. Õpikeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused.....	17
5. Õppekorraldus.....	18
5.1. Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti.....	19
5.2. LÕK tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti.....	20
5.3. TÕK tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti.....	21
5.4. Õppe ja kasvatus korralduse alused.....	22
5.4.1. I kooliastme õppe ja kasvatus rõhuasetused.....	23
5.4.2. Rõhuasetus II kooliastmes.....	23
6. Hindamise korraldus.....	24
6.1. Sõnaline ja numbriline hindamine.....	25
6.2. Mitteeristav hindamine.....	26
6.3. Kujundav hindamine.....	26
6.4. Käitumise ja hoolsuse hindamine.....	27
6.5. Hindamisest teavitamine.....	27
7. Distantõppe korraldus Alu Koolis.....	28
7.1. Distantõppe võtmelemendid ja kaks suunda Alu Koolis.....	28
7.2. Distantõppe vahendid.....	28
7.3. Eriolukorrast tingitud hindamine.....	29
8. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord.....	30
8.1. Koolis töötavad tugispetsialistid.....	30
8.2. Õpilase individuaalse arengu toetamiseks kohaldatavad erisused.....	33
8.3. Mittestatsionaarses õppes kohaldatavad erisused.....	33
9. Lihtsustatud õppekava lihtsustatud õpe.....	34
9.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid.....	34
9.2. Pädevused.....	35
9.3. Taotletavad pädevused ning õppe ja kasvatus rõhuasetused arenguperioodide kaupa.....	36
9.3.1. Taotletavad pädevused 1.–2. klassis.....	36

9.3.2. Õppe ja kasvatus eeskirjad 1.–2. klassis.....	36
9.3.3. Taotletavad pädevused 3.–4. klassis.....	37
9.3.4. Õppe ja kasvatus eeskirjad 3.–4. klassis.....	38
10. Õpilaste ja vanemate teavitamise ning nõustamise põhimõtted.....	39
11. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.....	40
12. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	41
Ainevaldkond keel ja kirjandus: eesti keel.....	42
Eesti keele ainekava.....	42
Eesti keele LÕK ainekava.....	53
Ainevaldkond kehaline kasvatus: kehaline kasvatus.....	62
Kehalise kasvatus ainekava.....	67
Kehalise kasvatus LÕK ainekava.....	92
Ainevaldkond kunstiained: muusikaõpetus, kunstõpetus.....	96
Muusikaõpetuse ainekava.....	96
Kunstõpetuse ainekava.....	112
Kunstõpetuse LÕK ainekava.....	117
Ainevaldkond loodusained: loodusõpetus.....	126
Loodusõpetuse ainekava.....	126
Loodusõpetuse (LÕK) ainekava.....	141
Ainevaldkond matemaatika: matemaatika.....	148
Matemaatika ainekava.....	148
Matemaatika LÕK ainekava.....	188
Ainevaldkond sotsiaalsed: inimeseõpetus.....	194
Inimeseõpetuse ainekava.....	194
Inimeseõpetuse LÕK ainekava.....	202
Ainevaldkond tehnoloogia: tööõpetus, tehnoloogiaõpetus/käsitöö ja kodundus.....	210
Tööõpetuse, tehnoloogiaõpetuse/käsitöö ja kodunduse ainekava.....	210
Tööõpetuse LÕK ainekava.....	217
Ainevaldkond võõrkeel: A-võõrkeel.....	224
Inglise keele ainekava.....	224
Valikõppeaine: väärtuste õpe.....	229
Väärtuste õpe ainekava.....	229
Valikõppeaine: informaatika.....	234
Informaatika ainekava.....	234
Huviringide ainekavad.....	255
Alu Kooli kunstiringi ainekava.....	255
Alu Kooli mudilaskoori ainekava.....	256
Alu Kooli puidutööringi ainekava.....	257
Alu Kooli rahatarkuse ringi ainekava.....	259
Alu Kooli spordiringi ainekava.....	262

Üldosa

Alu Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument. Kooli õppekava on koostatud lähtuvalt põhikooli riiklikust õppekavast, põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse. Kooli õppekava koostamise ja arendamise korralduse eest vastutab kooli direktor. Enne kinnitamist peavad kooli õppekava heaks kiitma kooli õppenõukogu ja hoolekogu. Kooli õppekava kinnitab direktor.

Kooli õppekava koosneb kahest osast:

I õppekava üldosa

II ainevaldkondade ja huviringide kavad

Kooli õppekava üldosas esitatakse:

1. põhihariduse alusväärtused
2. kooli eripära, väärtused ning kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid;
3. pädevuste kujundamine;
4. õppimise käsitus ja õppekeskkond,
5. õpikeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused;
6. õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus;
7. õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise põhimõtted;
8. hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord;
9. õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
10. distantsõppe korraldus Alu Koolis;
11. kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

1. Põhihariduse alusväärtused

Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Põhikool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks. Kooli õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad „Eesti Vabariigi põhiseaduses”, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus). Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Koolipere aitab kujundada koostöös perega ühiskonna väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.

2. Kooli eripära ja väärtused

2.1. Eripära

Alu Koolis on haridust antud juba 1868 aastast. Alustati vallakoolina Metsküla ja Uusküla piiril, hiljem on olnud koolil muid asupaiku kuni 1923. a avati Alu mõisa härrastemajas 6-klassiline algkool. Palju aastaid asus kool Alu mõisas, seejärel 19 aastat Väljamatsil taluhoones, kuni 1973. a kool suleti. Alu Algkool taasavati 1982. a vanas lasteaiahoones, mis selleks ajaks oli saanud endale uue maja. Tööd alustas õpetaja ja juhatajana Marika Raudauk, kes töötab tänaseni Alu Koolis klassiõpetajana. 1984 a nimetati kool ümber Alu Lasteaed-Algkooliks ning peale täielikku renoveerimist 2017. a sai ühendasutuse nimeks Alu Kool. Alu Koolist on välja antud raamat “Mõisapargikool. Alu Kool 1868-2008”.

Alu Kool võimaldab alushariduse (1,5 – 7 aastaste laste) ja põhihariduse omandamist I – II kooliastmes (1.- 4. klass) kodukoha koolis, mis asub looduskaunis ajaloolises Alu pargis. Alu Koolis töötab 5 lasteaiarühma, neist 4 rühma asuvad Alu Kooli Alu aleviku majas ja 1 rühm Kodilas (endises Kodila koolimajas) ja koolis 8 klassikomplekti, sh 4 eriklassi komplekti.

Lasteaed on liitunud: Hea Alguse (osaliselt) ja Kiusamisest Vabaks metoodikaga, toimub projektõpe.

Kool on liitunud programmidega: Kiusamisest Vabaks, Tervist Edendav Kool ja Liikuma Kutsuv Kool.

Osaletud on Taastava õiguse koolitustel ja mitmed töötajad oskavad neid põhimõtteid kasutada.

Projektid, koostööpartnerid on: Tervist Edendav Kool, Liikuma Kutsuv Kool, Rapla Vallavalitsus, Raplamaa Omavalitsuste Liit, Kaitseliit, Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi KIK).

Tänapäevane Alu Kool on avatud suhtumisega, uuendusmeelne ja iga õpilase arengut toetav kool, millel on olemas oma missioon, visioon ja tunnuslause. Ühistöös kooli õpilaste, lapsevanemate ja personaliga on välja töötatud oma kooli väärtused.

Missioon: Me väärtustame igaühe võimeid, õpihimu ja oskusi ning panustame koostöösse, austades ja hoolides, et luua tugev alus edasiõppimiseks ning hakkama saamiseks kogu eluks. Me pühendume võimaldama õppijatele parimat võimetekohast arengut ja haridust, säilitades samal ajal traditsioone ja tehes tihedat koostööd kogukonnaga.

Visioon: Alu Kooli kogukond on õnnelik, avatud ja uudishimulik ning suudab luua toetavaid ja sõbralikke suhteid nii iseenda kui ka teistega. Meie õppurid on igapäevaelus osavad ja enesekindlad ning Alu Koolis töötavad säravad, aktiivsed ja iseennast juhtivad õpetajad ja töötajad.

Tunnuslause: Iga laps on kordumatu!

2. 2. Väärtused

Alu Kooli põhiväärtused

Inimene on väärtus – laps, õpilane, vanem, õpetaja, töötaja.

Alu kooli peamised väärtused keskenduvad laste terviklikule arengule, toetades nii nende sotsiaalset, emotsionaalset, intellektuaalset kui ka füüsilist kasvu. Järgmised väärtused aitavad luua toetava, hooliva ja motiveeriva keskkonna, kus kõik tunnevad end olulise ja kaasatuna.

1) Hoolivus – teiste ja enda heaolu ning vajaduste austamine ning toetamine, oleme empaatilised, abivalmis ja toetavad. Täidame kokkuleppeid ja oleme sallivad ja lugupidavad nii elusolendite kui looduse vastu, väärtustame keskkonda.

2) Koostöö – meil on ühine eesmärk, mille me omavahel kokku lepime, mida kommunikeerime, et mõista üksteise seisukohti, vajadusi ja sihte. Toetades kaaslasi nii emotsionaalsel, sotsiaalsel kui praktilisel tasandil. Koostöö eesmärgiks on, et erinevate vaadete ja oskustega inimestel oleks võimalik ühiselt lahendada probleeme ja leida loomingulisi lahendusi, areneda ning omandada haridust.

3) Sallivus – oleme avatud ja aktsepteeriva suhtumisega, teiste arvamuste, kultuuride ja elustiilide suhtes, isegi kui need erinevad meie enda omadest. Sallivus hõlmab võimet aktsepteerida mitmekesisust ja austada teiste õigust oma arvamusele ja väärtustele. Sallivus toetab harmoonilist koostööd ja aitab vähendada konflikte ning arusaamatusi.

4) Ausus – ennekõike iseenda ja teiste suhtes, ausus loob usalduslikku keskkonda, kus liikmed saavad toetuda üksteisele ja usaldada, et me käitume õigesti ja eetiliselt. Aus suhtlemine aitab ennetada ja vajadusel lahendada arusaamatusi ja konflikte, kuna liikmed on avatud ning valmis probleeme arutama. Ausus aitab kujundada positiivset ja toetavat kultuuri, kus igaühe panust hinnatakse ja väärtustatakse.

3. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid

Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kujunemisele loovateks ja mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides perekonnas, tööl ja avalikus elus. Koolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine. Kooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist. Kool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist.

Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enesemääratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse. Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu kaasamisega.

Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

Kool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks.

Pädevuste kujundamine

Riikliku õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks ning kooliastmetes taotletavateks pädevusteks.

Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Need kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

Pädevuste kujundamise viisid kirjeldatakse: õpetaja töökavas, kooli üldtööplaanis, õppemeetodites, õppekäikudes, üritustes, õppekeskkonnas, enesehindamises, tagasisidestamises.

Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

1. **kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;
2. **sotsiaalne ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
3. **enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;
4. **õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;
5. **suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning

suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

6. **matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;
7. **ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmäärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust;
8. **digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõimingu teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.

Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste omandatuse kaudu.

Ainekavades esitatakse õpitulemused, mis toetavad kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute saavutamist ning valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakute saavutatuse kohta antakse õpilasele kirjeldavat tagasisidet kooli määratud viisil.

I kooliastmes taotletavad pädevused

Esimese kooliastme (1.–3. klass) lõpus õpilane:

- peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- oskab end häälestada ülesandega toime tulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitatud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- mõistab looduse väärtust ja käitub loodust hoidvalt;
- oskab sihipäraselt vaadelda erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

II kooliastmes taotletavad pädevused

4. klassis arendatakse ja õpetatakse õpilast alljärgnevatel pädevustel omandamise kaudu:

- hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;

- oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöö võtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- väärtustab keskkonda säästvate eluviisi, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada;
- tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- on leidnud endale sobiva harrastuse.

4. Õppimise käsitlus ja õppekeskkond

4.1. Õppimise käsitlus

Õppimist käsitletakse väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks

Õpet kavandades ja ellu viies:

- arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, terviseseisundit, huvi ja kogemusi;
- arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;

kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutusastemega õppida, arvestades sealjuures igäihe individuaalsust.

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikult lõimingu kaudu. Lõimingu toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab põhikool kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus. Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab põhikool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

4.2. Õppekeskkond

Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja kooli traditsioone.

4.2.1. Sotsiaalne ja vaimne keskkond

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- osaleb kogu koolipere;
- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
- koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- korraldatakse koolielu, lähtudes rahvusliku, rassilise, soolise ja muudel alustel võrdse kohtlemise põhimõtetest ning soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest.

4.2.2. Füüsiline keskkond

Füüsilise keskkonna kujundamisel koolis jälgitakse, et:

- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada raamatukogu (Alu raamatukogu asub Alu Kooliga samas hoones);
- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt (aktiivne ainetund, õuesõpe, spordiring).

Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume ning virtuaalses õppekeskkonnas, tagades õpilaste vaimse ja füüsilise turvalisuse ning tervise kaitse.

4.3 Õpikeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

Õpilase arengu toetamiseks, mitmekesiste õppimisvõimaluste ja õpikogemuste pakkumiseks ning erinevate õppeainete ja läbivate teemade lõimimiseks ning pädevuste kujundamiseks lisaks igapäevastele õppetundidele koolis korraldatakse ka järgmisi tegevusi:

- temaatiline/ainealane sündmus - on ühekordne ning kindlaks määratud ajal toimuv klassiastme, kooliastme või ülekooliline üritus (aktused, jõulupeod, kooli sünnipäev, õpetajate päev jm);
- õpilasvõistlus - koolisisene, piirkondlik või vabariiklik olümpiaad, konkurss või võistlus (erinevad spordiüritused, algklasside koolidevaheline mälumäng (kevadadel ja sügisel Rapla Vesiroosi Koolis), matemaatikavõistlus "Känguru" jm);
- õppekäik/õues- või muuseumiõpe - on õppekavaga seotud enamasti ühe koolipäeva piires toimuv sündmus. Õppekäigu eesmärgid tulenevad riiklikust õppekavast ja ainekavadest.
- projekt/teemanädal - toimub pikemaajalise kindlaks määratud perioodi jooksul konkreetse eesmärgi elluviimiseks, kindlaks määratud projektijuhi ning vajadusel projekti meeskonnaga (tervisenädal, stiilinädal, teatrinädal, keskkonnanädal jm);
- huviring - õpilase individuaalse arengu tagamiseks loodud õppekava täitmist toetav õppering (spordiring, kunstiring, puutööring, mudilaskoor, rahatarkus, rahvatants, tüdrukute tehnoloogiaring). Ringitundide jagamine toimub põhimõttel, et võimalikult paljud õpilased saaksid end arendada ja teostada meelepärasel alal.

Õppekava täiendavad ka traditsioonilised üritused: ainepäevad, koolisisesed olümpiaadid ja mälumängud, omaloomingukonkursid, kevadised käsitöönäitused, sügisandide näitused, ühine väljasõit kevadel, kevadkontsert, jõulupeod, kadrilaat, rahvakalendri tähtpäevade tähistamine, kooli sünnipäev, Eesti erinevate teatrite ühiskülastused, õpetajate päeva tähistamine, parimate õpilaste ja nende vanemate vastuvõtt igal kevadel, ühised matkad, Alu suurjooks.

Muusika- ja kunstisuunda arendatakse edasi läbi ringitegevuste, ürituste ja lisatundide. Lõimituna teiste ainetega on Alu Koolis liikluskasvatus koos jalgratturite koolitusega III klassile. Samuti käsitletakse kõikides klassides rahatarkuse teadmisi (<https://fin.ee/finantspoliitika-valissuhted/rahatarkus/abiks-opetajale>). Lisandumas on lõiminguks kliimatarkused (<https://kliimatarkused.ut.ee/>) ja seksuaalkasvatus II kooliastmes (https://www.tai.ee/sites/default/files/2022-04/seksuaalkasvatuse_opetajaraamat_2022_veeb.pdf).

5. Õppekorraldus

Alu Kooli õppekavas on järgmised ainevaldkonnad:

keel ja kirjandus
kehaline kasvatus
kunstiained
loodusained
matemaatika
sotsiaalsained
tehnoloogia
võõrkeeled

Kohustuslikud õppeained

Alu Kooli õppekavas on esitatud järgmised kohustuslike õppeainete ainekavad:

keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus
kehaline kasvatus: liikumisõpetus
kunstiained: muusikaõpetus, kunstiõpetus
loodusained: loodusõpetus
matemaatika: matemaatika
sotsiaalsained: inimeseõpetus
tehnoloogia: käsitöö ja kodundus
võõrkeel: A-võõrkeel

A-võõrkeelena õpitakse Alu Koolis inglise keelt.

Valikõppeained

informaatika/robotika

5.1 Tunnijaotusplaani õppeainete ja klassite

Üldhariduskooli I ja II aste tagab õpilasele õppe kohustuslikes õppeainetes ja valikõppeaines alljärgnevas tunnijaotusplaanis vastavalt I ja II kooliastmele esitatud nädala õppetundide mahu:

	I	II	III	I kooliastme kohustuslikud tunnid	Valitud lisatunnid	I kooliastmes kokku	IV
A-võõrkeel			3	3		3	4
Eesti keel	7	7	6	19	1	20	6
Informaatika			1		1	1	1
Inimeseõpetus		1	1	2		2	
Kunstiõpetus	2	1	1,5	4,5		4,5	1
Käsitöö ja kodundus; tehnoloogiaõpetus							1
Kehaline kasvatus	2	3	3	8		8	3
Loodusõpetus	1	2	1	3	1	4	2
Matemaatika	4	4	5	10	3	13	5
Muusikaõpetus	2	2	2	6		6	2
Tööõpetus	1	2	1,5	4,5		4,5	
Väärtuste õpe	1	1			2	2	
Maksimaalne nädalakoormus	20	23	25				25

5.2 LÕK tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti

Õppeaine/klass	I	II	III	I kooliastme kohustuslikud tunnid	Valitud lisatunnid	I kooliastmes kokku	IV
Eesti keel	7	8	8	24		23	8
Informaatika			1	1	1	1	1
Inimeseõpetus	-	1	1	3		2	2
Kunst	1	1	1	3		3	1
Liikumisõpetus	2	3	3	8		8	2
Loodusõpetus	1	1	2	4		4	2
Matemaatika	4	4	5	15		13	5
Muusikaõpetus	2	2	2	3	3	6	2
Tööõpetus	2	2	2	6		6	2
Väärtuste õpe	1	1		1	1	2	
Maksimaalne nädalakoormus	20	23	25				25

5.3 TÕK tunnijaotusplaani õppeainete ja klassite

	I	II	III	I kooliastme kohustuslikud tunnid	Valitud lisatunnid	I kooliastmes kokku	IV
Eesti keel	4	5	6	15		15	6
Elu- ja toimetulekuõpe	3	4	4	14			4
Informaatika			1		1	1	1
Kunstiõpetus	2	1	2		3	3	1
Kunst ja käeline tegevus	2	2	2	15		6	3
Kehaline kasvatus	2	2	2	6		6	2
Rütmika	1	1	1	3		3	1
Matemaatika	2	3	4	9		6	4
Muusikaõpetus	2	2	2	3	3	6	2
Tööõpetus	1	2	1		3	3	1
Väärtuste õpe	1	1			2	2	
Maksimaalne töökoormus	20	23	25				25

5.4 Õppe ja kasvatuse korralduse alused

Õppe ja kasvatuse põhivorm on õppetund. Alu Koolis algavad tunnid 8.30 ning tunni pikkuseks on kehtestatud 40 minutit. Koolil on päevakava ja tunniplaan, mida muudetakse vastavalt vajadusele (ujumistunnid jms.). Kooli päevakava kajastab õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste, nagu pikapäevarühmas, ringides ja korraldatavate tegevuste järjestust ja ajalist kestust. Kooli päevakava kehtestab direktor.

Õpe on korraldatud erinevatel viisidel - enamus õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel, ujumistunnid ja liiklusõpetus toimub teatud, kokkuleppelisel ajal õppeaasta jooksul. Õpetus toimub aineüleselt läbivate teemade kaudu. Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada. Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad ka teiste ainevaldkondade õppeained ning tunni- ja kooliväline tegevus.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke;
- aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitleused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineülesed, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassiväliselt õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

Õppe- ja kasvatustegevuse huvitegevuse kaudu toetamise eesmärgid:

- Kooli traditsioonide hoidmine ja arendamine;
- Muusika- ja kunstisuuna hoidmine ja edasiarendamine;
- Õpilaste vaba aja sisukamaks muutmine.

5.4.1 I kooliastme õppe ja kasvatuse rõhuasetused

Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppe- tööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppe ülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.

Esimeses kooliastmes keskendutakse

- kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele. Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

5.4.2 Rõhuasetus II kooliastmes

Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmise- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:

- õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitud praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

Eriklassis võib muuta tunnijaotusplaani, näha ette vähendatud või asendatud õpitulemused ja vähendatud õppekoormuse, kuid mitte alla 20 õppetunni õppenädalas. Läbivad teemad määratakse kooli õppekavas, kohandades või muutes vajaduse korral põhikooli riikliku õppekava läbivaid teemasid.

6. Hindamise korraldus

Õpilase hindamisel ainekavades esitatakse nii kooliastmete õpitulemused kui ka õpitulemused õppeteemade läbimisel või osaoskuseti. Õpitulemused toetavad valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilasele sõnalist tagasisidet.

Hindamise eesmärk on:

1. toetada õpilase arengut;
2. anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
3. innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
4. suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
5. suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
6. anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Hindamisel lähtutakse põhikooli riiklikust õppekavast, mis seab eesmärgiks õpilase teadmiste, oskuste ja hoiakute kujunemise. See hõlmab kujundavat hindamist ja kokkuvõtvat hindamist. Hindamisel arvestatakse õpilase individuaalsust, sh vajadusel kohandatud (lihtsustatud või toimetuleku) õppekava, ning toetatakse õpimotivatsiooni. Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.

Alu Koolis kasutatakse õpilase teadmiste hindamisel I ja II klassis kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid. III ja IV klassis hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi viiepallisüsteemis, kus hinne «5» on «väga hea», «4» - «hea», «3» - «rahuldav», «2» - «puudulik» ja «1» - «nõrk» või mitteeristavalt. III ja IV klassides kunstiainetes (muusika ja kunst/tööõpetus), kehalises kasvatuses ning informaatikas hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi mitteeristavalt, kasutatakse hindeid: arvestatud "AR" ja mittearvestatud "MA". Hinde "AR" saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on kooli õppekavas märgitud piisavaks õpitulemuseks. Hinde "MA" saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on kooli õppekavas märgitud piisavast õpitulemusest madalamal.

III ja IV klassis kantakse tunnistusele kokkuvõtavad numbrilised hinded või mitteeristavad hinnangud mõlema poolaasta lõpul.

6.1. Sõnaline ja numbriline hindamine

Sõnalise hindamise korral antakse õpilase õpitegevusele ja õpitulemustele õpiprotsessi käigus suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid. Kokkuvõtvates hinnangutes tuuakse ära õpilase edusammud ja juhitakse tähelepanu arendamist vajavatele oskustele ning lünkadele teadmistes. Õpilasele antud kokkuvõtvad sõnalised hinnangud kantakse tunnistusele mõlema poolaasta lõpul.

Kokkuvõtvate hinnangute teisendamine viiepallisüsteemis:

1. hindegga „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
2. hindegga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
3. hindegga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
4. hindegga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
5. hindegga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

Hinde kujunemisel arvestatakse protsentuaalset hindedeskaalat:

0-19%, hinne „1”

20-49%, hinne „2”

50-74%, hinne „3”

75-89%, hinne „4”

90-100%, hinne „5”

6.2 Mitteeristav hindamine

Kokkuvõtva hindamise liik, kus ei kasutata erinevaid hindedkaalasisid (nt viiepallisüsteemi), vaid hinnatakse ainult seda, kas õpilane saavutas ainekavas kirjeldatud õpitulemused või mitte. Süsteem keskendub eelkõige sellele, kas õpilane vastab nõutud miinimum kriteeriumitele, mitte sellele, millisel tasemel ta neid ületas. Kui õpitulemused on piisavalt saavutatud, märgitakse hinne AR (arvestatud). Kui õpitulemusi ei ole saavutatud, märgitakse hinne MA (mittearvestatud).

6.3 Kujundav hindamine

Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämist kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega.

Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämist ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut. Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist.

Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni. Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

6.4 Käitumise ja hoolsuse hindamine

Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse ja muudesse ülesannetesse koolis: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus ülesannete täitmisel. Käitumist ja hoolsust hindab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega. Eriklassides 1.-3. klassini käitumist ja hoolsust ei hinnata. 4. klassi lõpus käitumist ja hoolsust hinnatakse. Kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta kaks korda õppeaastas õpilase klassitunnistusel. Jooksvat tagasisidet saavad õpilased ja vanemad õpilaspäeviku ja Stuudiumi kaudu.

Käitumise hindamisel lähtutakse järgmistest kriteeriumitest:

- Käitumishindega „**väga hea**“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras ja kes täidab kooli kodukorra nõudeid järjepidevalt.
- Käitumishindega „**hea**“ hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.
- Käitumishindega „**rahuldav**“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi.
- Käitumishindega „**mitterahuldav**“ hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid, ei allu õpetajate nõudmistele ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme.

6.5 Hindamisest teavitamine

Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnangute kohta. Õppeveerandi algul teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja (kaks või kolm korda aastas) ja vormi. Õpilasel on õigus teada, milline hinnang on aluseks kokkuvõtvale hinnangule. Hinnangutest (hinnetest) teavitamine toimub klassitunnistuse ja Stuudiumi kaudu.

6.6 1.–4. klassi hindamisjuhend

Määratleb hindamise põhimõtted ja korralduse 1.–4. klassides. Hindamise eesmärk on toetada õpilaste arengut, õppimise tahet ja enesehindamise oskuste kujunemist.

1. Üldpõhimõtted

1. Kõikides klassides kasutatakse kujundavat hindamist, mille eesmärk on toetada õpilase õppimist ja arengut.
2. Hindamine keskendub õppimise protsessile, mitte ainult tulemusele.
3. Hindamisel lähtutakse õpilase individuaalsest arengust ja tema eeldustest.
4. Mitteeristavat hindamist kasutatakse valdkondades, kus numbriline hindamine ei ole eesmärgipärane.
5. Mitteeristava hindamise tähised:
 - AR – arvestatud (õpilane on saavutanud õpitulemused)
 - MA – mittearvestatud (õpitulemusi ei ole saavutatud või osalemine puudulik)

2. Hindamine klassiti

1. klass

Jooksvalt kasutatakse kujundavat ja sõnalist tagasisidet (õpetaja kommentaarid, vestlused, tähelepanekud).

Kokkuvõtvalt kaks korda õppeaastas antakse sõnaline kokkuvõttev hinnang, mis käsitleb teadmisi, oskusi, õpioskusi ja suhtumist õppimisse.

Numbrilisi ega mitteeristavaid (AR/MA) hindeid ei kasutata.

2. klass

Jooksvalt kasutatakse kujundavat ja sõnalist hindamist.

Kokkuvõtvalt kaks korda õppeaastas antakse sõnaline kokkuvõttev hinnang.

Vajadusel kasutatakse mitteeristavat hindamist (AR/MA) praktilistes ainetes: kehaline kasvatus, rahvatants, muusika, kunstõpetus, tööõpetus.

3. klass

Jooksvalt kasutatakse kujundavat hindamist koos sõnalise, numbrilise (1–5) või mitteeristava (AR/MA) hindamisega vastavalt aine eripärale.

Kokkuvõtvalt kaks korda õppeaastas antakse numbriline või mitteeristav (AR/MA) hinnang.

Mitteeristavat hindamist kasutatakse praktilistes ja loovainetes: kehaline kasvatus, rahvatants, muusika, kunstõpetus, tööõpetus.

4. klass

Jooksvalt kasutatakse kujundavat hindamist koos numbrilise (1–5) ja mitteeristava (AR/MA) hindamisega.

Kokkuvõtvalt kaks korda õppeaastas antakse numbrilised hinded õppeainetes ja mitteeristavad hinnangud (AR/MA) praktilistes ainetes.

Mitteeristavat hindamist rakendatakse järgmistes ainetes: kehaline kasvatus, rahvatants, muusika, kunstõpetus, tööõpetus.

3. Kujundava hindamise vormid

- Õpetaja suuline või kirjalik tagasiside
- Õpilase enesehindamine ja kaaslase tagasiside
- Õppimise eesmärkide seadmine ja analüüs
- Õpimapi või e-portfoolio kasutamine
- Arenguveestlus vähemalt kord aastas

4. Hinnete tõlgendamine

Numbriline hindamine (1–5):

5 – väga hea: õpitulemused saavutatud täiel määral ja iseseisvalt

4 – hea: õpitulemused valdavalt saavutatud, mõningane juhendamine vajalik

3 – rahuldav: olulised õpitulemused saavutatud, kuid teadmistes esineb lünki

2 – puudulik: õpitulemused osaliselt saavutatud, vajab olulist juhendamist

1 – väga puudulik: õpitulemused saavutamata

Mitteeristav hindamine:

AR – arvestatud: õpilane on saavutanud aine põhieesmärgid

MA – mittearvestatud: õpilane ei ole osalenud või ei ole saavutanud põhieesmäärke.

5. Kokkuvõte

1. klass – kujundav ja sõnaline hindamine, kokkuvõtvalt sõnaline hinnang
2. klass – kujundav ja sõnaline hindamine, vajadusel AR/MA praktilistes ainetes
3. klass – kujundav, numbriline ja mitteeristav (AR/MA) hindamine
4. klass – numbriline ja mitteeristav (AR/MA) hindamine koos kujundava tagasisidega

7. Distsantsõppe korraldus Alu Koolis

Distsantsõppe viiakse läbi Alu Koolis järgmistel juhtudel:

- Häda- ja eriolukorra puhul, kui õppeasutuse töö on üle viidud täielikult distantsõppe vormile.
- Õpilastele, kes mingil põhjusel ei saa tavapärasel õppes osaleda (tervislikud põhjused jms).

7.1 Distsantsõppe võtmeelemendid ja kaks suunda Alu Koolis

Distsantsõppe kolm võtmeelementi on juurdepääs õppeprotsessile, õppeprotsessi paindlikkus ja õppijakesksus.

I suund: Online-õpe ehk sünkroonne e-õpe ehk reaalajas toimuv distantsõpe – õppija ja õpetaja on samas õpikeskkonnas, mis võimaldab õpilastel juhendajaga reaalajas suhelda, mis omakorda hõlbustab suhtlemist õpetajate ja kaasõpilastega.

II suund: Mittereaalajas toimuv e-õpe ehk mitesünkroonne e-õpe – sisaldab erinevaid õppematerjale (videoloengud, juhendid, ülesanded), kuid õpetaja ja õpilased on eraldatud ning õpilased ei saa reaalajas juhendajaga suhelda. Õpe sisaldab kindlaid tähtaegu, mis ajaks on vaja ülesanded täita. Õpilasel on vabadus töötada oma tempos ja enda aega juhtides.

Lähtuvalt õppija vajadusest võib neid kaht suunda lõimida ja nii tagatakse edu distantsõppe tingimustes.

7.2 Distsantsõppe vahendid

Alu Kool koostöös kohaliku omavalitsusega tagab distantsõppe ajaks õpilastele õppetöö eesmärgiks võimaluse arvuti kasutamiseks.

Õpetaja kui juhendaja roll distantsõppel:

- Õpilasele toetava kontakti algatamine ja säilitamine.
- Õppimise toetamine ja motiveerimine vastavalt õppija vajadustele.
- Õppijale pideva, kiire ja sisuka tagasiside jagamine.
- Õpetaja on õpilase jaoks kättesaadav koolipäeva ulatuses.
- Õpetaja seab distantsõppe korral mõistliku ajaintervalli, mille jooksul ta vaatab õpilase pöördumised üle ja reageerib pöördumistele.
- Õpetajal on valmisolek aidata lahendada ka õppijate neid probleeme, mis ei ole otseselt seotud õppeülesannete täitmisega.

- Õpetaja edastab õppijale selge ja ühemõttelise juhendi distantsõppel töötamiseks
- Süstemaatilise tagasiside andmine õppijatele enne kokkuvõtvat hindamist (kujundav hindamine).

7.3 Eriolukorrast tingitud hindamine

Eriolukorra algusest kuni õppeaasta lõpuni võib põhikoolis ja gümnaasiumis kasutada hindamisel kirjeldavat sõnalist hinnangut, millel puudub numbriline ekvivalent ning mida ei pea teisendama viiepallisüsteemis hindedkaalasse.

Hindamisel arvestatakse:

Õpimappi (jooksvad tööd, esitlused, õppeprotsessi mapp). Õpimappi formaat lepitakse kokku õpetajaga. Formaadi puhul arvestatakse järgnevaid võimalusi:

1. **Jooksvate tööde õpimapp** sisaldab teatud ajaks kogutud töid ja näitab õpilase saavutusi võrreldes kavandatud õpitulemustega.
2. **Esitlusemappi** kasutatakse kokkuvõtvaks hindamiseks. See sisaldab tööde paremikku, mis on valitakse välja koos õpetajaga. Mapis on koos valmis ja lõpetatud tööd.
3. **Protsessi õpimapp** sisaldab kõike, mis on seotud õppeprotsessiga.
 - Projektis osalemine – projekti aruanded, õpimapp, video- või fotosalvestused
 - Aruanded, esseed, kokkuvõtted, reaaliajas või lindistatud esitlused, videokonverentsi vormis arutelud.
 - Online-vestlused
 - Ülesannete lahendamine

8. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

Tugimeetmed on suunatud õpiraskustega, käitumisprobleemidega, tervisehäiretega, pikemaajaliselt õpikeskkonnast eemal viibivatele ja andekatele õpilastele. Tugimeetmete eesmärk on võimalikult varajane märkamine ja püüd ennetada õpi-, suhtlemis- ning käitumisprobleeme.

KLASSIJUHATAJA/ KLASSIÕPETAJA/ AINEÕPETAJA

Õpilase probleemide esmane märkaja on õpetaja. Õpetaja kasutab tundides erivajadusega õpilase abistamiseks vajalikke võtteid: õpilase eripärast tulenev lähenemine, individuaalne juhendamine ja sobiva õppevara kasutamine. Väljaspool tundi lisanduvad vajadusel konsultatsioonitunnid ja töö pikapäevarühmas. Õpetaja analüüsib õpilasele osutatud õpiabi ning annab hinnangu valitud meetodite tulemuslikkusele, millest teavitab õpiabi õpetajat ja HEV koordinaatorit. Klassiõpetaja/klassijuhataja suhtleb perega, andes teada probleemsest valdkonnast ja kasutusele võetud tugimeetmetest. Raskuste püsimisel konsulteerib klassijuhataja/klassiõpetaja või aineõpetaja tugisüsteemide spetsialistidega (eripedagoog, logopeed), et kohaldada tõhusamat õpiabi tunnis või tunniväliselt. Vajadusel teeb HEV koordinaatorile ettepaneku õpiabirühma suunamiseks.

8.1 Koolis töötavad tugispetsialistid:

ERIPEDAGOOG, HEV KOORDINAATOR

Toetab õpetajat töös haridusliku erivajadusega õpilastega, korraldab koostööd tugisüsteemi spetsialistide vahel, määrab koostöös spetsialistidega sobiva õpiabivormi ja jälgib/hindab õpiabi tõhusust, suunab õpilase individuaalsuse kaardi täitmist. Tulenevalt vajadusest teavitab ja nõustab koordinaator lapsevanemat, teeb ettepanekuid direktorile vajalike meetmete rakendamiseks, koordineerib tugisüsteemi koostööd asutuses ning sellest väljaspool.

LOGOPEED

Logopeedilist abi viib läbi logopeed. Logopeedi poolt läbiviidav häälikuseade toimub individuaaltööna kuni 20 minutit õpilase/lapse kohta nädalas. Häälikuseadel on vajalik lapsevanema pidev, aktiivne osalemine ja kohustus tagada järjepidev töö kodus. Logopeed toetab õpilase arengut, aidates kaasa kõne nende valdkondade arengule, mis on vajalikud õppekava omandamiseks. Logopeed osaleb erivajaduste väljaselgitamisel, logopeedilise abi planeerimisel ning korraldamisel. Teeb koostööd kooli juhtkonna, õpetajate, lapsevanemate ja erialaspetsialistidega, et leida parimad võimalused lugemis-, kirjutamis- ja kõneraskustega õpilaste õpetamiseks. Vajadusel teeb ettepaneku individuaalse õppekava rakendamiseks (sealhulgas diferentseeritud hindamiseks keeltes). Õppeaasta esimese kolme nädala jooksul selgitab logopeed välja kõneravi vajavad õpilased.

SOTSIAALPEDAGOOG

Toetab õpetajat töös haridusliku erivajadusega õpilastega, korraldab koostööd tugisüsteemi spetsialistide vahel, suhtleb lapsevanematega ja koolivälise tugivõrgustikuga. Tulenevalt vajadusest teavitab ja nõustab lapsevanemat, teeb ettepanekuid direktorile vajalike meetmete rakendamiseks.

ÕPIABIRÜHMA ÕPETAJA

Õpiabirühma õpetaja on võimalusel eripedagoog või eripedagoogilise lisaettevalmistuse saanud õpetaja. Õpiabirühma õpetaja osaleb töökoosolekul, nõustab lapsevanemat erivajadusega õpilase arendamisel ja tema toimetuleku toetamisel, selgitab välja õpilase psüühiliste protsesside arengutaseme ning lähtuvalt vajadusest aitab jõukohastada tema õppimist tunnis. Koostöös klassiõpetaja, aineõpetaja ja teiste spetsialistidega teeb õpiabirühma õpetaja ettepanekuid õpiabi vajavate õpilaste suunamiseks õpiabi rühma, koostab vajalikud töökavad, valib sobiva õppemetoodika, õppematerjalid ning arendab õpilase õpioskuste ja enesekontrolli kujundamist, aitab luua erinevate õppeainete vahelisi seoseid ning suunab kasutama õpilasele sobivaid strateegiaid õppematerjali omandamiseks.

Õpiabirühma õpetaja hoiab end kursis õpilase õpitulemustega, osaleb koostöös aineõpetajaga õpilase hinnete kujundamisel, individuaalse õppekava (IÕK) koostamisel ning rakendamisel. Samuti osaleb õpilase individuaalse vaatluskaardi kaardi (IVK) täitmisel.

ABIÕPETAJA

Jälgib koostöös hariduslike erivajadustega õpilaste õpetajaga õpilasi, vaatleb psüühiliste protsesside, käitumise ja kõne seisundit. Panustab oma vaatlustulemustega kaasa õppi suunamisele, andes tähelepanekuid edasi õpetajale ja tugispetsialistile. Töötab õpetaja juhendamisel õpilasega õppetunnis ja individuaalselt. Abistab õpetajat igapäevase õppetegevuse planeerimisel. Aitab õpetajal ette valmistada õppematerjale ja abistab õpetajat õpikeskkonna kujundamisel. Vajadusel eraldub õpilasega teise ruumi ning on õpetajale toeks õppeprotsessis. Osaleb vajadusel õpilase arenguvestlusel ja annab õpetajale sisendeid õpilaste individuaalse arengu jälgimise kaartide täitmisel.

TUGISÜSTEEMIDE TÖÖKOOSOLEKUD

Õpetajat abistavad kooli tugispetsialistid, kes jälgivad õpilase arengut ja erivajadusi valdkonnapõhiselt. Hariduslike erivajaduste ja eriõpetuse küsimusi käsitletakse tugisüsteemi töökoosolekul. Ettepanekuid teemade käsitlemiseks võivad teha kõik õpetajad, taotlus esitatakse kirjalikult. Koostöö tulemusena määratakse või täpsustatakse õpilasele vajalik tugisüsteem.

INDIVIDUAALNE VAATLUSKAART

Kui õpilane ei suuda vaatamata abile (abi tunnis, pikapäevarühm, konsultatsioonitunnid, nõustamine, vestlused vanemaga jms) või lähtuvalt tervislikust seisundist täita õppekava ja/ või kodukorra nõudeid, informeerib aineõpetaja klassijuhatajat, kes võtab edasiste

meetmete rakendamiseks ühendust HEV koordinaatoriga, et otsustada lisameetmete rakendamine kooli tasandil. Kaardi kasutuselevõttust ja tugimeetmete rakendamisest informeeritakse lapsevanemat. Tema nõusolek fikseeritakse kirjalikult. Käitumisprobleemide ja/või sagenenud koolist puudumiste korral rakendatakse käitumise tugikava. Individuaalne vaatluskaardi vorm on täidetav Stuudiumis.

PIKAPÄEVARÜHM

Pikapäevarühma eesmärgiks on õpetajapoolse toetuse ja õpiabi pakkumine väljaspool ainetundi ning õpilase individuaalsuse väljaselgitamine, õpioskuste kujundamine ja vastastikust suhtlemist arendavate tegevuste organiseerimine. Pikapäevarühma õpetaja suunab kodutööde tegemist. Tegeletakse erinevate tegevustega vastavalt pikapäevarühma päevakavale: õppimine koos puhkepausidega, mängud (arendavad lauamängud, konstrueerimismängud, nuputamismängud liikumismängud, võistlusmängud, pallimängud jms, jalutuskäigud õues, kooli arvutiklassi külastamine, kooli raamatukogu külastamine, vaba tegevus (näiteks lugemine, joonistamine, muu käeline tegevus).

ÕPIABIRÜHMAD

Õpiabirühma määratakse laps HEV koordinaatori ettepanekul direktori otsusega pärast IVK tehtud ettepanekute analüüsi ja ümarlaua kokkuvõtet. Õpiabi algatamisel vanema soovil esitab lapsevanem kirjaliku avalduse direktorile, kes menetleb seda koos HEV koordinaatoriga. Õpiabirühma eesmärk on toetada pikaajaliste või püsivate spetsiifiliste õpiraskustega 1. - 4. klassi õpilasi. Õpiabirühma tund on korrektsioonilise suunitlusega, arvestades õpilase ealisi ja individuaalseid iseärasusi, psüühiliste protsesside (taju, tähelepanu, mälu, mõtlemine), tunde- ja tahtevalla, motoorika, kõne, suhtlemise ning õpioskuste taset. Õpiabirühmas võib osaleda korraga kuni 6 õpilast ja rühma võib moodustada erinevate klasside õpilastest. Õpiabirühma tunnid viiakse läbi sama ainetunni ajal või osaliselt õppetöö välisel ajal. Õpiabitundides kujundatakse ja arendatakse õpi- ja kognitiivseid oskusi, korrigeeritakse kõnepuudeid ja arendatakse suulist ning kirjalikku kõnet, kujundatakse ja arendatakse eripedagoogiliste võtete abil ainealaseid pädevusi ja õpivilumusi. Tunnid toimuvad vastavalt kinnitatud tunni- ning tööplaanile.

ANDEKAS LAPS JA ERIVAJADUS

Andeka lapse väljaselgitamisele ja erivajadusele pööravad tähelepanu aineõpetajad, ringijuhid, tugisüsteemi spetsialistid ja klassijuhatajad. Õpilase toetamiseks võib kasutada:

- lisatööd ainetunnis (keerukama raskusastmega ja ainekava laiendavad ülesanded, kaasahaaramisvõimalused ainetundides, kus õpilane suunatakse omandatud materjali rakendama ja näiteid välja töötama, mahajääjat aitama, tasemelt tugevamaid ja loovuse rakendamist nõudvaid ülesandeid lahendama);
- tunniväline toetamine (õpetaja edastab infot õpilastele väljaspool kooli toimuvatest ainealastest üritustest; tunniväline tegevus (aineringid, projektides osalemine, individuaalsed konsultatsioonid jms).

8.2 Õpilase individuaalse arengu toetamiseks kohaldatavad erisused

Kui eesti õppekeelega põhikoolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, kelle eestikeelse õppe kogemus põhikoolis on olnud lühem kui kuus õppeaastat, võib kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada „Eesti keel teise keelena” ainekava alusel.

Kool võib õpilase individuaalse arengu toetamiseks arvestada kokkuleppel õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemaga tema varasemat õpi- või töökogemust ning teha muudatusi või kohandusi juhul, kui ei kaasne õppeaja muutumist võrreldes nominaalse õppeajaga ega riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamist või asendamist. Kokkulepe vormistatakse kooli ja õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema vahel õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.

Kool koostab õpilasele individuaalse õppekava juhul, kui:

- 1) õpilasele rakendatakse õppekorraldust, mille puhul õpilane on väga vähesel määral kaasatud klassis läbiviidavasse õppesse;
- 2) õpilase õppekava erineb klassile koostatud õppekavast;
- 3) õpilase klassi läbimise aega või nominaalset õppeaega muudetakse;
- 4) kooliväline nõustamismeeskond on andnud õpilase arengu toetamiseks soovitusi vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada õpilane kohustusliku õppeaine õppimisest.

Kõikidele toimetuleku- ja hooldusõppel olevatele õpilastele koostatakse individuaalne õppekava ja tehakse kohandusi õppesisus, õppekorralduses ja õppekeskkonnas, kui sellega ei kaasne õppeaja muutumist võrreldes nominaalse õppeajaga ega riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamist või asendamist. Kokkulepe vormistatakse kooli ja õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema vahel õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil. Kõikidele toimetuleku- ja hooldusõppel olevatele õpilastele koostatakse individuaalne õppekava.

8.3 Mittestatsionaarses õppes kohaldatavad erisused

Tunnijaotusplaan mittestatsionaarses õppes määratakse kooli õppekavas, tagades õpilastele riiklikus õppekavas määratud üldpädevuste, õpitulemuste ning kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute saavutamise kooliastmete lõpuks ning arvestades põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 22 sätestatud õppekoormust ja käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud erisusi. (2) Mittestatsionaarses õppes ei kuulu kehaline kasvatus, tööõpetus, käsitöö ja kodundus ning tehnoloogiaõpetus kohustuslike õppeainete hulka.

9. Lihtsustatud õppekava lihtsustatud õpe

9.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Lihtsustatud õppe sihiseade lähtub põhikooli riikliku õppekava üldosa §-s 3 sätestatust, arvestades seejuures lihtsustatud õppel õpilaste individuaalseid hariduslikke erivajadusi.

1. Lihtsustatud õppe põhiülesanne on toetada ja suunata tõhustatud või erituge vajava õpilase arengut. Iga õpilase hariduslike erivajaduste ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele.

2. Lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõikest 7 koostatakse igale lihtsustatud õppe õpilasele individuaalse arengu jälgimise kaart (IAJK). Individuaalse õppekava koostamisel lähtutakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil olevast teabest.

3. Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Õpetamine, kasvatamine ja arengu toetamine toimub valdavalt praktilise õppeviisi (harjutamise) kaudu. Reegleid ja teoreetilisi teadmisi õpetatakse minimaalselt, aga sel määral, et üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatud.

4. Kooli õppe- ja kasvatusprotsessis kujundatakse õpilastel suutlikkust ja oskusi, et pingutada jõukohasel viisil ning teha koostööd nii eakaaslaste kui ka erinevate täiskasvanutega. Taotletakse, et õpilastel kujuneksid teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad neil (vajaduse korral suunamise või abiga) jälgida, hinnata ning kohandada oma käitumist ja õpitegevust.

5. Väärtushoiakute kujundamisel taotletakse, et õpilane tunneb vastutust oma tegude tagajärgede eest, järgib üldlevinud väärtusi, määratleb end riigi kodanikuna.

6. Lihtsustatud õppel põhikooli lõpetaja on praktilist tööd väärtustav ja täiendus- ning kutseõppeks valmis olev ühiskonnaliige. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele isiksusteks, kes on motiveeritud jätkama õpinguid ja tulevad võimalikult iseseisvalt toime erinevates rollides: perekonnas, võimetekohasel tööl ja avalikus elus.

7. Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste kujunemist toetab järjepidev koostöö erinevate osaliste vahel. Tähtis on õpetajate, tugispetsialistide ja lastevanemate koostöö (ühised nõudmised, samalaadne abi jms). Vajaduse korral kaasatakse tugispetsialiste väljastpoolt kooli, kohaliku omavalitsuse esindajaid jt.

9.2. Pädevused

Lihtsustatud õppes käsitatakse pädevust kui võimetekohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogumit, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või - valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida. Lihtsustatud õppes eristatakse üldpädevusi ja arenguperioodidel taotletavaid pädevusi. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad ning tugispetsialistid omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös. Lihtsustatud õppes taotletavad üldpädevused on kohandatud lähtuvalt riikliku õppekava § 4 punktist 4.

Õpilastel kujundatavad üldpädevused on:

- 1) **kultuuri- ja väärtuspädevus** – tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna, väärtustab maailma eri rahvaste ja kultuuride mitmekesisust, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamuste vabalt ja lugupidavalt, tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning väärtustab eesti keele ja kultuuri säilimist ja arengut; tunneb ja järgib üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) **sotsiaalne ja kodanikupädevus** – on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust; teab oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab nende eest seista, arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi; järgib vastutustundlikult ühiselu reegleid, konflikte lahendades arvestab seadusi ning moraalinorme;
- 3) **enesemääratluspädevus** – mõistab ja väärtustab iseennast ja enda arengut, hindab adekvaatselt oma võimeid ja toimetulekut igapäevaelus, juhib oma käitumist erinevates olukordades; väärtustab tervislikku eluviisi, on füüsiliselt aktiivne;
- 4) **õpipädevus** – õpib vastavalt oma võimetele, planeerib õppimist, sh enesekontrolli, järgib kavandatut. Täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas, kasutab sobivaid teabevahendeid. On avatud uutele teadmistele ja oskustele;
- 5) **suhtluspädevus** – suhtleb olukorda ja suhtlemispartnereid arvestades, esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus; loeb, mõistab, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel, kasutab teabevahendeid; mõistab ja kasutab võõrkeeles lihtsamaid igapäevaseid väljendeid ning fraase, tuginedes vajaduse korral abivahenditele;
- 6) **matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus** – lahendab elulisi probleemsituatsioone, kasutades omandatud matemaatilisi, loodusteaduslikke ja/või tehnoloogiaalaseid teadmisi-oskusi ning (abi)vahendeid; mõistab inimese ja keskkonna vahelisi seoseid, suhtub elukeskkonda vastutustundlikult ja hoolivalt, elab ning tegutseb loodust ja keskkonda säästvalt;
- 7) **ettevõtlikkuspädevus** – on tegutsemisaldis, väärtustab praktilist tööd ja on valmis kutse- ja elukestvaks õppeks. Hindab adekvaatselt oma võimeid. Püstitab ja täidab endale seatud eesmärgid ning võtab vastutuse oma tegude eest;
- 8) **digipädevus** – orienteerub ja tegutseb infotehnoloogilises maailmas eesmärgipäraselt ja turvaliselt. Otsib ja kasutab infot, tunneb lihtsamaid programme ja keskkondi. Järgib digikeskkonnas üldkehtivaid moraal- ja väärtuspõhimõtteid.

Lihtsustatud õppe puhul tuleb arvestada õpilaste arenguperioode, mis jagunevad järgmiselt: 1.–2. kl, 3.–5. kl, 6.–7. kl, 8.–9. kl. Selline jaotus, mis ei ühti kooliastmetega, tuleneb õpilaste arengu seaduspärasustest – muutustest õppijate kognitiivses arengus ning kõne ja isiksuse arengus. Eri arenguperioodidel taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ning õpitulemuste kaudu.

9.3 Taotletavad pädevused ning õppe ja kasvatuse rõhuasetused arenguperioodide kaupa

9.3.1. Taotletavad pädevused 1.–2. klassis

2. klassi lõpuks õpilane:

- 1) tunneb end oma pere liikmena, oma klassi ja kooli õpilasena;
- 2) osaleb klassi ühistegevuses;
- 3) kontakteerub ühistegevuses teiste inimestega, palub abi ja osutab ise abi kaaslastele;
- 4) kuulab ja vastab küsimustele; väljendab ennast 3–4-sõnaliste lihtlausetega;
- 5) eristab oma-võõrast-ühist;
- 6) hoiab korras oma välimuse; hoiab puhtust ja korda; hoiab korras oma koolitarbed;
- 7) leiab täiskasvanu suunamisel paberilehelt ja raamatu leheküljelt vajalikku teavet;
- 8) täidab ülesanded koostegevuses, eeskuju ja näidise järgi, omandatud oskuste piires suulise korralduse kohaselt;
- 9) viib kokku eseme, selle kujutise ja keelelise väljendi; tunneb kirjelduse järgi ära tuttavaid esemeid ja nähtusi;
- 10) vaatlleb ning võrdleb täiskasvanu juhendamisel esemeid ja nähtusi; järjestab ja rühmitab esemeid ning nende kujutisi ühe-kahe tajutava tunnuse (kuju, suuruse, värvuse) alusel;
- 11) loeb jõukohast õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa;
- 12) arvutab õpitud arvuvalla piires ning mõõdab täiskasvanu abiga;
- 13) tunneb rõõmu liikumisest, loovast ja käelisest tegevusest;
- 14) käitub õpitud oskuste piires viisakalt, ohutult ja ümbrust hoidvalt; hindab oma ja teiste käitumist õige/vale, meeldib / ei meeldi tasandil.

9.3.2. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 1.–2. klassis

- Esimesel arenguperioodil on põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, õpilase rolli mõistmine ja vastavate alusoskuste omandamine: kuulamine, adekvaatne reageerimine küsimustele ja korraldustele, vaatlemine, osalemine dialoogis, tegevusse lülitumine ning ühelt tegevuselt teisele ümberlülitumine. Õppeeesmärgiks on elementaarse lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisoskuse omandamine.
- Õpetaja suunamisel õpivad õpilased tundma lähiümbrust ning igapäevaelu nähtusi. Lisaks iseendaga seonduva teadvustamisele kujundatakse õpilastel ka arusaamist

mina-meie-suhetest. See kujuneb kontaktis ning koostegevuses täiskasvanu ja klassikaaslastega, osalemisel õppemängudes ja ühistegevustes.

- Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse ülesandeid, nende täitmiseks kuluvat aega ning õpetaja osaluse ja abi osakaalu. Õpetaja osaleb laste tegevustes suurel määral. Õpilased täidavad õpiülesandeid koostegevuses, matkimise, näidise järgimise toel ja omandatud oskuste piires suulise korralduse järgi. Õpilaste tegevust verbaliseerib valdavalt õpetaja.
- Õpilased vajavad õppetegevustes palju materialiseerimist ja näitlikke vahendeid. Õpilaste juhendamisel kasutatakse lühikesi suulisi korraldusi. Peamiseks õppemeetodiks on praktiline harjutamine. Olulisel kohal on õppimine praktilise tegevuse või didaktilise mängu kaudu.
- Õppetöö korraldamisel on eelistatud üldõpetuslik tööviis või üldõpetuse ja aineõpetuse kombineeritud variant.

9.3.3. Taotletavad pädevused 3.–4. klassis

4. klassi lõpuks õpilane:

- 1) osaleb jõukohaselt ühistegevuses, abistab kaaslast; alustab ja jätkab dialoogi; väljendab ennast arusaadavalt (sh lühitekstide abil);
- 2) mõistab omandisuhteid oma-võõras-ühine ja käitub vastavalt;
- 3) hoolitseb oma välimuse ja tervise eest;
- 4) hoiab puhtust ja korda kodus ja koolis; käitub looduses hoolivalt;
- 5) oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, vormistab oma õpiülesanded nõuetekohaselt;
- 6) täidab ülesandeid eeskujul, näidise ja õpitud oskuse piires verbaalse korralduse (sh kirjaliku juhendi) järgi; kasutab õpiülesannete täitmisel tuttavaid abivahendeid (sh lihtsaid skeeme ja sümboleid);
- 7) kirjeldab oma õpitegevust nii tegevuse ajal kui ka tagantjärele; kasutab täiskasvanu suunamisel õpitud enesekontrollivõtteid;
- 8) vaatleb sihipäraselt, võrdleb ning rühmitab etteantud rühmitusaluse järgi esemeid ja nähtusi; kirjeldab neid õpetaja küsimuste ja tugisõnade abil;
- 9) loeb õpitud teksti ladusalt, leiab ja mõistab suunamisel tekstides sisalduvat teavet;
- 10) eristab tuttavates olukordades ja oma tegevuses põhjust, tagajärge ja eesmärki; arvestab teadaolevaid motiive ja tingimusi käitumisaktide hindamisel, väljendab käitumisaktis ilmnenu iseloomuomadusi;
- 11) arvutab ja mõõdab õpitud oskuste piires;
- 12) oskab täiskasvanu juhendamisel kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 13) käitub koolis ja avalikes kohtades viisakalt, tunneb ja järgib lihtsamaid kombeid; kirjeldab täiskasvanu suunamisel oma käitumist konfliktsituatsioonis;
- 14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda; oskab ohutult liigelda;

15) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid.

9.3.4. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 3.–4. klassis

- Teisel arenguperioodil jätkub positiivse suhtumise kujundamine õppimisse, keskendutakse õpiharjumuste ja -oskuste ning püsivuse arendamisele. Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja motivatsiooni.
- Tähelepanu pööratakse eneseväljendusoskuse ja -julguse kujundamisele, põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sh üksteist toetavate suhete kujunemisele õpilaste vahel.
- Õpilased vajavad jätkuvalt suunamist ja õpitegevuse reguleerimist, sh eeskuju ja näidiseid õpiülesannete sooritamisel. Sisekõne kujunemine võimaldab neil arendada oma oskusi õpitegevuse kavandamisel ja reguleerimisel: orienteerumist ülesandes, planeerimist, algoritmide ja tuttavate abivahendite valikut ning kasutamist, enesekontrolli sooritamist.
- Õpilastel kujundatakse oskust mõista ning järgida lühikesi ja lihtsaid tööjuhiseid, nii suulisi kui ka kirjalikke lihtkorraldusi.
- Peamiseks õppemeetodiks on praktiline harjutamine. Õpilased vajavad õpitegevustes abivahendeid, näitlikkust, sh algoritme.

10. Õpilaste ja vanemate teavitamise ning nõustamise põhimõtted

Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks tuleb põhikoolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada diferentseeritud õpet. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.

Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises. Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info ja -nõustamine) kättesaadavuse ja süsteemse, vajaduspõhise korralduse.

Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitletavates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppeveerandi või poolaasta alguses.

11. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Planeerimisel juhindutakse väljundipõhise õppe põhimõtetest, kus planeerimine saab alguse õpitulemustest. Õppeprotsessi planeerimise aluseks on riiklikus õppekavas toodud õpitulemused. Õpitulemused tuleb saavutada kooliastme lõpuks. Õpetajate töökavade planeerimise vorm on vaba. Õpetaja töö planeerimise tulemusena tuleb avalikuks teha õppeveerandi algul informatsioon:

- Mida hinnatakse ehk õpitulemused riikliku õppekava põhjal.
- Kuidas hindamine toimub (hindamise meetodid - kontrolltöö, iseseisev töö, rühmatöö, kirjeldamine, selgitamine jne.). Hindamise kriteeriumid.
- Üldpädevuste kujundamine.
- Vajalikud õppevahendid ja planeeritavad üritused.

Aineõpetajad koostavad ainekavad ja teevad omavahel koostööd, õppeained on omavahel lõimitud.

12. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Kooli õppekava koostamine ja arendamine eeldab õpilaste ja õpetajate, õpetajate ja juhtkonna, kooli hoolekogu, kooli ja vanemate, kooli pidaja, teiste õppeasutuste ja organisatsioonide koostööd põhikooli riikliku õppekava üldosa mõtestamisel ja ainekavade koostamisel. Õppekava koostamises ja arendamises kasutatakse erinevaid töövorme, töös osalevad kõik pedagoogid. Õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor.

Kooli õppekava kehtestab kooli direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule ja õppenõukogule.

Kooli õppekava üldosas esitatakse:

- 1) kooli väärtused ja eripära, kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid, valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused, üldpädevuste kujundamise ja õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted;
- 2) õppekorraldus – tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti, sealhulgas § 15 lõikes 4 nimetatud tundide kasutamine, valikõppeainete ja võõrkeelte valik, eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti, riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused;
- 3) õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline;
- 5) õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus;
- 6) hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord;

II Ainevaldkondade ja huviringide ainekavad

Ainevaldkond keel ja kirjandus: eesti keel

Eesti keele ainekava

https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/1080/3202/3005/18m_pohi_lisa1.pdf#

Eesti keele oskus kõnes ja kirjas pole üksnes inimese identiteedi, tema mõtlemis- ja tundevõime kujunemise alus, vaid ka jätkusuutliku ja enastjuhtiva õppimise eeldus kogu edasiseks eluks. Kui õpilane mõistab eesti keele tähtsust sotsiaalse suhtluse vahendina ja rahvusliku kultuuri kandjana, kujuneb ta täisväärtuslikuks ühiskonnaliikmeks, kes suudab ennast erinevates suhtlusolukordades selgelt ja latusalt väljendada, mõistab erinevaid tekste, on võimeline argumenteerima ja mõtestatud teksti looma. Põhikoolis pannakse alus õpilaste sotsiaalsele kirjaoskusele, st oskusele kasutada keelt teadlikult ja kriitiliselt isiklikus ja avalikus elus, õppe- ja tööolukorras. Õpilastes kujundatakse teadmisi ja oskusi, mis hõlmavad keelt, selle variante, eri tüüpi ja liiki tekste ning mis lubavad toime tulla suulise ja kirjaliku suhtlusega, tekstide vastuvõtu ja loomisega. Keeleõpetuse kõrgeim siht on aidata õpilasel kujuneda iseseisvaks teksti vastuvõtjaks ja loojaks, kes on omandanud tänapäeva eesti kirjakeele. 1.–4. klassis on eesti keel kirjandusega lõimitud õppeaine, milles taotletakse nii keele- kui ka kirjandusõpetuse eesmärgi. I kooliastmes loeb õpilane vähemalt kümme, 4. klassis vähemalt neli tervikteost eesti või maailma lastekirjandusest. Alates 5. klassist on eesti keel ja kirjandus eraldi, kuid tugevasti lõimitud õppeained, mille kaudu arendatakse sihispärase lugemise, suulise keekekasutuse ja kirjutamisoskust.

Eesti keele õppetegevused ja õpitulemused

Õpitulemused			
1.–4. klassis arendatakse eesti keele õppes kõiki keeleõpetuse osaoskusi: 1. suhtlus-, lugemis- ja tekstiloomeoskust, 2. õigekeelsust eri tekstiliikide, sealhulgas ilukirjandustekstide lugemise, jutustamise ja kirjutamise kaudu.			
1.klass	2.klass	3.klass	4.klass
7 tundi nädalas	7 tundi nädalas	6 tundi nädalas	6 tundi nädalas

<p>1) mõistab, koostab (tegevuse, pildi ja/või skeemi alusel) ning kasutab kontekstist/ situatsioonist lähtuvalt sensomotoorsele kogemusele toetuvat lihtlauset (3–4 sõna); 2) määrab sõnade järjekorra 3–4-sõnalises lauses; 3) väljendab oma mõtet vähemalt tuumausega; 4) kasutab elementaarseid viisakusväljendeid; 5) vastab dialoogi repliigile; 6) alustab dialoogi oma tarvete rahuldamiseks; 7) häälib kuni 5-häälikulisi sõnu, koostab analüüsitud sõnade (noop)skeeme, määrab häälikujärje sõnas; 8) määrab õpetaja võrdleva hääldamise abil häälikute pikkuse 1–2-silbilistes sõnades ja kasutab sõnu analüüsid sobivaid sümboleid (noope); 9) laob analüüsitud sõnu tähtedega, teeb analüüsitud sõnade ära kirja; 10) tunneb suuri ja väikseid trükitähti;</p>	<p>1) mõistab, koostab (4–5 sõna) ja kasutab sensomotoorsetele kogemustele toetuvat laiendatud lihtlauset; 2) kõneleb õpetaja suunamisel oma tegevusest (3–4 lausega); 3) korduvates situatsioonides kasutab viisakusväljendeid; 4) alustab ja jätkab dialoogi oma kogemusele vastavas situatsioonis; 5) iseloomustab õpetaja suunamisel objekti 2–3 tajutava tunnuse alusel; 6) loeb õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa; 7) leiab õpitud tekstist küsimuste-korralduste abil sõnu ja lauseid, järjestab sisu järgi pildiseeria, vastab küsimustele lause ja/või lõigu sisu kohta valiklugemise abil; 8) taastab lühiteksti abivahendeid kasutades (pildid, pildiseeriad, küsimused, sõnalünkadega laused); 9) määrab häälikujärje sõnas;</p>	<p>1) mõistab ja koostab kuni 5-sõnalist lihtlauset; 2) kasutab laiendatud lihtlauses nimi-, omadus- ja tegusõnade õpitud vorme; 3) koostab õpitud sõnavormidega mitmeid sõnaühendeid; 4) osaleb ühistegevuse ajal dialoogis (küsimus-vastus, teade-küsimus); 5) võrdleb ja kirjeldab kahte tuttavat objekti tajutavate tunnuste alusel; 6) muudab ja määrab graafilistele orientiiridele toetudes veaohlike häälikute pikkust üksikhäälikutest koosnevates sõnades; 7) kirjutab pärast analüüsi õigesti 2–3-silbilisi üksikhäälikutest koosnevaid sõnu; 8) kirjutab ära kirjas 1–2-silbilisi sõnu (originaalteksti täiendavalt vaatamata); 9) kontrollib ära kirja õigsust; 10) loeb õpitud teksti valdavalt sõnade kaupa;</p>	<p>1) mõistab ja koostab kuni 6-sõnalist lihtlauset; 2) laiendab lihtlauset skeemide ja süntaksiküsimuste abil; 3) kasutab laiendatud lihtlauset ja sihtisosalauseid; 4) osaleb ühistegevuse ajal üksteise tegevust reguleerivas dialoogis; 5) võrdleb ja kirjeldab esemeid rühmas (kuni 3 objekti); kirjeldab ühistegevust; 6) analüüsib ja moodustab käändevorme skeemide abil; 7) rakendab abiga sõnaühendis ja lauses käändevorme (õpitud funktsioonides); 8) kirjutab õigesti üksikhäälikutest koosnevaid kuni 4-silbilisi sõnu; 9) sooritab ära kirja sõnahaaval; 10) kasutab suunamisel õigesti kirja kontrollimise võtteid; 11) loeb õpitud teksti sõnade ja süntagmade kaupa, arvestab kirjavahemärke; 12) loeb õppimata teksti vähemalt sõnahaaval; 13) leiab küsimuste-korralduste järgi tekstist sõnu, lauseid ja lõike (sh peamõttele osutavaid lauseid); 14) tuletab tekstis sõnastamata teabe oma kogemustele/teadmistele toetudes ja õpetaja juhendamisel; 15) vastab küsimustele teksti kohta (põhjuslikud seosed, hinnangud tegevustele, tegudele); 16) annab ühisvestlustes hinnanguid tegevusaktidele;</p>
--	---	--	---

<p>11) kirjutab väikseid kirjatahti; 12) loeb veerides 1–3-silbilisi sõnu, tuumlauseid ja vähe laiendatud lihtlauseid, saab aru loetu tähendusest (oma kogemuste piires).</p> <p>Suuline keelekasutus 1) eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi; 2) toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi; 3) kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuuldu lause, jutu sisu; 4) teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid; 5) väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab; 6) jutustab suunavate küsimuste toel kuuldu, nähtust, loetust; 7) koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu, 8) esitab luuletust peast;</p>	<p>10) määrab häälikurühma tabeli alusel; 11) muudab ja määrab abivahendi abil 1–2-silbilistes sõnades lihthääliku pikkust; 12) kirjutab analüüsitud 1–2-silbilise sõna häälikkoostist moonutamata; 13) teeb lugema õpitud lause ärakirja lühikeste sõnade ja kõnetaktide kaupa.</p> <p>Suuline keelekasutus 1) eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi; 2) kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja abil; 3) koostab kuuldu põhjal lihtsama skeemi ja kaardi õpetaja abil; 4) kasutab kõnes terviklauseid; 5) teab ja leiab vastandtäheendusega sõnu ning õpetaja abil ka lähedase tähendusega sõnu; 6) väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust;</p>	<p>11) leiab õpitud tekstist küsimuste -korralduste järgi sõnu, lauseid ja lõike, vastab küsimustele (sh annab hinnangu tegevusaktile); 12) annab abivahendeid kasutades ja koostöös õpetajaga tekstilähedaselt edasi õpitud pala sisu.</p> <p>Suuline keelekasutus 1) kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; 2) väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid; 3) vaatlleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi; 4) avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta;</p>	<p>17) annab abivahenditele toetudes tekstilähedaselt ja valikuliselt edasi teksti või lõigu sisu.</p> <p>Suuline ja kirjalik suhtlus 1) Kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; 2) jutustab kuuldu teksti ümber; 3) esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi; 4) väljendab oma arvamust, annab infot arusaadavalt edasi; 5) leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku vormi; 6) esitab peast ilukirjandusteksti omal valikul, loeb teksti rollis; 7) annab juhiste alusel kaaslastele tagasisidet.</p> <p>Teksti vastuvõtt 1) Otsib teavet tundmatute sõnade kohta, selgitab nende tähendust; 2) valdab lihtsamaid lugemistehnikaid, eesmärgistab lugemist; 3) kirjeldab tarbe- ja ilukirjandusteksti peamisi erinevusi; 4) vastab teksti põhjal koostatud küsimustele tekstinäidete või oma sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi ja leiab tekstist vajalikku infot; 5) nimetab ilukirjanduse põhiliike, proosa, luule, draama, ja nende tunnuseid;</p>
---	---	---	--

<p>Lugemine 1) tunneb häälik-tähelist vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt; 2) mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu; 3) vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud; 4) mõtleb jutule alguse või lõpu; 5) on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...);</p>	<p>7) annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu; 8) koostab õpetaja abil jutu pildiseeria, pildi või küsimuste toel; mõtleb jutule alguse või lõpu; 9) vaatlleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel; 10) esitab luuletust peast.</p>	<p>5) annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; 6) koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi; 6) jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu; 7) leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu; 8) esitab luuletust peast;</p>	<p>6) nimetab rahvaluule põhiliike ja nende tunnuseid; 7) tutvustab loetud proosateose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust; kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise aega, kohta ja tegelasi; 8) kirjeldab luuletuse meeoleolu, aega, kohta; 9) esitab ilukirjandusteksti mõtestatult; 10) leiab vajaliku või huvipakkuva raamatu; 11) on läbi lugenud vähemalt neli eakohast väärtkirjandusteost (raamatut); 12) tutvustab loetud raamatut kaaslastele, annab loetule hinnangu ning põhjendab seda.</p>
<p>Kirjutamine 1) kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse; 2) kirjutab tahvlilt ära;</p>	<p>Lugemine 1) loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem), parandab ise oma lugemisvigu, enamasti väljendab intonatsioon loetava sisu; 2) mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu; 3) vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele; 4) leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel;</p>	<p>Lugemine 1) loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; 2) mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; 3) loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga; 4) töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel; 5) vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta; 6) eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu;</p>	<p>Teksti vastuvõtt 1) Otsib teavet tundmatute sõnade kohta, selgitab nende tähendust; 2) valdab lihtsamaid lugemistehnikaid, eesmärgistab lugemist; 3) kirjeldab tarbe- ja ilukirjandusteksti peamisi erinevusi; 4) vastab teksti põhjal koostatud küsimustele tekstinäidete või oma sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi ja leiab tekstist vajalikku infot; 5) nimetab ilukirjanduse põhiliike, proosa, luule, draama, ja nende tunnuseid; 6) nimetab rahvaluule põhiliike ja nende tunnuseid; 7) tutvustab loetud proosateose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust;</p>

<p>3) täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga;</p> <p>4) koostab näidise järgi kutse;</p> <p>5) eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset;</p> <p>6) kirjutab omasõnade algusesse k, p, t;</p> <p>7) kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid;</p> <p>8) teab, et lause lõpeb punktiga;</p> <p>9) teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte;</p> <p>10) kirjutab õigesti oma nime.</p>	<p>5) tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna;</p> <p>6) kasutab õpiku sõnastikku õpetaja abiga sõnade leidmiseks algustähe järgi;</p> <p>7) on lugenud jõukohaseid lasteraamatuid, nimetab tegelasi ja annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi;</p> <p>Kirjutamine</p> <p>1) kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatahtede tähekujusid ja seoseid;</p> <p>2) kirjutab tahvlilt või õpikust ära;</p> <p>3) täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga;</p> <p>4) koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate;</p> <p>5) kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil;</p>	<p>7) tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja;</p> <p>8) on lugenud läbi vähemalt neli eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust;</p> <p>9) teab nimetada mõnda lastekirjanikku.</p> <p>Kirjutamine</p> <p>1) kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga;</p> <p>2) kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrekselt paberile või arvutis, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt;</p> <p>3) valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu;</p>	<p>8) kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise aega, kohta ja tegelasi;</p> <p>9) kirjeldab luuletuse meeleolu, aega, kohta;</p> <p>10) esitab ilukirjandusteksti mõtestatult;</p> <p>11) leiab vajaliku või huvipakkuva raamatu;</p> <p>12) on läbi lugenud vähemalt neli eakohast väärtkirjandusteost (raamatut);</p> <p>13) tutvustab loetud raamatut kaaslastele, annab loetule hinnangu ning põhjendab seda.</p> <p>Teksti vastuvõtt</p> <p>1) Otsib teavet tundmatute sõnade kohta, selgitab nende tähendust;</p> <p>2) valdab lihtsamaid lugemistehnikaid, eesmärgistab lugemist;</p> <p>3) kirjeldab tarbe- ja ilukirjandusteksti peamisi erinevusi;</p> <p>4) vastab teksti põhjal koostatud küsimustele tekstinäidete või oma sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi ja leiab tekstist vajalikku infot;</p> <p>5) nimetab ilukirjanduse põhiliike, proosa, luule, draama, ja nende tunnuseid;</p> <p>6) nimetab rahvaluule põhiliike ja nende tunnuseid;</p> <p>7) tutvustab loetud proosateose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust; kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise aega, kohta ja tegelasi;</p> <p>8) kirjeldab luuletuse meeleolu, aega, kohta;</p>
---	---	---	---

	<p>6) eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit;</p> <p>7) kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse;</p> <p>8) märgib kirjas õigesti täishäälikuid;</p> <p>9) teab peast võõrtähtedega tähestikku;</p> <p>10) alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga;</p> <p>11) kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes;</p> <p>12) kirjutab õigesti sõnade lõppu -d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kellela? milleta?);</p> <p>13) kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (20–25 sõna lihtlausetena).</p>	<p>4) märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ja tunnuseid;</p> <p>5) teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses;</p> <p>6) kirjutab suure algustähega lause alguse, inimeste- ja loomade nimed ning õpitud kohanimed;</p> <p>7) piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;</p> <p>8) kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna);</p> <p>9) koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a. ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.</p>	<p>9) esitab ilukirjandusteksti mõtestatult;</p> <p>10) leiab vajaliku või huvipakkuva raamatu;</p> <p>11) on läbi lugenud vähemalt neli eakohast väärtkirjandusteost (raamatut);</p> <p>12) tutvustab loetud raamatut kaaslastele, annab loetule hinnangu ning põhjendab seda.</p> <p>Tekstiloomed</p> <p>1) jutustab ja kirjutab loetust ning läbielatud sündmusest;</p> <p>2) jutustab tekstilähedaselt, kokkuvõtlikult kavapunktide järgi, märksõnaskeemi ja küsimuste toel;</p> <p>3) kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga jutustava teksti;</p> <p>4) kirjutab lühema tarbeteksti vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile;</p> <p>5) tunneb kirjutatavate teksti ülesehitust ja vormistustavasid;</p> <p>6) kirjutab eakohase pikkusega loovjutte küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel;</p> <p>7) tunneb protsesskirjutamise etappe, täiendab oma tööd tagasiside põhjal;</p> <p>8) rakendab omandatud keeleteadmisi teksti kirjutamisel ja toimetamisel.</p>
--	---	--	--

		<p>10) kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile.</p>	
--	--	--	--

Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste

II kooliaste

1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
 2) väärtustab eesti keelt;
 3) omandab eesti keele lugemistehnika;
 4) loeb eesmärgistatult eri allikatest ja keskkondadest;
 5) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste käsikirjaliselt ja arvutil eri keskkondades;
 6) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;
 7) analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste.
 8) tunneb eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu;
 9) kujundab lugemise kaudu esmaseid hoiakuid ja tõekspidamisi, väärtustab lugemist.

1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
 2) mõistab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
 3) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;
 4) teeb õpitu piires keeleteadlikke valikuid, kasutab korrektset kirjakeelt ja sobivat sõnavara;
 5) loeb tekste ladusalt ja eesmärgistatult eri keskkondades ja allikatest;
 6) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste eri keskkondades ja allikate toel;
 7) analüüsib ja hindab eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;
 8) mõistab eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust, sisu, keelelist eripära;
 9) kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi;
 10) väärtustab lugemist, leiab endale sobivat lugemisvara.

Õpitulemused	
https://projektid.edu.ee/display/OKMV/I+kooliaste+-+eesti+k eel	
<p>1) osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis;</p> <p>2) kuulab eesmärgistatult, väljendab oma mõtteid;</p> <p>3) kasutab suhtlemisel eakohast ja sobivat kõne- ja kirjakeelt, arvestab suhtlemisel partneriga;</p> <p>4) eristab helisid, hääli ja häälikuid;</p> <p>5) omandab lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoskuse;</p> <p>6) sooritab kirja eelharjutusi, arvestab etteantud juhendi ja juhendamiseega;</p> <p>7) tunneb joonis- ja kirjatahti, kasutab õigeid tähekujusid, kirjutab loetava käekirjaga;</p> <p>8) loeb ja eristab eri liiki tekste, analüüsib teksti ülesehitust, keelekasutust ja sisu, avaldab selle kohta arvamust;</p> <p>9) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, teeb teksti põhjal märkmeid, võrdleb tekste omavahel;</p> <p>10) jutustab kuuldust, nähtust ja loetust, vajaduse korral kasutab juhendi abi;</p> <p>11) kirjutab mõtestatud lauseid, jutustavaid ja kirjeldavaid tekste;</p> <p>12) kirjutab õpitud keelendite ja keelereeglite piires õigesti ning loetava käekirjaga, vormistab kirjaliku töö korrektselt;</p> <p>13) vormistab lihtsama kirjaliku töö arvutis, järgib õpitud keelereegleid;</p> <p>14) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest, kasutab raamatukogude infosüsteemi;</p> <p>15) kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi;</p> <p>16) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara, kasutab sõnaraamatuid ja leiab sõnaartiklist vajalikku teavet.</p>	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) valib juhendamise abil olukorrale vastava suhtluskanali;</p> <p>2) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, avaldab viisakalt ja olukorrast lähtuvalt arvamust, sõnastab järelduse;</p> <p>3) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös;</p> <p>4) põhjendab oma seisukohta ja aktsepteerib kaaslaste põhjendatud seisukohti;</p> <p>5) kasutab suhtluses sobivaid keelevahendeid, sh korrektset kirjakeelt õpitu piires nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses.</p> <p>Teksti vastuvõtt</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest;</p> <p>2) iseloomustab õpitud tekstiliike ja nende kasutamise võimalusi;</p> <p>3) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste;</p> <p>4) võrdleb tekste, esitab küsimusi, avaldab arvamust, teeb tekstist lühikokkuvõtte;</p> <p>5) kuulab ja jälgib vastuvõetavat teksti, valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi;</p> <p>6) tunneb keele ja kirjanduse valdkonna teabekeskondi, leiab neist vajaliku teabe;</p> <p>7) võrdleb eri allikatest pärit infot, eristab olulist ebaolulisest, fakti arvamusest.</p> <p>Tekstiloom</p> <p>Õpilane:</p>

	<p>1) leiab juhendamise abil tekstiloomeks vajalikku teavet; 2) tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise põhietappe; 3) jutustab, kirjeldab, võrdleb ja arutleb suuliselt ja kirjalikult; 4) esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande; 5) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liiki eakohaseid tekste; 6) vormistab kirjalikud tekstid korrektselt nii käsikirjas kui ka arvutis.</p> <p>Keeleteadlikkus</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) nimetab Eestis kõneldavaid keeli, sugulaskeeli ja rahvaid; 2) eristab keelevariante, sh murdeid, sotsiolekte, toob näiteid nende kasutusest; 3) kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliikide tüüpjuhte ning põhilisi käänd- ja pöörsõna vorme; 4) moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sealhulgas koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid; 5) järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid; 6) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis; 7) kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.</p>
<p>Hindamine</p>	
<p>Õpilast kaasatakse hindamisprotsessis nii oma töö hindamisel kui ka kaasõpilaste tagasisidestamisel. Õpilasele on õppeprotsessi alguses teada, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid. Õpilast suunatakse õppeprotsessi käigus oma õppimist ja püstitatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.</p> <p>Keeleõpetuses on suurem osakaal erinevate kirjalike tekstide hindamisel, sest kirjalik keel</p>	

<p>on peamine keeleoskuse näitaja. Õigekeelsust ja keeleteadlikke valikuid hinnatakse üldjuhul tekstilooime osana tekstiliigi eripära ja kirjutamise eesmärgi kontekstis. Eesti / vene keeles hinnatakse peamiselt eri tüüpi ja liiki kirjalikke tekste.</p>	
<p>Eesti keele õppimisel hinnatakse õpilase</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist, 2) lugemist, s.o lugemistehnikat, kirjandus- ja muude tekstide tutvustamist, analüüsi ja mõistmist, 3) kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja tekstilooimet. <p>Keeleõpetuses hinnatakse:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jutustavaid tekste, näiteks suulisi ja kirjalikke ümberjutustusi, kirjalikku jutustust pildi, 2) pildiseeria või muu alusteksti põhjal, jutustusi enda elust. 	<p>Eesti keele õppimisel hinnatakse õpilase:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) suulist ja kirjalikku suhtlust, 2) tekstide vastuvõttu, s.o analüüsi ja mõistmist, 3) tekstilooimet, s.o eri tüüpi ja liiki tekstide kirjutamist, 4) keeleteadmisi, s.o õigekeelsuse ja keelehoolde põhimõtete rakendamist ning keelevelikute teadvustamist. <p>Keeleõpetuses hinnatakse:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jutustavaid, kirjeldavaid ja põhjendavaid tekste, sealhulgas kirjalikku jutustust alusteksti põhjal, 2) jutustavat kirjandit, arvustust. 3) teabetekstidest hinnatakse kirjeldust, iseloomustust, kokkuvõtteid, kultuuriainelisi lühiuurimusi, nende põhjal loodud esitlusi ja ettekandeid ning ekirja kirjutamist.

Võimalusi valdkonnaüleseks lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks

Ainevaldkonnasisese **lõimingu** põhialus on tekstikeskne keele- ja kirjandusõpetus, kus tekstikäsitlus hõlmab erinevaid tekste ja tekstitoiminguid. Tekstide kaudu õppides täieneb õpilase tekstikogemus ning kujuneb žanri- ja kontekstitunnetus. Keeleõppe tekstivalikus on eeldatavalt esindatud erinevad autentsed ühiskonnas toimimiseks vajalikud tekstitüübid ja -liigid, nii suulised kui ka kirjalikud tekstid, mis peegeldavad suhtlustavasid ja -olukordi. Oskust tekste mõista ja luua arendatakse lõimitud aine- ja tekstiõpetuse kaudu, mis seotakse ortoloogia, grammatika ja leksika õpetamisega.

Keele ja kirjanduse valdkonna ained lõimuvad valdkonnaüleselt kõikide õppeainetega ja toetavad pädevuste saavutamist teistes ainevaldkondades. Keeleoskus loob eeldused kõigi õppeainete edukaks omandamiseks ja toimetulekuks nii isiklikus kui ka avalikus elus. Kõikide valdkondade õppeained arendavad omakorda keelekasutuse põhipädevusi: sõnavara tundmist ja rakendamist, tekstimõistmist ja -loomet, pädevust suuliselt ja kirjalikult suhelda. Valdkonnaülene lõiming tähendab, et kõikides õppeainetes tuleb ainekirjaoskuse saavutamiseks tegeleda tekstitoimingutega, st eri liiki tekstidega, ning tähelepanu juhtida ortograafia- ja grammatikareeglite normipärasele rakendamisele. Õpilaste funktsionaalne ja kriitiline kirjaoskus kujuneb välja mitte üksnes eesti keele, vaid kõigi õppeainete õppimise tulemusel, mis eeldab pidevat koostööd aineõpetajate vahel. Keele- ja kirjandusõpetuse eriosa on tõsta õpilaste keeleteadlikkust, st anda teadmisi keele kohta, mis tagab tõhusa suhtluspädevuse, arusaamise keele varieerumisest žanriti ning grammatikast kui tähendusloome vahendist.

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes kõiki riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevusi ja läbivaid teemasid. Seejuures on väga oluline aineõpetajate süsteemne ja järjepidev koostöö kogu õpilase õppeaja vältel, kuid oluline roll on ka teistel tugivõrgustikel, sh kodusel toetusel ja lapsevanema vastutusel. Üldpädevusteni jõutakse eri allikatest teavet hankides ja seda kriitiliselt hinnates, eri liiki tekste lugedes, nende üle arutledes ja väideldes, erilaadseid tekste funktsionaalselt koostades ja kirjutades. Üldpädevuste kujundamisel kasutatakse erinevaid koostöövorme, õppemeetodeid ja -keskkondi, sh digivahendeid ja -võtteid, veebi- ja e-õppekeskkondi, analüüsitakse ja lahendatakse elulisi probleemolukordi ja väärtuskonflikte, arvestatakse õpilaste isikupära ja andelaadi. Üldpädevuste saavutamist toetab valdkonnaüleselt õppeainete eesmärgipärane lõimimine teistesse valdkondadesse kuuluvate õppeainetega ning läbivate teemade õpilase jaoks tähenduslik käsitlemine. Läbivad teemad toetavad õpilase suutlikkust oma teadmisi ja oskusi erinevates olukordades rakendada, väärtusnorme, -hoiakuid ja -hinnanguid kujundada ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust. Läbivad teemad kui ühiskonnas tähtsustatud aineteülesed valdkonnad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu vahendiks, neid on oluline arvestada emakeele ja kirjanduse õppesisu ja õpitulemuste kavandamisel, kooli õppekava koostamisel ja koolikeskkonna kujundamisel. Läbivate teemade käsitlemist toetavad projekt- ja probleemõpe, uurimis- ja loovtegevused, lugemis-, kirjutamis- ja suhtlusülesanded ning mitmekülgne info- ja digikirjaoskus. Valdkonnasisese ja -ülese lõimingu võimalusi, kõigi üldpädevuste kujundamist ja läbivate teemade käsitlemist kirjeldatakse kooli õppekava üldosas, nende rakendamist täpsustatakse valdkonnakavas.

Eesti keele LÕK ainekava

<https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=169088701>

Eesti keele õpetuse peamine ülesanne on toetada õpilaste kõne arengut, rõhutades eriti kõnest arusaamise kujundamist. Seetõttu on see tihedalt lõimitud kõikide teiste õppeainetega. Eesti keeles õpitav vajab arvestamist ja rakendamist kõikide õppeainete rakendamisel.

Õppetegevus 1.-2. klassis

1.-2. klassis on põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Kuna õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Õpilased suudavad osaleda õppetegevustes õpetaja suunamisel ja õpetajaga koostöös. Õpilased vajavad õppetegevustes palju materialiseerimist ja näitlikke vahendeid, sh algoritme. **Eesmärgiks** on saavutada elementaarne lugemis- ja kirjutamisoskus.

Õppetegevus 3.-5. klassis

3.-5. klassis tegeletakse õpiharjumuste ja -oskuste ning püsivuse kujundamisega.

3.-5. klassis kujuneb jätkuvalt õpilaste oskus märgata ja eristada oma lähiümbrust (selle esemeid, nähtusi, sündmusi, tegevusi jms). Õpilased tutvuvad eesti rahvakommete ja traditsioonidega (rõhuasetus pere ja kodukoha traditsioonidel).

Tegevus- ja suhtlussituatsioonides õpitakse tundma ja järgima ühiskonnas aktsepteeritavaid käitumisnorme. Õpitakse märkama, eristama ja mõistma igapäevaelu olukordi, sealhulgas ohuolukordi, verbaalseid ja mitteverbaalseid eneseväljendusviise, tundeid jms. Täiendatakse ühis- ja koostevõime oskusi (sh hooliv ja teisi arvestav suhtlemine) ja viisaka käitumise oskusi. Õpetaja abiga saab õpilane aru pere ja koduga seotud teemadest, teadvustab laste ning vanemate vastastikuseid õigusi ja kohustusi.

Järjepidevalt kujundatakse õpilaste sotsiaalset teadlikkust ja verbaalset aktiivsust: õpilased kirjeldavad abivahendite toel enda ja kaaslaste tegevust ja emotsionaalset seisundit.

Õppimist toetavad aktiivõppemeetodite kasutamine, õppekäigud, praktilised ülesanded, lühipalade lugemine ja analüüsimine. Järjest enam võimaldab tunnetustegevuse tase õpilastel aktiivsemalt ja iseseisvamalt osaleda (õpi)tegevuste kavandamisel, sooritamisel ja kontrollimisel ning abivahendite valimisel ja kasutamisel.

Praktiliste ja tekstis kirjeldatud situatsioonide analüüsil pööratakse tähelepanu nendes osalejate tegevusviisidele, motiividele ja kavatsustele, situatsioonide tingimustele, tegevuste tulemustele ja tagajärgedele. Õpitakse juhendamise järgi situatsioonidele alternatiivseid lahendusi leidma ning kaaslastele soovitusi andma.

Õppetegevuse rõhuasetused	
1.-2. klassis	3.-5. klassis
<ul style="list-style-type: none"> • Õppimise eelduseks on lapse suutlikkus tunnetada ennast õpilasena, vastu võtta ja sooritada õpiülesandeid; reageerida konkreetsetele korraldustele adekvaatselt osatoimingute kaupa. • Lihtsustatud õpet vajava lapse tunnetuslik aktiivsus on madalam, kujutluste ja keeleüksuste vaheline seos on ebatäpne või puudu, tegevusega kaasnev privaatkõne (endale suunatud kõne) on kasin või ei ilmne üldse. Seetõttu toetub 1. kooliastmel tunnetustegevus valdavalt praktilisele tegevusele ja lähiümbruse tajumisele, mis on osaliselt võrreldav eakohaselt arenenud lapse tegevusega neljandal-viiendal eluaastal. • Kooliikka jõudes kasutab laps oma kõnes baassõnavara (tajatud/märgatud esemete ja tegevuste sõnastamine) ja piiratud hulgal vabade laienditeta lihtlauseid. Kõnest arusaamine sõltub situatsiooni mõistmisest. Baassõnavaraga võrreldes konkreetsema või üldisema tähendusega sõnu ning nende grammatilisi muutevorme lauses laps valdavalt ei mõista. Lihtsustatud õpet vajav laps suudab esimesel kooliastmel töömälus hoida vaid kolme- või neljasõnalist lausungit. • Kõne alaarengust ja tegevusele kaasneva privaatkõne puudulikkusest tuleneb vajadus õpetajal reguleerida laste õppetegevust koostöös ja eeskujuga järgi ning kommenteerida lapse tegevust, rakendada koos- ja järelkõnet. • Õpilaste passiivsus, kognitiivsete protsesside, kõne ning tundevalda eakohasest tunduvalt madalam areng tingib vajaduse 1.-2.klassis praktilise või materialiseeritud tegevuse ning tajuprotsesside suunamise järele; tegevus ja selle tulemus seostatakse kõnega. • Õpitakse kuulama kõnet, jälgima, vaatlema ja võrdlema tajutavaid objekte 	<ul style="list-style-type: none"> • Lihtsustatud õppetase teine arengutase hõlmab 3.-5.klassi. Võrreldes esimese tasemega on õppija ajutegevus on täiustunud, tõusnud on analüütilist taju ja kõnetegevust korraldava vasaku poolkera osakaal, mis võimaldab esemete, tegevuste ja sündmuste seni hägusaid mälu kujutlusi suurema hulga tunnuste abil täpsemaks muuta. Lisaks kaemuslik-praktilisele mõtlemisele suunatakse last järjest enam kasutama kujundilist mõtlemist. • Õpilase analüütilis-sünteesilise taju ja sellest kujunevate kujutluste areng eeldab õpetaja suunamisel toimuvat esemete tunnuste/omaduste, osade ning funktsioonide märkamist ja teadvustamist. Nendele toetudes saab arendada esemete, tegevuste, sündmuste jm rühmitamis- ning üldistamisoskust. • Konkreetsed ja üldistatud kujutlused ning nende vahelised assotsiatiivsed seosed on baas, millele toetudes kujunevad ja arenevad keeleüksuste tähendused (sõna ja selle vormid, sõnaühendid, laused/lausungid, hargnenud ütlus, sidus tekst), laienevad võimalused nimetatud üksusi valida ja kombineerida. • Lugemistehnika ja õigekirjaoskuse arenemine on omavahel tihedalt seotud. Ladusa lugemise oskus toetab õigekirjaoskuse kujunemist (ja vastupidi). Lugemisoskuse kujunemine sõltub veel olulisel määral õpilase jaoks tuttavate süntaktiliste konstruktsioonide esinemise sagedusest tekstis ning õpilase keeleüksuste tähenduse valdamise tasemest. Lugemistehnika arendamise eesmärgiks on jõuda 5.kl lõpuks sisult ja keeleliselt kohandatud tekstide ladusa lugemiseni või vähemalt selle piirini. Õpetaja suunab õpilasi tekste analüüsima sisu ja mõtte mõistmise seaduspärasusi arvestades. Vajalik on läbida analüüsi

<p>ja nähtusi ning neid erisuguste tunnuste alusel rühmitama; mõistma ja täitma suulisi korraldusi; osalema dialoogis; orienteeruma tahvlil, raamatus (sh tööraamat) ja vihikus. Kujundatavatest oskustest on peamised baaslausete ja laiendatud lihtlausete mõistmine, koostamine ja kasutamine, lugemine ja kirjutamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peamised õppeviisid on praktiline harjutamine ja didaktiline mäng. Kujundatakse oskused tegutseda koos õpetajaga, matkides ning eeskuju järgi, orienteeruda oma kehas ning lähimas aegruumis, neid pidevalt kinnistatakse verbaalsete repliikidega. Tegevuse verbaalne kommenteerimine, kokkuvõtete ja järelduste sõnastamine ning lühitekstide sisu selgitamine on valdavalt õpetaja pädevuses. • Õpilasi suunatakse õpetaja ütlust kordama (kooris ja/või individuaalselt) ning lõpetama. Õpilase ütlusi on soovitatav parafraseerida: ümber ütelda, konkretiseerida sõnakasutust, varieerida sõnastust. • Vaimsete ülesannete täitmisel toetutakse õpetaja poolt antud näitvahenditele, õpitavad toimingud ja tegevused materialiseeritakse, kogu protsessi käigus kasutatakse lihtsaid skeeme, sümboleid, graafilisi orientiire, mille kasutamise vajadus tuleneb töömälu piiratud mahust ja kõne reguleeriva funktsiooni arenematuses. • Motivatsiooni kujundamiseks antakse õpilastele nii õpitegevuses osalemise kui ka tulemuste puhul võimalikult sageli konkreetset positiivset tagasisidet. Positiivsele hinnangule võiks kaasneda konkreetne soovitus midagi paremini teha. Korraldused antakse osatoimingute kaupa, arvestades seejuures õpilaste kõnemõistmise taset. Õppeülesannete esitamisel rõhutatakse selle konkreetset eesmärki (... <i>kirjutada tuleb õigesti, valida õige täht</i>), 2. klassis hakatakse õpilasi suunama oma tööd kontrollima. 	<p>kõik etapid, igal etapil enamkasutatavad strateegiad ehk oskuste rühmad.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suulise eneseväljenduse arenduses eristatakse kahte valdkonda – tekstilähedane jutustamine (vahendatud tekstilooma) ja jutustamine oma kogemusest. Tekstilähedase ümberjutustuse kui vahendatud tekstilooma õppimine sõltub järgmistest asjaoludest: mälu muutumisest juhtivaks tunnetusprotsessiks; teksti sisu ja mõtte mõistmise tasemest; keeleüksuste valdamisest; keeruliste grammatiliste struktuuride lihtsamateks ja tekstisidusateks muutmise oskusest; teabeüksuste variatiivse sõnastamise oskusest. • Tekstilähedasel jutustamisel tuleb hoiduda teksti fragmentaarsest sõnastamisest või mehaanilisest päheõppimisest. Oluliseks tuleb pidada teabe järjestamist, sõnavara variatiivset valimist, lausungite seostamist ja nende parandamist järeltööna. Teksti mitmekordsel taastamisel on oluline muuta abivahendeid ja varieerida sõnastust. Sobivateks abivahenditeks on skeemid koos tugisõnadega (sh ka küsisõnad). • Praktilise grammatika õppimise peamised eesmärgid on baaslause mallide hulga laiendamine; muutevormide kasutamine eri lausemallides ja mitmes tähenduses. Lausemallide baasiks on kujutlused tegevussituatsioonidest (skemaatilised kujutluspildid) ja nende kombinatsioonid. Oluline on teadvustada situatsioonide komponente: subjekt(id), objekt(id), vahendid, tunnused (sh tegevus või seisund), aeg, ruum jne. Jõutakse tajutavate sündmuste/nähtuste põhjuse ning eesmärgi mõistmise ja sõnastamiseni. Oluline on põhjuse ja eesmärgi eristamine ning nende ettekujutamine ajas ja ruumis. • Lausetähenduse mõistmine toetub põhisõna ja laiendite seoste, mille teadvustamiseks harjutatakse
---	---

	<p>süntaksiküsimuste esitamist. Sõnade ja sõnaühendite tähendust seletatakse ja täpsustatakse kontekstis, mille kaudu tähendus konkretiseerub.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peamiseks tööviisiks on praktiline harjutamine. Keeleüksuste analüüs sisaldab enamasti semantilisi ülesandeid. Keeleterminite kasutamine jääb valdavalt õpetaja pädevusse. Uute õpioskuste omandamine algab materialiseeritult. Üldistamine toetub eelnevalt õpitu konkretiseerimisele, edaspidi taotletakse oskuste etapiviisilist automatiseerimist. • Suureneb kirjalike töökorralduste osatähtsus. Tähelepanu hakatakse pöörama lihtsate kirjalike töökorralduste mõistmisele., mille täitmist saab nõuda juhul, kui töövõte on koostegevuses ja/või matkimise teel omandatud. • Raskusastme varieerimiseks kasutatakse kolme võimalust: 1) materjali keerukust, 2) pedagoogi vahetut osalemist ehk õpilase iseseisvuse astet, 3) abivahendeid. • Elementaarse õigekirja õpetamisel on tähelepanu keskmes võrdleva hääldamise oskuse arendamine, mille sooritamise kiiruse tahtlik reguleerimine on otseselt seotud ka lugemistehnika omandamisega. Häälimist ja võrdlevat hääldamist kasutatakse ühtlasi enesekontrollioskuse omandamiseks. • Automatiseerumata osaoskuste sooritamiseks ning uute oskuste õppimiseks on endiselt vaja materialiseeritud abivahendeid (graafilised orientiirid, värvid, noobid, skeemid, analüüsietaappide tulemuste visualiseerimine).
--	---

Õpitulemused kooliastme lõpuks	
I kooliastmes 3. klassi lõpetaja:	II kooliastmes 6. klassi lõpetaja
1) osaleb ühistegevuse ajal dialoogis (küsimus-vastus, teade-küsimus), kasutab viisakusväljendeid; 2) loeb õpitud teksti valdavalt 2-3-silbiliste sõnade kaupa;	1) küsib ja edastab teavet tuttavates situatsioonides, järgib üldtunnustatud käitumisnorme;

<p>3) leiab õpitud tekstist küsimuste-korralduste järgi sõnu, lauseid ja lõike, vastab küsimustele, sh annab elementaarse hinnangu tegevusaktile;</p> <p>4) annab abistavaid materjale kasutades ja koostöös õpetajaga tekstilähedaselt edasi õpitud pala sisu;</p> <p>5) võrdleb tajutavate tunnuste alusel abistavale materjalile toetudes kahte tuttavat objekti;</p> <p>6) mõistab ja koostab skeemide toel kuni 5-sõnalisi lihtlauseid, kasutades õpitud nimi-, omadus- ja tegusõnavorme;</p> <p>7) koostab sõnaühendeid õpitud sõnavormidega erinevates funktsioonides;</p> <p>8) muudab ja määrab õpetaja suunamisel graafilistele orientiiridele ning skeemidele toetudes üksikhäälikutest koosnevates sõnades veaohlike häälikute pikkuse;</p> <p>9) kirjutab pärast analüüsi õigesti 2-3-silbilisi üksikhäälikutest koosnevaid sõnu;</p> <p>10) kirjutab lugema õpitud lausete ära kirjas 1-2-silbilisi sõnu originaalteksti täiendavalt vaatamata; kontrollib suunamisel kirjutatu õigsust.</p>	<p>2) osaleb oma õpitegevuse planeerimisel, kasutab suunamisel enesekontrollivõtteid, küsib abi, valib ja kasutab abistavaid materjale;</p> <p>3) loeb õpitud teksti kõne tempos õigesti ja ladusalt; loeb jõukohast tundmatut teksti peamiselt süntagmade kaupa;</p> <p>4) täidab endamisi lugedes jõukohaseid sisulisi ja keelelisi ülesandeid;</p> <p>5) annab abistavate materjalide toel edasi kuulnud või loetud tekstilõikude sisu (valikjutustamine); kirjeldab situatsioone ja objekte plaani alusel;</p> <p>6) hindab tekstis kirjeldatud tegelaste käitumise vastavust moraalinõuetele;</p> <p>7) mõistab ja kasutab õpitud liht- ja koondlausemalle; mõistab kaheosaliste liitlausete tähendust, eristab osalausestega väljendatud suhteid ja seoseid;</p> <p>8) moodustab liitsõnu ja tuletisi õpitud mallide ulatuses, mõistab liitsõnade ja tuletiste tähendust;</p> <p>9) analüüsib sõnavormi koostist ja tähendust; moodustab sõnavorme, esitab suunamisel süntaksi- ja morfoloogiaküsimusi;</p> <p>10) kasutab sõnade õpitud muutevorme eri funktsioonides (tegusõna muutevorme õpetaja abiga);</p> <p>11) kirjutab sõnu õigesti, rakendab õpitud tähekasutus- ja ortograafiareegleid; kasutab vajaduse korral individuaalseid abimaterjale, rakendab õpitud enesekontrollivõtteid;</p> <p>12) teeb ära kirja lauseosade või lühikeste lausete kaupa ja kontrollib tulemust.</p>
--	--

Õpilase oodatavad õpitulemused klassi lõpuks			
1.klass	2.klass	3.klass	4.klass
https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=195791534	https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=195791538	https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=195791540	https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=195791662
<p>1) väljendab oma mõtet vähemalt baaslausega;</p> <p>2) alustab dialoogi oma tarvete rahuldamiseks ja/või vastab dialoogi repliigile, kasutab</p>	<p>1) alustab ja/või jätkab tuttavas situatsioonis dialoogi, kasutab viisakusväljendeid;</p> <p>2) kõneleb õpetaja suunamisel 3-4 lausega oma tegevusest;</p>	<p>1) osaleb ühistegevuse ajal dialoogis (küsimus-vastus, teade-küsimus), kasutab viisakusväljendeid;</p>	<p>1) osaleb ühistegevuse ajal üksteise tegevust reguleerivas dialoogis, kirjeldab ja annab hinnanguid tegevustele;</p>

<p>elementaarseid viisakusväljendeid; 3) tunneb suuri ja väikseid trükitähti; 4) loeb veerides 1-3-silbilisi lihtsa häälikulise struktuuriga sõnu; 5) saab oma kogemuste piires aru loetud baaslausete ja vähelaiendatud lihtlausete tähendusest; 6) eristab sõnu kuuldu lauses; 7) mõistab, koostab (tegevuse, pildi ja/või skeemi alusel) ning kasutab kontekstist või situatsioonist lähtuvalt sensomotoorsele kogemusele toetuvaid 3-4-sõnalisi lihtlauseid; 8) häälib kuni 5-häälikulisi sõnu, määrab häälikujärje sõnas, koostab analüüsitud sõnade (noop)skeeme; 9) määrab koostöös õpetajaga võrdleva hääldamise abil häälikute pikkuse 1-2-silbilistes sõnades ja kasutab sõnu analüüsid sobivaid sümboleid (sh noope); 10) laob analüüsitud sõnu sümboleid ja tähtedega, teeb analüüsitud sõnade ära kirja vähemalt tähtaaval; 11) kirjutab eelnevalt analüüsitud sõnu väikeste kirjatähtedega.</p>	<p>3) iseloomustab objekti 2-3 tajutava tunnuse alusel õpetaja suunamisel; 4) mõistab, koostab ja kasutab suulises kõnes tunnetuslikele ja oma kogemustele toetuvat laiendatud 4-5-sõnalist lihtlauseid; 5) loeb õpitud teksti lühikeste sõnade ja pikemaid sõnu kõnetaktide kaupa; 6) vastab analüüsitud lühiteksti põhjal suuliselt küsimustele, nimetab tekstis kirjeldatud tegelasi ja sündmusi abivahendite (pildid, pildiseeriad, küsimused, sõnalünkadega laused) toetudes; 7) leiab õpitud tekstist küsimuste-korralduste abil sõnu ja lauseid, vastab küsimustele lause ja/või lõigu sisu kohta valiklugemise abil, järjestab sisu järgi pildiseeria; 8) eristab häälikuid ja määrab häälimisele toetudes nende järjekorra sõnas; määrab häälikurühma tabeli alusel; 9) muudab ja määrab võrdleva häälduse ja abivahendi toel 1-2-silbilistes sõnades lihthääliku pikkuse; 10) kirjutab analüüsitud 1-2-silbilisi sõnu häälikkoostist moonutamata; 11) teeb lugema õpitud 3-4-sõnalise lause ära kirja lühikeste</p>	<p>2) loeb õpitud teksti valdavalt sõnade kaupa; 3) leiab õpitud tekstist küsimuste-korralduste järgi sõnu, lauseid ja lõike, vastab küsimustele, sh annab hinnangu tegevusaktile; 4) annab abivahendeid kasutades ja koostöös õpetajaga tekstilähedaselt edasi õpitud pala sisu; 5) kirjeldab ja võrdleb tajutavate tunnuste alusel abistavale materjalile toetudes kahte tuttavat objekti; 6) mõistab ja koostab kuni 5-sõnalisi lihtlauseid, kasutades õpitud nimi-, omadus- ja tegusõnavorme; 7) koostab sõnaühendeid õpitud sõnavormidega erinevates funktsioonides; 8) muudab ja määrab graafilistele orientiiridele ning skeemidele toetudes üksikhäälikutest koosnevates sõnades veaohlike häälikute pikkust; 9) kirjutab pärast analüüsi õigesti 2-3-silbilisi üksikhäälikutest koosnevaid sõnu; 10) kirjutab lugema õpitud lausete ära kirjas 1-2-silbilisi</p>	<p>2) loeb õpitud teksti õigesti sõnade ja süntagmade kaupa, arvestab kirjavahemärke; loeb õppimata teksti vähemalt sõnahaaval; 3) leiab küsimuste-korralduste alusel tekstist sõnu, lauseid ja lõike (sh peamõttele osutavaid lauseid); 4) vastab küsimustele teksti kohta (nimetab põhjuslikke seosed, annab hinnanguid tegevustele); 5) tuletab õpetaja juhendamisel tekstis sõnastamata teabe, toetudes oma kogemustele ja teadmistele; 6) annab abivahendite toetudes tekstilähedaselt ja valikuliselt edasi teksti või lõigu sisu; kirjeldab ja võrdleb esemeid rühmas (kuni 3 objekti); 7) mõistab, koostab ja kasutab kõnes kuni 6-sõnalist lihtlauseid ja sihitisosalauseid; laiendab lihtlauseid skeemide ja süntaksiküsimuste abil; 8) analüüsib ja moodustab käänevorme skeemide abil, rakendab neid</p>
---	---	---	--

	sõnade ja kõnetaktide kaupa.	sõnu originaalteksti täiendavalt vaatamata; kontrollib suunamisel kirjutatu õigsust.	õpitud funktsioonides oma kõnes; 9) kirjutab õigesti üksikhäälikutest koosnevaid kuni 4-silbilisi sõnu; kasutab suunamisel enesekontrollivõtteid; 10) teeb 4–5-sõnalise lause ära kirja sõnahaaval ja kontrollib tulemust.
--	------------------------------	--	---

Õppetegevus

1.klass	2.klass	3.klass	4.klass
<p>Põhitaotluseks on õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks õppetööks. Kuna õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Õpilased suudavad osaleda õppetegevustes õpetaja suunamisel ja õpetajaga koostöös. Õpilased vajavad õppetegevustes töösammude näitlikustamist kasutades erinevaid materialiseerimisvahendeid, sh algoritme. Eesmärgiks on saavutada elementaarne lugemis- ja kirjutamisoskus.</p>	<p>Põhitaotluseks on õpilaste turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks võimetekohaseks õppetööks. Eesti keele õpetamise ülesandeks on kujundada õpilastel oskus väljendada suuliselt oma peamisi vajadusi, omandada elementaarne lugemis- ja kirjutamisoskus, kirjatehnika ning saavutada oma kogemustele vastav teksti mõistmine. Õpilaste kõne arendamiseks on vajalik</p> <ul style="list-style-type: none"> • kujundada lastel kõnesoov; aidata neil tajuda materjali, millest kõnelda, sest õpilane väljendab kõnes ainult neid fakte ja suhteid, mida ta mõistab; • varustada õpilasi praktilises kõnetegevuses 	<p>3. klassi eesti keele ainekava töömahukamad lõigud on lugemise, õigekirja ja praktilise grammatika (sõna muutevormid, sõnaühend, lause) omandamine. Tõuseb praktilise grammatika osakaal, õigekirja omandamine on sellega võrreldes väiksema kaaluga. Õppetöö on endiselt praktilist laadi. Kuna õpilaste juhtivaks psüühiliseks protsessiks on taju, tuleb vaimsete ülesannete sooritamisel palju kasutada materialiseerimist ja näitlikke abivahendeid, tööd toetavad stereotüübid ja algoritmid. Õppetegevuses on oluline õpetaja suunamine ja</p>	<p>Lihtsustatud õppetase on õppetegevus kontsentriiline, st varasemates klassides käsitletud teemad korduvad, nende käsitus on põhjalikum ja materjali poolest mahukam. Kuna õpilaste juhtiv psüühiline protsess on 4. klassis endiselt valdavalt taju, peab ka eesti keele lugemise ning keeleõpetuse tundides õppetöö toimuma toetudes kaemuslik-praktilisele mõtlemisele. Seega jääb 3. klassiga võrreldes samaks õpetamise praktiline suunitlus: kasutatakse materialiseerimisvahendeid, minimaalselt termineid. Õpilaste arengus hakkab aga üha enam rakenduma mälu ja</p>

<p>Kogu esimene õppeaasta töötatakse aabitsaga. Erinevalt tavaõppest aabitsajärgne periood 1. klassis puudub. Aabitsaperioodil omandatud oskusi kinnistatakse aabitsajärgsel perioodil, st 2. klassis.</p>	<p>vajaminevate keeleliste vahenditega (sõnavara, sõnaühendi- ja lausemallid);</p> <ul style="list-style-type: none"> • harjutada õpitud keelevahendite kasutamist kõnes; • luua võimalused omandatud oskuste rakendamiseks praktilises suhtlussituatsioonis. <p>Põhimeetodiks suulise ja kirjaliku kõne kujundamisel on praktiline harjutamine. Ka teoreetilised algteadmised (st kujutlused õpitavatest keeleüksustest ning tegevustest ülesannete täitmisel) omandatakse sel perioodil praktilise töö tulemusena. Kõne ei ole reegli rollis, vaid kõne teadvustab (kaasneb/järgneb) sooritatavaid õpitegevusi. Kuna õpilaste võimed on erinevad, diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Õpilased suudavad osaleda õppetegevustes õpetaja suunamisel ja õpetajaga koostöös. Õppetöö on praktilist laadi, õpilased vajavad õppetegevustes palju materialiseerimist ja näitlikke vahendeid, võimalusel töötatakse algoritmide alusel, mis</p>	<p>õpilase-õpetaja koostöö.</p>	<p>see teeb võimalikuks kujundilise mõtlemise kasutamise. 4. klassis suureneb märgatavalt töövõtete abstraktsus: koostatakse lausete skeeme; tegeldakse sõnaosadega (tüvi, tunnus, lõpp, liide); eristatakse sõnavormide leksikaalset ja grammatilist tähendust (põhi- ja lisatähendust); lisaks süntaksiküsimustele (küsimused sõnavormi juurde sõnavormi täpsustamiseks) hakatakse kasutama morfoloogiaküsimusi (küsimused sõnavormi kohta). Peamiseks tööviisiks jääb endiselt praktiline harjutamine. Õpetuse raskusastet mõjutavad nii materjali maht, õpilase iseseisvuse tase ja õpetaja vahetu osalemine lapse tegevuses kui ka abivahendite kasutamine.</p>
--	--	---------------------------------	--

	<p>esitatakse õpilastele tajutaval viisil, sümbolite abil või skeemina. Eesmärgiks on saavutada elementaarne eneseväljendus-, lugemis- ja kirjutamisoskus. Õppetegevuse põhimõtted 2. klassis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Harjutuste sooritamisele tööraamatus eelneb alati üleklassitöö, st vajalik on eelnevalt täita analoogne harjutus üleklassitööna. 2. Oskused omandatakse valdavalt ühistöö ja matkimise (osaliselt ka näidise) teel. 3. Tööraamatuid kasutatakse valdavalt oskuste harjutamiseks ja/või materjali kinnistamiseks. Iseseisev töö peab olema etapiviisiliselt juhendatud, töö peab toetuma abivahenditele. 		
--	---	--	--

Ainevaldkond kehaline kasvatus: kehaline kasvatus

1. Üldalused

1.1. Valdkonnapädevus

Kehalise kasvatus kaudu rakendatakse põhikoolis liikumisõpetuse põhimõtteid, et toetada õpilaste positiivset hoiakut liikumise suhtes ning kujundada neis eakohast liikumispädevust, s.o motivatsiooni, teadmisi, oskusi ja harjumust iga päev aktiivselt liikuda, tegelda liikumisharrastusega ning suhtuda liikumisesse positiivselt.

Liikumispädevust arendava õppe tulemusena põhikooli lõpetaja:

- 1) on omandanud mitmekülgseid liikumisoskusi ja -kogemusi, et harrastada erinevaid liikumistegevusi;
- 2) mõistab tervise ja kehaliste võimete seost ning analüüsib liikumise ja toitumise tasakaalu;
- 3) on igapäevaselt kehaliselt aktiivne ja mõistab tervisliku liikumise põhimõtteid;
- 4) väärtustab liikumist, sporti ja tantsu kultuuri osana ning ennast selle kandjana ja loojana;
- 5) mõistab vaimset ja kehalist tasakaalu soodustavate ning emotsioonide juhtimist toetavate tegevuste mõju enda heaolule, et tulla toime pingeliste olukordadega;
- 6) tunneb rõõmu liikumisest ja on saanud sellest positiivse kogemuse.

1.2. Ainevaldkonna õppeaine arvestuslik maht

Õppeaine nädalatundide maht kooliastmeti on järgmine:

I kooliaste	II kooliaste	
kehaline kasvatus	8	3

Õppeaine nädalatundide jagunemine kooliastmete sees ja õppesisu klasside kaupa määratakse kindlaks kooli õppekavas arvestusega, et õpitulemused ning kooliastmete lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud oleksid saavutatavad.

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus

Liikumisõpetuse põhimõtetest lähtuva kehalise kasvatus õppe kaudu aidatakse põhikoolis kaasa terve ja liikuva inimese kujunemisele ning tekitatakse seosed koolis õpitu ja selle kasutamise võimaluste vahel vabal ajal, st väljaspool kooli. Liikumispädevust kujundatakse kõigis kooliastmeis taotletavate õpitulemuste kaudu viies liikumisvaldkonnas: liikumisoskused; tervis ja kehalised võimed; kehaline aktiivsus; liikumine ja kultuur; vaimne ja kehaline tasakaal.

Liikumisoskused jagunevad neljaks oskuste alarühmaks ja need kujunevad erinevate liikumisviiside rakendamise kaudu. Liikumisoskused on järgmised:

- 1) edasilikumisoskused on kõndimis-, jooksmis-, hüppamis-, ronimis- ja ujumisoskus ning nende rakendamine igapäevaelus, liikumisharrastuses, spordialades, rütmis ja

muusika saatel, tantsus ning koostööd tehes. I kooliastmes omandavad õpilased ujumisoskuse, mille arendamisega, sh tähelepanuga veeohutusele, on soovitatav jätkata ka järgmistes kooliastmetes;

- 2) oskus liikuda vahendil on seotud igapäevase liikumisega, harrastus- ja sportliku tegevusega, kus edasiliikumiseks kasutatakse vahendit;
- 3) oskus käsitseda vahendit ehk oskus visata, püüda, põrgatada ja lüüa vahendit käe, jala ning muu vahendiga;
- 4) oskus kontrollida keha asendites, liikumisel ja nende kombinatsioonides.

Liikumisoskusi kujundatakse läbivalt kooliastmete jooksul, et õpilastel tekiksid mitmekülgsed oskused liikuda eri tingimustes ja keskkondades. Selleks seostatakse õpitud oskuste kasutamist tegevustega väljaspool õppetundi (nt aktiivne vahetund).

Tervis ja kehalised võimed. Õpilane omandab teadmised tervisega (aeroobne vastupidavus, jõud ja painduvus) ning oskustega (kiirus, osavus, võimsus, koordineatsioon, tasakaal) seotud kehalistest võimetest ja nende arendamisest. Korrapärane kehaliste võimete mõõtmine kujundab õpilaste teadlikkust tervisega seotud kehalistest võimetest ja loob eeldused enda kehaliste võimete arendamiseks. Kehalisi võimeid mõõdetakse ning analüüsitakse viisil, mis toetab õpilase motivatsiooni end arendada ega ole seotud standardiseeritud hindamisega.

Kehaline aktiivsus. Õpilane omandab teadmised ja oskused tervislikust kehalisest aktiivsusest ning eelduse olla kogu elu kehaliselt aktiivne. Selleks kasutatakse mitmekesiseid õppemeetodeid, nagu enda kehalise aktiivsuse hindamine nii tehnoloogiliste kui ka subjektiivsete vahendite kaudu, liikumispäeviku pidamine valitud perioodi vältel, igapäevase liikumisaktiivsuse plaanimine jne. Õpilased, kelle tervislik seisund ei võimalda kõiki õppetegevusi sooritada või suure intensiivsusega liikuda, kaasatakse tegevustesse nende tervisliku seisundi põhjal ning vajaduse korral kohandatakse tegevusi.

Liikumine ja kultuur. Õpilane mõistab liikumise ja kultuuri seost mitmekülgsete, sh väljaspool koolikeskkonda toimuvate tegevuste kaudu. Õpilane saab teadmised liikumis-, spordi- ja tantsutraditsioonidest ning liikumise seosest eri kultuurivaldkondadega. Ta omandab oskused ohutult liikuda ja isiklikku hügieeni järgida ning ausa mängu põhimõtteid järgida. Õpilane saab kogemused väljaspool kooli toimuval liikumis-, spordi- ja tantsuüritusel osalejana või vabatahtlikuna, liikumisest looduses ja suhtluskultuurist. Ta väljendab ennast liikumise ja tantsu kaudu ning koostöös kaaslastega, teab enda võimalusi olla kultuurikandja ja -mõjutaja ning selle looja.

Vaimne ja kehaline tasakaal. Õpilane omandab esmased teadmised ja oskused vaimse ja kehalise tasakaalu hoidmisest ning mõistab võimalusi korrastada enda vaimset ja kehalist seisundit.

Taotletavad õpitulemused on aluseks kooli ainekava koostamisel, kuid nende saavutamise viisid on paindlikud ning võimaldavad arvestada õpilaste huve, kooli kultuuri, traditsioone, õpikeskkonda ja muutuvat ühiskonda.

1.4. Valdkonnaülene lõiming, üldpädevuste arengu toetamine ja õppekava läbivate teemade käsitlemine

Liikumispädevuse kujundamine hõlmab kõigi riikliku õppekava üldosas kirjeldatud üldpädevuste arengut. Üldpädevuste saavutamist toetab õppeainete eesmärgipärane lõimimine teistesse valdkondadesse kuuluvate õppeainetega ning läbivate teemade tähenduslik käsitlemine õpilase jaoks. Õpilaste aktiivne kaasamine õppeaineid lõimivasse õppesse toetab enastjuhtiva inimese kujunemist terveks, teadlikuks ja liikumist nautivaks inimeseks. Selle tulemusel kujuneb õpilasel suutlikkus rakendada oma teadmisi ja oskusi eri olukordades, kujundada enda väärtushoiakuid ja -hinnanguid ning võimalus saada ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust. Seejuures on väga oluline süsteemne ja järjepidev koostöö teiste ainete õpetajatega.

Üldpädevuste kujundamise ning läbivate teemade käsitlemise ja lõimingu korraldamise põhimõtted määratakse kooli õppekava üldosas ning nende rakendamist täpsustatakse ainekavas.

1.5. Õppe kavandamine ja korraldamine

Õpe on õppijakeskne, toetab ja hoiab õpilase motivatsiooni liikuda ning suunab teda mõistma liikumise seost tervisega ja enda vastutust tervise hoidmisel. Õppe kaudu saavad õpilased arutleda, milliste eluks vajaminevate oskuste omandamise nimel tegutsetakse ning kuidas on omandatavad teadmised, oskused ja hoiakud seotud elukestva liikumisharrastusega. Õppe kaudu toetatakse õpilaste kujunemist aktiivseiks ja iseseisvaiks õppijaiks ning loovaiks ja kriitiliselt mõtlevaiks ühiskonnaliikmeiks, kes suudavad teha valikuid ja vastutada oma õppimise eest.

Põhikoolis teevad õpetajad õpet kavandades ja korraldades koostööd, seejuures:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, valdkonnapädevusest, kooliastme lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust, kooliastmete õppe ja kasvatuses rõhuasetustest ning lõimingust teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) arvestatakse didaktika nüüdisaegseid käsitusi ja ainevaldkonna arengut, võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas;
- 3) taotletakse, et õpilase õpikoormus on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevusteks;
- 4) arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, eripära ja võimeid, rakendatakse diferentseeritud ja sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud ning õpilasele tähenduslikku käsitlust, reageeritakse õpi- ja eluraskustele, pakutakse õpiabi ja tuge õpivalikutest; võimaldatakse erivajadustega õpilastel osaleda aktiivselt liikumistes nende võimaluste kohaselt ning vajaduse korral kohandatakse selleks tarvilikke tegevusi;
- 5) võimaldatakse õpet nii üksi kui ka koos teistega, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi, suunatakse tegema valikuid, arvestades õpilaste vanust, arvu, võimekust ja sugu;

- 6) kaasatakse õpilasi õppe kavandamisse, võetakse aega eesmärkide ning taotletavate õpitulemuste saavutamise viiside ja hindamiskriteeriumide läbiarutamiseks, eneseanalüüsiks ning refleksiooniks;
- 7) rakendatakse uurivat õpet, mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid tegevusi, laiendatakse õpilaste teadmisi, arendatakse oskusi ja kujundatakse hoiakuid;
- 8) rakendatakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi, õppematerjale ja -vahendeid.

1.6. Hindamine

Hindamine on õppe osa, mille kaudu toetatakse õpilase õppimist ja arengut, tema kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste ja oskuste omandamist ning hoiakute kujunemist. Hindamisel saadakse ülevaade õpitulemuste saavutusest ja õpilase isikupärasest arengust ning toetatakse selle kaudu õpilase kujunemist positiivse minapildi ja adekvaatse enesehinnanguga ennastjuhtivaks õppijaks. Hindamise kaudu saab õpilane tagasisidet oma edenemise kohta õppimisel ja liikumispädevuse kujunemise kohta. Õpetaja saab teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii õppe kui ka iseenda pädevuste arendamiseks. Liikumisoskuste omandamise hindamise kõrval antakse tagasisidet ka üldpädevuste arengu ning väärtushoiakute ja -hinnangute kujunemise kohta. Hoiakute kujunemise kohta antakse tagasisidet suunavate ja toetavate sõnaliste hinnangutega.

Rakendatakse nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse kas sõnaliste hinnangute või numbriliste hinnatena. Hinnates lähtutakse riikliku õppekava üldosas hindamise kohta sätestatust ja selle alusel koostatud kooli hindamisjuhendist, mis kehtestab mittenumbrilise hindamise kasutamise, mujal (nt huvikoolis või huvitegevuses) õpitu arvestamise ja õpilase eneseanalüüsi koostamise põhimõtted kehaliste võimete arengu seisukohast.

Diagnostilise hindamise käigus selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärarusaamad ning spetsiifilised õpiraskused, et kavandada edasist õppimist ja õpetamist.

Kujundava hindamise kaudu saab õpilane suulist ja kirjalikku tagasisidet õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta.

Kokkuvõtvalt hinnatakse üldjuhul õppeperioodi lõpul, et kontrollida nii aines seatud eesmärkide saavutamist kui ka taotletavate õpitulemuste saavutatust.

Õpilasele on õppe alguses teada, mis õpitulemuste saavutamise poole mis õpiülesannetega liigutakse, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Õpilast juhitakse õppe käigus oma õppimist ning seatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.

Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane nii oma tööd hindama kui ka kaasõpilaste saavutusi tagasisidestama. Aruteludes hinnatakse õpilase esitatud arvamuste ja seisukohtade põhjendatust, seostatust ning veenvust. Õpilase seisukohtadele ühiskonnas ja maailmas toimuva kohta antakse sõnalist kirjeldavat tagasisidet. Kirjalike ülesannete puhul arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid pööratakse tähelepanu ka õpilase keelekasutusele, sh

liikumis- ja sporditerminite õigele kasutusele ning õigekirjale, mida arvestatakse hindamisel ülesande eesmärgi ja kokkulepitud hindamiskriteeriumide põhjal.

Erineva keerukusastmega teadmiste, oskuste ja hoiakute hindamise võimaldamiseks kasutatakse mitmekesiseid hindamisviise ja -vorme. Hindamisvahendi ja -viisi valik sõltub seatud õppe-eesmärkidest ning eeldatavast õpitulemusest.

1.7. Õppekeskkond

Õppimist toetav füüsiline, vaimne ja sotsiaalne õppekeskkond aitab kujundada liikumisvõimalusi ja liikumispädevust. Õpetaja loob kõiki õpilasi toetava õppekeskkonna, sõltumata õpilaste varasematest teadmistest, oskustest ja kehalisest võimekusest.

Vaimselt ja sotsiaalselt toetav õppekeskkond võimaldab õpilasel teha vigu, kartmata karistust või alavääristamist. Liikumis- ja sportmängudes väärtustatakse mängust osavõttu, kaaslaste ja reeglite arvestamist ning oskuste kasutamist mängus. Võistkonnamängudes võivad õpilased kanda eri rolle ja täita mängus erinevaid ülesandeid.

Füüsilise keskkonna kujundamisel arvestatakse vajadust tagada õpilaste ohutus ja turvalisus. Füüsilise keskkonna moodustavad õpitulemuste saavutamiseks ja liikumispädevuse kujunemiseks nõuetekohased ruumid ning liikumis- ja spordivahendid sise- ja õuekeskkonnas. Liikumispädevuse saavutamiseks peab kool tagama nõuetele vastava võimla, sh võimaluse korral ujula või tegevusteks kohandatud aula, klassiruumid või muud ruumid. Õpilased peavad saama kasutada rõivistuid ning pesemisruume. Kooli õuealal luuakse eri vanuserühmadele mitmekesised liikumisvõimalused, mis toetavad ainekavas märgitud õpitulemuste saavutamist, liikumispädevuse kujundamist ning liikumisoskuste kasutamist, sõltumata õpilaste vanusest ja soost.

Kehalise kasvatuse ainekava

1. Õppeaine kirjeldus

Õppeaine hõlmab viis valdkonda – liikumisoskused, tervis ja kehalised võimed, kehaline aktiivsus, liikumine ja kultuur, vaimne ja kehaline tasakaal –, mis on liikumispädevuse kujunemisel võrdse kaaluga. Iga kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud moodustavad õpilase ea kohase terviku, tuues esile õppija arengu dünaamika liikumispädevuse kujunemiseks alates esimesest kooliastmest kuni põhikooli lõpuni.

Taotletavad õpitulemused on kirjeldatud kooliastmete kaupa viies valdkonnas. Õpitulemuste saavutamist toetab rõhuasetuste seadmine õppe kavandamisel ja õpilaste kaasamine õpitavale tähenduse andmisse, eneseanalüüsi ning eri spordialade, tantsude, lihtsustatud sportmängude põhioskuste omandamisse erinevates kombinatsioonides ja keskkondades.

2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste	II kooliaste
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none">1) On omandanud erinevaid liikumisoskusi ja -kogemusi;2) sooritab kehalisi võimeid arendavaid tegevusi ning teab liikumise ja toitumise seost tervisega;3) on igapäevaselt kehaliselt aktiivne;4) teab, et liikumine on kultuuri osa, ning on kogunud liikumisega seotud tegevuste loomist;5) on omandanud kogemuse vaimset ja kehalist tasakaalu soodustavatest tegevustest ning emotsioonide märkamisest.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none">1) on omandanud mitmekülgseid liikumisoskusi ja -kogemusi;2) sooritab kehalisi võimeid arendavaid ja neile tagasisidet andvaid tegevusi ning mõistab liikumise ja toitumise seost tervisega;3) on korrapäraselt kehaliselt aktiivne ja teab tervisliku liikumise põhimõtteid;4) mõistab ja kogeb liikumise ja kultuuri seost ning ennast liikumisega seotud tegevuste loojana;5) teab vaimset ja kehalist tasakaalu ning emotsioonide juhtimist soodustavaid tegevusi.

Teema: Liikumisoskused	
Õpilane omab mitmekülgseid liikumisosi ja kogemusi, et harrastada erinevaid liikumistegevusi; keskendutakse liikumismängudele ja harjutustele.	
I kooliaste	
Õpitulemused:	Õppesisu:
1) kasutab edasiliikumisoskusi eri keskkondades, harjutustes, liikumismängudes ja tantsus, rütmis ja muusika saatel, koostöös paarilise ning rühmaga;	<p>Oskuste arendamisel arvestada individuaalsust.</p> <p>Kõnni- ja jooksuoskus</p> <p>1.klass: kõnni-, jooksumängud ja – harjutused; kõnni-jooksumängud ja -harjutused; lühimatkad, õppekäigud.</p> <p>2. klass: kõnni ja jooksumängudel põhinevad tantsud, tantsumängud; kõndimine ja jooksmine sise- ja välitingimustes (sh erinevat tüüpi maastikul); lühimatka või õppekäik linna- või looduskeskkonnas.</p> <p>3. klass: kõndimine, jooksmine erinevates keskkondades; kõnni-jooksumängud ja -harjutused; matk ja õppekäik linna- või looduskeskkonnas.</p> <p>Hüppeoskus</p> <p>1. klass: hüppeharjutused, liikumisega vertikaal- ja horisontaalsuunas; hüppemängud; üksikud hüpped üle hüppenööri enda keerutusest.</p> <p>2. klass: hüppeid ja hüpakuid sisaldavad tantsud; hüppeharjutused ja nende kombinatsioonid, sh hüpped vertikaal- ja horisontaalsuunas; Hüpitsaga järjestikulased hüpped üle enda keerutatud hüppenööri.</p> <p>3. klass: hüppe- ja jooksumängude kombinatsioonid; hüpete kasutamine erinevates keskkondades; hüpitsaharjutused; erinevad hüplemisviisid.</p> <p>Ronimisoskus</p> <p>1. klass: ronimine erinevatel vahenditel, üle takistuste, erinevatel tasapindadel, vahendite alt, roomamine.</p> <p>2. klass: ronimine loodlikel vahenditel, ohutusega arvestamine ja enda suutlikkuse mõistmine.</p> <p>3. klass: ronimisel kaaslaste abistamine, ohutusega arvestamine.</p> <p>Edasiliikumisoskuste kasutamine tantsus.</p> <p>Keha liikumine ajas ja erinevates rütmides. Keha liikumine ruumis. Keha liikumine heli ja muusika saatel. Liikumine eneseväljenduse vahendina.</p>

	<p>Liikumine koostöös teistega. Edasiliikumisoskuste kasutamine rütmis ja muusikas. Etteantud rütmi järgi liikumine ja ise rütmi tekitamine. Edasiliikumisoskused koostöös paarilise ja rühmaga. Liikumised paarilise ja rühmaga erinevates suundades, tempos, rütmis.</p>
2) liigub edasi vahendil harjutustes ja liikumismängudes	<p>1. klass: harjutused ja mängud kelkudel. Ja suuskadel. 2. klass: suuskade allapanek, harjutused ja mängud suuskadel (murdmaa). 3. klass: võimalusel rakendada nn jalgrattanädalat; ideed (vahendil liikumise oskuse arendamine), sh vigurelemendid, jalgratturikoolituse toetamine (olemas õppematerjalid ja osaleda projektides).</p>
3) teab esmast liikumisvahendi hoidmis- ja hooldusvajadust;	<p>1. klass: kelkude hoiustamine. 2. klass: suuskade hooldamine hoidmine(hoidmisasendid). 3. klass: suuskade puhul teadmine, et põhjasid on vaja hooldada libisemiseks, suuskadel pidamisala määramine ja määrimine klassikalise sõidustiili puhul.</p>
4) käsitleb vahendit harjutustes, liikumismängudes ja teiste oskuste arendamiseks;	<p>Viske- ja püüdmisoskus 1. klass: vahendi hoidmine: vahendi hoidmine erinevate kehaosadega, üksi ja mitmekesi, erinevates kehaasendites, tasapindadel, erinevatel viisidel liikudes; pallikäsitsemisharjutused üksi, paaris ja rühmas; viske- ja püüdmisega liikumismängud. 2. -3. klass: viske- ja püüdmisharjutused: viskamine erinevalt kauguselt, ülaltkäe vise täpsusele, veeretamine täpsusele ja esemete alt, veereva palli püüdmine, enda ja paarilise visatud palli püüdmine, viskamine üle võrgu, individuaalharjutused palliga, viskamine üles ja püüdmine (variatsioonid), viskamine seina vastu ja püüdmine, viskamine horisontaalsesse (nt rõngas, kast) või vertikaalsesse märklauda (nt tähis seinal).</p> <p>Põrgatamisoskus 1. klass: põrgatamisharjutused ja erinevad kombinatsioonid põrgatamine parema ja vasaku käega.</p>

	<p>2. klass. põrgatamine käega ja püüdmine, põrgatamine säilitades asukohta, põrgatamine liikumisel.</p> <p>3. klass: põrgatamisharjutused tennis-, käsi- ja minikorvpalliga.</p> <p>Palli löömisoskus käega</p> <p>1. klass: palli löömine üles, ette-üles, üle takistuse (võrk, nõör).</p> <p>2. klass: harjutused kergete pallidega (nt. õhu- või rannapallid), palli löömine erinevate kehaosade; palli löömine säilitades enda asukohta ja liikumisel.</p> <p>3. klass: lihtsamad võrkpalli harjutused.</p> <p>Palli löömisoskus jalaga</p> <p>1. klass: harjutused ja liikumismängud.</p> <p>2. klass: seisva ja liikuva palli löömine kaaslasele ja täpsusele.</p> <p>3. klass: palli vedamine ja peatamine.</p> <p>Palli löömisoskus vahendiga (reketiga, hokikepiga)</p> <p>1. klass: kerge palli löömine õhku, edasi, üle takistuse (võrk) reketiga.</p> <p>2. klass: palli löömine seina vastu, üles, palli viskamine üles ja selle löömine, palli löömine altkäega peale pörget.</p> <p>3. klass: juurdeviivad harjutused reketi- ja hokimängudele; palli vedamine, löömine, peatamine, söötmine hokikepiga.</p> <p>Vahendi abil teiste oskuste arendamine Kehatunnetuse, koordineerimise, tasakaalu, koostöö, rütmitunnetuse harjutused vahendite abil.</p>
<p>5) oskab ujuda, sh sukelduda, veepinnal hõljuda, rinnuli- ja seliliasendis kokku 200 meetrit edasi liikuda;</p>	<p>Eraldi õppeprotsessi kirjeldus – https://oppekava.innove.ee/oppeprotsesside-kirjeldused/kehaline-kasvatus/</p> <p>Kool korraldab ujumise algõpetuse nii, et õpitulemuseni jõuab õpilane 3.klassi lõpuks.</p>
<p>6) hindab adekvaatselt oma võimeid vees ja rakendab eakohaseid veeohutuslaseid oskusi;</p>	<p>Eraldi õppeprotsessi kirjeldus – https://oppekava.innove.ee/oppeprotsesside-kirjeldused/kehaline-kasvatus/</p> <p>Kool korraldab ujumise algõpetuse nii, et õpitulemuseni jõuab õpilane 3.klassi lõpuks.</p>
<p>7) hoiab tasakaalu asendites, liikumistel ja nende kombinatsioonides;</p>	<p>Tasakaalu hoidmine asendites</p> <p>1. klass: tasakaaluharjutuste sooritamine asendites ja liikumisel.</p> <p>2. klass: tasakaalu harjutused asendites, liikumistel ja kombinatsioonides.</p>

	<p>3. klass: tasakaaluasendid erinevate kõrguste ja laiustega toepindadel; lihtsamad überpööratud asendid.</p> <p>Tasakaalu hoidmine asendite ja liikumiste kombinatsioonides.</p>
8) korrigeerib kehahoidu õpetaja juhtimisel;	<p>Kehahoid vastavalt liikumis- ja igapäevasele tegevusele. Selle korrigeerimine õpetaja juhendamisel. Kehatunnetuse ja-hoiu harjutused.</p>
9) arvestab peamisi turvalisuse ja ohutu liikumise põhimõtteid ning saab aru erinevate liikumisviiside puhul vajaliku turvavarustuse kasutamise põhjustest;	<p>Kehatunnetuse ja-hoiu harjutused.</p> <p>Turvalisuse ja ohutu liikumise põhimõtete arvestamine.</p> <p>Vahendil liikumises</p> <p>Turvavarustuse kasutamine: kiiver, kaitsmed, helkur, erksavärvilised riided jne. Liiklusohutus ohutu liikluskäitumise eristamine ohtlikust, oma käitumise analüüsimine. Kaaslasega arvestamine vahendil liikumisel.</p> <p>Vahendi käsitsemisoskustes</p> <p>Vahendite otstarbekas kasutamine; arvestamine keskkonna ja kaaslastega. Kehakontrollioskustes asendites ja liikumisel ohutuse arvestamine. Kehahoiu arvestamine asendites.</p> <p>2.-3. klass: veeohutusosalased oskused ujumisoskus; oma võimete hindamine.</p>
10) arvestab tegevustes kaaslasti;	<p>1. klass: arvestab tegevustes kaaslastega.</p> <p>2. klass: kaaslaste tegevustega arvestamine.</p> <p>3. klass: oskab jälgida kaaslasti tegevustes.</p>
11) annab tagasisidet enda liikumisoskuste ja -ohutuse kohta etteantud kirjelduse alusel;	<p>1. klass: ohutusega arvestamine erinevate tegevuste juures; enda suutlikkuse mõistmine.</p> <p>2. klass: arvestab erinevates tegevustes ohutusega ja enda suutlikkusega.</p> <p>3. klass: õpilase tagasiside andmine toimub etteantud oskuste alusel, kust ta saab valida kuidas ta antud oskuse on omandanud ja kuidas ta arvestab ohutusega.</p>
12) toob näiteid erinevate liikumisoskuste kohta	<p>1. klass: igapäevaste liikumisviiside ja liikumisoskuste kirjeldamine.</p> <p>2.-3. klass: liikumisoskuste nimetamine oma igapäevaste liikumisviiside kirjeldamine</p>
<p>Põhimõisted: Kõnni- ja jooksuoskus, hüppeoskus, ronimisoskus, edasiliikumisoskuste kasutamine tantsus; edasiliikumisoskuste kasutamine rütmis ja muusikas; edasiliikumisoskused koostöös paarilise ja rühmaga; liikumised vahendil (liikumisvahend (ratas, suusk, uisk, kelk jne); vahendi käsitsemine; kehakontrolli oskus.</p>	
<p>Praktilised tööd: annab tagasisidet enda liikumisoskuste ja -ohutuse kohta etteantud kirjelduse alusel; ujumise kompleksharjutus.</p>	

Teema olulisus: Liikumisoskused on olulised, et inimene saaks ja oskaks olla kehaliselt aktiivne erinevates liikumistegevustes. Oskuste omandades tunnetab ta ennast liikumistegevustes kompetentsena ja see on otseselt seotud ka kehalise aktiivsuse harjumustega. Seega liikumisoskused ja kehaline aktiivsus on vastastikusel seoses. Oluline on tegeleda kõikide liikumisoskustega erinevate liikumistegevuste ja keskkondade kaudu, et saaksid kujuneda mitmekülgsed liikumisoskused:

- 1) Edasiliikumisoskused maal ehk kõndimis-, jooksmis-, hüppamis-, ronimisoskus ja nende rakendamine liikumisharrastuses, spordialades, rütmis ja muusika saatel, tantsus ja koostööd tehes Edasiliikumisoskus vees ehk ujumisoskus.
 - 2) Oskus liikuda vahendil. Oskus on seotud igapäevase liikumisega, harrastus- ja sportlikku tegevusega, kus edasiliikumiseks kasutatakse vahendit.
 - 3) Oskus käsitseda vahendit ehk oskus visata, püüda, põrgatada ja lüüa vahendit käe, jala ja vahendiga.
 - 4) Oskus kontrollida keha asendites, liikumisel ja nende kombinatsioonides.
- Valdkonna õpitulemused on tihedalt seotud ka läbiva teemaga „Tervis ja ohutus“ ja üldpädevustest sotsiaalne- ja enesemääratluspädevus.

Metoodilised soovitus:

õpetaja poolt juhitud arutelu; õpilaste erinevate oskuste ja võimete arvestamine.

Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna* ning üldpädevuste saavutamise:**

Lõiming

- Eesti keel - suuline ja kirjalik eneseväljendus, liikumissõnavara
- Sotsiaalne - tervislikuks eluviisiks vajalikud oskused, teadmised ja hoiakud
- Matemaatika - ruumilised mõisted (ees, taga, kõrval jne), tempo
- Tööõpetus - endale liikumisvahendi valmistamine (nt endale palli tegemine)
- Võõrkeel - võõrkeelne liikumissõnavara
- Loodusõpetus - liikumine erinevates keskkondades, sh maastikel
- Inimeseõpetus - riietumine, erinevate harjutuste toime tunnetamine
- Muusika - muusikaline liikumine erineval viisil, rütm

Õppevara:

- 1) Liikumisoskused: <https://liikumisopetus.ee/valdkonnad/liikumisoskused/>
- 2) Liikumisoskuste materjale: https://liikumisopetus.ee/materials/?mf_material-cat=23&mf_material-level=13
- 3) Tervise ja ohutusega seotud õpitulemused: <https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/9443-Labiva-teema-Tervis-ja-ohutus-ohutuse-alatee-ma-opetajaraamat>
- 4) Ujumisoskuse eneseanalüüsi võimalust: <https://ujumiskursus.ee/1-oskuste-analuus/>
- 5) Liikumisega seotud aktiivtööd: <https://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamise/koolis/olulised-abimaterjalid/toitumine-ja-liikumine/opetajaraamat/liikumise-aktiivtoeod>

Teema: Liikumisoskused	
Õpilane omab mitmekülgseid liikumisosi ja-kogemusi, et harrastada erinevaid liikumistegevusi; keskendutakse liikumismängudele ja harjutustele.	
II kooliaste	
Õpitulemused:	Õppesisu:
1) kasutab edasiliikumisoskusi eri keskkondades, harjutustes, liikumismängudes, spordialadel ning tantsus, rütmis ja muusika saatel, koostöös paarilise ning rühmaga;	<p>Kõnni- ja jooksuoskus 4. klass: kõnni ja jooksu kombinatsioonid; jooksualad: sprint, keskmaajooks, kestvusjooks; liikumine õue- ja sisekeskkonnas; tempo planeerimine erinevat tüüpi jooksudel; ühtlase tempo hoidmine; (Lühi)matkad ja õppekäigud.</p> <p>Hüppeoskus 4. klass: jooksu ja hüpete kombinatsioonid; hüpete kasutamine liikumisharrastuses erinevates keskkondades; maandumine, takistuse ületamine; hüpitsaharjutuste kombinatsioonid.</p>
	<p>Ronimisoskus 4. klass: ronimine liikumisharrastuse vormina erinevates keskkondades ja tasapindadel. Edasiliikumisoskuste kasutamine tantsus. 4. klass: kõnni ja jooksusammudel põhinevad tantsud, tantsumängud; hüppeid ja hüpakuud sisaldavad tantsud. Edasiliikumisoskuste kasutamine rütmis ja muusika saatel. 4. klass: rütmis liikumine muusikaga ja muusikata: erinevad kiirused, suunad, tasandid; enda liikumise loomine vastavalt rütmile või muusikale; rütmi- ja koordinatsiooniharjutused. Edasiliikumisoskused koostöös paarilise ja rühmaga. 4. klass: liikumised paarilise ja rühmaga erinevates suundades, tempos, rütmis; paaris-, grupi- ja individuaalsed ülesanded liikumiste kombineerimiseks, loomiseks.</p>
2) liigub edasi vahendil muutuv keskkonnas;	4. klass: vahendil liikumine linna- ja looduskeskkonnas, vahelduval maastikul ja erineva liiklustihedusega keskkondades; jalgrattaga sõiduosi arendamiseks, võimalik rakendada näiteks rattanädalat.
3) rakendab esmaseid liikumisvahendi hooldusvõtteid;	4. klass: vahend, millele keskendutakse valitakse kooli poolt ja sellest sõltub ka hooldusvõtete vajadus vastavalt vahendi eripäradele, suuskade hooldamine.

<p>4) käsitleb vahendit liikumiskombinatsioonides, mängudes, lihtsustatud sportmängudes ja teiste oskuste arendamiseks;</p>	<p>Viske-, püüdmis- ja põrgatamisoskus 4. klass: viske-, püüdmise- ja põrgatamisoskust sisaldavad liikumismängud ja liikumiste kombinatsioonid; juurdeviivad mängud viskamise, püüdmise ja põrgatamise sportmängudele; vahendi hoidmine erinevate kehaosadega, üksi ja mitmekesi, erinevates kehaasendites, tasapindadel, erinevatel viisidel liikudes.</p> <p>Palli löömisoskus käega. 4. klass: juurdeviivad harjutused ja mängud palli löömisega seotud spordialadele; palli löömisoskus jalaga; juurdeviivad harjutused ja mängud jalgpallile.</p> <p>Palli löömisoskus vahendiga. 4. klass: juurdeviivad harjutused ja mängud reketi-, hokikepi, spordialadele.</p> <p>Vahendi abil teiste oskuste arendamine. 4. klass: kehatunnetuse, koordinaatsiooni, tasakaalu, koostöö, rütmisõnnetuse harjutused vahendite abil</p>
<p>5) koostab kehaasendite ja liikumiste kombinatsioone;</p>	<p>Kehaasendite kombinatsioonid. 4. klass: toengud üksi ja paarilisega; tasakaaluasendid erinevate kõrgustega toepindadel, erinevates tasapindades üksi ja paarilisega; ümberpööratud asendid; maandumine; rippumine; keharaskuse ülekandmine; asendite nimetused; kehatunnetuse ja kehahoiu harjutused.</p> <p>Keha liikumise kombinatsioonid. 4. klass: liikumised erinevate kõrguste ja laiustega toepindadel; pöörlemised; erinevad veered.; keharaskuse ülekandmine; oskussõnad.</p> <p>Asendite ja liikumiste kombinatsioonide loomine. 4. klass: kehakontroll tantsides (asendi hoidmised, pöörlemised, hüpped, maandumised, tasakaaluharjutused jne, nii individuaalselt kui paaristantsus); kehatunnetuse ja kehahoiu harjutused paigal ja liikudes.</p>
<p>6) rakendab oskusi kehahoiu ja -asendite hoidmiseks;</p>	<p>4. klass: kehahoiu ja asendite hoidmisoskus; juurdeviivad harjutused, kehahoiu põhimõtted, asendite seostamine keha raskuskeskmega, keskendumisega.</p>

<p>7) rakendab turvalisuse ja ohutu liikumise põhimõtteid;</p>	<p>4. klass: turvalisust ja ohutust suurendavate vahendite kasutamine; õpilase enda ja kaaslaste käitumise jälgimine ja analüüsimine, ohutu ja ohtliku liikluskäitumise eristamine; ohutu teekonna kavandamine erinevaid liikumisviise ja abivahendeid kasutades.</p> <p>Turvalisuse ja ohutu liikumise põhimõtete arvestamine.</p> <p>4. klass: soojendus enne liikumistegevust, riietuse valik vastavalt tegevusele, keskkonnale, ilmale; erinevate liikumisviiside puhul ohutuse tagamine nii linna- kui maakeskkonnas (enda nähtavaks tegemine); teekonna kavandamine, ilmastikutingimusi ja liikumisviisi arvestavalt; seos läbiva teema "Tervis ja ohutus" liiklusalaste õpitulemustega: põhjendab ja kasutab vajalikku turvavarustust liikumisviisi silmas pidades (kiiver, enda nähtavaks tegemine).</p>
	<p>Vahendil liikumises.</p> <p>4. klass: turvavarustuse kasutamine: kiiver, kaitsmed, helkur, erksavärvilised riided jne. Liiklusohutus ohutu liikluskäitumise eristamine ohtlikust, oma käitumise analüüsimine; liiklusreeglitega arvestamine vahendil (tõukeratas, jalgratas jne) liikudes linna- või maakeskkonnas; kaaslasega arvestamine vahendil liikumisel.</p> <p>Vahendi käsitsemisoskustes.</p> <p>4. klass: vahendite otstarbekas kasutamine; arvestamine keskkonna ja kaaslastega.</p> <p>Kehakontrollioskustes asendites ja liikumisel.</p> <p>4. klass: ohutuse arvestamine; kehahoiu arvestamine asendites.</p> <p>4. klass: veeohutusosalased oskused.</p>
<p>8) analüüsib enda tegevust rühmas tegutsejana;</p>	<p>4. klass: etteantud küsimuste kaudu toob õpilane välja, kuidas ta liikumistegevustes arvestab kaaslastega; põhjendab lühidalt enda vastust.</p>
<p>9) analüüsib enda liikumisoskusi, -ohutust ja turvavarustuse kasutamist;</p>	<p>4. klass: õpilase eneseanalüüs toimub etteantud juhendi või ankeedi alusel toetudes õpitud oskustele, ohutuse ja turvavarustuse kasutamise järgimisele.</p>
<p>10) teab liikumisoskusi liikumisharrastuses.</p>	<p>4. klass: nimetab edasiliikumiseiga seotud oskusi ja seostab neid liikumisharrastusega (nt jooksmine, kepikõnd, tants jne), igapäevase liikumisviisiga (jalgsi, tõukerattaga, rulaga, rattaga jne) ja spordialadega (maratonijooks, 100m jooks jne).</p>

<p>Põhimõisted: Kõnni- ja jooksuoskus, hüppeoskus, ronimisoskus; edasiliikumisoskuste kasutamine tantsus, edasiliikumisoskuste kasutamine rütmis ja muusikas; edasiliikumisoskused koostöös paarilise ja rühmaga; liikumised vahendil; turvalisus liikumisel; vahendi hooldamine ja käsitsemine; kehakontrolli oskus; eneseanalüüs.</p>	
<p>Praktilised tööd: õpilase eneseanalüüs ankeedi alusel.</p>	
<p>Teema olulisus: Liikumisoskused on olulised, et inimene saaks ja oskaks olla kehaliselt aktiivne erinevates liikumistegevustes. Oskuste omandades tunnetab ta ennast liikumistegevustes kompetentsena ja see on otseselt seotud ka kehalise aktiivsuse harjumustega. Seega liikumisoskused ja kehaline aktiivsus on vastastikusel seoses. II kooliastmes õpilased arendavad ja kasutavad liikumisoskuseid mõtestatult liikumismängudes, lihtsustatud sportmängudes, tantsudes ja spordialades erinevates keskkondades, sh liikluses. Õpilased loovad ka ise suunatult liikumismänge ja tantse liikumisoskuste arendamiseks.</p>	
<p>Metoodilised soovitused:</p>	<p>Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna* ning üldpädevuste** saavutamise:</p>
<p>Lõiming</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eesti keel - suuline ja kirjalik eneseväljendus, liikumissõnavara, suulise ja kirjaliku juhendite mõistmine • Inimeseõpetus - tervislikuks eluviisiks vajalikud liikumisoskused, teadmised, põhjus-tagajärg seosed (nt. ohuolukorrad) • Matemaatika - ruumilised mõisted (ees, taga, kõrval jne), tempo, harjutuste sooritus ja korduste arv; võrdlused ja analüüsioskus. • Tööõpetus - endale liikumisvahendi valmistamine (nt endale reketi tegemine), mänguvahendite valmistamine • Võõrkeel - võõrkeelne spordivahendite, mängude ja liikumissõnavara • Loodusõpetus - liikumine erinevates keskkondades, sh maastikel, liikumine erinevatel loodustasapindadel ja loodusega seose loomine, liikumine erinevates ilmasikuoludes <p>Muusika - kuulamisoskus, muusikaline liikumine erineval viisil, rütm, valmisolek leida erinevatele ülesannetele uusi ja omanäolisi lahendusi, rütmi, muusika ja liikumise seostamine, loovliikumine</p>	
<p>Õppevara:</p> <p>1) Liikumisoskused: https://liikumisosetus.ee/valdkonnad/liikumisoskused/</p> <p>2) Liikumisoskuste materjalid: https://liikumisosetus.ee/materials/?mf_material-cat=23&mf_material-level=14</p> <p>3) Tervise ja ohutusega seotud õpitulemused: https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/9443-Labiva-teema-Tervis-ja-ohutus-ohutuse-alateema-opetajaraamat</p> <p>4) Liikumisega seotud aktiivtööd: https://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamine/koolis/olulised-abimaterjalid/toitumine-ja-liikumine/opetajaraamat/liikumise-aktiivtoeod</p>	

Teema: Tervis ja kehalised võimed	
Tervis – see on alus kõikideks teisteks ja heaoluks. Liikumisõpetuse üheks eesmärgiks, et noor mõistab vastutust enda tervise ja vormisoleku hoidmisel ja oskab seda hoida.	
I kooliaste	
Õpitulemused:	Õppesisu:
1) osaleb aktiivselt kehalisi võimeid arendavates mängudes ja harjutustes;	1. klass: erinevate tegevuste kaudu õpilane õpib tunnetama enda võimeid; painduvuse ja tasakaalu arendamine; kuidas jaksan joosta; selle põhjal annab ta tagasisidet enda kehalistele võimetele. 2. klass: harjutused oma keha raskusega; erinevad liikumismängud. 3. klass: kehaliste võimete (koordinatsioon, osavus, tasakaal, kiirus, painduvus, reaktsioon, jõud, vastupidavus, tasakaal) arendamine toimub mänguliste harjutuste ja liikumismängude kaudu.
2) nimetab kehalisi võimeid;	1. klass: tegevuste käigus õpilaste mõtlema suunamine, millist kehalist võimet nad selle kaudu kõige rohkem arendavad. 2. klass: et õpilasel saaks kinnistuda kehaliste võimete nimetused on oluline need teadlikult õppeprotsessi planeerida; toimub pidev tegevuse ja teadmise seostamine. Selleks on otstarbekas kasutada ka tegevuste jaamades kehaliste võimete postreid/silte, et teadmine saaks kinnistuda erineval viisil. 3. klass: klassi lõpuks peaks olema õpilastel esmane arusaam, mis on osavus, tasakaal, vastupidavus, jõud, painduvus, kiirus, koordinatsioon.
3) mõõdab enda kehalisi võimeid õpetaja juhendamisel;	Terviseiga seotud kehaliste võimete mõõtmine ja tulemuse seostamine terviseiga õpetaja juhendamisel.
4) teab liikumise ja toitumise olulisust tervisele	Teab, et liikumisega keha kulutab energiat ja toiduga saab energiat
Põhimõisted: tervis; energia (toit, uni, liikumine); kehalised võimed.	
Praktilised tööd: kehaliste võimete mõõtmine õpetaja juhendamisel.	

<p>Teema olulisus: Tervisega seotud kehalised võimed nagu aeroobne vastupidavus, jõud ja painduvus on otseselt seotud inimese tervisega kogu tema eluea jooksul. Optimaalsel tasemel tervisega seotud kehalised võimed aitavad toime tulla igapäevaste tegevustega. Õpilased saavad koolis teadmised tervisest ja selle seosest kehaliste võimete ja kehaliste võimete kohta kehaliste võimete mõõtmiste kaudu. Mõõtmistulemused on õpilasele ja lapsevanemale tagasisideks ja eesmärkide püstitamiseks ja ei ole seotud hindamisega. Valdonna eesmärk on aidata kaasa õpilase kehalise võimekuse paranemisele teadlikkuse tõstmise kaudu.</p>	
<p>Metoodilised soovitused: õpetaja poolt juhitud arutelu; õpilaste erinevate oskuste ja võimete arvestamine; kehaliste võimete arendamine toimub mänguliste harjutuste ja liikumismängude kaudu.</p>	<p>Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna* ning üldpädevuste** saavutamise:</p>
<p>Lõiming:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matemaatika - kehaliste võimete mõõtmine õpetaja abiga, loendamine, liitmine, lahutamine, korduste arvud, pikkus-, ajahikud, nende tajumine ja teisendamine • Inimeseõpetus - toitumine, uni, liikumine • Eesti keel - kehaliste võimete seotud mõisted 	

<p>Teema: Tervis ja kehalised võimed</p>	
<p>II kooliaste</p>	
<p>Õpitulemused:</p>	<p>Õppesisu</p>
<p>1) seostab kehalisi võimeid arendavaid tegevusi ja harjutusi;</p>	<p>4. klass: õpilane teab kehalisi võimeid ja toob näited nende vajalikkuse kohta igapäevaelus.</p>
<p>2) seab lühiajalisi eesmärke kehaliste võimete arendamiseks enda mõõtmistulemuste põhjal;</p>	<p>4. klass: õpilane osaleb aktiivselt mõõtmise protsessis, olles teadlik, millist kehalist võimet ta mõõdab, märgib üles tulemusi ja analüüsib neid lähtuvalt tervisetsoonidest; kasutab mõõtmistulemusi, et seada lühiajalisi eesmärke.</p>
<p>3) arendab enda kehalisi võimeid, lähtudes seatud eesmärgist;</p>	<p>4. klass: õpilane fikseerib, mida ta on teinud, et kehalisi võimeid arendada.</p>

4) analüüsib õpetaja juhendamisel enda kehalisi võimeid tervise seisukohalt ja eesmärgi saavutamist;	Kehaliste võimete mõõtmistulemuste analüüs toetub tervisetsooni skaaladele. Skaalad annavad tagasisidet lähtuvalt vanusest, soost ja kolmest tervisetsooni tasemest: võimalik terviserisk, tervise seisukohalt hea või tervise seisukohalt väga hea.
5) mõistab liikumise ja toitumise tähtsust tervisele.	4. klass: õpilane suunatakse mõistma, mida tähendab liikumise ja toitumise tasakaal.
Põhimõisted: terviseiga seotud kehalised võimed; jõud, painduvus, (aeroobne) vastupidavus; liikumise ja toitumise tasakaal; eneseanalüüs.	
Praktilised tööd: kehaliste võimete mõõtmine; lühiajalise eesmärgi seadmine; tulemuste analüüs	
Teema olulisus: Eesmärk on, et õpilased teadvustavad kehaliste võimete arendamise olulisust enda tervise seisukohalt, arendavad regulaarselt kehalisi võimeid ja teadlikult mõõdavad neid. Terviseiga seotud kehalised võimed nagu aeroobne vastupidavus, jõud ja painduvus on otseselt seotud inimese terviseiga kogu tema eluea jooksul. Optimaalsel tasemel terviseiga seotud kehalised võimed aitavad toime tulla igapäevaste tegevustega. Õpilased saavad koolis teadmised tervisest ja selle seosest kehaliste võimete ja kehaliste võimete kohta kehaliste võimete mõõtmiste kaudu. Mõõtmistulemused on õpilasele ja lapsevanemale tagasisideks ja eesmärkide püstitamiseks ja ei ole seotud hindamisega. Valdonna eesmärk on aidata kaasa õpilase kehalise võimekuse paranemisele teadlikkuse tõstmise kaudu.	
Metoodilised soovitusd:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna* ning üldpädevuste** saavutamise:
<p>Lõiming</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matemaatika - kehaliste võimete mõõtmine ja tulemuste analüüs, harjutuste sooritus ja korduste arv; arvandmed, tulemuste võrdlemine tervisetsoonidega. • Inimeseõpetus - kehalised võimed, kehaline aktiivsus, liikumine, toitumine • Keeled - võõrkeelsetest allikatest teabe otsimine • Loodusained - kehaliste võimete arendamine looduskeskkonnas, mõisted keha, kehaosad, tervis, haigus. • Eesti keel - suuline ja kirjalik eneseväljendusoskus, kehaliste võimetega seotud mõisted 	
<p>Õppevara:</p> <p>1) Tervis ja kehalised võimed: https://liikumisopetus.ee/valdkonnad/tervis-ja-kehalised-voimed/</p> <p>2) Tervis ja kehalised võimed materjalid: https://liikumisopetus.ee/materials/?mf_material-cat=61&mf_material-level=14</p> <p>3) Fitback testid: https://www.fitbackeurope.eu/en-us/</p> <p>4) Liikumisega seotud aktiivtööd: https://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamine/koolis/olulised-abimaterjalid/toitumine-ja-liikumine/opetajaraamat/liikumise-aktiivtoeod</p>	

Teema: Kehaline aktiivsus	
Õpilane omandab teadmised ja oskused tervislikust ja regulaarsest kehalisest aktiivsusest ja tahte olla elukestvalt kehaliselt aktiivne.	
I kooliaste	
Õpitulemused:	Õppesisu:
1) teab, kui palju ja milleks peab kehaliselt aktiivne laps iga päev liikuma;	<p>1. klass: läbi mängu tutvustada lastele, milliste igapäeva tegevustega on võimalik koguda 60 minutit mõõduka või tugeva intensiivsusega liikumist (liikumisega kaasnev soojatunne, hingeldamine).</p> <p>2. klass: oskab iseseisvalt ära tunda erinevaid aktiivse liikumise tunnuseid; annab hinnangu oma sooritusele; on tunnis kehaliselt aktiivne ilma õpetaja meelde tuletamata; regulaarse liikumise/sportimise tähtsuse kirjeldamine.</p> <p>3. klass: omandavad teadmise, et lapsed ja noored peaksid olema päevas aktiivsed vähemalt 60 minutit nii, et hakkavad hingeldama ja higistama; arvestab antud teadmiseiga igapäevase liikumisviisi ja liikumisteede valikul; hinnangu andmine oma sooritustele ja kogetud kehalisele aktiivsusele.</p>
2) märkab liikudes südamelöögisageduse ja enesetunde muutust;	<p>1. klass: südamelöögisageduse ja enesetunde muutuste märkamine vastavalt liikumistegevusele.</p> <p>2. klass: suunavad küsimused ja vestlus teemal: enesetunde ning südamelöögisageduse muutumine enne ja pärast liikumistegevust.</p> <p>3. klass: kirjeldab enesetunnet enne ja peale liikumistegevust; oskab luua seost pingutuse ja südamelöögisageduse vahel.</p>
3) sooritab liikumiseks ettevalmistavaid ja taastumist toetavaid tegevusi õpetaja juhendamisel;	<p>1. klass: soojendus- ja lõdvestusharjutused õpetaja juhendamisel.</p> <p>2. klass: erinevate liikumisintensiivsusega liikumismängude mängimine.</p> <p>1.-3. klass: südamelöögisageduse viimine tasemele, mis oli enne kehalisi tegevusi, madala intensiivsusega tegevused peale haigusperioodi või vigastust; oskab ette näidata soojenduseks ja lõdvestumiseks harjutusi.</p>

4) märkab abi vajamist tunnis ja kutsub abi ohuolukorras	1. klass: ohtlike olukordade äratundmine, kelle poole pöörduda abi kutsumisel, kuidas kutsuda abi. 2. klass: teab numbrit 112 ja millist infot ja kuidas sinna edastada. 3. klass: teab kuidas käituda ujulas.
Põhimõisted: liikumisaktiivsus; südamelöögisagedus; enesetunne; 112.	
Praktilised tööd: Subjekttiivne hinnang enda liikumisaktiivsusele (olin aktiivne/ei olnud aktiivne, pingutasin liikudes/ei pingutanud); hinnang enda liikumisintensiivsusele laste Borgi skaala alusel (tegevus oli minu jaoks väga kerge kuni väga väsitav); liikumistegevuste kaardi täitmine koos lapsevanemaga; galerii enda päeva või nädala liikumistegevustest.	
Teema olulisus: Regulaarne kehaline aktiivsus on oluline tervise komponent. Õpilane on aktiivne osaleja õppeprotsessis nii kehaliselt kui ka vaimselt. Vaimselt aktiivne õpilane mõtleb kaasa, küsib küsimusi, avaldab arvamust, püüab leida ise lahendusi jne.	
Metoodilised soovitused: kehalise aktiivsuse toetamine käib läbi mänguliste tegevuste.	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna* ning üldpädevuste** saavutamise:
Lõiming: <ul style="list-style-type: none"> • Loodusõpetus - toitumise ja kehalise aktiivsuse (liikumise) olulisus; õpilane oskab märgata, kas ja kui palju ta on kehaliselt aktiivne. • Matemaatika - vähemalt 60 minutit aktiivsust päevas ja südamelöögisageduse märkamine; loendamine; liitmine; lahutamine; jagamine; korrutamine; erinevad distantsid; aeg • Eesti keel - suuline ja kirjalik eneseväljendus; liikumisega seotud sõnavara, terminoloogia, suulise juhise kuulamine • Inimeseõpetus - märkab abi vajamist tunnis ja kutsub abi ohuolukorras, märkab enda enesetunnet liikumisel 	
Õppevara: <ol style="list-style-type: none"> 1) Kehaline aktiivsus: https://liikumisopetus.ee/valdkonnad/kehaline-aktiivsus/ 2) Koormuse eneseanalüüs: https://liikumisopetus.ee/materials/koormuse-enseanaluus-laste-borgi-skaala/; 3) Kehalise aktiivsuse kaardistamine: https://liikumisopetus.ee/materials/kehalise-aktiivsuse-kaardistamine/ 4) Erinevad liikumismängud õues: https://liikumisopetus.ee/materials/ouemangude-kogumik/ 5) Mõõduka ja kõrge intensiivsusega mängud: https://liikumisopetus.ee/materials/?mf_material-games=117 6) Liikumisega seotud aktiivtööd: https://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamine/koolis/olulised-abimaterjalid/toitumine-ja-liikumine/opetajaraamat/liikumise-aktiivtoeod 	

Teema: Kehaline aktiivsus	
II kooliaste	
Õpitulemused:	Õppesisu:
1) teeb kindlaks enda igapäevase kehalise aktiivsuse ja analüüsib seda;	4. klass: õpilane mõtleb, millised võimalused on tal igapäevaselt liikuda ja kuidas ta saab planeerida päevakava nii, et igapäevane liikumisaktiivsus oleks soovituslikul tasemel.
2) plaanib kehalist aktiivsust igapäevastesse tegevustesse;	4. klass: õpilane planeerib lühiajalise perioodi nii, et päevakavas on erinevad liikumisaktiivsust toetavad tegevused, mis kokku annaksid vähemalt 60 minutit aktiivset tegevust päeva jooksul.
3) mõõdab enda südamelöögisagedust;	4. klass: südamelöögisageduse mõõtmise puhkeolekus ning erineva intensiivsusega tegevuste ajal ja järgselt.
4) kasutab tehnoloogilisi ja/või isiklikke vahendeid, et hinnata enda kehalist aktiivsust;	4. klass: tehnoloogilised vahendid: kehalist aktiivsust hindavad rakendused, sammulugejad ja aktiivsusmonitorid. Isiklikud vahendid on subjektiivsed enese aktiivsuse määramise küsimustikud/töölehed jne.
5) sooritab liikumiseks ettevalmistavaid ja taastumist toetavaid tegevusi;	4. klass: soojendusharjutused; organismi taastumine peale kehalist aktiivsust – nt vedeliku olulisus taastumisel, lihaskonna taastamine – venitused, südamelöögisageduse taastamine.
6) teab peamisi liikudes juhtuda võivaid vigastusi ja esmast käitumist nende korral.	4. klass: põrutused, nihestused, luu- ja liigesevigastused, haavad jne, ülekuumenemine, jahtumine külmaga; õnnetused, mis võivad juhtuda vahendil liikumisega (nt jalgrattaga kukkumine jms). Oskus saada aru, millal helistada 112 ja millist infot edastada telefoni teel.
Põhimõisted: liikumisaktiivsus; pingutamine; südamelöögisagedus; soojendusharjutused; enesetunne; 112; vigastused; taastumine.	
Praktilised tööd: südamelöögisageduse mõõtmine; lühiajaliselt enda kehalise aktiivsuse kaardistamine (liikumispäevik).	
Teema olulisus: Eesmärk on, et õpilane teadvustab kehalise aktiivsuse olulisust ja selle seost vaimse, füüsilise, sotsiaalse ja emotsionaalse tervisega, oskab jälgida kehalist seisundit liikumistegevuse ajal ja peale seda ning on regulaarselt kehaliselt aktiivne.	

<p>Metoodilised soovitused: õpetaja poolt juhitud arutelu; õpilaste erinevate oskuste, võimete ja kehalise arenguga arvestamine; motivatsiooni toetamine; koostöö, aktiivsuse tõstmine läbi õpetajapoolse toetamise; vaba aja aktiivsuse toetamine.</p>	<p>Õpilase tegevused, mis tagavad aine, <u>valdkonna*</u> ning <u>üldpädevuste**</u> saavutamise:</p>
<p>Lõiming:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Loodusõpetus - kehalise aktiivsuse mõõtmine tehnoloogiliste vahendite abil, liikumise mõju elunditele, elundkondade ülesanded, tervislikud eluviisid • Matemaatika - südamelöögisageduse mõõtmine; loendamine; liitmine; lahutamine; jagamine; korrutamine; erinevad distantsid; aeg • Inimeseõpetus - kehaline aktiivsus ja seda mõjutavad tegurid, liikumine, taastumine, keha reaktsioon kehalisele aktiivsusele; teab peamisi liikudes juhtuda võivaid vigastusi ja esmast käitumist nende korral. • Eesti keel - suuline ja kirjalik eneseväljendus; liikumisega seotud sõnavara • Muusika - liikumine muusika saatel/tants kui kehalise aktiivsuse võimalus 	
<p>Õppevara:</p> <p>1) Kehaline aktiivsus: https://liikumisopetus.ee/valdkonnad/kehaline-aktiivsus/</p> <p>2) Kehalise aktiivsuse materjalid: https://liikumisopetus.ee/materials/?mf_material-cat=79&mf_material-level=14</p> <p>3) Südamelöögisageduse määramine: https://liikumisopetus.ee/materials/oskustega-seotud-kehaline-voimekus-ja-sudameloogisagedus/</p> <p>4) Spordivigastuste materjalid: https://www.sportest.eu/et/materjalid/tervis/spordivigastused/</p> <p>5) Kehalise aktiivsuse hindamine: https://liikumisopetus.ee/valdkonnad/kehaline-aktiivsus/kehalise-aktiivsuse-hindamine/</p> <p>6) Liikumisega seotud aktiivtööd: https://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamine/koolis/olulised-abimaterjalid/toitumine-ja-liikumine/opetajaraamat/liikumise-aktiivtoeod</p>	

Teema: Liikumine ja kultuur	
Õpilane väärtustab liikumist, sporti ja tantsu kultuuri osana ning ennast selle kandjana.	
I kooliaste	
Õpitulemused	Õppesisu
1) loob midagi liikumisega seotult;	1.klass: erinevate lihtsate liikumiste loomine; kodus perekonnale liikumisharjutuste ja/või mängu loomine. 2.klass: erinevate lihtsate liikumiste loomine üksi ja kaaslastega; harjutuste ette näitamine kaaslastele. 3.klass: erinevate liikumist toetavate lahenduste loomine; harjutuste ette näitamine kaaslastele; erinevate lihtsate liikumiste loomine kaaslastega.
2) kirjeldab kogemust, mille ta on saanud väljaspool kooli toimunud liikumisüritusel osalejana, vaatlejana või vabatahtlikuna;	1.klass: liikumisürituselt saadud kogemuse lihtne kirjeldus; mängud põlvest-põlve; jälgib koos vanematega mõnda spordivõistlust ja/või liikumisüritust. 2.klass: toetudes saadud kogemustele toob näiteid, millistes kultuuriga seotud tegevustes ta on osalenud; õue- ja hoovimängud: liikumisürituselt saadud kogemuse kirjeldus. 3.klass: osaleb liikumisüritusel osalejana, pealtvaatajana ja jälgib spordi- või liikumisüritusi meedias ning arutleb saadud kogemusest; osalemine õpetaja juhitud arutelus.
3) teab ja järgib üldiselt ausa mängu põhimõtteid;	1.klass: ausa mängu põhimõtted spordis (sõprus, ausus, hoolimine, rõõm); 2.klass: liikumine koos kaaslastega, omavahel ülesannete jagamine, mängureeglite kokku leppimine; ausa mängu põhimõtted spordis. 3.klass: kohtuniku otsuse austamine; võit ja kaotus –käitumine erinevates situatsioonides (emotsioonide kontroll); ausa mängu põhimõtted spordis; kaaslastega ülesannete jagamine mängus; mängureeglites kokku leppimine ja nendest kinni pidamine.
4) teab Eesti sportlasi ning tantsu ja liikumisega seotud kultuuriüritusi;	1.klass: teab mõnda sportlast ning kirjeldab lihtsalt tema harrastavat spordiala. 2.klass: otsib õpetaja ja/või vanemate abiga infot mõne sportlase ja/või spordiala ja/või liikumisürituse kohta ning kirjeldab seda lühidalt.

	<p>3.klass: õpetaja suunamisel info otsimine Eestis toimuvate liikumisürituste, suurvõistluste, sportlaste ja võistkondade kohta; enda/sõbra/klassikaaslase harrastatava liikumis-, spordiala või tantsustiili esindajate nimetamine.</p>
<p>5) teab ning järgib isiklikku hügieeni ja ohutusnõudeid;</p>	<p>1. klass: pesemis- ja riietumisharjumuste kujundamine; jalanõude palete sidumine; ohutu käitumise ABC erinevates keskkondades.</p> <p>2.klass: pesemis- ja riietumisharjumuste kujundamine; jalanõude paelte sidumise vilumuse tagamine; ohutu käitumine erinevates keskkondades; ohutunnetuse tajumine enese ja kaaslaste suhtes sportlike tegevuste vältel.</p> <p>3.klass: ohutu käitumine ja liikumine erinevates keskkondades; erinevates tegevustes enese, kaaslase ja keskkonna suhtes; pesemis- ja riiete vahetamisharjumuste regulaarne rakendamine.</p>
<p>6) riietub liikumiseks sobilikult;</p>	<p>1. klass: esmasete teadmiste kujundamine ilmastikule vastava riietuse ja jalanõude valimisel.</p> <p>2. klass: sportlikeks tegevusteks sobiva riietuse ja jalanõude valik.</p> <p>3. klass: riietumine ja jalanõude valik vastavalt keskkonnale, ilmastikule ja liikumisviisile (spordialale, tantsule).</p>
<p>7) teab, mis võimalusi pakub liikumiseks looduskeskkond;</p>	<p>1.klass: kooliõuel ja sellest väljaspool olevatel aladel liikumisõpetuse tundides osalemine.</p> <p>2.klass: liikumine tänaval, pargis ja matkaradadel.</p> <p>3.klass: erinevatel pinnastel ja reljeefidel liikumine; liikumine tänaval, pargis, väljasõitudel matkaradadel, suusaradadel.</p>
<p>8) oskab liikuda tuttavas keskkonnas, määrates asukohta ja suunda;</p>	<p>1. klass: liikumine erinevates keskkondades (peitmis- ja otsimismängud); kooliümbruse ohutuse vaatlemine.</p> <p>2. klass: liikumistegevused erinevates keskkondades (peitmis- ja otsimismängud); raja valik erinevates keskkondades; kooliümbruse ohutuse vaatlemine ja analüüs; liikumiseeskirjade jälgimine tänaval liikudes.</p> <p>3. klass: liikumistegevused erinevates keskkondades: maastikumängud; liikumine plaani ja kaardi järgi, raja valik; kooliümbruse ohutuse analüüsimine; kooliteekonna ohutus; liikluseeskirjade jälgimine liikudes tänaval.</p>

9) tantsib üksi, paaris ja rühmas;	<p>1.klass: erinevad tantsulise liikumisega seotud tantsumängud.</p> <p>2.klass: erinevad tantsud ja tantsumängud; eri kultuuride tantsuliste liikumiste tutvustamine.</p> <p>3.klass: erinevad tantsud; erinevate tantsude kultuuritausta tutvustamine; eri kultuuride sarnasuste ja erinevuste leidmine tantsus.</p>
10) avastab liikumisvõimalusi tantsu kaudu.	<p>1.klass: erinevad tantsumängud ja eneseväljendus läbi nende tantsuliste mängude.</p> <p>2.klass: tantsu- ja liikumiskultuuri avastamine; erinevad tantsud ja tantsumängud.</p> <p>3.klass: tants kui eneseväljendusvahend erinevates kultuurides ja selle seos õpilase oma kodu ja kooliga; erinevad tantsud.</p>
Põhimõisted: spordi- või kultuuriüritus/sündmus, "aus mäng"; riietumine; hügieen;	
Praktilised tööd: on saanud spordi- või kultuuriüritusel/sündmusel osalemiskogemuse/vaatlemiskogemuse; erinevate lihtsate liikumiste loomine üksi või kaaslastega; lühimatk.	
Teema olulisus: Valdkonna eesmärk on väärtustada liikumist kultuuri osana. Oluline on, et õpilane saaks teadmised liikumise ja kultuuri seosest isiklike liikumiskogemuste ja arutelude kaudu.	
Metoodilised soovitus:	Õpetaja kaasab õpilasi arutellu antud valdkonna teemadel.
<p>Lõiming:</p> <p>Kultuuri- ja väärtuspädevusega – loodusliikumine; tutvumine ja kokkupuude teiste kultuuridega; rollimängud; tunniväline tegevus; liikumise ja kultuuri traditsioonid; harrastatavad liikumisviisid ja spordialad tänapäeva ühiskonnas ning kuidas on need aja jooksul muutunud.</p>	
<p>Õppevara:</p> <p>1) Eesti Olümpiaakadeemia: https://olympiaharidus.eu</p> <p>2) Liikumine ja kultuur: https://liikumisopetus.ee/valdkonnad/liikumine-ja-kultuur/</p> <p>3) Liikumine ja kultuur materjalid: https://liikumisopetus.ee/materials/?mf_material-cat=90&mf_material-level=13</p> <p>4) Ausa mängu põhimõtte: https://liikumisopetus.ee/valdkonnad/liikumine-ja-kultuur/aus-mang/</p>	

Teema: Liikumine ja kultuur	
Õpilane väärtustab liikumist, sporti ja tantsu kultuuri osana ning ennast selle kandjana.	
II kooliaste	
Õpitulemused	Õppesisu
1) loob midagi liikumisega seotult ja annab selle kohta tagasisidet;	4. klass: erinevate liikumist toetavate lahenduste loomine üksi ja koostöös kaaslasega.
2) arutleb kogemuse üle, mille ta on saanud väljaspool kooli toimunud liikumisüritusel osalejana, vaatlejana või vabatahtlikuna;	4. klass: arutleb enda kogemusest liikumisürituse osaleja, vaatleja või vabatahtlikuna; liikumisüritusest saadud kogemuste ja oskuste seostamine erinevate eluvaldkondadega. arutelu enda kogemusest – milliseid oskuseid kasutas, mida tahaks veel arendada, mida uut kogemus pakkus; oskuste seostamine erinevate eluvaldkondade ja üldpädevustega; toob näiteid enda liikumis-, sh tantsu ja sporditegevusest; liikumisürituse või võistluse põhjal spordiuudise koostamine.
3) teab ja rakendab ausa mängu põhimõtteid ning sellega seotud väärtusi;	4. klass: ausa mängu põhimõtted spordis (meeskonna vaim, aus võitlus, võrdsus); ausa mängu põhimõtete analüüs mängu järgselt.
4) teab rahvusvahelisi sportlasi ning tantsu ja liikumisega seotud kultuuriüritusi;	4. klass: info otsimine maailmas (ja Eestis) toimuvate liikumisürituste, (suur)võistluste, tantsuürituste, sportlaste ja võistkondade kohta.
5) mõistab isikliku hügieeni ja ohutusnõuete olulisust ning järgib neid;	4. klass: hügieeni järgimine liikumisõpetuse tunnis ja selle järgselt; ohutusreeglite kasutamine erinevatel spordialadel ja erinevates keskkondades liikumisel; hügieeni järgimine liikumisõpetuse tunnis ja selle järgselt ning hügieeni vajalikkuse põhjendamine; ohutusreeglite kasutamine erinevatel spordialadel ja erinevates keskkondades liikumisel.
6) riietub liikumiseks sobilikult, arvestades keskkonda ja tegevuse eripära;	4. klass: riietumine vastavalt ilmastikule, liikumisviisile, keskkonnale ja spordialadele.
7) avastab looduses liikumise võimalusi;	4. klass: erinevate looduskeskkondades liikumine ja nende eripärad; ohud ja võimalused looduskeskkonnas liikudes.

8) oskab liikuda linnas ja/või looduses, määrates asukohta ning suunda;	4. klass: koolitee ohutuse vaatlemine/analüüsimine nii jalakäija kui jalgratturina; oskab tuua näiteid oma igapäevase liikluskäitumise kohta liikluskultuuriga seoses.
9) tantsib üksi, paaris ja rühmas;	4. klass: erinevad tantsud ja tantsumängud; tantsimine ja tantsude loomine.
10) mõistab pärimustantsu ja nüüdisaegsete tantsude rolli kultuuris;	4. klass: erinevate rahvuste tantsud ja nende iseloomulikud jooned.
11) avastab tantsukultuuri eneseväljendusvormina.	4. klass: tants kui eneseväljendusvahend erinevates kultuurides.
Põhimõisted: spordi- või kultuuriüritus/sündmus; aus mäng; riietumine; hügieen; orienteerumine; tantsud; tantsimine; kultuur.	
Praktilised tööd: on saanud spordi- või kultuuriüritusel/sündmusel osalemiskogemuse; erinevate liikumiste loomine üksi või kaaslastega; matk.	
Teema olulisus: Eesmärk on, et õpilane mõistab liikumist kultuuri osana isiklike liikumiskogemuste ja arutelude kaudu.	
Metoodilised soovitus:	Õpetaja kaasab õpilasi teemakohasesse arutellu ning suunab õpilasi ise end poolt kogetud analüüsima.
Lõiming: Kultuuri- ja väärtuspädevusega – loodusliikumine; tutvumine ja kokkupuude teiste kultuuridega; rollimängud; tunniväline tegevus; liikumise ja kultuuri traditsioonid; harrastatavad liikumisviisid ja spordialad tänapäeva ühiskonnas ning kuidas on need aja jooksul muutunud.	
Hindamine: „Arvestatud“, „Mitte arvestatud“ Iga õpilane saab jooksvat personaalset edasiviivat tagasiside tunni järgselt ning lisaks toimub ka õpilaste enda poolne tegevuse tagasisidestamine.	
Õppevara: 1) Liikumine ja kultuur: https://liikumisopetus.ee/valdkonnad/liikumine-ja-kultuur/ 2) Liikumine ja kultuur materjalid: https://liikumisopetus.ee/materials/?mf_material-cat=90&mf_material-level=14 3) Ausa mangu põhimõte: https://liikumisopetus.ee/valdkonnad/liikumine-ja-kultuur/aus-mang/ 4) Eesti Olümpiaakadeemia: https://olympiaharidus.eu 5) Liikumise ja kultuuri õpikäsitus: https://opleht.ee/2017/10/muutuv-opikasitus-ja-valdkond-liikumine-ja-kultuur-liikumisopetuses/ 6) Orienteerumismängud: https://orienteerumine.ee/orienteerumismangud/ 7) Terviserajad: https://terviserajad.ee 8) Liikluskasvatus: https://www.liikluskasvatus.ee/et/opetajale	

Teema: Vaimne ja kehaline tasakaal	
Õpilased saavad kogemused, teadmised ja oskused vaimse ja kehalise tasakaalu seostest.	
I kooliaste	
Õpitulemused:	Õppesisu:
1) sooritab vaimset ja kehalist tasakaalu soodustavaid tegevusi õpetaja juhendamisel;	1. klass: meelerahu-, kehatunnetus-, lõõgastus- ja lõdvestusharjutused õpetaja juhendamisel. 2. klass: vaimset ja kehalist tasakaalu toetavateks meelerahuharjutuste , peamiselt keskendumis-, tähelepanelikkuse-, kehatunnetuse-, hingamis- ja venitusharjutused. Õpetaja juhendamisel. 3. klass: keskendumise- ja tähelepanelikkuseharjutuse erinevus on, et keskendumise harjutuse ajal keskendutakse ühele konkreetsele tegevusele ning tähelepanuharjutuse ajal ollakse vaatleja Õpetaja juhendamisel erinevad kehatunnetusharjutused (lastejooga, lõdvestusharjutused tunni lõpus, lõõgastus- ja puudutustegevused).
2) märkab õpetaja juhendamisel emotsioone ja nendega toimetulemist soodustavaid tegevusi.	Enda emotsioonide ja nende muutuste märkamine. Tähelepanuharjutuse juures ollakse vaatleja, märgates oma emotsioone ja tundeid ning seda, mis toimub minu sees või mis toimub minu ümber.
Põhimõisted: emotsioonid; vaimne ja kehaline tasakaal; lõdvestus; lõõgastus; keskendumine; tähelepanu.	
Praktilised tööd: õpetaja juhendamisel enda emotsioonide ja tunnete märkamine ja sõnastamine.	
Teema olulisus: Valdkonna eesmärk on, et õpilased saavad kogemused, teadmised ja oskused vaimse ja kehalise tasakaalu seostest. Õpilane omandab esmased teadmised ja oskused vaimse ja kehalise tasakaalu hoidmisest ja mõistab võimalusi reguleerida enda vaimset ja kehalist seisundit. Vaimne ja kehaline tasakaal on oluline igapäevastes olukordades, tegevused võivad olla lõimitud igasse tundi ühe väikese osana või käsitletud iseseisvas tunnis. Meelerahu- ja kehatunnetusharjutused toetavad keskendumisvõimet.	
Metoodilised soovitus: tegevused võivad olla lõimitud igasse tundi ühe väikese osana või käsitletud iseseisvas tunnis.	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna* ning üldpädevuste** saavutamise:

Lõiming: Inimeseõpetus - tervisliku eluviisi teadmised, oskused ja hoiakud, emotsioonidega toimetulek, mina ja endasse suhtumine, probleemidega toimetulek	
Õppevara	
1) Vaimne ja kehaline tasakaal:	https://liikumisopetus.ee/valdkonnad/kehaline-ja-vaimne-tasakaal/
2) Ajupausid:	https://empoweredparents.co/brain-break-activities/
3) Liikumislaulud:	https://empoweredparents.co/movement-songs-for-kids/
4) Vaikuseminuti harjutused:	https://vaikuseminutid.ee
5) Vaimne ja kehaline tasakaal materjalid:	https://liikumisopetus.ee/materials/?mf_material-cat=84&mf_material-level=13
6) Liikumisega seotud aktiivtööd:	https://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamine/koolis/olulised-abimaterjalid/toitumine-ja-liikumine/opetajaraamat/liikumise-aktiivtoeod

Teema: Vaimne ja kehaline tasakaal	
II kooliaste	
Õpitulemused:	Õppesisu:
1) sooritab õpetaja toetusel vaimset ja kehalist tasakaalu soodustavaid tegevusi;	4. klass: õpetaja toetamisel erinevad praktilised meelerahuharjutused. Näiteks: oma mõtete, emotsioonide ja kehaliste aistingute märkamine. Näiteks: märka, mida sa koged hetkel... oma mõtetes... tunnetes... kehas; reaalsete objektide märkamine enda ümber. Näiteks: märka, milliseid helisid sa hetkel kuuled. Õpetaja toetamisel erinevad kehatunnetusharjutused. Näiteks: kehaliste aistingute teadvustamine, liikudes tähelepanuga läbi kõikide kehaosade peast jalgadeni. Lõdvestusharjutused iga tunni lõpus.
2) kirjeldab vaimset ja kehalist tasakaalu soodustavate tegevuste mõju endale;	4. klass: kogemuse ja mõju kirjeldamine.
3) märkab õpetaja toetusel emotsioone ja nendega toimetulemist soodustavaid tegevusi.	4. klass: enda emotsioonide ja nende muutuste märkamine; eneseregulatsiooni võimaluste kogemine.
Põhimõisted: emotsioonid; vaimne ja kehaline tasakaal; lõdvestus; lõõgastus; keskendumine; tähelepanu; eneseregulatsioon	

Praktilised tööd: õpetaja toetusel enda emotsioonide ja tunnete märkamine ning sõnastamine.	
Teema olulisus: Valdkonna eesmärk on, et õpilased saavad kogemused, teadmised ja oskused vaimse ja kehalise tasakaalu seostest. Õpilane omandab esmased teadmised ja oskused vaimse ja kehalise tasakaalu hoidmisest ja mõistab võimalusi reguleerida enda vaimset ja kehalist seisundit. Vaimne ja kehaline tasakaal on oluline igapäevastes olukordades, tegevused võivad olla lõimitud igasse tundi ühe väikese osana või käsitletud iseseisvas tunnis. Meelerahu- ja kehatunnetusharjutused toetavad keskendumisvõimet.	
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, <u>valdkonna</u>* ning <u>üldpädevuste</u>** saavutamise:
Lõiming	
<ul style="list-style-type: none"> • Inimeseõpetus - emotsioonid, murdeiga, suhtlemine, mina ja endasse suhtumine, hingamine, puhkus ja uni • Loodusõpetus - looduskeskkonna võimalused enda vaimu ja keha tasakaalustada, hapnikku olulisus organismile • Muusika- erinevad rahustavad helid, helide ja muusika mõju enesetundele, vaikuse olulisus, endale sobiva liikumistegevuse ja heli leidmine 	
Õppevara:	
1) Vaimne ja kehaline tasakaal: https://liikumisopetus.ee/valdkonnad/kehaline-ja-vaimne-tasakaal/	
2) Vaimse ja kehalise tasakaalu õppevara näiteid leiab siit: https://liikumisopetus.ee/materials/?mf_material-cat=84	
3) Ajupausid: https://empoweredparents.co/brain-break-activities/	
4) Liikumislaulud: https://empoweredparents.co/movement-songs-for-kids/	
5) Vaikuseminuti harjutused: https://vaikuseminutid.ee	
6) Lõdvestusharjutused tunni lõpus. Lõdgestus- ja puudutustegevused. https://peasi.ee/silt/lodvestus/	
7) Liikumisega seotud aktiivtööd: https://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamine/koolis/olulised-abimaterjalid/toitumine-ja-liikumine/opetajaraamat/liikumise-aktiivtoeod	

Kehalise kasvatus LÕK ainekava

ÕPPEAINE NIMETUS	Kehaline kasvatus LÕK Lihtsustatud õpe - Õppekava materjalide veeb - Õppekava materjalide veeb (projektid.edu.ee)
ÕPPEAINE KIRJELDUS	<p>Kehalise kasvatus õpetamisel järgitakse üldist eesmärki – kujundada õpilastel motivatsiooni, teadmisi, oskusi ja harjumusi iga päev aktiivselt liikuda, tegeleda liikumisharrastusega ja toetada õpilaste positiivset hoiakut liikumise suhtes.</p> <p>Lõimitult erinevate spordialade ja liikumisviisidega õpetatakse ka tantsulist liikumist, kujundades seeläbi nii teadmisi Eesti tantsukultuurist ja -traditsioonidest kui ka väärtushoiakuid nende suhtes. Lihtsustatud õppes lisandub spetsiifiline eesmärk – arendada õpilaste psühhomotoorikat ja sensoorseid protsesse, tegelda rehabiliteerimise ja tervendamisega. Füüsilise tegevusega kaasnevalt aktiveeritakse õpilaste vaimset tegevust (harjutuste eesmärkide mõistmine, korraldustest arusaamine, oma toimingute analüüsimine jne). Rõhuasetus on sotsiaalsete oskuste omandamisel ja kinnistamisel, et õpilased suudaksid pärast põhikooli lõpetamist igapäevaelus iseseisvalt toime tulla.</p>
	TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD
I KOOLIASTE	<p>Õpilane:</p> <p>1) osaleb aktiivselt kehalise kasvatus tundides, tunneb rõõmu liikumisest, sooritab õpitud liikumisviise ja kehalisi harjutusi vastavalt individuaalsetele võimetele;</p> <p>2) teab ja täidab elementaarseid hügieenireegleid;</p> <p>3) teab ja täidab kokkulepitud mängu-, korra - ja ohutusreegleid tunnis; arvestab õpetaja juhendamisel kaaslastega;</p>

	<p>4) sooritab õpetaja juhendamisel harjutusi kehaliste võimete vaatluseks ja mõõtmiseks, annab õpetaja abiga hinnangu kogetud kehalisele koormusele (kerge/raske);</p> <p>5) tunneb ja nimetab abiga õpitud spordialasid pildi ja tegevuse vaatluse järgi.</p> <p>Vastavalt kooli võimalustele ning õpilaste võimetele läbitakse ujumise algõpetus kahe kooliaasta jooksul I või II kooliastmes.</p>
II KOOLIASTE	<p>Õpilane:</p> <p>1) osaleb aktiivselt kehalise kasvatuse tundides oma individuaalsete võimete kohaselt; tunneb huvi koolis toimuvate spordi - ja tantsuürituste vastu, võtab neist osa osaleja või pealtvaatajana;</p> <p>2) oskab sportida/liikuda koos kaaslastega, jagada õpetaja suunamisel ülesandeid rühmas, leppida kokku mängureegleid jms;</p> <p>3) mõistab (vastab suunavatele küsimustele) ühistegevuse reeglite, isikliku hügieeni ja ohutusnõuete olulisust ning täidab neid;</p> <p>4) kirjeldab õpetaja suunamisel liikumise/sportimise tähtsust tervisele; teab peamisi liikumistegevusel juhtuda võivaid vigastusi ja esmast käitumist nende korral;</p> <p>5) püstitab õpetaja abil lühiajalisi eesmärke oma kehaliste võimete arendamiseks ja analüüsib koos õpetajaga nende täitmist; sooritab õpetaja juhendamisel harjutusi kehaliste võimete vaatluseks ja mõõtmiseks, annab suunavate küsimuste abil hinnangu oma sooritusele ja kogetud kehalisele koormusele</p>
ÕPITULEMUSED	
1.klass	<p>Õpilane:</p> <p>1) jälgib õpetajat, kuulab ja täidab tuttavaid lihtkorraldusi;</p>

	<p>2) sooritab õpitud harjutusi matkimise ja eeskuju järgi, matkib õpetaja tegevust peegelpildis;</p> <p>3) sooritab lihtsamaid jooksu-, hüppe-, hüplemis- ja kõnniharjutusi, oskab ronida, roomata, ületada takistusi;</p> <p>4) mängib õpitud liikumismänge;</p> <p>5) oskab laskuda kelgul nõlvakust ja vedada kelku ohutult;</p> <p>6) kannab, veeretab ja viskab palli;</p> <p>7) oskab liikuda ruumis, jälgida piire ja leiab teadaolevad sihtmärgid;</p> <p>8) vahetab riideid, oskab riietusruumis käituda ja hoida korda;</p> <p>9) liigub muusikasse matkimisel ja õpetaja suunamisel.</p>
2.klass	<p>Õpilane:</p> <p>1) järgib tunnis korranõudeid, oskab paluda abi, märgata ohtusid ja sellest teavitada;</p> <p>2) ronib üle, alt ja läbi takistuse;</p> <p>3) oskab sooritada veereid;</p> <p>4) oskab visata ja püüda palli;</p> <p>5) mängib õpitud liikumismänge ja järgib õpetaja suunamisel mängureegleid;</p> <p>6) oskab kelgul vedada kaaslast, pidurdada ja pöörata laskumisel;</p> <p>7) sooritab eeskuju järgi õpitud hüplemisharjutusi;</p> <p>8) korrigeerib meeldetuletamisel oma kehahoidu.</p>
3.klass	<p>Õpilane:</p> <p>1) korrigeerib õpetaja suunamisel keha asendit, hoiab tasakaalu eri asendites ja vahenditel;</p> <p>2) oskab paarilisega koostöös visata ja püüda palli;</p> <p>3) oskab suulise juhise järgi sooritada õpitud harjutusi eri vahenditega;</p> <p>4) sooritab hoolauvalt toenghüppeid;</p>

	<p>5) osaleb aktiivselt erinevates mängudes, teab õpitud mängude reegleid;</p> <p>6) liigub lauskmaal suuskadel astuva ja/või libiseva sammuga, kasutab keppe tasakaalu hoidmisel;</p> <p>7) viskab viskepalli, hüppab paigalt kaugust ja jookseb püstilähtest erinevaid distantse;</p> <p>8) oskab ennast iseseisvalt pesta, kuivatada ja riietuda;</p> <p>9) tajub muusika meeleolusid ja oskab selle järgi liikuda.</p>
4.klass	<p>Õpilane:</p> <p>1) oskab rivis kaheks loendada;</p> <p>2) sooritab õpitud akrobaatikaharjutusi ja harjutuste kombinatsioone;</p> <p>3) mängib rahvastepalli määruste päraselt;</p> <p>4) oskab libiseda suuskadel, sooritada suuskadel pöördeid paigal, kukkumisel iseseisvalt püsti tõusta;</p> <p>5) järgib iseseisvalt isikliku hügieeni nõudeid;</p> <p>6) sooritab tulemusele hooga kaugushüppe, palliviske ja 60 m jooksu püstilähtest;</p> <p>7) jookseb vahelduvalt kõnniga 1 km;</p> <p>8) teab õpitud oskussõnu.</p>

Ainevaldkond kunstiained: muusikaõpetus, kunstõpetus

Muusikaõpetuse ainekava

ÕPPEAINE NIMETUS	MUUSIKAÕPETUS
ÕPPEAINE KIRJELDUS	
<p>Muusikaõpetuse taotlus on luua muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem. Muusikaõpetuse eesmärk on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust. Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.</p> <p>Muusika õppeaine sisuks on musitseerimine (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming), muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus ning õppekäigud. Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Laulmine;2) Pillimäng;3) Muusikaline liikumine;4) Omalooming;5) Muusika kuulamine. <p>Muusikaõpetuse lahutamatuks osaks on muusikaline eneseväljendus, millega arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks.</p>	
TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD	
I KOOLIASTE	
Õpilane:	
<ol style="list-style-type: none">1) tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest;2) saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse ning pillimänguoskused;3) kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitusi ning avaldab selle kohta oma arvamust;4) mängib loomeideedega ning katsetab musitseerimisel erinevaid muusika väljendusvahendeid;5) rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusikategevustes, sh muusikalist kirjaoskust (helivältsused, rütmid ja pausid):	
	
2- ja 3-osaline taktimõõt, JO- ja RA-astmerida, JO-võti; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).	

<p>3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule;</p> <p>4) laulab peast I kooliastme ühislauale: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Kevadel“ ehk „Juba linnukesed...“ (eesti rahvaviis / J. H. Hermann ja P. Tekkel);</p> <p>5) on tutvunud laulupidude traditsiooniga;</p> <p>6) on tutvunud muusikalise kirjaoskusega ja rakendab seda lauldes: laulab endale sobivas tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI ja RA; teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi laulmisel.</p>	<p>Tekitatakse harjumus lauldes hoida loomulikku kehahoidu (sirge selg, püstine pea, avatud suu). Õpilasi suunatakse laulma julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga.</p> <p>Interpretatsioon. Mõtestatakse lauldava laulu sõnu, väljendamaks selle sisu ja meeleolu läbi erineva dünaamika (piano, forte, valjenedes, vaibudes) ja tempo (kiire, aeglane).</p> <p>Muusikaline kirjaoskus. Tutvutakse laulu õppimist toetava muusikateooriaga, sh mõistetega: viis, rütm, meetrum, löök, takt, taktijoon, lõpujoon, taktimõõt (2-osaline ja 3-osaline taktimõõt), noot (noodipea ja noodivars). Tutvutakse rütmide, rütmifiguuride ja pausiga rütmisilpide TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, paus abil ning teadvustatakse neid laulmisel.</p> <p>Musitseerimisel kasutatakse teadlikult rütme, rütmifiguure ja pausi:</p> <p style="text-align: center;"> </p>
<p><u>Osaoskus: pillimäng</u></p> <p>Õpilane:</p> <p>1) mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid ostinato'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi;</p> <p>2) on tutvunud muusikalise kirjaoskusega: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel.</p>	<p>Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris (kogu klassiga), ansambelis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse kuulma ja kuulama nii enda kui ka teiste pillimängu.</p> <p>Kehapill. Tutvutakse kehapilli ning selle erinevate helide ja mänguvõimalustega. Rakendatakse kehapilli lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Rütmipillid. Tutvutakse oma koolis olevate rütmipillidega (kõlapulgad, triangel, võrutrumm, kõlatoru, marakad, rütmimunad, kuljused, tamburiin, taldrik, kastanjetid, agoogo, guiro, džembe, bongod, konga jt). Õpitakse rütmipillidel õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p>
<p><u>Osaoskus: muusikaline liikumine</u></p> <p>Õpilane:</p> <p>1) väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;</p> <p>2) tajub ja tunnetab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid: rütme,</p>	<p>Plaatpillid. Tutvutakse oma koolis olevate plaatpillidega (ksülofon, kellamäng, metallofon, kõlaplaadid). Õpitakse plaatpilli pulkade õiget käes hoidmist ja õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos (kogu klassiga), gruppides (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse liikuma ja</p>

<p>rütmifiguure ja pausi, erinevaid temposid;</p> <p>3) tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge.</p> <p><u>Osaoskus:</u> <u>muusikaline omalooming</u></p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); 2) loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi; 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes; 4) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); 5) kasutab loovliikumist muusika meeolule väljendamisel; 6) on tutvunud muusikalise kirjaoskusega: kasutab omaloomingu loomisel astmeid SO, MI ja RA ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi. <p><u>Osaoskus:</u> <u>muusika kuulamine</u></p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara; 2) kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb eakohaselt kuulatava laulu või muusikapala meeolule ja karakterit; 3) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala); 	<p>tunnetama nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis.</p> <p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Tutvutakse liikumise kaudu rütmide, rütmifiguuride ja pausiga</p> <p>♪ ♪♪ ♫ ♪ ♫</p> <p>Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu.</p> <p>Eesti laulu- ja ringmängud. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes nende sisu ja pärimuslike traditsioonidega. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid.</p> <p>Harjutatakse ühistegevustes liikumist paaris, ühiselt ringjoonel (sõõris), vooris ja viirus.</p> <p>Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansambelis (näiteks pinginaabriga) ja/või kõik koos (kogu klassiga). Muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) kasutatakse omaloomingus nii eraldi kui ka omavahel lõimitult.</p> <p>Laulmine. Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides. Improviseeritakse õpitud astmemudelitele (SO, MI, RA) tuginedes.</p> <p>Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, rütmijärgnevusi ja ostinato'sid ning esitatakse neid keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Omaloomingut luues kasutatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi</p> <p>♪ ♪♪ ♫ ♪ ♫</p> <p>Liikumine. Väljendatakse muusikapala karaktereid improviseeritud liikumise kaudu. Laulu meeolule luuakse sobivad liigutused.</p> <p>Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta eakohaselt arvamust suuliselt või muul looval viisil.</p> <p>Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autorite ametitega (helilooja ja luuletaja). Uue repertuaari õppimisel juhitakse tähelepanu autoritele.</p> <p>Eesti rahvamuusika. Tutvutakse eesti rahvalaulude ja rahvapillidega.</p> <p>Vokaalmuusika ja instrumentaalmuusika. Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala).</p>
--	--

4) on tutvunud eesti rahvapillidega ja kirjeldab neid.	Muusika väljendusvahendid. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara. Kontsert. Tutvutakse kontserdikülastaja hea käitumise tavadega.
2.klass (eeldatav nädalatundide arv 2)	
ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
<p><u>Osaoskus: laulmine</u></p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oskab lauldes hoida loomulikku kehahoidu; on tutvunud laulmisele omaste hingamis põhimõtetega; laulab vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansamblis või kooris; 2) väljendab laulu sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; loeb iseseisvalt noodist laulusõnu; 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule; 4) laulab peast I kooliastme ühislauale: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Mu koduke“ (muusika ja sõnad A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus / J. Oro); „Rongisõit“ (G. Ernesaks / E. Niit); 5) on tutvunud laulupidude traditsiooniga; 6) mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes: laulab endale sobivad tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RAI ja (alumine)SOI(pentatoonika); kinnistab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi. <p><u>Osaoskus: pillimäng</u></p> <p>Õpilane:</p>	<p>Repertuaar. Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti Vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvutakse laulu autoritega (helilooja ja luuletaja).</p> <p>Laulmine ja laulutehnika. Kinnistatakse harjumust hoida laulmisel loomulikku kehahoidu (sirge selg, püstine pea, avatud suu). Tutvutakse laulmisele omaste hingamise põhimõtetega. Lauldakse julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga. Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris (kogu klassiga), ansamblis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvutakse laulupidude traditsiooniga ja kaasatakse õpilasi koolikoori.</p> <p>Interpretatsioon. Mõtestatakse lauldava laulu sõnu, väljendamaks selle sisu ja meeleolu läbi erineva dünaamika (piano, forte, valjenedes, vaibudes) ja tempo (kiire, aeglane).</p> <p>Muusikaline kirjaoskus. Täiendatakse juba õpitud laulu õppimist toetavat muusikateooriat, sh kinnistades mõisteid: viis (meloodia), rütm, meetrum, löök, takt, taktijoon, lõpujoon, taktimõõt (2-osaline ja 3-osaline taktimõõt), noot (noodipea ja noodivars). Kinnistatakse rütme, rütmifiguure ja pausi rütmisilpide abil TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, paus abil ning teadvustatakse neid laulmisel.</p> <p>Musitseerimisel kasutatakse rütme, rütmifiguure ja pausi .</p> <p>Plaatpillidel musitseerides toetutakse pentatoonikale.</p> <p>Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris (kogu klassiga), ansamblis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu.</p>

- 1) mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid ostinato'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi; mängib ja improviseerib plaatpillidel melodiat, toetudes pentatoonikale;
- 2) on tutvunud väikekandle või plokkflöödi esmaste mänguvõtetega ja kasutab neid musitseerimisel;
- 3) mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel.

Osaoskus:
muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;
- 2) tajub ja tunnetab liikumise kaudu rütme, rütmifiguure ja pausi; tunnetab muusika erinevaid temposid ja väljendab dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu; arvestab liikudes enda ja teiste asukohaga ruumis;
- 3) tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge ning labajalavalssi ja rei(n)lendrit.

Osaoskus:
muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);

Väikekandle või plokkflöödi mängimisel kasutatakse esmaseid mänguvõtteid.

Kehapill. Kehapilli rakendatakse lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.

Rütmipillid. Musitseeritakse oma koolis olevatel rütmipillidel (kõlapulgad, triangel, võrutrumm, kõlatoru, marakad, rütmimunad, kuljused, tamburiin, taldrik, kastanjetid, agoogo, guiro, džembe, bongod, conga jt), kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.

Plaatpillid. Musitseeritakse oma koolis olevatel plaatpillidel (ksülofon, kellamäng, metallofon, kõlaplaadid), kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille lihtsamates ostinatodes, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Plaatpillidel musitseerides toetutakse pentatoonikale.

Väikekannel, plokkflööt. Tutvutakse väikekandle või plokkflöödi esmaste mänguvõtetega, mida rakendatakse musitseerimisel.

Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos (kogu klassiga), gruppides (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis.

Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Tutvutakse liikumise kaudu rütmide, rütmifiguuride ja pausiga

Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu.

Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid.

Tantsitakse ühiselt eesti rahvatantse (labajalg ja reinlender), kasutades tantsude põhisamme. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus.

Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansambelis (näiteks pinginaabriga) ja/või kõik koos (kogu klassiga). Muusikalisi osaoskusi (laulmine,

<p>2) loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi;</p> <p>3) improviseerib pentatoonika astmetele tuginedes;</p> <p>4) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);</p> <p>5) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel;</p> <p>6) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus: kasutab omaloomingu loomisel astmeid SO, MI, RA, LE, JO (alumine) RAI ja (alumine) SOI (pentatoonika) ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.</p> <p><u>Osaoskus:</u> <u>muusika kuulamine</u></p> <p><u>Õpilane:</u></p> <p>1) avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara;</p> <p>2) kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb eakohaselt kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit;</p> <p>3) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala);</p> <p>4) eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.</p>	<p>pillimäng, muusikaline liikumine) kasutatakse omaloomingus nii eraldi kui ka omavahel lõimitult.</p> <p>Laulmine. Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides. Improviseeritakse tuginedes pentatoonilistele astmetele (SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RAI ja (alumine) SOI).</p> <p>Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, rütmijärgnevusi ja ostinato'sid ning esitatakse neid keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Omaloomingut luues kasutatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi ning pentatoonikat.</p> <p>Liikumine. Improviseeritud liikumise kaudu väljendatakse muusikapala karakterit. Luuakse laulu meeleoluga sobivad liigutused.</p> <p>Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil.</p> <p>Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autorite ametitega (helilooja ja luuletaja). Uue repertuaari õppimisel tutvutakse autoritega. Otsitakse erinevatest infoallikatest autoritest teavet õpetaja suunamisel.</p> <p>Eesti rahvamuusika. Kuulatakse eesti rahvalaule ja rahvapille. Eristatakse regilaulus ühe- ja kaherealist regiviisi. Tutvutakse erinevate eesti rahvapillidega (kannel, hiiu kannel, lõõtspill, sarved, viled, torupill), neid eristatakse kuuldeliselt.</p> <p>Vokaal- ja instrumentaalmuusika. Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala). Tutvutakse erinevate esituskoosseisudega (solist, ansambel, koor).</p> <p>Muusika väljendusvahendid. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara.</p> <p>Kontsert. Korratatakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid.</p>
<p>3.klass (eeldatav nädalatundide arv 2)</p>	
<p>ÕPITULEMUSED</p>	<p>ÕPPESISU</p>
<p><u>Osaoskus: laulmine</u></p> <p><u>Õpilane:</u></p> <p>1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge</p>	<p>Repertuaar. Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi</p>

<p>diktsiooniga üksi, ansambelis või kooris;</p> <ol style="list-style-type: none"> väljendab lauldes muusika sisu ning meeoleolu; laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule; laulab peast I kooliastme ühislauale: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Lapsed, tupp“ (sõnad E. L. Wöhrmann) „Teele, tee, kurekesed“ (sõnad Fr. Kuhlbars), „Uhti, uhti, uhkesti“ (eesti rahvaviis / A. Piirikivi), „Emakesele“ (M. Härma / A. Oengo-Johanson) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle; mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes. <p><u>Osaoskus: pillimäng</u></p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates ostinato'des ja/või kaasmängudes; musitseerib väikekandlel või plokkflöödil esmaseid mänguvõtteid kasutades; mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus. <p><u>Osaoskus: muusikaline liikumine</u></p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid; 	<p>aastapäev, emadepäev jt). Tutvustatakse laulu autoreid.</p> <p>Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Lauldakse a cappella ja saatega nii kooris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvutakse laulupidude traditsiooniga ja kaasatakse õpilasi koolikoori.</p> <p>Interpretatsioon. Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeoleolu, kasutades erinevat dünaamikat (piano, forte, crescendo, diminuendo) ja tempo (kiire, aeglane).</p> <p>Muusikaline kirjaoskus. Täiendatakse juba õpitud laulu õppimist toetavat muusikateooriat. Kinnistatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi ning õpitakse uusi rütme, rütmifiguure rütmisilpide TI-RI-TI-RI, TAI-RI abil ning poolpaus, tervetaktpaus ning teadvustatakse neid laulmisel.</p> <p>Musitseerimisel kasutatakse rütme, rütmifiguure ja pause</p> <p>Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu. Väikekandle või plokkflöödi mängimisel kasutatakse õpitud mänguvõtteid.</p> <p>Kehapill. Rakendatakse kehapilli lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Rütmipillid. Mängitakse oma koolis olevate rütmipillidel, kasutades rütmipillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Plaatpillid. Mängitakse oma koolis olevate plaatpillidel, kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.</p> <p>Väikekannel, plokkflööt. Mängitakse väikekandlel või plokkflöödil, kasutades õpitud mänguvõtteid.</p> <p>Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja</p>
---	--

- 3) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- 4) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda liikumisel.

Osaoskus:
muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
- 2) loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes;
- 4) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- 5) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel;
- 6) väljendab muusika meeleolu kunstitöodes;
- 7) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus.

Osaoskus:
muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- 2) kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);

tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis.

Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Tutvustatakse liikumise kaudu rütme, rütmifiguure ja pause

Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Liigutakse marsisammul erinevates tempodes.

Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud.

Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus.

Tutvutakse valsi ja polka põhisammudega.

Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansambelis ja/või kõik koos. Muusikalisi osaoskusi (lauline, pillimäng, muusikaline liikumine) kasutatakse omaloomingus nii eraldi kui ka omavahel lõimitult.

Laulmine. Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides.

Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, rütmijärgnevusi ja ostinato'sid ning esitatakse neid keha-, rütmi- ja plaatpillidel.

Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi.

Liikumine. Väljendatakse muusikapala karakterit improviseeritud liikumise kaudu. Luuakse laulu meeleoluga sobivad liigutused.

Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust eakohaselt suuliselt või muul looval viisil.

Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega (helilooja ja luuletaja). Tutvutakse valikuliselt erinevate heliloojatega, näiteks Gustav Ernesaks, Miina Härma, Wolfgang Amadeus Mozart, Pjotr Tšaikovski jne.

Eesti rahvamuusika. Kuulatakse eesti rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldut. Eristatakse kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldatakse neid.

<p>3) eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka);</p> <p>4) otsib infot erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapäille ning kirjeldab neid.</p>	<p>Vokaalmuusika ja instrumentaalmuusika. Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala). Tutvutakse erinevate esituskooosseisudega (solist, duo, duett, ansambel, koor, orkester). Eristatakse kuuldeliselt muusikažanre (marss, valss, polka).</p> <p>Kontsert. Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavašid.</p> <p>Muusika väljendusvahendid. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara.</p>
<p>4.klass (eeldatav nädalatundide arv 2)</p>	
<p>ÕPITULEMUSED</p>	<p>ÕPPESISU</p>

Osaoskus: laulmine

Õpilane:

- 1) suunab lauldes meloodiat endale sobivas tessituuris võimalikult puhta intonatsiooniga; laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt;
- 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälsid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;
- 3) väärtustab ühislaulmist, laulab peast II kooliastme ühislauke: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvaviis/ M. Körber), „Püha öö“ (F. Gruber / J. Mohr, tõlkinud K. A. Hermann)
- 4) osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib eakohaselt kogetut suuliselt;
- 5) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.

Osaoskus: pillimäng

Õpilane:

- 1) jätkab I kooliastmes omandatud pillimänguoskuste arendamisega ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes);
- 2) musitseerib plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; rakendab pillimängus digivõimalusi;
- 3) seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga;

Repertuaar. Lauldakse eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälsid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvutakse laulu autoritega.

Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Pööratakse tähelepanu meloodia puhtale intoneerimisele, arvestades hääle isikupära ja sobivat tessituuri. Lauldakse a cappella ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Jätkatakse tutvumist laulupeo traditsiooniga, kaasatakse õpilasi koolikoori.

Interpretatsioon. Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat (*piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, diminuendo*) ja tempot (kiire, aeglane).

Muusikaline kirjaoskus. Kinnistatakse laulu õppimist toetavat muusikateooriat. Õpitakse uusi rütme, rütmifiguure rütmisilpide TI, (paus), TI-TI-RI, TI-RI-TI,

TA-I-TI, TA-A-A-A abil ning teadvustatakse neid laulmisel.

Noodipikkuste silpnimetused kinnistatakse noodivältustega (TA = veerandnoot jne).

Selgitatakse taktimõõdu kahe numbri tähendust. Tutvutakse 4-osalise taktimõõdu (C) ja eeltaktiga.

Musitseerimisel kasutatakse teadlikult uusi rütme

ja rütmifiguure lisaks õpitudele.

Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu.

Noodist mängimisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi.

4) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Osaoskus:
muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas;
- 2) väljendab liikumise kaudu eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse;
- 3) rakendab liikumises muusikateadmisi.

Väikekandle või plokkflöödi mängimisel kasutatakse õpitud mänguvõtteid ning seostatakse neid absoluutse noodisüsteemiga.

Kehapill. Rakendatakse kehapilli ostinatodes, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.

Rütmipillid. Mängitakse oma koolis olevatel rütmipillidel, kasutades rütmipillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.

Plaatpillid. Mängitakse oma koolis olevate plaatpillidel, kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Esitatakse plaatpillidel meloodiaid toetudes absoluutsele noodisüsteemile.

Väikekannel, plokkflööt. Mängitakse väikekandelil või plokkflöödil, kasutades õpitud mänguvõtteid.

Klaviatuur. Seostatakse absoluutseid helikõrgusi (tähtnimetusi) kindlate asukohtadega klaviatuuril ja mängitakse lihtsamaid meloodiaid klaviatuuril (klaveril, süntesaatoril, erinevatel digitaalsetel rakendustel jne).

Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis.

Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Tutvutakse liikumise kaudu uute rütmide ja rütmifiguuridega ja pausidega (TI, kaheksandikpaus, TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, tervenoot, tervepaus).

Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi (1-, 2-, 3-osaline lihtvorm).

Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse

Osaoskus:
muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) julgeb loomeideedega katsetada;
- 2) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas;
- 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes;
- 4) loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne);
- 5) loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.

Osaoskus:
muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat, kasutades õpitud muusika oskussõnavara;
- 2) tunneb ja eristab eesti rahvapille;
- 3) otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet;
- 4) kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; oskab nimetada oma koolis ja/või kodukohas tegutsevaid koore ja nende dirigente;
- 5) eristab kuuldeliselt pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid);

mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus. Tantsitakse valssi ja polkat, kasutades põhisamme.

Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansambelis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse relatiivset ja/või absoluutset noodisüsteemi.

Laulmine. Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides, rakendades õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi.

Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja ostinato'sid ning esitatakse neid üksi või rühmas.

Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Väikekandlil ja/või plokkflöödil esitatakse omaloomingut, kasutades õpitud mänguvõtteid.

Liikumine. Väljendatakse muusikapala karakterit improviseeritud liikumise kaudu. Luuakse rütmimängudele uusi liigutusi.

Digivahendid. Tutvutakse erinevate digitaalsete rakendustega, rikastamaks omaloomingut.

Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust eakohaselt suuliselt või muul looval viisil.

Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega. Otsitakse õpetaja suunamisel erinevatest infoallikatest autorite kohta teadmisi ning jagatakse neid klassikaaslastega. Tutvutakse valikuliselt erinevate heliloojatega, näiteks eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega.

Eesti rahvamuusika. Kuulatakse eesti rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldut. Eristatakse kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille (hiuu kannel, kannel, lõõtspill, torupill, sarved, viled, parmupill jt) ning kirjeldatakse neid.

Vokaal- ja instrumentaalmuusika. Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat ja esituskoosseise. Kuulatakse ja võrreldakse hääle- ja kooriliike. Kuulatakse erinevaid pillirühmi

<p>6) analüüsib külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult; jagab kogemusi kaaslastega.</p>	<p>(klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid) ja eristatakse pillirühmi kõla ja välimuse järgi. Kontsert. Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Kirjeldatakse külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult. Tutvutakse Eesti ooperiteatritega (Rahvusoooper Estonia ja teater Vanemuine). Muusika väljendusvahendid. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara.</p>
---	---

LÕIMING TEISTE ÕPPEAINETEGA

I kooliaste

Eesti keel. Keskendunud kuulamise harjutamine; õpitavate laulude või kuulataivate muusikapaladega seotud teemadel vestlemine; helide, hääle ja häälikute eristamine häälemängude kaudu; häälikupikkuste tajumine rütmide abil, hääldustugevuse korrigeerimine; sõnade silbitamine laulusõnades; teksti rühmitamine (salm ja refrään); laulusõnade ladus lugemine ja tähenduse selgitamine; muusika oskussõnavara ja noodisümbolite tutvustamine; lihtsate laulusõnade loomine.

Kehaline kasvatus. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu; rahvatantsud, laulu- ja ringmängud, liikumine muusika saatel ja muusikalise liikumise kujundamine laulu karakteri põhjal (liikumine ja kultuur, liikumisoskus, vaimne ja kehaline tasakaal); õige kehahoid ja keha tunnetamine lauldes, hingamine (tervis ja kehalised võimed); koordineerimine; tempo (kehaline aktiivsus); mäng kehapillil.

Kunst. Teose, autori ja loomingu määratlus. Kuulatud muusika visualiseerimine, muusikapala karakteri, sisu, meeleolu jne väljendamine kunstitegevustes. Pillide kujutamine kunstitöodes. Enda valmistatud rütmipillide värvimine. Plakati loomine kontserdi reklaamimiseks ja heliloojate, pillide jm tutvustamiseks. Rahvuslikud motiivid ja sümbolid.

Loodusõpetus. Inimese meeled: loodushelide kuulamine ja eristamine. Aastaajad: laulud erinevatest aastaajadest ja kalendritähtpäevadest. Arutelu aastaajade vaheldumisega seonduvate muutuste üle looduses ja seoste loomine helilooja poolt loodud muusikaga. Linnu- ja loomariik muusikas. Laulud loodusest ja looduses toimuvast, inimesest ja inimesega seotud eluvaldkondadest, taimedest, kodu- ja metsloomadest. Rütmipillide valmistamine looduslikest materjalidest: puud, kivimid, liiv jm. Puidu omadused ja tähtsus. Säastev eluviis, taaskasutus. Liikumismängud looduslikus keskkonnas. Looduse, lindude ja loomade hääle jäljendamine oma hääle, kehapilli, rütmipillide ja/või plaatpillidega. Looduse, lindude ja loomade jäljendamine tantsudes. Kodu ja kodumaa: Eestimaa loodus ja kodumaaga seotud sümbolika.

Matemaatika. Loendamine ja järgarvude kasutamine (nt õige takti või noodirea leidmisel) ja arvude võrdlemine; klassi paarideks või rühmadeks jagamine; mõõtmine (ajauhikud, sh meetrumilöök); lihtsa võrrandi koostamine (nt tühjade taktiosade täitmine rütmidega); geomeetrised kujundid (rütmipillide kuju ja suuruse kirjeldamine ja võrdlemine); rivi (sirgjoone), sõõri (ringjoone) vm kujundite moodustamine esinemisil või laulumängude mängimisel); märgid <, > versus crescendo ja diminuendo.

Inimeseõpetus. Mina ja meie: teistega arvestamine. Kodu, kodumaa- ja rahvakalendri teemad. Tervis, hääle tekitamine ja kuulmine, häälehoid, loomuliku kehahoiu jälgimine laulmisel, pulss (meetrum).

Tööõpetus. Rütmi pillide valmistamine looduslikest, taaskasutatavatest vm materjalidest, nende kaunistuselementide kavandamine ja teostamine. Rahvuslikud motiivid ja sümbolid. Koolis olemasolevate rütmi- ja plaatpillide materjalide tundma õppimine. Töövahendite korrashoid ja tööohutus.

Võõrkeeled. Riigid, rahvad ja nende kultuur. Võõrkeelsed laulud: võõrkeelsete tekstide hääldamine, sõnumi mõistmine, sõnavara omandamine ja arendamine. Tekstide silbitamine ja hääldus. Oma emakeele ja rahvuskultuuri väärtustamine.

Informaatika. Internetiturvalisus ehk netikett; mina kui autor, mina kui teise autori loomingu kasutaja (autoriõigused). Infootsing ja selle tõesuse hindamine õpetaja suunamisel. Teksti sisestamine ja vormindamine. Tekstile illustreeriva materjali lisamine (pilt, video). Oma seadmega pildistamine. Oma seadmega heli salvestamine. Oma töö jagamine vastavalt koolis kokkulepitud reeglitele (eKool, Studium, e-kiri).

II kooliaste

Eesti keel. Laulurepertuaari kaudu eri ajastute ja piirkondade keelekasutusega tutvumine; eesmärgistatud kuulamine ja lugemine, kuulatu ja loetu märkmete tegemine ja selle kohta arvamuse esitamine suuliselt või kirjalikult; õpitavate laulude või kuulatavate muusikapaladega seotud teemadel vestlemine; eri tüüpi tekstidest vajaliku teabe leidmine ja usaldusvääruse hindamine; esitluse koostamine ja ettekanne; õigehääldus ja õigekiri, sh pealkirja vormistamine; sõnade silbitamine laulusõnades; laulusõnade tähenduse selgitamine; muusika oskussõnavara ja noodisümbolite tutvustamine; lihtsate laulusõnade loomine.

Kehaline kasvatus. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu; laulu- ja ringmängud, erinevate rahvaste rahvatantsud (kehaline aktiivsus; liikumine ja kultuur); õige kehahoid ja keha tunnetamine lauldes (liikumisoskus; tervis ja kehalised võimed); hingamine (tervis ja kehalised võimed); koordineerimine; muusikalise liikumise kujundamine laulu karakteri järgi (liikumine ja kultuur; vaimne ja kehaline tasakaal); mäng kehapiiril; tempo.

Kunst. Teose, autori ja loomingu määratlus. Kuulatud muusika visualiseerimine, muusikapala karakteri, sisu, meeleolu jne väljendamine kunstitegevustes. Muusika kujutamine värvides: abstraktse pildi joonistamine - kõlad ja vormid, kõlad ja värvid. Pillide kujutamine kunstitöös. Erinevate ajastute, maade ja rahvaste kunstiteosed, arhitektuur ja muusika. Muusikalise kujunduse loomine animatsioonile või videole. Plakati loomine kontserdi reklaamimiseks ja ja heliloojate, pillide jm tutvustamiseks.

Loodusõpetus. Pillide valmistamine looduslikest materjalidest: puud, kivimid, liiv jm. Liikumismängud looduslikus keskkonnas. Eesti asend Euroopas, Eesti muusika- ja kultuurimaine Euroopas ning eesti rahvusvaheliselt tuntumad heliloojad ja muusikud. Eesti loodus ja loodusobjektide kajastamine eesti rahvamuusikas, rahvaluules ning selle tähtsus eesti rahva elus. Fred Jüssi „Linnuaabits“, <https://www.youtube.com/watch?v=O3gk38oX6JY>. Fred Jüssi vaikusest, <https://www.youtube.com/watch?v=5s4Ao8Pxjlc>.

Matemaatika. Probleemide lahendamise skeem; naturaalarvu kujutamine arvkiirel (ajatelg); harilik murd versus taktimõõt; kiirus ja m/s versus tempo ja lööki/min; jaguvus (rütmi arvulised nimetused); arvandmete kogumine ja korrastamine; andmete lugemine tabelist; osa leidmine tervikust (vormiõpetus).

Käsitöö ja kodundus. Eesti ja teiste rahvaste kombed ja esemeline kultuur. Rahvakultuuri tähtsus. Märgid, sümbolid ja ornamendid eesti rahvakunstis. Loovülesandena pillikottide valmistamine, koori esinemisvormi detaili (õlakott, vöö, peakate vm) disainimine ja valmistamine.

Tehnoloogiaõpetus. Pillide valmistamine, nende kaunistuselementide kavandamine ja teostamine. Märgid, sümbolid ja ornamendid eesti rahvakunstis. Töövahendite korrashoid ja tööohutus.

Võõrkeeled. Riigid, rahvad ja nende kultuur. Võõrkeelsed laulud: võõrkeelsete tekstide hääldamine, sõnumi mõistmine, sõnavara omandamine ja arendamine. Tekstide silbitamine ja hääldus. Oma emakeele ja rahvuskultuuri väärtustamine. Vaba aeg: lemmiklaulud, artistid, muusikaharrastused. Võõrkeelsed pilliõppeprogrammid, muusikaterminid, akordide tabelid, pillide nimetused.

Informaatika. Internetiturvalisus ja autoriõigused. Infootsing ja selle kriitiline hindamine. Esitluste koostamine (tekst ja selle vormindus, pilt, video) üksinda ja rühmatöös. Noodigraafika programmid (näiteks MuseScore, Noteflight). Turvaline rakenduste allalaadimine oma seadmesse (näiteks PerfectPiano). Ajatelje loomine (näiteks <https://www.timetoast.com/timelines/dipity-online-timeline>). Töö(de) jagamine vastavalt koolis kokkulepitud reeglitele (eKool, Studium, e-kiri).

Kunstiõpetuse ainekava

ÕPPEAINE NIMETUS: Kunst

ÕPPEAINE KIRJELDUS

Kunsti õppeaine roll on innustada õppijat avastama ja kasutama oma võimeid (sh seni avaldumata võimeid) kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning sellega suhestujana, seega ka kultuurikandjana. Kunsti õppeaine tugineb ülesehituselt visuaalkultuurile ning arendab visuaalset kirjaoskust, mis on tänapäeva maailmas edukaks toimetulekuks tähtis igaühele. Kunst toetab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni.

Lähtealused on:

- 1) maailma kunsti ja visuaalkultuuri laiahaardeline käsitlemine. Visuaalselt tajutav inimese loodud ja mõtestatud keskkond (visuaalkultuur) hõlmab kujutisi, tekste, esemeid, ehitisi, ruumisuhteid jms ning nende erinevaid ja muutuvaid tähendusvälju. Visuaalkultuur sisaldab nii tahtlikke ja kavandatud artefakte (nt kunstiteosed, graafiline disain, reklaam, fotograafia, mood jne) kui ka juhuslikke ja plaanimata visuaalseid märke ning kooslusi (nt tänaval või meedias kõrvuti sattunud reklaamid, kasutatud tüpograafia, muruplatsi niitmine ja sissetallatud teerada, aja jooksul kujunenud kodusisustus jne).
- 2) kunsti vormide ja tähenduste pidev muutumine, eksperimentaalsus ja areng, mis võivad ühiskonda ka proovile panna.
- 3) õpetaja on aktiivne kunstiga suhestuja, kes toetab õpilasi kultuuri muutavas mitmekesisuses.
- 4) kunsti õppeaines on võrdselt oluline nii kunstikogemus kui ka õppimiskogemus. Sageli on teosest kui lõpptulemusest tähtsam loominguline ja otsinguline tee, tagasiside ja refleksioon, üldpädevuste kujundamine, motivatsiooni leidmisele ja hoidmisele suunatud tegevused. Koolikunstis on vaja väärtustada õppija isikliku tasandi loomet, avastusi, pingutust ja sõnumit, sest õppijale endale tähtis tegevus loob talle just nimelt tähendusliku kunstikogemuse ka siis, kui lõpptulemus ei ole originaalne või sisukas laiemas kunsti ja visuaalkultuuri kontekstis.

TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

I KOOLIASTE

Õpilane:

- 1) kirjeldab visuaal
seid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires;
- 2) teab kujutiste kasutamise ja jagamise head tava;
- 3) kavandab lihtsamaid ülesandeid disainis ja loomes kestlikult;
- 4) teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi töid spontaanselt ning kavandades, kasutades eri tehnika- ja töövõtteid;
- 5) kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust.

II KOOLIASTE

- 1) tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires;
- 2) teab autorsuse üldisi põhimõtteid;
- 3) kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult;
- 4) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnikavõtteid ja kompositsiooni;
- 5) analüüsib oma teost ja tööd;
- 6) arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU <i>sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused</i>
1.klass	
<p>1) uurib ja selgitab visuaalseid pilte, jooniseid ning sümboleid (nt õpetaja valikul: sildid, liiklusmärgid, kaardid, õpikute illustratsioonid, multifilmide ja arvutimängude pildiline külge, mänguajade väljanägemine ja roll oma kogemuse piires.</p> <p>2) nimetab visuaalteose tähtsamaid tunnuseid, lähtudes ülesandest (tehnika, vorm, värv, meeleolu).</p> <p>4) teab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust;</p> <p>5) uurib õpetaja abiga esemete vormi ja otstarbe seoseid;</p> <p>6) teab, kes on autor;</p> <p>7) ei tee digitaalkujutiste salvestamise ja edastamisega kellelegi kahju.</p>	<p>1) teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi kunstitöid spontaanselt, kasutades lihtsamaid tehnikaid ja töövõtteid;</p> <p>2) osaleb kunstikonkurssidel;</p> <p>3) külastab kunstinäitust, galeriid ja muuseumi, muuseumi tundi;</p> <p>4) kirjeldab visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklike seoseid (See oleks justkui.... See meenutab mulle....);</p> <p>5) kirjeldab ette antud küsimustele toetudes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: mida ma tegin, kuidas ma tegin, miks tahtsin neid vahendeid kasutada, kuidas tulemusega rahul olen, mida õppisin?</p>
2.klass	
<p>1) uurib ja selgitab visuaalseid pilte, jooniseid ning sümboleid (nt õpetaja valikul: sildid, liiklusmärgid, kaardid, õpikute illustratsioonid, multifilmide ja arvutimängude pildiline külge, mänguajade väljanägemine ja roll, reklaam meedias, veebikeskkonnad oma kogemuse piires.</p> <p>2) nimetab visuaalteose tähtsamaid tunnuseid, lähtudes ülesandest (tehnika,</p>	<p>1) teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi kunstitöid spontaanselt, kasutades lihtsamaid tehnikaid ja töövõtteid;</p> <p>2) osaleb kunstikonkurssidel;</p> <p>3) külastab paari kunstinäitust, galeriid ja muuseumi, muuseumi tundi;</p> <p>4) kirjeldab visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklike seoseid (See oleks justkui.... See meenutab mulle....);</p> <p>5) kirjeldab ette antud küsimustele toetudes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: mida ma tegin, kuidas ma tegin, miks tahtsin neid vahendeid kasutada, kuidas tulemusega rahul olen, mida õppisin?</p>

<p>vorm, värv, meeleolu, kompositsioon).</p> <p>4) teab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust;</p> <p>5) uurib õpetaja abiga esemete vormi ja otstarbe seoseid;</p> <p>6) teab, kes on autor;</p> <p>7) ei tee digitaalkujutiste salvestamise ja edastamisega kellelegi kahju.</p>	
3.klass	
<p>1) uurib ja selgitab visuaalseid pilte, jooniseid ning sümboleid (nt õpetaja valikul: sildid, liiklusmärgid, kaardid, õpikute illustratsioonid, multifilmide ja arvutimängude pildiline külg, mänguajade väljanägemine ja roll, reklaam linnaruumis ja meedias; riietus, kaupluste vaateaknad,veebikeskkonnad) oma kogemuse piires;</p> <p>2) nimetab visuaalteose tähtsamaid tunnuseid, lähtudes ülesandest (tehnikavorm, värv, kompositsioon, meeleolu, sisuelemendid);</p> <p>3) leiab muuseumis, galeriis õpetaja abiga näituse mõistmiseks vajaliku info;</p> <p>4) teab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust;</p> <p>5) uurib õpetaja abiga esemete vormi ja otstarbe seoseid;</p> <p>6) teab, kes on autor;</p> <p>7) ei tee digitaalkujutiste salvestamise ja edastamisega kellelegi kahju.</p>	<p>1) teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi kunstitöid spontaanselt, kasutades lihtsamaid tehnikaid ja töövõtteid;</p> <p>2) lahendab disainiprotsessi lihtsamaid ülesandeid, esitades nii verbaalselt kui ka visuaalselt oma ideede lahendusi.</p> <p>3) osaleb kunstikonkurssidel;</p> <p>4) külastab paari kunstinäitust, galeriid ja muuseumi, muuseumi tundi;</p> <p>5) kirjeldab visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklikke seoseid (See oleks justkui.... See meenutab mulle...);</p> <p>6) kirjeldab ette antud küsimustele toetudes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: mida ma tegin, kuidas ma tegin, miks tahtsin neid vahendeid kasutada, kuidas tulemusega rahul olen, mida õppisin?</p>

4.klass	
<p>1) rakendab ja kirjeldab eakohaselt visuaalkultuuri ilminguid õpetaja valikul (teabegraafikat: silte, kaarte, infograafikat; õpikute illustratsioone, (multi)filmide ja arvutimängude pildilist külge, reklaami linnaruumis ja meedias, riietust, kaupluste vaateaknaid, internetikeskkondi, ehitatud keskkondi, esemelist tänapäeva ja pärimuskultuuri);</p> <p>2) kasutab olulisemaid õpitud kunstimõisteid ja teab kunstnikke;</p> <p>3) käitub näitusel turvaliselt ja asjalikult ning leiab enamasti ise muuseumi, galerii või virtuaalnäituse mõistmiseks vajaliku info;</p> <p>4) mõistab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust;</p> <p>5) märkab ja kirjeldab nüüdisaegsete ja ajalooliste tarbeesemete ning hoonete erinevusi;</p> <p>6) märkab ning kirjeldab õpetaja küsimustele toetudes seost tarbeeseme või ruumi/hoone suuruse, vormi, materjali ja otstarbe vahel;</p> <p>7) rakendab autorsuse üldisi põhimõtteid ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava.</p>	<p>1) lahendab õpetaja esitatud probleemi, toetudes õpetaja juhendamisele ja etteantud materjalidele;</p> <p>2) kavandab enda idee või teose; teab, et kavand on üldistatud, ülevaatlik ja visandlik;</p> <p>3) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ning uurides ja kavandades;</p> <p>4) teeb õpetaja abiga põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate ja tövõtete, materjalide ning kompositsioonipõhimõtete hulgast.</p> <p>5) analüüsib loodut ja arutleb loodu üle isiklikult positsioonilt,</p> <p>6) selgitab ja analüüsib õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööd, tuues esile töökäigu ning põhjendades oma tehtud sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid;</p> <p>7) annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet õpetaja pakutud vormis; põhjendab oma arvamust;</p> <p>8) osaleb kunstikonkurssidel;</p> <p>9) külastab kunstinäitusi, galeriisid ja muuseumi, muuseumi tundi.</p>

Kunstiõpetuse LÕK ainekava

ÕPPEAINE NIMETUS: Kunstiõpetus LÕK
ÕPPEAINE KIRJELDUS Kunstiõpetuse eesmärgiks lihtsustatud õppekaval õppija puhul on eelkõige huvi äratamine kunsti ja visuaalkultuuri vastu ning loomingulise algatusvõime toetamine. Õpilane õpib tundma ja kasutama kunstikeelt, arendab vaatlusoskust, kunstilist mõtlemist ja kujutlusvõimet. Kunstiõpetuse tunnid toovad õpilase ellu rõõmu ja mängulusti, millega kaasneb käeliste oskuste ja vilumuste arendamine (treenimine). <u>Kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:</u> <ul style="list-style-type: none">• tunneb rõõmu oma kunstilisest tegevusest ja selle lõpptulemusest;• kasutab töövahendeid ja -materjale eesmärgipäraselt, ohutult ja säästvalt;• vaatleb ning võrdleb oma ja kaaslaste loomingut, iseloomustab kunstiteoseid, kasutades õpitud teadmisi ja erialast sõnavara; väljendab oma eelistusi ja selgitab seisukohti;• tunneb huvi kunstiteoste ja eesti kultuuripärandi vastu, väärtustab enda ja kaasinimeste loomingut.
TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD
I KOOLIASTE
<ul style="list-style-type: none">• Õppetöös tegutsetakse koos õpetajaga, matkides ning eeskujuga järgi.• Ühistegevuses õpitakse omandatud oskuste piires sooritama ülesannet ja teostama enesekontrolli:<ul style="list-style-type: none">a) vaadeldakse ümbritsevaid esemeid ja näidiseid, valitakse töövahendid ja -materjalid, valmistatakse ette töökoht;b) täidetakse õpiülesanne;c) jälgitakse töö lõpuleviimist ja soorituse puhtust, korrastatakse oma töökoht.
II KOOLIASTE
<ul style="list-style-type: none">• Õpitakse tegutsema plaani järgi. Esialgu on selleks õpetaja koostatud tegevuskava (algoritm). 5. klassis hakatakse ühistegevuses ise plaani koostama ning selle täitmist jälgima. Enesekontrollioskusena õpitakse oma tööd vaatlema ning võrdlema näidisega ja kaaslaste töödega.• Ühe osa tunnist moodustavad illustreeritud kunstivestlused. Vestluste läbiviimisel arvestatakse põhimõtet lähemalt kaugemale, st tutvutakse esmalt lähiümbruse/kodukandi kunstiga.• Õpitakse kasutama eri väljendusvahendeid; seostama kujutatavaid objekte paberilehel ja edasi andma figuuride eri asendeid. Sel etapil harjutatakse kujutatavale sobiva tausta loomist.

<ul style="list-style-type: none"> • Õpitakse märkama objektide ja kujutiste värvinüansse, objektide osalist kattumist, kujutise suuruse visuaalset (optilist) vähenemist kauguses. • Vaadeldakse ja kirjeldatakse oma ja kaaslaste kunstitöid. Õpilaste töödest korraldatakse klassis ja koolis näitusi. Võimaluse korral külastatakse kunstinäitusi (sh õpilastööde näitusi väljaspool kooli). • Suureneb kasutatavate töövahendite ja -materjalide hulk (kattevärvide kõrval võetakse kasutusele akvarellid). Joonistamisel-maalimisel kasutatakse võimalikult erinevaid tööformaate. 	
ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU <i>sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused</i>
1.klass	
<p>Teema: kujutamise- ja vormiõpetus. 1.klassi lõpuks õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • joonistab (šabloonil või orientiiri) abil lihtsamaid kujundeid, vajaduse korral õpetaja abiga; • voolib rullimise, veeretamise ja lamendamise teel lihtsamaid kujundeid ja esemeid, vajaduse korral õpetaja abiga; • jälgib vastavalt võimetele pinna katmisel lihtsa kujutise kontuuri. <p>Mõisted: punkt, joon, pind.</p> <p>Teema: värvõpetus 1.klassi lõpuks õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb ära ja nimetab õpitud värvusi. <p>Mõisted: värviring, sinine, punane, kollane, roheline, oranž, lilla, must, valge, hele, tume</p> <p>Teema: kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus: 1.klassi lõpuks õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • püüab kujutatava taustast esile tõsta (ei kaota kujutatavat tausta sisse). <p>Mõisted: suurem, väiksem, üleval, all, lähedal, kaugemal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • punkt, joon, pind, rütm, struktuur; • objektide ja kujutiste tajumine erinevate meeltega - kogetu ja tajutu peegeldamine loovtöös; • kujutab enda kogemuse piires mõtteid, tundeid ja kogemusi; • joonistab seda, mida näeb, mitte seda mida teab. <ul style="list-style-type: none"> • värvide tundmaõppimine (spektrivärvid, must ja valge) ja värvitaju arendamine; • värvide segamine (helestamine/tumestamine); • huvitavad lood ja muinasjutud värvuste kohta. <ul style="list-style-type: none"> • kunstiteost luuakse läbi keskse tegelase (objekt/motiiv), olulisi selgelt märgatavaid detaile lisades; • võrdlemine (suur väike, pikem-lühem) kohamäärus (üleval, all, paremal vasakul); • piiratud ja piiramata pind (mõisted: piiratud ja piiramata pind, objekti ja tausta seos).

Teema: kujundus- ja kirjaõpetus:

1.klassi lõpuks õpilane:

- järgib jõukohast mustri rütmi.

Mõisted: muster, märk.

Teema: kunstikultuur:

1.klassi lõpuks õpilane:

- tunneb rõõmu loomingulisest ja käelise tegevusest ning õppeprotsessis osalemisest.

Mõisted: pilt, maal, kunstnik, näitus.

Teema: tehnika, vahendid ja materjalid:

1.klassi lõpuks õpilane:

- tunneb ära ja kasutab õpetaja juhendamisel erinevaid materjale ja vahendeid (nt paber, värvipliatsid, viltpliatsid, guašid, plastiliin, savi, looduslik materjal, voolimisalus, joonlaud jms);
- rebib sirgjoonelisel, lõikab silma järgi ning sirgjoonelist kontuuri mööda paberitükke ja ribasid, vajaduse korral abi kasutades;
- liimib liimipulgaga paberit, vajaduse korral abi kasutades;
- voldib paberilehe pooleks ja/või neljaks, vajaduse korral abi kasutades;
- voldib paberi pooleks ja ruudukujulise paberi diagonaali mööda kolmnurgaks.

Mõisted: paber, harilikpliats, värvipliats, rasvakriit, pintsel, guašš, veetops, joonistamisalus, savi, plastiliin, voolimisalus, käärid, liim jne.

Teema: töökultuur:

1.klassi lõpuks õpilane:

- hoolitseb õpetaja juhendamisel oma töökoha ja õppevahendite korrasoleku eest.

Mõisted: töökoht, töövahend, näidis.

- lihtsamad skeemid, mustrid, sümbolid;
- täht, kui mustri element.

- kasvatatakse huvi kunstikultuuri vastu ja soovi ise selles osaleda;
- kunstiõpetuse tegevused on seotud tihedalt eesti keele ja loodusõpetuse (üldõpetuse) teemadega. sh Eesti sümboolika, rahvakalendri tähtpäevade ja pärimuskultuuriga;
- õpilane õpib tundma uut koolikeskkonda, selle traditsioone ja sümboolikat.

- maalimise, joonistamise, rebimise, lõikamise, liimimise, voolimise (võltimise) baasoskuste arendamine;
- erinevate tekstuuride loomine, frotaaž;
- trükitehnikad;
- looduslik materjal ja selle kasutamine;
- materjalide säästlik kasutamine;
- töövahendite õige ja ohutu käsitlemine

- ülesandeid teostatakse valdavalt koostegevuses eeskujuga ja näidise järgi, omandatud oskuste piires ka suulise korralduse järgi;
- õpitakse töötama grupis ning jagama ühiskasutuses olevaid töövahendeid;
- kujundatakse korraharjumusi ja oskusi ning püsivust oma töö lõpule viia.

2.klass

Teema: kujutamise- ja vormiõpetus:

2.klassi lõpetanud õpilane:

- leiab paberilehel ja pildipinnal otsitava objekti/detaili, võrdleb 2–3 tajutava tunnuse (nt värvus, kuju, suurus) alusel näidiseid ja valminud kujutisi õpetaja suunamisel;
- joonistab vabalt või šablooni abil kujundeid, lõikab neid välja, liimib ja täiendab neid, vajaduse korral abiga;
- kujutab kõrvuti asetsevad sarnaseid figuure väiksemana ja suuremana, vajaduse korral suunamisel või näidise abil;
- kasutab omandatud voolumisvõtteid (veeretamine, rullimine, lamendamine, venitamine, pigistamine jms), vajaduse korral abiga.

Mõisted: punkt, joon, pind, rütm, struktuur.

Teema: värvusõpetus:

2.klassi lõpetanud õpilane:

- tunneb ära ja nimetab õpitud värvusi.

Mõisted: värvus, värvitoon, hele, tume.

Teema: kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus:

2.klassi lõpetanud õpilane:

- joonistab šablooni või orientiiri abil lihtsamaid kujundeid, vajaduse korral õpetaja abiga.

Mõisted: kontuur, detail, tegelane, ese, taust, (kahemõõtmeline, kolmemõõtmeline)

Teema: kujundamis- ja kirjaõpetus:

2.klassi lõpetanud õpilane:

- järgib jõukohast mustrit rütmi;
- jälgib vastavalt võimetele pinna katmisel lihtsa kujutise kontuuri.

Mõisted: muster, kontuur, kiri, sündmus, sümbol.

- punkt, joon, pind, rütm, struktuur;
- objektide ja kujutiste tajumine erinevate meeltega - kogetu ja tajutu peegeldamine loovtöös;
- kujutab enda kogemuse piires mõtteid, tundeid ja kogemusi;
- joonistab seda, mida näeb, mitte seda mida teab.

- värvide tundmaõppimine (spektrivärvid, must ja valge) ja värvitaju arendamine;
- värvide segamine (helestamine/tumestamine);
- huvitavad lood ja muinasjutud värvuste kohta.

- kunstiteost luuakse läbi keskse tegelase (objekt/motiiv), olulisel selgelt märgatavaid detaile lisades;
- võrdlemine (suur väike, pikem-lühem) kohamäärus (üleval, all, paremal vasakul)
- tausta ja objekti suhe.

- kujundatakse erinevaid kooli või rahvakalendri sündmustega seotus toorkuid (kaart, mütside, kinnaste šabloonid jne) Trükitehnikates luuakse mustreid (materjali trükk);
- loodusmaterjalist mandalate ja lihtsamate piltide ladumine. Lihtsamate ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.
- oma nime ja nimetähtede kasutamine kunstiteostes.

<p>Teema: kunstikultuur: 2.klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> tunneb rõõmu loomingulisest ja käelise tegevusest ning õppeprotsessis osalemisest; <p>Mõisted: kunst, kultuur, teos, autor</p> <p>Teema: tehnikad, vahendid ja materjalid: 2.klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> tunneb ära ja kasutab õpetaja juhendamisel erinevaid materjale ja vahendeid (nt paber, värvipliiatsid, viltpliiatsid, guašid, plastiliin, savi, looduslik materjal, voolimisalus, joonlaud jms); rebib sirgjooneliselt, lõikab silma järgi ning sirgjoonelist kontuuri mööda paberitükke ja ribasid, vajaduse korral abi kasutades; liimib liimipulgaga paberit, vajaduse korral abi kasutades; voldib paberilehe pooleks ja/või neljaks, vajaduse korral abi kasutades. <p>Mõisted: maalimine, joonistamine, voltimine, kollaaž.</p> <p>Teema: töökultuur 2.klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> hoolitseb õpetaja suunamisel oma töökoha ja õppevahendite korrasoleku eest; tegutseb võimalikult iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestab kaaslastega; oskab jagada ühiskasutuses olevaid töövahendeid. <p>Mõisted: töökoht, tööahend, näidis, koostöö.</p>	<ul style="list-style-type: none"> kasvatatakse huvi kunstikultuuri vastu ja soovi ise selles osaleda; kunstiõpetuse tegevused on seotud tihedalt eesti keele ja loodusõpetuse (üldõpetuse) teemadega. sh Eesti sümboolika, rahvakalendri tähtpäevade ja pärimuskultuuriga. õpilane õpib tundma uut koolikeskkonda, selle traditsioone ja sümboolikat. maalimise, joonistamise, rebimise, lõikamise, liimimise, voolimise (voltimise) baasoskused; erinevate tekstuuride loomine; trükitehnikad; looduslik materjal ja selle kasutamine; materjalide säästlik kasutamine; töövahendite õige ja ohutu käsitlemine ülesandeid teostatakse valdavalt koostegvuses eeskujuga ja näidise järgi, omandatud oskuste piires ka suulise korralduse järgi; õpitakse töötama grupis ning jagama ühiskasutuses olevaid töövahendeid; kujundatakse korraharjumusi ja oskusi ning püsivust oma töö lõpule viia.
<p><u>3.klass</u></p>	
<p>Teema: kujutamise- ja vormiõpetus: 3.klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> märkab õpetaja suunamisel esemete ja figuuride detaile, täiendab vajaduse korral oma tööd; 	<ul style="list-style-type: none"> inimeste, esemete ja looduse kujutamisel kujutatava iseloomulike tunnuste märkamine ja oskuste piires esiletoomine;

<ul style="list-style-type: none"> oskab juhendile vastavalt joonistada erinevaid jooni ja vorme: sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaarduv, kandiline, nurgeline, ümar. <p>Mõisted: detail, tervik, suur, väike, pikem, lühem.</p> <p>Teema: värvusõpetus: 3.klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> tunneb värvuste nimetusi; oskab juhendamisel toone helestada ja tumestada. <p>Mõisted: värvused (punane, kollane, jne), helestamine ja tumestamine</p> <p>Teema: kompositsiooni-ja perspektiiviõpetus: 3.klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> tõstab oma töodes esile ja võrdleb kujutatud tegelasi ja objekte suuruse, asukoha ning värvivaliku abil, vajaduse korral suunamisel. <p>Mõisted: üleval, all, paremal, vasakul, taust, kattuvus.</p> <p>Teema: kujundus-ja kirjaõpetus: 3.klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> täiendab mustrit rütmi; valmistab juhendamisel tähtpäevalisi ruumikaunistusi. <p>Mõisted: rütm, muster, trükkimine, materjalitrükk, mudel, makett, kirjakunst</p> <p>Teema: kunstikultuur: 3.klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> võrdleb enda ja kaaslaste töid: leiab peamised tegelased/objektid, toob esile sarnasusi ja erinevusi; osaleb vestlustes kultuuri ja kunsti teemadel. <p>Mõisted: kunstiteos, maal, graafika, akvarell, skulptuur, näitus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjelduseks õpitakse mõisteid: sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaarduv, kandiline, nurgeline, ümar, munajas; võrdlemine (suur väike, pikem-lühem); mänguline ja loov tegutsemine; kujutatakse enda kogemuse piires mõtteid, tundeid ja kogemusi. <ul style="list-style-type: none"> värvitaju arendamine; värvide segamine (helestamine/tumestamine); huvitavad lood ja muinasjutud värvuste kohta; värvuste rahvapärased nimetused: rootsi punane, lipu punane, jne. <ul style="list-style-type: none"> kohamäärus (üleval, all, paremal vasakul); tausta ja objekti suhe; osaline kattuvus. <ul style="list-style-type: none"> kujundatakse erinevaid kooli või rahvakalendri sündmustega seotus toorikuid (kaart; mütside, kinnaste šabloonid jne) Trükitehnikates luuakse mustreid (materjali trükk); lihtsamate ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine; oma nime ja nimetähtede kasutamine kunstiteostes. <ul style="list-style-type: none"> kasvatatakse huvi kunstikultuuri vastu ja soovi ise selles osaleda; õpitakse väärtustama enda ja kaaslaste töid ning erinevaid lahendusi; näitusekülastused ja haridusprogrammide kaudu kunstikultuuriga tutvumine.
---	--

<p>Teema: tehnikad, materjalid ja vahendid: 3.klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb ära ja nimetab õpitud töövahendeid ja tehnikaid, kasutab neid kunstitöodes oma võimetest lähtuvalt (vajaduse korral õpetaja abiga); • sorteerib materjalijäake (vajalik - mittevajalik, saab veel kasutada - ei saa kasutada). <p>Mõisted: tehnikate õppimisega kaasnev sõnavara.</p> <p>Teema: töökultuur: 3.klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hoiab õpetaja juhendamisel korras töökoha ja oskab enda järelt koristada; • tegutseb võimalikult iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestab kaaslastega; • viib alustatud töö iseseisvalt või abiga lõpule; • oskab jagada ühiskasutuses olevaid töövahendeid; • peab kinni rühmas kokkulepitud reeglitest. <p>Mõisted: näidis, juhend, töövahendid, autor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • maalimise, joonistamise, rebimise, lõikamise, liimimise, voolimise (võltimise) baasoskused; • erinevate tekstuuride loomine; • trükitehnikad; • plastiliinimaal; • looduslik materjal ja selle kasutamine; • materjalide säästlik kasutamine; • prügikunst; • töövahendite õige ja ohutu käsitlemine. <ul style="list-style-type: none"> • ülesandeid teostatakse valdavalt koostegevuses eeskujuga ja näidise järgi, omandatud oskuste piires ka suulise korralduse järgi; • õpitakse tasapisi valima eesmärgist lähtuvaid töövahendeid ja -võtteid; • õpitakse töötama grupis ning jagama ühiskasutuses olevaid töövahendeid; • kujundatakse korraharjumusi ja oskusi ning püsivust oma töö lõpule viia.
<u>4.klass</u>	
<p>Teema: kujutamise- ja vormiõpetus: 4.klassi lõpuks õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • märkab esemete, inimeste ja loomade kujutamisel neile iseloomulikke tunnuseid; • kujutab inimest paigalasesendis. <p>Mõisted: asend, pinnafaktuur, proportsioon, mõõtühik, mudel, emotsioon.</p> <p>Teema: värvusõpetus: 4.klassi lõpuks õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • segab põhivärvidest II astme värvid (värvuste tabeli eeskujul). 	<ul style="list-style-type: none"> • inimeste, esemete ja looduse kujutamisel kujutatava iseloomulike tunnuste märkamine ja oskuste piires esiletoomine; • ruumisuhete märkamine ja arvestamine (väiksem-suurem, kitsam-laiem, peenem-paksem, pikem-lühem jne) ja õpitud ruumisuhteid pildil (kõrval, ülal, all jne); • ruumi kujutamine enda ümber; • emotsioonide kujutamine kunstitöodes.

<p>Mõisted: põhivärvid, sekundaarsed värvid, vastandvärvid, helestamine, tumestamine, soojad värvid, külmad värvid.</p> <p>Teema: kompositsiooni-ja perspektiiviõpetus:</p> <p>4.klassi lõpuks õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kujutab esemeid kahel horisontaalsel abijoonel (ees, taga). <p>Mõisted: esiplaan, taust, kattuvus, portreeformaad- vertikaalformaad, horisontaalformaad, kõrval, ülal, all, ees, taga, tasapinnaline teos, ruumiline teos.</p> <p>Teema: kujundus-ja kirjaõpetus:</p> <p>4.klassi lõpuks õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaunistab tähtpäevadeks ruumi; • osaleb ühise keskkonna kujundamisel. <p>Mõisted: ruumiline kompositsioon, makett, mudel, rütm, märgid ja sümbolid (lipp, süda, rist, muna, jõuluvana, päkapikk jne)</p> <p>Teema: kunstikultuur:</p> <p>4.klassi lõpuks õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaleb vestlustes kultuuri ja kunsti teemadel; • töötab kaasa muuseumitundides; • väärtustab enda ja kaaslaste töid; • märkab ja väärtustab erinevaid lahendusi. <p>Mõisted: maal, skulptuur, kunstnik, autor, maalikunstnik, skulptor, autoriõigus, kunstimuuseum, galerii.</p> <p>Teema: tehnikad, vahendid ja materjalid:</p> <p>4.klassi lõpuks õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab töös erinevaid materjale, sh taaskasutatavaid materjale; • kasutab võimaluse korral erinevaid digivahendeid. 	<ul style="list-style-type: none"> • värviring: põhivärvid ja sekundaarsed värvid, vastandvärvid; • värvide segamine (helestamine/tumestamine); • soojad värvid, külmad värvid. <ul style="list-style-type: none"> • esiplaan ja taust, osaline kattuvus; • portree või horisontaalformaad; • suurussuhted ning paiknemine üksteise ja vaataja suhtes; • tasapinnalised ja ruumilised teosed. <ul style="list-style-type: none"> • ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine; • rütmiharjutused ja mängud kirjaelementide ja tähtedega (joonistatult, maalitult, rebitult, volditult); • märkide ja sümbolite tähendused (klassis, koolis, tuttavas keskkonnas olevad); • volimine; • ühise ruumi (klassi) kujundamine tähtpäevadeks. <ul style="list-style-type: none"> • kasvatatakse huvi kunstikultuuri vastu ja soovi ise selles osaleda; • näitusekülastused ja haridusprogrammide kaudu kunstikultuuriga tutvumine; • teos, maal, skulptuur, kunstnik, autor; • teiste loomingut kasutamine. <ul style="list-style-type: none"> • keerukamad ja pingutust nõudvad töövõtted: paberi rebimine, lõikamine joont mööda, volimine, guašside, akvarellide, pastellide, kriitide jm joonistusvahendite kasutamine;
--	---

<p>Mõisted: rebimine, lõikamine, voltimine, voolimine, guašš, akvarell, pastell, kriit, kattevärv, ümarplastika, reljeef, kollaaž, foto, arvutijoonistus.</p> <p>Teema: töökultuur: 4.klassi lõpuks õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab töövahendite säästliku kasutamise vajalikkust ja oskab seda juhendamisel rakendada; • kirjeldab tööprotsessi, väärtustab erinevaid lahendusi, vajaduse korral õpetaja abiga. <p>Mõisted: säästlikkus, tööprotsess.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • voolimine: ümarplastika ja reljeef; • kollaaž; • digivahendite kasutamise: arvuti joonistamine, foto, fotokollaaž. <ul style="list-style-type: none"> • õpitakse tasapisi valima eesmärgist lähtuvaid töövahendeid ja -võtteid; • õpitakse kirjeldama oma tööprotsessi; • õpitakse väärtustama enda ja kaaslaste töid ning erinevaid lahendusi; • initsiatiivi toetamine, spontaansuse ja loovuse tunnustamine.
--	--

Ainevaldkond loodusained: loodusõpetus

Looduseõpetuse ainekava

I kooliaste - loodusõpetus

Õppeaine kirjeldus

I kooliastmes õpitakse tundma põhiliselt lähiümbrust ning igapäevaelu nähtusi, keskendutakse keskkonna vahetule kogemisele ja praktilisele tegevusele. Kooliastme lõpuks jõutakse objektide ja nähtuste kirjeldamiselt lihtsamate seoste loomise ning järelduste tegemiseni.

Kujundatakse õpilase huvi looduse vastu, oskust looduses käituda ning tema keskkonnahoiakuid. Luuakse esmane alus õpilase loodusteadusliku mõtlemisviisi kujunemisele: praktiliste tegevuste käigus suunatakse õpilast esitama lihtsaid küsimusi ja tegema oletusi ümbritsevate ainete ja materjalide ning objektide ja nähtuste kohta, neid vaatlema, võrdlema, rühmitama, mõõtma, katseid tegema, kollektisioone koostama ning kaarti kasutama. Õpilast julgustatakse oma tähelepanekutest ja avastustest rääkima.

Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- 1) tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu ning mõistab loodusteaduslike teadmiste vajalikkust;
- 2) sõnastab oma meeltega saadud kogemusi, kirjeldab nähtusi ning objektide omadusi, kasutab õpitud loodusteaduslikke mõisteid kõnes ja tekstiloomes;
- 3) teeb õpetaja juhendamisel lihtsamaid vaatlusi, praktilisi töid, järgides ohutusnõudeid; vormistab vaatlusinfot, teeb järeldusi ning esitleb tulemusi;
- 4) märkab ja sõnastab vahetus ümbruses esinevaid probleeme ning pakub lahendusi, langetab põhjendatud otsuseid, kasutades loovat ja kriitilist mõtlemist;
- 5) leiab õpetaja suunamisel infot loodusteaduste kohta, kasutab andmekogumiseks, õppimiseks ning koostööks meedia- ja tehnoloogiavahendeid;
- 6) mõistab, et teaduslikud teadmised saadakse vaatluste ning eksperimentide kaudu, teab loodusteadustega seotud elukutseid;
- 7) käitub turvaliselt ning järgib tervislikke eluviise, väärtustab looduses viibimist ja oma kodukoha elurikkust, märkab looduse ilu ja erilisust ning suhtub sellesse austusega, hoolib elusolenditest ja nende vajadustest.

Kooliastme õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

1) eristab elus- ja eluta looduse objekte ja nähtusi ning looduslikke ja tehislikke aineid (materjale); kirjeldab ja rühmitab neid eri tunnuste alusel, tuginedes tehtud vaatlustele ja katsetele;

2) kaalub kehi, mõõdab temperatuuri ja pikkust, valides sobivad mõõtmisvahendid;

3) teeb oletusi tuttavate materjalide omaduste ning kehade käitumise kohta, teeb oletuste kontrollimiseks õpetaja juhendamisel katseid ning katsete põhjal lihtsaid järeldusi; seostab saadud teadmisi igapäevaelus eettulevate olukordadega;

4) teeb ilmavaatlusi, vormistab andmeid ning teeb nende põhjal järeldusi; iseloomustab ilma ning valib ilmale vastava riietuse;

5) märkab ja jälgib looduses toimuvaid aastaajalisi muutusi ning toob näiteid nende tähtsuse kohta inimese elus;

6) koostab uurimusliku ülevaate mõnest taime-, seene- või loomaliigist ja esitleb seda;

7) saab aru, et teadlased esitavad küsimusi ning teevad neile vastamiseks vaatlusi ja katseid, teab, et katsete kordamine suurendab tulemuste usaldusväärsust, leiab katses mõjuteguri;

8) toob näiteid elusorganismide tähtsuse kohta looduses;

9) kirjeldab taimede, loomade (sh inimese) ja seente välisehitust, toitumist, kasvamist ja liikumisvõimet ning seostab neid elukeskkonnaga;

10) eristab ühte liiki kuuluvaid organisme;

11) eristab selgroogseid (kala, kahepaikne, roomaja, lind ja imetaja) ning selgrootuid (putukad ja ämblikud) organisme;

12) teab kodukoha tuntumaid loomi, taimi ja seeni; kirjeldab õpitud loomade eluviise ja elupaiku; oskab vältida loomade ning mürgiste taimede ja seentega seotud ohtusid;

13) toob näiteid organismide seoste kohta looduses ning koostab lihtsamaid toiduahelaid;

14) mõistab, et inimene on osa loodusest ja sõltub sellest; toob näiteid, kuidas inimene loodust

oma tegevusega mõjutab;

15) võrdleb inimeste elu maal ja linnas;

16) saab aru kaardist; leiab kooliümbruse kaardilt tuttavaid objekte;

17) leiab Eesti kaardil oma kodukoha, suuremad kõrgustikud, saared, poolsaared, lahed, jõed,

järved ja linnad;

18) määrab suundi kompassiga;

19) märkab kodukoha elurikkust ja maastiku mitmekesisust ning selgitab nende olulisust;

20) liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust, teisi ja iseennast;

21) arvestab elusolendite (sh kaasinimeste) vajadusi;

22) tarbib vastutustundlikult, väldib enda ja teiste tervise kahjustamist;

23) käitub liikluses ohutult;

24) teeb ettepanekuid lähiümbruse keskkonnahoiuks ning osaleb sellesuunalistes tegevustes.

Hindamine

Hindamine on õppe osa, mille kaudu toetatakse õpilase õppimist ja arengut. Hindamine peaks muutma õppimise nähtavaks ehk see peaks andma ülevaate õpitulemuste saavutamise ja õpilase isikupärase arengu kohta ning toetatama tema kujunemist positiivse ja adekvaatse minapildiga õppijaks. Hindamise tulemusena saab õppija tagasisidet enda õppimise edenemise kohta ja õpistrateegiate valikuteks. Õpetaja saab teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii õppe kui ka iseenda pädevuste arendamiseks.

Õpilast hinnatakse õppimise eel diagnostiliselt, kestel kujundavalt ning teemade, kursuste ja kooliastme lõpus kokkuvõtvalt ning see peaks olema kooskõlas taotletavate õpitulemustega. Seda aitavad tagada mitmekesised hindamismeetodid, et toetada õpilase loodusteaduliku pädevuse (teadmised, oskused, hoiakud), arengut.

Diagnostiliselt hinnates selgitab õpetaja kursuse või teema alguses välja õpilase teemakohased eelteadmised, sh loodusteaduslikud väärarusaamad ning spetsiifilised õpiraskused, et kavandada edasist õpetamist. Diagnostiliseks hindamiseks sobib nii õpilaste suuline kui kirjalik küsitlemine, õpilaste enesehindamise küsimustikud, mis aitavad neil välja selgitada oma eelteadmisi ja ootusi õppeaine suhtes ning viktoriinid ja testid kasutades näiteks vastavaid veebikeskkondi, et saada kiiret tagasisidet. Kiiret tagasisidet õpetajale pakub ka õpilase koostatud mõistekaart, mis toob visuaalselt kergesti hoomatavalt välja õpilase arusaamise taseme teema põhimõistete ja nendevaheliste seoste kohta. Selleks sobivad hästi ka mõned veebikeskkonnad (nt <https://coggle.it/>, <https://www.mindmaster.io/> jt.). Diagnostilisi aineteste pakub Eksamite Infosüsteem (<https://eis.ekk.edu.ee/eis/lahendamine>

Uurimisoskusi hinnatakse ka osaoskustena, milleks on hüpoteeside/uurimisküsimuse esitamine või katse kavandamine etteantud situatsiooni või katsevahendite põhjal, järelduste tegemine etteantud andmete alusel, korraldatud katse kvaliteedi kriitiline hindamine, ettepanekute tegemine katsetulemuste usaldusväarsuse suurendamiseks ning kehtivate järelduste saamiseks. Hoiakute ning väärtushinnangute kujundamisel on tähtsal kohal õpilase enesehindamine.

Õpilase hoiakud ja väärtushinnangud ei ole otseselt kokkuvõtva hindamise objektiks. Hoiakute ning väärtushinnangute kujundamisel on esikohal eelkõige õpilase enesehindamine. Küll aga saab kokkuvõtvalt hinnata õpilase oskust väärtusi mõtestada, st nende üle arutleda, neid põhjendada ning õigustada isiklikust või teiste vaatenurgast lähtudes. Samuti, kas ja kuidas suudab õpilane põhjendada õpitud teadmiste eneste väärtust (igapäevaelus, globaalselt, edasisteks õpinguteks).

Probleemülesannete korral on hindamiskriteeriumideks pakutud lahenduse otstarbekohasus ning põhjenduste arv ja sotsiaalsete, eetiliste, majanduslike jm aspektide esiletoomine, originaalsus, loogilisus ning korrektse loodusteadusliku sõnavara kasutamise määr ja sügavus.

ÕPPEAINE NIMETUS	LOODUSÕPETUS
ÕPPEAINE KIRJELDUS	<p>Õppeaine kirjeldus</p> <p>I kooliastmes õpitakse tundma põhiliselt lähiümbrust ning igapäevaelu nähtusi, keskendutakse keskkonna vahetule kogemisele ja praktilisele tegevusele. Kooliastme lõpuks jõutakse objektide ja nähtuste kirjeldamiselt lihtsamate seoste loomise ning järelduste tegemiseni. Kujundatakse õpilase huvi looduse vastu, oskust looduses käituda ning tema keskkonnahoiakuid. Luuakse esmane alus õpilase loodusteadusliku mõtlemisviisi kujunemisele: praktiliste tegevuste käigus suunatakse õpilast esitama lihtsaid küsimusi ja tegema oletusi ümbritsevate ainete ja materjalide ning objektide ja nähtuste kohta, neid vaatlema, võrdlema, rühmitama, mõõtma, katseid tegema, kollektioone koostama ning kaarti kasutama. Õpilast julgustatakse oma tähelepanekutest ja avastustest rääkima.</p> <p>II kooliastmes arendatakse loodusõpetuses edasi õpilaste loodusteaduslikku mõtlemisviisi ning uurimisoskusi. Kujundatakse oskust sõnastada katsega kontrollitavaid väiksema mahuga loodusteaduslikke küsimusi ning hüpoteese, katset kavandada, ellu viia ning järeldusi teha. Küsimustele vastuste otsimiseks innustatakse õpilasi kasutama ka teiseid allikaid: populaarteadusajakirju, uudisteportaale ning raamatuid, eesti- või muukeelset Wikipediat jms. Kujundatakse esmane arusaam, kuidas leida usaldusväärset infot. Oluline on kavandada õpilaste huvidest ja kogemustest lähtuvaid uurimuslikke õppeülesandeid. Õppekeskkond peab võimaldama õpilasel olla loov ning julgustama teda arutlema seatud probleemide üle, et areneksid õpilase eneseväljendusoskused, sh loodusteaduslike mõistete kasutamise oskus. Süvendatakse õpilaste keskkonnahoiakuid.</p>

TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

Õpilane:

- 1) tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu ning mõistab loodusteaduslike teadmiste vajalikkust;
- 2) sõnastab oma meeltega saadud kogemusi, kirjeldab nähtusi ning objektide omadusi, kasutab õpitud loodusteaduslikke mõisteid kõnes ja tekstiloomes;
- 3) teeb õpetaja juhendamisel lihtsamaid vaatlusi, praktilisi töid, järgides ohutusnõudeid; vormistab vaatlusinfot, teeb järeldusi ning esitleb tulemusi;
- 4) märkab ja sõnastab vahetus ümbruses esinevaid probleeme ning pakub lahendusi, langetab põhjendatud otsuseid, kasutades loovat ja kriitilist mõtlemist;
- 5) leiab õpetaja suunamisel infot loodusteaduste kohta, kasutab andmekogumiseks, õppimiseks ning koostööks meedia- ja tehnoloogiavahendeid;
- 6) mõistab, et teaduslikud teadmised saadakse vaatluste ning eksperimentide kaudu, teab loodusteadustega seotud elukutseid;
- 7) käitub turvaliselt ning järgib tervislikke eluviise, väärtustab looduses viibimist ja oma kodukoha elurikkust, märkab looduse ilu ja erilisust ning suhtub sellesse austusega, hoolib elusolenditest ja nende vajadustest.

LOODUSÕPETUS

I KOOLIASTE

Kooliastme õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- 1) eristab elus- ja eluta looduse objekte ja nähtusi ning looduslikke ja tehisklikke aineid (materjale); kirjeldab ja rühmitab neid eri tunnuste alusel, tuginedes tehtud vaatlustele ja katsetele;
- 2) kaalub kehi, mõõdab temperatuuri ja pikkust, valides sobivad mõõtmisvahendid;
- 3) teeb oletusi tuttavate materjalide omaduste ning kehade käitumise kohta, teeb oletuste kontrollimiseks õpetaja juhendamisel katseid ning katsete põhjal lihtsaid järeldusi; seostab saadud teadmisi igapäevaelus ettetulevate olukordadega;
- 4) teeb ilmavaatlusi, vormistab andmeid ning teeb nende põhjal järeldusi; iseloomustab ilma ning valib ilma vastava riietuse;
- 5) märkab ja jälgib looduses toimuvaid aastaajalisi muutusi ning toob näiteid nende tähtsuse kohta inimese elus;
- 6) koostab uurimusliku ülevaate mõnest taime-, seene- või loomaliigist ja esitleb seda;
- 7) saab aru, et teadlased esitavad küsimusi ning teevad neile vastamiseks vaatlusi ja katseid, teab, et katsete kordamine suurendab tulemuste usaldusväärsust, leiab katses mõjuteguri;
- 8) toob näiteid elusorganismide tähtsuse kohta looduses;
- 9) kirjeldab taimede, loomade (sh inimese) ja seente välisehitust, toitumist, kasvamist ja liikumisvõimet ning seostab neid elukeskkonnaga;
- 10) eristab ühte liiki kuuluvaid organisme;
- 11) eristab selgroogseid (kala, kahepaikne, roomaja, lind ja imetaja) ning selgrootuid (putukad ja ämblikud) organisme;
- 12) teab kodukoha tuntumaid loomi, taimi ja seeni; kirjeldab õpitud loomade eluviise ja elupaiku; oskab vältida loomade ning mürgiste taimede ja seentega seotud ohtusid;
- 13) toob näiteid organismide seoste kohta looduses ning koostab lihtsamaid toiduahelaid;
- 14) mõistab, et inimene on osa loodusest ja sõltub sellest; toob näiteid, kuidas inimene loodust oma tegevusega mõjutab;
- 15) võrdleb inimeste elu maal ja linnas;
- 16) saab aru kaardist; leiab kooliümbruse kaardilt tuttavaid objekte;
- 17) leiab Eesti kaardil oma kodukoha, suuremad kõrgustikud, saared, poolsaared, lahed, jõed, järved ja linnad;
- 18) määrab suundi kompassiga;
- 19) märkab kodukoha elurikkust ja maastiku mitmekesisust ning selgitab nende olulisust;

	<p>20) liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust, teisi ja iseennast;</p> <p>21) arvestab elusolendite (sh kaasinimeste) vajadusi;</p> <p>22) tarbib vastutustundlikult, väldib enda ja teiste tervise kahjustamist;</p> <p>23) käitub liikluses ohutult;</p> <p>24) teeb ettepanekuid lähiümbruse keskkonnanohiuks ning osaleb sellesuunalistes tegevustes.</p>	
II KOOLIASTE	<p>Õpilane:</p> <p>1) tunneb huvi looduse, selle uurimise ja loodusainete õppimise vastu;</p> <p>2) vaatlleb ja kirjeldab loodus- ja tehisoobjekte ning selgitab loodusnähtusi, kasutades õpitud loodusteaduslikke mõisteid, sümboleid ning ühikuid; saab aru lihtsamast loodusteadustekstist; kasutab või koostab mudelit, et näidata protsesside ja süsteemide mõistmist;</p> <p>3) kavandab õpetaja juhendamisel lihtsamaid praktilisi töid, sõnastab uurimisküsimusi ja kontrollib hüpoteese, järgides ohutusnõudeid ning valides sobilikke mõõtevahendeid; analüüsib andmeid, teeb järeldusi ja esitab uurimistulemusi;</p> <p>4) märkab ja sõnastab igapäevaeluga seotud probleeme ning pakub neile lahendusi, langetab põhjendatud otsuseid, kasutades loovat ja kriitilist mõtlemist;</p> <p>5) leiab infot loodusteaduste ja tehnoloogia kohta; hindab kasutatud allikate usaldusväärsust õpetaja abiga; kasutab õppimiseks, koostööks, andmekogumiseks ning -analüüsiks meedia- ja tehnoloogiavahendeid;</p> <p>6) mõistab, et teaduslikud teadmised on tõendus põhised ning saadakse süsteemse uurimistöö tulemusena; teadvustab teaduse ja tehnoloogia olulisust ning nende arenguga seotud riske;</p> <p>7) mõistab loodusteaduslike teadmiste vajalikkust igapäevaelus ja seotust tulevaste karjäärivalikutega, tunneb oma ümbruskonna loodusteaduste ning tehnoloogia valdkonnaga seotud elukutseid;</p> <p>8) mõistab inimtegevuse ja keskkonna seoseid kodukohas ja Eestis ning väljendab hoolivust ja lugupidamist kõigi elusolendite vastu; väärtustab elurikkust ja jätkusuutlikku arengut; tegeleb keskkonnaprobleemidega kodanikualgatuses korras; käitub turvaliselt ning järgib tervislikke eluviise.</p>	
	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused

1.klass	<p>1) eristab elus- ja eluta looduse objekte ja nähtusi ning looduslikke ja tehisklikke aineid (materjale), kirjeldab ja rühmitab neid eri tunnuste alusel, tuginedes tehtud vaatlustele ja katsetele;</p> <p>2) teeb oletusi tuttavate materjalide omaduste ning kehade käitumise kohta;</p> <p>3) teeb oletuste kontrollimiseks õpetaja juhendamisel katseid ning katsete põhjal lihtsaid järeldusi;</p> <p>4) seostab saadud teadmisi igapäevaelus ettetulevate olukordadega.</p>	<p>Teema: Inimese meeled ja avastamine</p> <p>Inimese meeled ja avastamine.</p> <p>Elus ja eluta.</p> <p>Asjad ja materjalid ning nende omadused.</p> <p>Tahked ained ja vedelikud.</p>
1. klass	<p>1) märkab ja jälgib looduses toimuvaid aastaajalisi muutusi ning toob näiteid nende tähtsuse kohta inimese elus;</p> <p>2) sõnastab lihtsa uurimisküsimuse ja teeb oletuste kontrollimiseks õpetaja juhendamisel katseid ning katsete põhjal lihtsaid järeldusi;</p> <p>3) leiab õpetaja suunamisel erinevatest allikatest infot;</p> <p>4) seostab saadud teadmisi igapäevaelus ettetulevate olukordadega;</p> <p>5) liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust, teisi ja iseennast</p> <p>3) liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust, teisi ja iseennast.</p>	<p>Teema: Aastaajad</p> <p>Aastaegade vaheldumine looduses seoses soojuse ja valguse muutustega.</p> <p>Taimed, loomad ja seened eri aastaegadel.</p> <p>Kodukoha elurikkus ja maastikuline mitmekesisus</p>

<p>2.klass</p>	<p>1) kirjeldab taimede, loomade ja seente välisehitust, toitumist, kasvamist ja liikumisvõimet ning seostab neid elukeskkonnaga;</p> <p>2) koostab uurimusliku ülevaate mõnest taime-, seene- või loomaliigist ja esitleb seda;</p> <p>3) leiab erinevatest allikatest loodusteaduslikku infot, hindab õpetaja suunamisel selle usaldusväärsust;</p> <p>4) saab aru, et teadlased esitavad küsimusi ning teevad neile vastamiseks vaatlusi ja katseid;</p> <p>5) teab, et katsete kordamine suurendab tulemuste usaldusväärsust, leiab katses mõjuteguri;</p> <p>6) toob näiteid elusorganismide tähtsuse kohta looduses;</p> <p>7) mõistab, et inimene on osa loodusest ja sõltub sellest; toob näiteid, kuidas inimene loodust oma tegevusega mõjutab;</p> <p>8) liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust, teisi ja iseennast.</p>	<p>Teema: Organismid ja elupaigad</p> <p>Maismaataimed ja -loomad, välisehitus ja mitmekesisus.</p> <p>Veetaimede ja -loomade erinevus maismaaorganismidest.</p> <p>Taimede ja loomade eluavaldused: toitumine ja kasvamine.</p> <p>Koduloomad ja nende eest hoolitsemine.</p> <p>Loodust säästev käitumine</p>
<p>2. klass</p>	<p>1) kirjeldab inimese välisehitust, toitumist ja kasvamist;</p> <p>2) kaalub kehi ja mõõdab pikkust, valides sobivad mõõtmisvahendid;</p> <p>3) saab aru, et teadlased esitavad küsimusi ning teevad neile vastamiseks vaatlusi ja katseid;</p>	<p>Teema: Inimene</p> <p>Inimese välisehitus.</p> <p>Inimese toiduvajadused ja tervislik toitumine.</p> <p>Hügieen kui tervist hoidev</p>

	<p>4) teab, et katsete kordamine suurendab tulemuste usaldusväärsust;</p> <p>5) arvestab elusolendite (sh kaasinimeste) vajadusi;</p> <p>6) tarbib vastutustundlikult, väldib enda ja teiste tervise kahjustamist;</p> <p>7) mõistab, et inimene on osa loodusest ja sõltub sellest; toob näiteid, kuidas inimene loodust oma tegevusega mõjutab;</p> <p>8) võrdleb inimeste elu maal ja linnas.</p>	<p>tegevus.</p> <p>Inimese elukeskkond. Inimene looduse osana.</p> <p>Vastutustundlik eluviis, jäätmete sorteerimine, jäätmete vähendamine.</p>
	<p>1) teeb ilmavaatlusi, vormistab andmeid ning teeb nende põhjal järeldusi;</p> <p>2) iseloomustab ilma ning valib ilmale vastava riietuse;</p> <p>3) märkab ja jälgib looduses toimuvaid aastaajalisi muutusi ning toob näiteid nende tähtsuse kohta inimese elus.</p>	<p>Teema: Ilm</p> <p>Ilmavaatlused.</p> <p>Ilmastikunähtused</p>

3.klass	<p>1) eristab ühte liiki kuuluvaid organisme;</p> <p>2) eristab selgroogseid (kala, kahepaikne, roomaja, lind ja imetaja) ning selgrootuid (putukad ja ämblikud) organisme;</p> <p>3) teab kodukoha tuntumaid loomi, taimi ja seeni;</p> <p>4) kirjeldab õpitud loomade eluviise ja elupaiku;</p> <p>5) oskab vältida loomade ning mürgiste taimede ja seentega seotud ohtusid;</p> <p>6) toob näiteid organismide seoste kohta looduses ning koostab lihtsamaid toiduahelaid;</p> <p>7) leiab õpetaja suunamisel infot loodusteaduste kohta, kasutab andmekogumiseks meedia- ja tehnoloogiavahendeid;</p> <p>8) saab aru, et teadlased esitavad küsimusi ning teevad neile vastamiseks vaatlusi ja katseid;</p> <p>9) teab, et katsete kordamine suurendab tulemuste usaldusväärsust, leiab katses mõjuteguri;</p> <p>10) märkab kodukoha elurikkust ja maastiku mitmekesisust ning selgitab nende olulisust;</p>	<p>Teema: Organismide rühmad ja kooselu</p> <p>Taimede mitmekesisus.</p> <p>Loomade mitmekesisus.</p> <p>Seente mitmekesisus.</p> <p>Elusorganismide rühmitamine, toiduahel.</p> <p>Elusolendite kooselu. Jätkusuutlik eluviis, loodushoid.</p>
3.klass	<p>11) arvestab elusolendite (sh kaasinimeste) vajadusi;</p> <p>12) teeb ettepanekuid lähiümbruse keskkonnahoiuks ning osaleb sellesuunalistes tegevustes.</p> <p>1) koostab lihtsama vooluringi;</p> <p>2) teeb katsega kindlaks elektrit juhtivad ja mittejuhtivad materjalid;</p> <p>3) väldib elektrivooluga seotud</p>	<p>Teema: Elekter</p> <p>Vooluring.</p> <p>Elektrijuhid ja mitteelektrijuhid.</p> <p>Elektri kasutamine ja säästmine.</p> <p>Ohutusnõuded.</p>

	<p>ohtlikke olukordi, kasutades õpitud teadmisi;</p> <p>4) pakub välja viise elektri kokkuhoiuks kodus ja koolis.</p>	
3. klass	<p>1) saab aru kaardist; leiab kooliümbruse kaardilt tuttavaid objekte;</p> <p>2) leiab õpetaja suunamisel infot kaardirakenduste kohta, kasutab andmekogumiseks, õppimiseks ning koostööks meedia- ja tehnoloogiavahendeid;</p> <p>3) leiab Eesti kaardil oma kodukoha, suuremad kõrgustikud, saared, poolsaared, lahed, jõed, järved ja linnad;</p> <p>4) määrab suundi kompassiga;</p> <p>5) märkab kodukoha elurikkust ja maastiku mitmekesisust ning selgitab nende olulisust;</p> <p>6) liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust, teisi ja iseennast.</p>	<p>Teema: Kaart</p> <p>Eesti kaart.</p> <p>Ilmakaared ning nende määramine kaardil ja looduses.</p> <p>Tuntumad kõrgustikud, saared, poolsaared, lahed, järved, jõed, linnad ja kodukoht Eesti kaardil.</p> <p>Magnetnähtused. Kompass</p>

3. klass	<p>1) liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust, teisi ja iseennast;</p> <p>2) uurib erinevate kehade liikumist ja pidurdusteed; teeb oletusi katse tulemuse kohta; määrab katses mõjuteguri, teeb katse põhjal lihtsaid järeldusi;</p> <p>3) leiab õpetaja suunamisel infot erinevatest allikatest;</p>	<p>Teema: Liikumine ja jõud</p> <p>Liikumine looduses. Jõud liikumise põhjusena. Liiklusohutus.</p>
4. klass	<p>1) koostab loodusteaduslikke mudeleid, selgitab mudelite toel objekte ja nähtusi: päikesesüsteemi ehitust ning planeetide liikumist, öö ja päeva ning aastaaegade vaheldumist;</p> <p>2) leiab infot objektide ja nähtuste kohta, hindab info usaldusväärsust õpetaja abiga, koostab ja esitab valitud ülevaateid teemal maailmaruum;</p> <p>3) arutleb looduse ja maailmaruumi uurimise vajalikkuse üle; toob näiteid, kuidas teadlased koguvad tõendusmaterjali;</p> <p>4) uurib valguse neeldumist, peegeldumist ja murdumist, seostab neid nähtustega keskkonnas.</p>	<p>Teema: Maailmaruum</p> <p>Päike ja tähed. Päikesesüsteem. Tähtkujud. Galaktikad. Astronoomia. Päike kui Maa energiaallikas. Valgus ja selle levimine</p>

<p>4.klass</p>	<p>1) Kirjeldab maailma poliitilise kaardi järgi etteantud riigi, sh Eesti geograafilist asendit.</p> <p>2) Tunneb ja näitab gloobusel ja kaardil mandreid ja ookeane ning suuremaid Euroopa riike;</p> <p>3) Teab, et atlasel on kohanimede register, mille abil saab tundmatu koha leida. Leiab õpetaja suunamisel registri järgi vajaliku koha.</p> <p>4) Toob näiteid erinevate looduskatastroofide kohta ning kirjeldab nende mõju loodusele ja inimeste tegevusele.</p> <p>5) Nimetab gloobuse ja kaartide kui Maa mudelite piiranguid (nt gloobuse järgi on raskem nt. marsruuti koostada, kaardid võivad vananeda), arutleb digikaartide eelistest.</p>	<p>Teema: Planeet Maa</p> <p>Gloobus kui Maa mudel. Maa kujutamine kaartidel.</p> <p>Erinevad kaardid.</p> <p>Mandrid ja ookeanid.</p> <p>Suuremad riigid Euroopa kaardil.</p> <p>Geograafilise asendi iseloomustamine.</p> <p>Eesti asend Euroopas.</p> <p>Looduskatastroofid: vulkaanipursked, maavärinad, tormid, üleujutused.</p>
----------------	---	--

4.klass	<p>1.) nimetab elu tunnused ja võrdleb nende avaldumist erinevatel organismidel (taimed, loomad, seened, bakterid);</p> <p>2) kasutab mikroskoopi;</p> <p>4) selgitab ühe- ja hulkraksete erinevust;</p> <p>5) arutleb bakterite tähtsuse üle looduses ja inimese elus;</p> <p>6) toob näiteid taimede ja loomade kohastumise kohta kõrbes, vihmametsas, mäestikes ning jäävööndis;</p> <p>7) toob näiteid elu tekkest ja arengust Maal</p>	<p>Teema: Elu mitmekesisus Maal</p> <p>Elu tunnused</p> <p>Elu teke ja selle arenemine.</p> <p>Organismide mitmekesisus.</p> <p>Elu erinevates keskkonnatingimustes: vihmametsas, kõrbes, jäävööndis, mäestikes.</p>
4.klass	<p>1) seostab inimese elundkonnad vastavate elunditega ja nende ülesannetega;</p> <p>2) analüüsib lihtsa katse või mudeli järgi inimese elundi või elundkonna talitlust;</p> <p>3) põhjendab tervislike eluviiside olulisust;</p> <p>4) põhjendab looduse ja oma elukeskkonna tundmise ja hoidmise vajalikkust;</p> <p>5) selgitab taimede, loomade, seente ja mikroorganismide tähtsust inimese elus;</p> <p>6) toimib keskkonnateadliku tarbijana ning väärtustab tervislikku toitu.</p>	<p>Teema: Inimene</p> <p>Inimese ehitus: elundid ja elundkonnad.</p> <p>Elundkondade ülesanded ja nende seos tervislike eluviisidega.</p> <p>Organismi terviklikkus.</p> <p>Väliskeskkonna mõju inimese organismile.</p> <p>Inimese võrdlus selgroogsete loomadega.</p> <p>Taimede, loomade, seente ja mikroorganismide tähtsus inimese elus.</p> <p>Inimese põlvnemine.</p>

Loodusõpetuse (LÕK) ainekava

ÕPPEAINE NIMETUS
Loodusõpetus (LÕK)
ÕPPEAINE KIRJELDUS
<p>1.–2. klassi õppetegevuses keskendutakse looduse vahetule kogemisele ja praktilisele tegevusele. Õpetaja osalusel ja suunamisel õpivad õpilased tundma lähiümbrust ning igapäeva elu nähtusi, õpivad märkama, vaatlema, võrdlema ja kirjeldama ümbritsevate objektide ja nähtuste tajutavaid tunnuseid. Õppetegevuses on olulisel kohal liigitamis- ja järjestamisoskust kujundavad tegevused. Tähelepanu pööratakse õpilaste tundeelu arendamisele ning väärtushinnangute ja -hoiakute kujundamisele, liikumisele ja käitumisele looduses, väärtustatakse terveid eluviise. Pannakse alus keskkonnataju kujunemisele, tunnetuslikule huvile ja austusele looduse vastu.</p> <p>3.–4. klassis on õppetegevuses jätkuvalt ülekaalus looduse vahetu kogemine, praktiline tegevus ja õppemäng. Vajalike kujutuspiltide loomist toetab esemeline ja kujutav näitlikkus, lisandub ka tinglik näitlikkus (lihtsad joonised, tabelid, Eesti kaart). Õpilaste tunnetustegevuse areng võimaldab varasemalt kujundatud taju- ja mälukujutlusi täpsemaks muuta ning suurema hulga tunnuste abil laiendada. Vaadeldakse looduses toimuvaid ajalisi muutusi, erinevate loodusosade omavahelist seotust, tutvutakse loodushoiu põhimõtetega. Õpetaja osalus õpilaste tegevuses püsib, õpiülesandeid sooritatakse suulise juhendamise, eeskuju ja näidise järgi. Tähelepanu pööratakse lihtsate kirjalike töökorralduste mõistmisele ning nende täitmisele.</p>
TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD
I KOOLIASTE
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none">1) märkab ja vaatleb täiskasvanu juhendamisel ümbritseva keskkonna objekte, nähtusi ja protsesse; kirjeldab neid abivahenditele tuginedes 4–5-sõnaliste lausetega (3–5 lauset);2) tunneb ära ning nimetab kodukoha tuntumaid taimi ja loomi; võrdleb ja rühmitab neid õpetaja suunamisel erinevate õpitud tunnuste alusel;3) teab kuude nimetusi ja järgnevust, rühmitab neid vastavalt aastaajale;4) liigub ja käitub turvaliselt, väärtustab looduses viibimist; märkab täiskasvanu suunamisel oma kodukoha elurikkust ning suhtub sellesse hoolivuse ja austusega, hoolib elusolenditest ja nende vajadustest.
II KOOLIASTE

<p>Õpilane:</p> <p>1) tunneb huvi Eesti looduse, selle uurimise ja loodusainete õppimise vastu;</p> <p>2) vaatleb, kirjeldab ja võrdleb abivahenditele tuginedes õpitud elus- ja eluta looduse objekte, nähtuseid ja protsesse, selgitab abiga nendevahelisi seoseid ning tähtsust looduses;</p> <p>3) loeb ja mõistab õpetaja abiga jõukohaseid loodusalasid õppetekste, tabeleid, skeeme ja jooniseid; kasutab õpiülesannete täitmisel lihtsat plaani, Eesti kaarti;</p> <p>4) leiab etteantud allikatest lihtsamat loodusteaduste- ja tehnoloogiaalast teavet; hindab õpetaja abiga kasutatud allikate usaldusväärsust; kasutab õppimiseks ja teabe otsimiseks meedia- ja tehnoloogiavahendeid;</p> <p>5) viib õpetaja juhendamisel läbi lihtsaid praktilisi töid, teeb tugisõnadele toetudes tulemuste põhjal kokkuvõtteid, seostab saadud teadmisi igapäevaelus ettetulevate olukordadega;</p> <p>6) mõistab inimtegevuse ja keskkonna seoseid kodukoha kontekstis; väljendab hoolivust ja lugupidamist kõigi elusolendite vastu; käitub turvaliselt, järgib tervislikke eluviise.</p>	
<p>ÕPITULEMUSED</p>	<p>ÕPPESISU <i>sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused</i></p>
<p>1.klass</p> <p>1. klass - LÕK loodusõpetus - Õppekava materjalide veeb - Õppekava materjalide veeb (projektid.edu.ee)</p>	
<p>Õpilane:</p> <p>1) orienteerub täiskasvanu abiga kodus, koolis ja kooliteel;</p> <p>2) tunneb ära ja nimetab õpitud taimi, loomi ja loodusnähtusi; kirjeldab neid õpetaja küsimustele toetudes 2–4-sõnalise lausega ja rühmitab neid erinevate tunnuste alusel;</p> <p>3) tunneb ära ja nimetab aastaaegu ja aastaegadele iseloomulikke loodusnähtusi; nimetab aastaegade järjestust;</p> <p>4) käitub looduses hoolivalt, hindab enda ja teiste käitumist looduses õige/vale põhimõttel.</p>	<p>Kool: tutvumine kooliruumide ja kooli ümbrusega (kohad kooli ümbruses).</p> <p>Liiklusohutus: liiklus kooli ümbruses, märgid, teeületuskohad; kooliõuel liikumine.</p> <p>Maa ja linn. Liiklemine linnas ja maal.</p> <p>Kodu: kodumaja, koduümbrus. Erinevad ruumid kodus. Esemad kodus (mööbel, toidunõud, jms).</p> <p>Aeg: Päev ja öö.</p> <p>Aastaajad. Valgus- ja soojusallikad õues.</p> <p>Suvi: Suvi kui aastaaeg. Looduse ilme/muutumine suvel. Inimeste riietus. Suvised tegevused.</p> <p>Sügis: Sügis kui aastaaeg. Sügisilmad. Sügisvärvid. Riietus sügisel.</p> <p>Talv: Talv kui aastaaeg. Talveilmad, riietus. Laste tegevused talvel. Turvalisus (liikluses, veekogudel)</p> <p>Kevad: Kevad kui aastaaeg. Kevadilmad, riietus. Kevadtööd aias ja põllul. Tööriistad ja masinad.</p> <p>Loomad ja linnud: Looma ja linnu välisehitus (kehaosad; kehakate: karvad/suled; värvus).</p>

	<p>Kodulinnud ja -loomad: nimetused, välisehitus (kehaosad, kehakate, värvus) häälightsused, liikumine. Koduloomade pojad ja nende nimetused. Metsloomad: nimetused, välisehitus, liikumine, elupaigad</p>
<p>2.klass 2. klass - LÖK loodusõpetus - Õppekava materjalide veeb - Õppekava materjalide veeb (projektid.edu.ee)</p>	
<p>Õpilane:</p> <p>1) tunneb ära ja nimetab õpitud taimi ning loomi, lähiümbruse eluta looduse objekte ning nähtusi; kirjeldab neid abile tuginedes 3–5-sõnaliste lausetega (3–4 lauset);</p> <p>2) võrdleb õpetaja suunamisel õpitud elusorganisme 2–3 tajutava tunnuse alusel; rühmitab neid õpetaja suunamisel ning eristab õpitud kuuluvusrühmi;</p> <p>3) tunneb ära ja nimetab aastaaegu, kirjeldab nende põhitunnuseid; järjestab abivahendite toel aastaajale vastavate kuude nimetusi;</p> <p>4) märkab ja toob õpetaja küsimustele toetudes näiteid elusolendite vajadustest.</p>	<p>Taimed: välisehitus, elupaik, toit, paljunemine, kasvamine (kasvatamine seemnest), kohastumine vastavalt aastaajalistele muutustele.</p> <p>Puud: lehtpuud, okaspuud, viljapuud</p> <p>Põõsad: marjapõõsad</p> <p>Rohttaimed: lilled, umbrohud, köögiviljad, juurviljad</p> <p>Loomad: välisehitus, elupaik, toit, paljunemine, kasvamine, kohastumine vastavalt aastaajalistele muutustele.</p> <p>Koduloomad (-linnud): välisehitus, elupaik, paljunemine, toit, hooldamine.</p> <p>Lemmikloomad: välisehitus, elupaik, paljunemine, toit, hooldamine.</p> <p>Metsloomad: välisehitus, elupaik, paljunemine, toit.</p> <p>Putukad: välisehitus, liikumine.</p> <p>Linnud: välisehitus, elupaik, ränd- ja paigalinnud.</p> <p>Eluta ja elus looduse objektid ja nähtused: loodusobjektide rühmitamine, vaatlemine ja võrdlemine.</p> <p>SÜGIS: Sügiskuu ja nende järjestus: seosed oluliste sündmuste ja tegevustega. Sügise tunnused looduses: muutused looma- ja taimeriigis (viljapuud, saagikoristus, taimede muutumine koduümbruses), muutused kodu- ja kooliümbruses.</p> <p>TALV: Talvekuu ja nende järjestus: seosed oluliste sündmuste ja tegevustega. Talve tunnused looduses: muutused looma- ja taimeriigis (loomade kohastumine eluks talvel, taimede kohastumine eluks talvel).</p>

	<p>KEVAD: Kevadkuud ja nende järjestus: seosed oluliste sündmuste ja tegevustega. Kevade tunnused: muutused looma- ja taimeriigis (puude ja põõsaste lehtimine, õitsemine; kevadtööd aias/põllul; kevadlilled; kodu- ja metsloomad kevadel, rändlindude saabumine).</p> <p>SUVI: Suvekuud ja nende järjestus: seosed oluliste sündmuste ja tegevustega. Suve tunnused looduses: muutused looma- ja taimeriigis. Elusolendite vajaduste märkamine: peamised välised muutused, seostamine isiklike vajadustega (toit, uni, liikumine jm).</p>
<p>3.klass 3. klass - LÕK loodusõpetus - Õppekava materjalide veeb - Õppekava materjalide veeb (projektid.edu.ee)</p>	
<p>Õpilane:</p> <p>1) kirjeldab abivahenditele tuginedes 4–5-sõnaliste lausetega (3–5 lauset) eluta looduse objekte ning nähtusi; võrdleb ja rühmitab neid õpetaja suunamisel erinevate tunnuste alusel;</p> <p>2) teeb koostegevuses täiskasvanuga lihtsamaid ilmavaatlusi, iseloomustab abivahenditele tuginedes ilma ning valib ilmale vastava välisriietuse;</p> <p>3) märkab ja kirjeldab abivahenditele tuginedes 4–5-sõnaliste lihtlausetega looduses ja inimtegevuses toimuvaid aastaajalisi muutusi;</p> <p>4) teab kuude nimetusi ja järgnevust, rühmitab neid vastavalt aastaajale;</p> <p>5) tunneb ära ja nimetab kodukoha tuntumaid taimi ja loomi; rühmitab neid õpetaja suunamisel erinevate tunnuste alusel ning nimetab õpitud kuuluvusrühma;</p>	<p>Eluta looduse objektid lähiümbruses ja nende tunnused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • erinevused elusloodusest - ei hinga, ei toitu, ei kasva, ei saa järglasi; • erisuguste tunnuste alusel rühmitamine; • kirjelduse koostamine abivahenditele tuginedes. <p>Eluta looduse nähtused ja nende tunnused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • erinevused elusloodusest ja eluta looduse objektidest (materjalid, esemed); • erinevate tunnuste alusel rühmitamine; • kirjelduse koostamine abivahenditele tuginedes. <p>Õhutemperatuur ja selle mõõtmine, termomeetri näidu lugemine ja märkimine. Erinevad termomeetrid.</p> <p>Riietumine vastavalt ilmale.</p> <p>Tutvumine ilma tunnustega. Ilma iseloomustamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pilvisus: pilvitu, vähene pilvisus, pilves; • sademed: vihm, rahe, lumi;

<p>6) kirjeldab ning võrdleb abivahenditele tuginedes õpitud taimede välisehitust ja elupaiku ning õpitud loomade välisehitust, liikumisviisi ja toitumist;</p> <p>7) liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust ja iseennast; hoolib elusolendite vajadustest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tuul: tuulevaikne, nõrk tuul, tugev tuul, torm. <p>Ilmavaatlustabeli koostamine.</p> <p>Aasta: aastaajad ja nende järgnevus. Aastaajaliste muutuste märkamine ja kirjeldamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inimtegevuses toimuvad muutused erinevatel aastaegadel (aiatööd, muutused linnapildis jm); • looduses ja loomariigis toimuvad muutused erinevatel aastaegadel. <p>Kalender (aasta, kuud):</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuude nimetuste teadmine, rühmitamine vastavalt aastaajale; • kalendris orienteerumine; • kuude seostamine oluliste tegevuste ja sündmustega aasta jooksul. <p>Leht- ja okaspuud, põõsad (vaarikas, sarapuu, paju) ja puhmad (mustikas, pohl): välisehitus, muutused aastaringselt, kasvukohad, tähtsus loomadele-lindudele ja inimestele.</p> <p>Seened: toidu- ja mürgiseened, välisehitus, kasvukohad, seente kasutamine toiduna.</p> <p>Rohttaime osad: juur, vars, lehed, õis, vili. Köögiviljad (sh juurviljad), lilled: välisehitus, kasutamine. Rohttaimede muutused aastaringselt, kasvukohad.</p> <p>Metsatööd: metsaraie, küttepuude varumine, metsa istutamine.</p> <p>Puidu kasutamine: mööbel, ehitusmaterjal, puidutooted, paber jms. Paberjätmete sorteerimine ja taaskasutamine.</p> <p>Aia- ja põllutööd (taimede kasvatamine ja nende eest hoolitsemine), tööriistad.</p>
<p>4.klass 4. klass - LÕK loodusõpetus - Õppekava materjalide veeb - Õppekava materjalide veeb (projektid.edu.ee)</p>	
<p>Õpilane:</p> <p>1) tunneb ära ning nimetab kodukoha</p>	<p>Selgroogsed loomad Imetajad: välisehitus, liikumine, elupaigad, areng, toitumine</p>

<p>taimi, loomi ja seeni; kirjeldab ja võrdleb abivahenditele tuginedes neid iseloomustavaid tunnuseid (välisehitus, elupaik, eluviis); toob näiteid loomade ning mürgiste taimede ja seentega seotud ohtudest;</p> <p>2) eristab ja rühmitab õpitud selgroogseid ning selgrootuid loomi, maismaataimi ja kübarseeni;</p> <p>3) järjestab taimede ja loomade arengu etappe kujutavaid seeriapilte, kirjeldab õpitud elusorganismide arengut tuginedes pildiseeriale;</p> <p>4) näitab enda kehal ja nimetab õpitud kehaosadid;</p> <p>5) võrdleb abivahendile tuginedes inimeste elu maal ja linnas;</p> <p>6) toob näiteid puhta vee ja õhu, mulla, valguse ning soojuse tähtsusest elusolenditele;</p> <p>7) teeb õpetaja juhendamisel lihtsamaid vaatlusi ja praktilisi töid, valides sobivaid vahendeid ning järgides ohutusnõudeid; kirjeldab abivahenditele tuginedes vaadeldut ja oma tegevust.</p>	<p>Linnud: välisehitus, liikumine, elupaigad, areng, toitumine.</p> <p>Kalad: välisehitus, liikumine, elupaik (elab veekogus), areng, toitumine.</p> <p>Kahepaiksed (konnad): välisehitus, liikumine, elupaigad, areng, toitumine.</p> <p>Roomajad (maod, sisalikud): välisehitus, liikumine, elupaik, areng, toitumine.</p> <p>Selgrootud loomad: mitmekesisus ja elupaigad.</p> <p>Maismaataimed</p> <p>Taimede välisehitus (puu, põõsas, puhmas, rohttaim). Erinevate taimede osade vaatlus, võrdlemine ja kirjeldamine.</p> <p>Taime areng seemnest, arenguks vajalikud tingimused, seemnete levik (nt tuul, lind, inimene).</p> <p>Mulla tähtsus taimedele. Mullatööd aias ja põllul erinevatel aastaegadel (harimine, väetamine, seemnete külv, tõusmete eest hoolitsemine jms).</p> <p>Kultuurtaimed ilu-, köögivilja- ja viljapuuaias, põllul: tundmine, nimetamine, kasvatamise otstarve.</p> <p>Rohttaimed: üheaastased taimed (nt aedhernes, kõrvits) ja mitmeaastased taimed (nt tulp, maikelluke).</p> <p>Mürgised taimed (nt näsiniin, karuputk, maikelluke jt).</p> <p>Teraviljad, teraviljade kasutamine.</p> <p>Umbrohud, umbrohutõrje.</p> <p>Taimede tähtsus inimestele ja loomadele.</p> <p>Kübarseened</p> <p>Kübaraga seened: välisehitus (kübar, jalg, seeneniidistik).</p> <p>Söögiseened ja mürgised seened.</p> <p>Inimese välisehitus (kehaosad: kere, pea, kael, jäsemed (käed, jalad)).</p> <p>Selgroog.</p> <p>Keha mõõtmised: pikkuste võrdlemine silma järgi, pikkuste mõõtmine ja mõõtmistulemuste võrdlemine.</p> <p>Inimese kehatemperatuuri mõõtmine.</p> <p>Inimeste elu maal ja linnas, inimese elukeskkond.</p> <p>Vesi looduses, vee kasutamine igapäevaelus, tähtsus elusolenditele. Joogivee omadused, võrdlus sademete ja veekogu veega. Vee olekud (vesi, jää, veeaur) ja nende muutumine. Vee</p>
--	---

	<p>keemine, keemistemperatuur. Vee aurumine. Vee külmumine ja jää sulamine, sulamistemperatuur. Vee säästlik kasutamine kodus ja koolis.</p> <p>Õhk. Hapnik ja süsihappegaas õhu koostises (inimesed, loomad ja taimed hingavad sisse hapnikku, välja süsihappegaasi). Õhutemperatuur ja selle mõõtmine. Õhu soojenemine, jahtumine. Puhas ja saastunud õhk, puhta õhu tähtsus elusolenditele, õhu puhtuse tagamine ruumis.</p> <p>Mulla tähtsus taimedele. Mullatööd aias ja põllul erinevatel aastaegadel (harimine, väetamine, seemnete külv, tõusmete eest hoolitsemine jms).</p> <p>Valgus- ja soojusallikad. Valguse ja soojuse tähtsus elusolenditele.</p> <p>Maa: esmane tutvumine Maa mudeli ehk gloobusega. Päev ja öö, nende vaheldumine. Päikese teekond taevavõlvil erinevatel aastaegadel: soojustingimuste muutumine, öö ja päeva pikkus erinevatel aastaegadel (päikesetõus ja loojumine erinevatel kellaaegadel).</p>
--	--

Ainevaldkond matemaatika: matemaatika

Matemaatika ainekava

ÕPPEAINE NIMETUS	MATEMAATIKA
ÕPPEAINE KIRJELDUS	<p>Matemaatikaõpetuse eesmärk põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane matemaatikapädevus, mis tähendab matemaatika mõistete, seoste ja protseduuride tundmist, nende sisemise loogika mõistmist ning rakendamise oskust nii eluliste kui ka ainealaste probleemide lahendamisel, hõlmates ka matemaatika sotsiaalse, kultuurilise ja isikliku rolli mõistmist. Matemaatikaõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õppija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) suudab kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid ja vahendeid erinevates olukordades nii matemaatikas kui ka teistes õppeainetes ja eluvaldkondades; 2) oskab näha ja sõnastada matemaatilist lahenduvat probleemi; 3) oskab leida sobivaid probleemide lahendamise strateegiaid, neid analüüsida, rakendada ja kontrollida tulemuse tõesust; 4) oskab loogiliselt arutleda, põhjendada ja tõestada ning selleks erinevaid esitusviise kasutada ja neist aru saada; 5) suudab mõista matemaatika sotsiaalset, kultuurilist ja personaalset tähendust.
	TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD
I KOOLIASTE	<p>I kooliastme lõpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) märkab ja mõistab matemaatikaga seonduvat ümbritsevas elus ning kirjeldab seda arvude või geomeetriliste kujundite abil; 2) loeb ja mõistab eakohast matemaatilist teksti; 3) loeb, mõistab ja selgitab matemaatilist esitatud probleemi; 4) püstitab ülesande lahendamiseks vajalikud küsimused; 5) sõnastab matemaatilist lahenduvat lihtsamaid eakohaseid probleeme; 6) lahendab iseseisvalt tekstülesandeid ja hindab saadud tulemuse reaalsust; 7) saab aru õpitud mõistetest ja reeglitest ning oskab neid rakendada; 8) selgitab ja põhjendab arvutamiskäike; 9) mõistab matemaatika olulisust ja tunneb vajadust ning huvi matemaatikateadmisi omandada; 10) kasutab õppeprotsessis otstarbekalt õpetaja juhendamisel info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid.
II KOOLIASTE	<p>II kooliastme lõpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) esitab matemaatilist infot erinevatel viisidel (sh üleminek ühelt esitusviisilt teisele); 2) kasutab õppeprotsessis otstarbekalt info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid, sh sisestab matemaatilisi sümboleid ja tehteid; 3) loeb, mõistab ja selgitab eakohast matemaatilist teksti; 4) loeb, mõistab ja selgitab matemaatilist

	esitatud probleeme; 5) sõnastab matemaatiliselt lahenduvaid probleeme; 6) tunneb probleemülesande lahendamise üldist skeemi ja erinevaid lahendusstrateegiaid; 7) teab, et ülesannetel võib olla erinevaid lahendusteid; 8) põhjendab oma mõttekäike ja kontrollib nende õigsust; 9) liigitab objekte ja nähtusi ning analüüsib ja kirjeldab neid mitme tunnuse järgi; 10) on teadlik õppija, kes kasutab enda jaoks sobivaid õppemeetodeid ja hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel.
1.KLASS	ÕPITULEMUSED ÕPPESISU TÄPSUSTUSED <i>sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused</i>
ARVUD 100-ni (<i>arvud 0–100; arvu järk ja järguühikud; märgid >, <, =</i>)	
Põhimõisted: <i>arv, number, paarisarv, paaritu arv, üheline, kümneline järgarvud, võrdus, võrratus järjestamine võrdlemine suurem kui, väiksem kui, on võrdne</i>	<p>Teema: Numeratsioon ja arvude ehitus kümnendsüsteemis Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • selgitab näidetele tuginedes mõisteid arv ja number; • loendab, loeb, kirjutab, järjestab ja võrdleb naturaalarve kuni 100-ni; • paigutab naturaalarvude ritta sealt puuduvad arvud 100 piires; • nimetab naturaalarvule eelneva või järgneva arvu; • teab ja kasutab mõisteid <i>üheline</i> ja <i>kümneline</i> • eristab paaris- ja paarituid naturaalarve; • nimetab üheliste ja kümneliste asukohta kahekohalises naturaalarvus; • kasutab naturaalarve võrreldes mõisteid <i>on võrdne, on suurem kui</i> ja <i>on väiksem kui</i> ning vastavaid sümboleid (<, >, =); • loeb ja kirjutab järgarve; • hindab oma arengut õpitud teemade osas.
	<p><i>Õpetaja toetab õppimist läbi õpiprojektide, praktiliste tööde ja kasutab aineteüleseid lõiminguvõimalusi.</i></p> <p>Näide teemakesksest õppest:</p> <p>Teema “Puud” Loodusõpetus - lehtpuud ja okaspuud, nende lehed ja viljad. Matemaatika - puude/viljade loendamine kooliümbruses, nende rühmitamine, võrdlemine. Eesti keel - teksti lugemine (puude teemal), tööjuhendite mõistmine, arvsõnade kirjutamine. Kunsti-ja tööõpetus - puulehtede ja -viljadega seotud tööde meisterdamine/joonistamine. Muusika - teemakohased laulud; rütmiharjutused (plaksutamine, hüppamine, koputamine jne). Liikumine - liikumismängud pargis (s.h loendamine, järjestamine, rühmitamine; paaris ja paaritu).</p>

		<p>Digipädevus: infootsing - puu kohta plakati koostamine ja vajaliku info otsimine kasutades digivahendeid. Võimalus on skaneerida nutiseadmesse ruutkood ja lahendada seeläbi ülesandeid/leida vajalik info.</p> <p>Näide üldpädevuste lõimingust: <i>Klassiprojekt "12 kuud"</i></p> <p>Õpilased koostavad ühistööna klassiruumi kalendri ning eelnevalt on õpilaste vahel ära jaotatud, kes missuguse kuu koostamise ja kujundamise eest vastutab. Kalendrisse märgitakse lisaks õpilaste sünnipäevadele tähtsamad rahvakalendri tähtpäevad, kooliüritused jm oluline. Oma kujundatud kuud tutvustatakse kaaslastele.</p> <p>Lõimitavad õppeained: eesti keel, matemaatika, inimeseõpetus, loodusõpetus, kunsti- ja tööõpetus.</p> <p>Lõimitavad üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus</p>
<p>Põhimõisted: liitmine, lahutamine, liidetav, summa, vähendatav, vähendaja, vahe, täht arvu tähisena</p>	<p>Teema: Naturaalarvude liitmine ja lahutamine</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab, eristab, selgitab liitmist ja lahutamist ning kasutab vastavaid sümboleid (+, -); • teab liitmise ja lahutamise tehete liikmete ja tulemuste nimetusi; • liidab peast 20 piires; • lahutab peast üleminekuta kümnest 20 piires; 	<p>Üldpädevuste toetamine, lõiming</p> <p>Eesti keel: Funktsionaalse lugemisoskuse harjutamine, tekstülesannete lahendamine: tekstist vajalike andmete leidmine ning nendega arvutamine, visuaalselt esitatud infost arusaamine,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • valdab esialgseid oskusi lahutada üleminekuga kümnest 20 piires; • liidab ja lahutab peast täiskümneid 100 piires; • asendab proovimise teel võrdustesse seal puuduvat arvu oma arvutusoskuse piires; • modelleerib õpetaja abiga tekstülesande sisu; • lahendab ühetehtelisi liitmise ja lahutamise tekstülesandeid 20 piires; • hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust; • koostab ühetehtelisi tekstülesandeid; • oskab koostada lihtsamaid liitmise ja lahutamise tehteid; • valib endale õpetaja suunamisel võimetekohase probleemi ja lahendab selle; • püstitab ise küsimusi osalise tekstiga ülesannetes; • analüüsib õpetaja abiga lahendatud ülesannetes enda vigu; • hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel. • hindab oma arengut liitmis- ja lahutamisoskuste omandamisel. 	<p>töökorralduste kuulamine ja mõistmine.</p> <p>Liikumine: Aktiivsed mängud arvutamise harjutamiseks.</p> <p>Muusika: Mängitakse arvude järjestamise ja reastamisega seotud rütmiharjutusi (plaksutamine, hüppamine, koputamine jne).</p> <p>Näide üldpädevuste lõimingust: Klassiprojekt “Prügi sorteerimine ja taaskasutus”. Vajalikud vahendid: prügi; A4 sedelid prügi liikidest: Olmejäätmed, Biojäätmed, Segapakend, Pandipakendi, Papp ja paber, Ohtlikud jäätmed)</p> <p>Klassis on sissejuhatavalt käsitletud prügi liigiti sorteerimise teemat. Iga õpilane on kooli toonud oma kodust 1-3 äraviskamisele minevat asja. Ka õpetaja on kogunud erinevat liiki prügi (patarei, katkine sokk, telefon, katkine jõuluehe jne). Iga prügiliik on saanud klassiruumis omale kindla nurga. Õpilaste ülesanne on kollektiivselt kogu prügi liigiti sorteerida. Pärast sellekohast arutelu ja ülevaatamist täidetakse koos oma rühmakaaslastega tööleht erinevate ülesannetega. Näiteks: on vajalik loendada, kui palju erinevat liiki prügi tekkis (nt mitu pandipakendit); vaja lahendada ja koostada erinevad arvutamist nõudvaid ülesanded</p>
--	---	--

		<p>seoses sorteeritud prügiga (arvuta tekkinud pandipakendite ja biojätmete summa jne). Prügi sorteerimise teema jätkub taaskasutusega. Iga grupi ülesanne on toodud prügist luua/meisterdada midagi uut ning hiljem tutvustada tulemust kaaslastele.</p> <p>Lõimitavad õppeained: eesti keel, loodusõpetus, inimeseõpetus, matemaatika, kunsti- ja tööõpetus</p> <p>Lõimitavad üldpädevused: kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus.</p>
MÕÕTMINE		
<p>Põhimõisted: <i>mõõtühik,</i> <i>sentimeeter</i> <i>(cm)</i> <i>meeter (m)</i> <i>gramm (g)</i> <i>kilogramm (kg)</i> <i>liiter (l)</i> <i>sekund (sek)</i> <i>minut (min)</i> <i>tund (h)</i> <i>ööpäev</i> <i>nädal</i> <i>kuu</i> <i>aasta</i> <i>euro (€)</i> <i>sent (s)</i> <i>kraad (celsius)</i></p>	<p>Teema: Mõõtühikud</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjeldab mõõtühikute suurust endale tuttavate suuruste kaudu; kasutab mõõtes sobivaid mõõtühikuid; teab seost 1 m = 100 cm; 1 euro = 100 senti; 1 tund = 60 minutit ja 1 ööpäev = 24 tundi; eristab ajaühikuid minut, tund, ööpäev, nädal, kuu ja aasta ning valib olukorra kirjeldamiseks neist sobivad; hindab enda ümbruses suurusi ja oskab neid arvestada; mõistab, mida esitatud mõõtarv reaalselt tähendab; liidab ja lahutab nimega arve; 	<p>Näited praktilistest ülesannetest:</p> <ul style="list-style-type: none"> *kohalikus poes/koolilaadal käimine - ostu sooritamine; *erinevad poemängud - arveldused rahadega; *retsepti järgi (mõõtühikuid kasutades) lihtsama toidu valmistamine (pasta keetmine, pudru valmistamine); *kooliümbruses olevate kauguste mõõtmine; *mõõtmisülesanded klassiruumis (pael, mõõdulint, joonlaud), näiteks jalanõude pikkuste mõõtmine sentimeetrites ja võrdlemine klassikaaslastega.

	<ul style="list-style-type: none"> ● mõõdab lõigu pikkuse ja joonestab etteantud pikkusega lõigu; ● arvutab murdjoone pikkuse; ● tunneb kalendrit ja seostab seda oma elu tegevuste ja sündmustega; ● tunneb kella (täistund, pooltund); ● lahendab iseseisvalt ühetehtelisi tekstülesandeid; ● hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust; ● koostab ühetehtelisi tekstülesandeid; ● valib endale õpetaja suunamisel võimetekohase probleemi ja lahendab selle; ● koostab õpetaja abiga lihtsamaid ühetehtelisi tekstülesandeid/matemaatilisi jutukesi; ● hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel. 	<p>*liikumine - sportlike saavutuste mõõtmine (palliviske kaugus, jooksu kiirus; 1 km kõndimine ajavõtmisega);</p> <p>*kaalumisülesanded (iseenda kaalumine, koolikoti kaalumine; väiksemate esemete kaalumine köögikaaluga);</p> <p>*temperatuuri mõõtmine klassiruumis ja õues;</p> <p>Üldpädevuste lõimingu näide: <i>“Koolikottide kaalumine nädala jooksul”</i></p> <p>Vajalikud vahendid: õpilaste koolikotid, kaal, statistikaleht</p> <p>Klassiruumis on kaal ning õpilaste ülesanne on nädala jooksul hommikuti igapäevaselt kaaluda ära oma koolikott ning kirjutada tulemus tabelisse. Iga päeva jooksul määratakse ära kõige kergem/raskem kott ning nädala lõpus tehakse kokkuvõtted - iga õpilane täidab töölehe (näiteks, millisel päeval oli kott kõige, kergem/raskem; milliseid üleliigseid esemed kooli toodi; kaalutakse ära ka tühi koolikott jne). Eesmärk on, et õpilased teadvustaksid, et raske koolikoti kandmine mõjub halvasti tervisele ning et nad mõtleksid selle üle, missuguseid esemeid nad kaasa toovad ning millised neist on vajalikud, millised mitte. Iga õpilane saab teadmise, et 1. klassi õpilase koolikott võib kaaluda 3 kg ning saab arvutada, kas tema koolikott püsis normi piires või mitte.</p>
--	--	---

		<p>Lõimitavad õppeained: matemaatika, eesti keel, loodusõpetus, inimeseõpetus</p> <p>Lõimitavad üldpädevused: enesemääratluspädevus, õpipädevus, matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus, ettevõtlikkuspädevus.</p>
GEOMEETRIA		
<p>Põhimõisted: geomeetiline kujund tasandiline kujund ruumiline kujund punkt sirgjoon kõverjoon murdjoon lõik ring kolmnurk nelinurk ruut ristkülik kera kuup risttahukas püramiid tipp serv tahk</p>	<p>Teema: Geomeetrised kujundid</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab sirget kõverjoonest; • teab mõisteid <i>punkt</i> ja <i>sirglõik</i>; • joonestab ja mõõdab sirglõiku; • eristab ringi teistest kujunditest; • eristab kera teistest ruumilistest kujunditest; • eristab lihtsamaid geomeetrisi kujundeid ja nende põhilisi elemente; • eristab kuupi, risttahukat ja püramiidi teistest ruumilistest kujunditest ning näitab maketil nende elemente (tipp, serv, tahk); • leiab ümbritsevast õppetundides käsitletud tasandilisi ja ruumilisi kujundeid; • kasutab asjakohast keelt ümbruses esinevate ruumiliste vormide kirjeldamiseks; • rühmitab geomeetrisi kujundeid nende ühiste tunnuste alusel; • joonestab ristküliku ja ruudu; • modelleerib õpetaja abiga tekstülesande sisu; 	<p>Üldpädevuste toetamine, lõiming</p> <p>Eesti keel - Töö tekstiga probleemülesannete lahendamisel. Funktsionaalse lugemisoskuse harjutamine. Luuletused kujunditest.</p> <p>Loodusõpetus - Kujundid looduses; kujundid tähistaevas.</p> <p>Kunsti- ja tööõpetus - Tasapinnalistest kujunditest pildi joonistamine/kokkupanemine; ruumiliste kujundite voltimine.</p> <p>Liikumine - Erinevate liikumismängude mängimine tasapinnaliste kujundite nimetamise harjutamiseks; kujundite moodustamine paarides/rühmades iseenda kehast.</p> <p>Näide üldpädevuste lõimingust: “2-D ja 3-D kujundikomplektide ehitamine”. Vajalikud vahendid: (hamba)tikud, plastiliin, (kujundite ehitamise kaardid).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • lahendab iseseisvalt ühetehtelisi tekstülesandeid; • hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust; • koostab ühetehtelisi tekstülesandeid; • valib endale õpetaja suunamisel võimetekohase probleemi ja lahendab selle; • hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel. 	<p>Õpilased moodustavad paarides/väikestes rühmades erinevaid tasapinnalisi ja ruumilisi kujundeid, soovitavalt reaalsete klassiruumis leiduvate kujundite järgi (mõtlemisoscuse ergutamiseks). Vajadusel võib kasutada ka ettevalmistatud kujundikaarte. Viide kaartidele (vajalik kohandada eestikeelseks).</p> <p>Lõimitavad õppeained: eesti keel, matemaatika, tööõpetus</p> <p>Lõimitavad üldpädevused: sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus.</p>
2.KLASS	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU TÄPSUSTUSED <i>sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused</i>
<p>ARVUD 1000-ni (<i>arvud 0–1000, arvu järk, järguühikud ja järkarvude summa;</i> <i>naturaalarvu kujutamine arvkiirel</i>)</p>		
<p>Põhimõisted: arv, number, naturaalarv, üheline, kümneline, sajaline; järgarvud; järguühikud; järkarv; järkarvude summa võrdus; võrratus; arvkiir suurem kui;</p>	<p>Teema: Numeratsioon ja arvude ehitus kümnendsüsteemis</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • loendab, loeb ja kirjutab, naturaalarve 0-1000; • järjestab ja võrdleb naturaalarve 0- 1000; • nimetab kahe- ja kolmekohalises arvus järke (ühelised, kümnelised, sajalisel); määrab nende arvu; • esitab kahekohalist arvu üheliste ja kümneliste summana; • loeb ja kirjutab järgarve; 	<p>Lõiming üldpädevuste ning teiste õppeainetega:</p> <p>Emakeel: Arvsõnad. Matemaatilise teksti ning erinevate töökorralduste kaudu kujundatakse teadlik lugemisoscus. Õpilane koostab matemaatilisi jutukesi etteantud arvude, piltide ja tehemärkide järgi.</p> <p>Muusika: Mängitakse arvude järjestamise ja reastamisega seotud rütmiharjutusi (plaksutamine, hüppamine, koputamine jne).</p>

<p>väiksem kui;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust; • hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel; 	<p>Liikumine: _____ Mängitakse erinevaid liikumismänge, et harjutada arvude järjestamist, võrdlemist ja rühmitamist.</p> <p>Loodusõpetus: Leitakse loodusega seotud andmeid ja fakte ajakirjandusest, internetist ning teatmeteostest õpitud arvuvalla piires; järjestatakse ja võrreldakse leitud arve ning määratakse neis järguühikuid.</p>
<p>Õppesisu Liitmise ja lahutamise omadused; Tehete järjekord; Täht võrduses</p> <p>Põhimõisted: liidetav; summa; vähendatav; vähendaja; vahe; avaldis; arvavaldis; avaldise väärtus; täht arvu tähisena; tundmatu</p>	<p>Teema: Naturaalarvude liitmine ja lahutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab liitmise ja lahutamise tehete liikmete ja tulemuste nimetusi; • liidab ja lahutab 100 piires; • liidab ja lahutab peast täissadadega 1000 piires; • hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust; • lahendab ühetehtelisi tekstülesandeid õpitud arvutusoskuste piires. • lahendab lihtsamaid kahetehtelisi tekstülesanded; • valib endale sobiva lahendustee ja hindab kriitiliselt saadud tulemust; • kontrollib ja hindab oma lahenduskäikude tulemust; • modelleerib õpetaja abiga tekstülesande sisu, selgitades selle abil tekstis antud seoseid (joonis, skeem, läbimängimine jt); 	<p>Probleemülesannete lahendamiseks toetavad küsimused:</p> <p>Miks sa seda arvad? Saad sa mulle selgitada, mida sa silmas pead? Kas selleks on veel mõni võimalus? Kas sa saad seda kuidagi teisiti seletada? Kuidas sa seda teistele seletaksid? Kus sa seda mõtet kasutada saaksid? Saad sa veel mõne näite tuua?</p> <p>Lõiming Eesti keel: Õpilasi suunatakse kasutama kohaseid keelevahendeid ja matemaatika oskussõnavara ning järgima õigekeelsusnõudeid. Tekstülesandeid lahendades arendatakse funktsionaalset lugemisoskust, sealhulgas visuaalselt esitatud infost arusaamist. Juhitakse tähelepanu arvsõnade õigekirjale, teksti, graafiku, tabeli jm teabe korrektsele vormistusele.</p>

		<p>Kujundatakse teadlik lugemisoskus matemaatilise teksti ning erinevate töökorralduste kaudu. Õpilane koostab tekstülesandeid etteantud andmete põhjal. Suuline väljendusoskus. Käände tähtsus (mõisted).</p> <p>Liikumine: Sporditulemuste liitmine, võrdlemine.</p> <p>Muusika: Mängitakse arvude järjestamise ja reastamisega seotud rütmiharjutusi (plaksutamine, hüppamine, koputamine jne).</p>
<p>Õppesisu Korrutustabel; Korrutamise- ja jagamise tehte liikmete nimetused; Arvavaldis ja tehete järjekord.</p> <p>Põhimõisted: korrutamine; jagamine; tegur; korrutis; jagatav; jagaja; jagatis; pöördtehe</p>	<p>Teema: Naturaalarvude korrutamine ja jagamine</p> <ul style="list-style-type: none"> ● selgitab korrutamist liitmise kaudu; ● korrutab arve 1–10 kahe, kolme, nelja ja viiega; ● selgitab jagamise tähendust, kontrollib jagamise õigsust korrutamise kaudu; ● määrab õige tehete järjekorra avaldises; ● tunneb tehete omadusi ning tehete liikmete ja tulemuste seoseid; ● hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust; ● valib endale sobiva lahendustee ja hindab kriitiliselt saadud tulemust; ● kontrollib ja hindab oma lahenduskäikude tulemust; ● sõnastab kahetehtelise tekstülesande lahendamiseks vajalikud küsimused; ● koostab erinevat liiki ühetehtelisi tekstülesandeid 	<p>Lõiming üldpädevuste ning teiste õppeainetega:</p> <p>Eesti keel: Kujundatakse teadlik lugemisoskus matemaatilise teksti ning erinevate töökorralduste kaudu. Õpilane koostab tekstülesandeid etteantud andmete põhjal.</p> <p>Muusika: Õpitakse korrutamist ja jagamist mitme meelega tajudes, plaksutades, hüppates, koputades ning erinevaid rütme kasutades.</p> <p>Liikumine: Õpitakse korrutustabelit liikumismängude ja kehaliste tegevuste kaudu.</p> <p>Töö- ja kunstiopeetus: Leitakse ülesannetele lahendusi, tehes skeeme ja jooniseid.</p>
MÕÕTMINE		

<p>Õppesisu Pikkusühikud; Massiühikud; Mahuühik; Ajaühikud; Kell ja kalender ; Rahaühikud; Temperatuuri-ühik</p> <p>Põhimõisted: mõõtühik, millimeeter (mm) sentimeeter (cm) detsimeeter (dm) meeter (m) kilomeeter (km) gramm (g) kilogramm (kg) tonn (t) liiter (l) sekund (sek) minut (min) tund (h) sajand (saj) aasta (a) euro (EUR) sent (s) kraad (celsius) nimega arvud ühemimelised ühikud</p>	<p>Teema: mõõtühikud</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab mõõtühikute suurust endale tuttavate suuruste kaudu; • kasutab mõõtes sobivaid mõõtühikuid; • hindab enda ümbruses suurusi ja oskab neid arvestada; • teisendab meetrid detsimeetriteks, detsimeetrid sentimeetriteks; • kirjeldab massiühikuid kilogramm ja gramm tuttavate suuruste kaudu; • mõistab, mida esitatud mõõtarv realselt tähendab; • mõõdab lõigu pikkuse ja joonestab etteantud pikkusega lõigu; • kirjeldab ajaühikuid pool tundi, veerand tundi ja kolmveerand tundi oma elus toimivate sündmuste järgi; • hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust; • hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust; • modelleerib õpetaja abiga tekstülesande sisu, selgitades selle abil tekstis antud seoseid (joonis, skeem, läbimängimine jt); • analüüsib ja lahendab iseseisvalt eri tüüpi ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid; • sõnastab kahetehtelise tekstülesande lahendamiseks vajalikud küsimused; • koostab erinevat liiki ühetehtelisi tekstülesandeid 	<p>Lõiming üldpädevuste ning teiste õppeainetega:</p> <p>Emakeel: Kujundatakse teadlikku lugemisoskust matemaatilise teksti ning erinevate töökorralduste kaudu. Õpilane koostab tekstülesandeid etteantud andmete põhjal. Mängitakse poemängu käibelolevate rahaühikutega arvutamise ning viisaka suhtlemise treenimiseks. Ajamäärused praegu, varsti, ükskord, ammu, hiljem jne.</p> <p>Liikumine: Mõõdetakse jooksu, kaugushüppe, palliviske jne tulemusi stopperi ning mõõdulindiga. Tulemuste analüüsimine (aeg, kiirus, kaugus, kõrgus) ja võrdlemine. Objektiivne andmete töötlemine. Lihtsaima ja ratsionaalseima lahenduse leidmine, täpsuse olulisus. Füüsiline tegevus ja liikumine aitavad kaasa ühikute ja mõõtmisüsteemidega seotud põhimõistete omandamisele. Ühe matemaatikas käsitletava tegelikkuse mudeli ehk kaardi järgi orienteerumise oskust õpitakse kehalise kasvatuses tundides. Järjepidevus, täpsus ning kõige lihtsama ja parema lahenduskäigu leidmine on nii matemaatika kui ka spordi lahutamatu osa.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus: Käsitöö ja kodunduse ning töö- ja tehnoloogiaõpetuse tundides tehakse tööde kavandamisel ja</p>
---	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • rakendab omandatud teadmisi ja oskusi uute tundmatute probleemülesannete lahendamisel; • valib endale õpetaja suunamisel võimetekohase probleemi ja lahendab selle; • hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel; 	<p>valmistamisel praktilisi mõõtmisi ja arvutusi, loetakse ja tehakse jooniseid jne. Joonlaua või detsimeetri pikkuse mõõtribaga mõõdetakse lõnga, paberit, nõõri jne, kasutades materjali säästlikult.</p> <p>Loodusõpetus: Erinevate mõõtevahenditega mõõdetakse looduslikke objekte. Üheliitriise mõõtenõuga mõõdetakse erinevate nõude mahtu ja vedeliku kogust. Termomeetriga mõõdetakse õhutemperatuuri ning märgitakse saadud andmed ilmavaatluste tabelisse. Tabeli põhjal tehakse järeldusi temperatuuri muutuste kohta.</p>
--	---	--

GEOMEETRIA

<p>Õppesisu Tasandilised kujundid; Esemete ja kujundite rühmitamine; asukoha ja suuruse kirjeldamine ning võrdlemine.</p> <p>Põhimõisted: alguspunkt; lõpp-punkt; täisnurk; punkt; sirgjoon; kõverjoon; murdjoon; lõik; ring; kolmnurk;</p>	<p>Teema: tasandilised kujundid ja nende mõõtmine</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõõdab lõigu pikkuse ja joonestab etteantud pikkusega lõigu; • mõõdab hulknurga külgede pikkused ja arvutab übermõõdu; • joonestab ristküliku ja ruudu; • arvuta murdjoone pikkuse; • valib endale sobiva lahendusstrateegia (visandamine, visualiseerimine, andmete korrastamine); • valib endale sobiva lahendustee ja hindab kriitiliselt saadud tulemust; • kontrollib ja hindab oma lahenduskäikude tulemust; • rakendab omandatud teadmisi ja oskusi uute tundmatute probleemülesannete lahendamisel; 	<p>Lõiming üldpädevuste ning teiste õppeainetega:</p> <p>Eesti keel: Kujundatakse teadlikku lugemisoskust matemaatilise teksti ning erinevate töökorralduste kaudu.</p> <p>Loodusõpetus: märkab looduses tasandilisi ja ruumikujundeid; järjestab, rühmitab ja klassifitseerib neid teatavate tunnuste järgi. Moodustab etteantud tunnuste abil hulki, leiab nende hulkade ühisosa. Kavandatakse mõõtevahendeid ja täisnurka kasutades erineva kujuga mänguplatse, lillepeenraid vms looduses või paberil.</p> <p>Liikumisõpetus: kasutab mõisteid: kiirus, aeg, tee pikkus,</p>
---	---	--

<p>nelinurk; ristkülik; ruut; tipp; külg; nurk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lahendab mitmetehtelisi tekstülesandeid; • kasutab matemaatika õppimisel erinevaid õpistrateegiaid (sh kordamine, märkmete tegemine, analoogiatega loomine, üldistamine); • hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel. 	<p>pikem, lühem, aeglasem-kiirem jt ning teeb jõukohaseid arvutusi. Õpilane seostab teatevõistlustes ja mängudes kasutatavaid erinevaid spordivahendeid (mitmesugused pallid, koonused, rõngad, võimlemis kastid jm) geomeetriliste kujunditega.</p> <p>Inimeseõpetus: kasutab arvnäitajaid pikkuse, kaalu, kehatemperatuuri jms väljendamisel.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus: õpilane kasutab otstarbekalt lihtsamaid mõõtevahendeid, valmistab lihtsamaid tasandilisi ja ruumilisi mudeleid (geomeetrilised kujundid, liimib kokku ruumikujundeid). Kasutatakse sirklit silma ja käe koostöö arendamiseks. Joonestatakse sirkliga erinevaid mustreid ja pilte. Ühistööna kujundatakse erinevatest geomeetrilistest kehadest linnamakett vms.</p>
<p>Õppesisu Ruumilised kujundid</p> <p>Põhimõisted kera, kuup, risttahukas, püramiid, silinder, koonus, serv, tipp, tahk</p>	<p>Teema: ruumilised kujundid ja nende põhilised elemendid</p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab lihtsamaid ruumilisi kujundeid kujundite ja nende põhilisi elemente; • leiab ümbritsevast õppetundides käsitletud ruumilisi kujundeid; • kasutab asjakohast keelt ümbruses esinevate ruumiliste vormide kirjeldamiseks; • rühmitab geomeetrilisi kujundeid nende ühiste tunnuste alusel; 	<p>Lõiming üldpädevuste ning teiste õppeainetega:</p> <p>Eesti keel: Kujundatakse teadlikku lugemisoskust matemaatilise teksti ning erinevate töökorralduste kaudu.</p> <p>Loodusõpetus: märkab looduses tasandilisi ja ruumikujundeid; järjestab, rühmitab ja klassifitseerib neid teatavate tunnuste järgi. Moodustab etteantud tunnuste abil hulki, leiab nende hulkade ühisosa. Kavandatakse</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust; • modelleerib õpetaja abiga tekstülesande sisu, selgitades selle abil tekstis antud seoseid (joonis, skeem, läbimängimine jt); • analüüsib ja lahendab iseseisvalt eri tüüpi ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid; • sõnastab kahetehtelise tekstülesande lahendamiseks vajalikud küsimused; • koostab erinevat liiki ühetehtelisi tekstülesandeid • rakendab omandatud teadmisi ja oskusi uute tundmatute probleemülesannete lahendamisel; • valib endale õpetaja suunamisel võimetekohase probleemi ja lahendab selle; 	<p>mõõtevahendeid ja täisnurka kasutades erineva kujuga mänguplatse, lillepeenraid vms looduses või paberil.</p> <p>Liikumisõpetus: kasutab mõisteid: kiirus, aeg, tee pikkus, pikem, lühem, aeglasem-kiirem jt ning teeb jõukohaseid arvutusi. Õpilane seostab teatevõistlustes ja mängudes kasutatavaid erinevaid spordivahendeid (mitmesugused pallid, koonused, rõngad, võimlemis kastid jm) geomeetriliste kujunditega.</p> <p>Inimeseõpetus: kasutab arvnäitajaid pikkuse, kaalu, kehatemperatuuri jms väljendamisel.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus: õpilane kasutab otstarbekalt lihtsamaid mõõtevahendeid, valmistab lihtsamaid tasandilisi ja ruumilisi mudeleid (geomeetrilised kujundid, liimib kokku ruumikujundeid). Kasutatakse sirklit silma ja käe koostöö arendamiseks. Joonestatakse sirkliga erinevaid mustreid ja pilte. Ühistööna kujundatakse erinevatest geomeetrilistest kehast linnamakett vms.</p>
3.KLASS	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU TÄPSUSTUSED <i>sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused</i>
ARVUD 10 000-ni		

<p>Õppesisu Arvud 0 – 10 000; Arvu järk, järguühikud ja järkarvude summa; Naturaalarvude kujutamine arvkiirel Põhimõisted arv number naturaalarv üheline, kümneline, sajaline, tuhandeline kümnendsüsteem järgarvud järguühikud võrdus, võrratus</p>	<p>Teema: Numeratsioon ja arvude ehitus kümnendsüsteemis</p> <ul style="list-style-type: none"> • loendab, loeb ja kirjutab naturaalarve 0–10 000; • järjestab ja võrdleb naturaalarve 0–10 000; • esitab arvu üheliste, kümneliste, sajaliste ja tuhandeliste summana; • loeb ja kirjutab järgarve; • hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust; • hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel; 	<p>Lõiming üldpädevuste ning teiste õppeainetega:</p> <p>Eesti keel: Õpilased harjutavad sõnadega kirjutama arve. Arvsõnade õigekirja harjutamine.</p> <p>Loodusõpetus: Kaardiõpetuses Eesti linnade kohta uurimine ning pindalade järjestamine kasvavas ja kahanevas järjekorras. Arvkiirele linnade järjestamine suuruse järgi.</p> <p>Liikumine: Rivi moodustamine alustades kõige pikemast, kõige lühemast. Erinevad liikumismängud hulga ja järguühikutega.</p>
<p>Õppesisu Liitmise ja lahutamise omadused; Kirjalik liitmine ja lahutamine 10 000 piires; Täht võrduses; Tehete järjekord Põhimõisted <i>liidetav, summa, vähendaja, vähendatav,</i></p>	<p>Teema: Naturaalarvude liitmine ja lahutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab liitmise ja lahutamise tehete liikmete ja tulemuste nimetusi; • liidab ja lahutab peast arve 100 piires; • liidab ja lahutab kirjalikult arve 10 000 piires; • määrab õige tehete järjekorra avaldises; • leiab tähe arvvaartuse võrdustes proovimise teel; 	<p>Lõiming üldpädevuste ning teiste õppeainetega:</p> <p>Eesti keel: Funktsionaalse lugemisoskuse harjutamine, tekstülesannete lahendamine: tekstist vajalike andmete leidmine ning nendega arvutamine.</p> <p>Loodusõpetus: loodusmatka pikkuse arvutamine. Kaardiõpetus: Eesti linnadevaheliste teepikkuste arvutamine. Matemaatika tunni raames minnakse harjutama kompassiga orienteerumist, kus igas punktis on mõni arvutusülesanne.</p>

<p><i>vahe, avaldis, arvavaldis, avaldise väärtus, täht arvutahisena, muutuja</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust; • modelleerib õpetaja abiga tekstülesande sisu, selgitades selle abil tekstis antud seoseid (joonis, skeem, läbimängimine jt); • analüüsib ja lahendab iseseisvalt eri tüüpi ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid; • sõnastab kahetehtelise tekstülesande lahendamiseks vajalikud küsimused; • koostab erinevat liiki ühetehtelisi tekstülesandeid • rakendab omandatud teadmisi ja oskusi uute tundmatute probleemülesannete lahendamisel; • valib endale õpetaja suunamisel võimetekohase probleemi ja lahendab selle; • hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel; 	<p>Liikumine: Aktiivsed mängud arvutamise harjutamiseks; sporditulemuste liitmine, võrdlemine.</p>
<p>Õppesisu Korrutustabel. Korrutamise- ja jagamistehte liikmete nimetused.</p>	<p>Teema: Naturaalarvude korrutamine ja jagamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • nimetab korrutamise- ja jagamistehte liikmeid; • selgitab jagamist kui korrutamise pöördtehet; 	<p>Lõiming üldpädevuste ning teiste õppeainetega:</p> <p>Eesti keel - Töö tekstiga probleemülesannete lahendamisel. Funktsionaalse lugemisoskuse harjutamine.</p>

<p>Arvavaldis, tehete järjekord ja sulud.</p> <p>Summa korrutamine ja jagamine arvuga.</p> <p>Arv 0 tehetes.</p> <p>Põhimõisted korrutamine, jagamine, pöördtehe, tegur, korrutis, jagatav, jagaja, jagatis</p>	<ul style="list-style-type: none"> • valdab korrutustabelit, korrutab ja jagab peast arve korrutustabeli piires, • korrutab peast ühekohalist arvu kahekohalise arvuga; • jagab peast kahekohalist arvu ühekohalise arvuga 100 piires; • tunneb korrutamise ja jagamise tehete omadusi • määrab õige tehete järjekorra avaldises • leiab tähe arvvaartuse võrdustes proovimise teel; • hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust; • modelleerib õpetaja abiga tekstülesande sisu, selgitades selle abil tekstis antud seoseid (joonis, skeem, läbimängimine jt); • analüüsib ja lahendab iseseisvalt eri tüüpi ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid; • sõnastab kahetehtelise tekstülesande lahendamiseks vajalikud küsimused; • koostab erinevat liiki ühetehtelisi tekstülesandeid • rakendab omandatud teadmisi ja oskusi uute tundmatute probleemülesannete lahendamisel; 	<p>Tekstülesannete koostamisel tekstiloomel harjutamine.</p> <p>Kunstiõpetus - korrutustabeli vastuste järgi pildi värvimine. Vastused tähendavad kindlat värvi. Õpilased arvutavad, leiavad vastuse, kontrollivad, mis värviga võrdub vastus ning värvivad numbriga tähistatud koha pildil vastavat värvi.</p> <p>Loodusõpetus - erinevate looma ja taimede faktidega arvutamine. Loodusteemaliste tekstülesannete lahendamine, kus vastuseks saavad õpilased uusi fakte loodusõpetuses õpitud loomade ja taimede kohta.</p> <p>Liikumine - liikumismängud korrutustabeli ja jagamise kohta.</p>
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • valib endale õpetaja suunamisel võimetekohase probleemi ja lahendab selle; • hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel; 	
<p>Õppesisu Harilik murd Murrud $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$</p> <p>Põhimõisted murd muru lugeja, muru nimetaja, tervik, osa, pool, veerand, kolmandik, viiendik</p>	<p>Teema: Harilik murd</p> <ul style="list-style-type: none"> • selgitab murdude $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$ ja $\frac{1}{5}$ tähendust osana kujundist ja osana hulgast; • leiab $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$ ja $\frac{1}{5}$ arvust. • hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust; • valib endale õpetaja suunamisel võimetekohase probleemi ja lahendab selle; • hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel; 	<p>Lõiming üldpädevuste ning teiste õppeainetega:</p> <p>Eesti keel - Töö tekstiga probleemülesannete lahendamisel. Funktsionaalse lugemisoskuse harjutamine. Tekstülesannete koostamisel tekstilooma harjutamine.</p> <p>Kunstiõpetus - Kunstiprojektides võib kasutada murdusid proportsioonide ja suuruste mõistmiseks. Õpilased saavad luua mosaiike, kus erinevad murdude osad moodustavad terviku.</p> <p>Muusikaõpetus - Muusikaõpetuses saab murdusid kasutada rütmide ja nootide kestuste õpetamiseks.</p> <p>Loodusõpetus - Maakonnad, maakondade lippude värvimine murdudena.</p> <p>Liikumine - Õpetaja võib korraldada võistlusi või mängu, kus õpilased saavad võrrelda murde ning nende suurusi.</p>
MÕÕTMINE		

<p>Õppesisu Mõõtühikud Pikkusühikud Massiühikud Mahuühikud Ajaühikud Rahaühikud Temperatuuriühik</p> <p>Põhimõisted: mõõtühik, millimeeter (mm) sentimeeter (cm) detsimeeter (dm) meeter (m) kilomeeter (km) gramm (g) kilogramm (kg) tonn (t) liiter (l) sekund (s) minut (min) tund (h) sajand (saj) aasta (a) euro (EUR) sent (s) kraad (celsius) nimega arvud ühenimelised ühikud</p>	<p>Teema: Pikkus-, massi-, mahu-, aja- ja rahaühikud</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab mõõtühikute suurust endale tuttavate suuruste kaudu; • kasutab mõttes sobivaid mõõtühikuid; • hindab enda ümbruses suurusi ja oskab neid arvestada; • mõistab, mida esitatud mõõtärv realselt tähendab; • teisendab pikkus-, massi- ja ajaühikutega (valdavalt ainult naaberühikuid); • liidab ja lahutab nimega arve; • hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse realsust; • hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel; • modelleerib õpetaja abiga tekstülesande sisu, selgitades selle abil tekstis antud seoseid (joonis, skeem, läbimängimine jt); • analüüsib ja lahendab iseseisvalt eri tüüpi ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid; • sõnastab kahetehtelise tekstülesande lahendamiseks vajalikud küsimused; • koostab erinevat liiki ühetehtelisi tekstülesandeid; 	<p>Lõiming üldpädevuste ning teiste õppeainetega:</p> <p>Eesti keel - Töö tekstiga probleemülesannete lahendamisel. Funktsionaalse lugemisoskuse harjutamine. Tekstülesannete koostamisel tekstiloomes harjutamine. Poemängus praktiseeritakse käibeloleva raha kasutamist ning omavahelist suhtlust. Retseptide lugemine ning ka ise retsepti koostamine.</p> <p>Liikumine - Õpilased saavad mõõta oma jooksudistantsi meetrites või mõõta hüppeid sentimeetrites. Õpetaja võib korraldada võistlusi või mängu, kus õpilased peavad kasutama erinevaid mõõtühikuid, et arvutada tegevuse tulemusi.</p> <p>Loodusõpetus - loomade õppimisel nende pikkustega tutvumine ning võimalusel ka näidete mõõtmine. Taimede õppimisel taimeosade mõõtmine ning vaatlus. Ilmavaatlusel temperatuuri mõõtmine.</p> <p>Kunsti - ja tööõpetus - Meisterdamiseks valivad õpilased endale vajalikud materjalid ning mõõdavad ning teisendavad neid, et vajalikud detailid suurest tükist välja lõigata.</p> <p>Massiühikute õppimiseks võib korraldada mõne tervisliku toitumise projekti, mille</p>
--	---	--

		<p>jooksul mõõdetakse toiduainetes suhkru massi. Lisaks on tegemist teemaga, mis on tihedalt lõimitud ka teiste ainetundidega.</p>
<p>GEOMEETRIA</p>		

<p>Õppesisu Tasandilised kujundid, Sirge ja sirglõigu joonestamine, mõõtmise Hulknurgad Hulknurga ümbermõõt</p> <p>Põhimõisted punkt, sirge, lõik, sirglõik, sirgjoon, kõverjoon, murdjoon, ring, ringjoon, keskpunkt, raadius, täisnurk, hulknurk kolmnurk, võrdkülgne kolmnurk, täisnurkne kolmnurk ruut, riskülik</p>	<p>Teema: tasandilised kujundid, nende põhilised elemendid ja mõõtmine</p> <ul style="list-style-type: none"> eristab lihtsamaid tasandilisi kujundeid ja nende põhilisi elemente; leiab ümbritsevast õppetundides käsitletud tasandilisi kujundeid; rühmitab tasapinnalisi kujundeid nende ühiste tunnuste alusel; arvutab murdjoone pikkuse; mõõdab lõigu pikkuse ja joonestab etteantud pikkusega lõigu; joonestab risküliku ja ruudu; joonestab võrdkülgse kolmnurga, ringjoone; hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust; hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel; 	<p>Lõiming üldpädevuste ning teiste õppeainetega:</p> <p>Eesti keel - Töö tekstiga probleemülesannete lahendamisel. Funktsionaalse lugemisoskuse harjutamine. Tekstülesannete koostamisel tekstiloome harjutamine. Loovülesandena võivad õpilased kirjutada luuletusi tasapinnaliste kujundite kirjeldamise kohta.</p> <p>Loodusõpetus - Tähistaeva uurimine: missuguseid kujundeid leidub tähistaevas tähtkujudest. Näiteks: missuguseid tasapinnalisi kujundeid sa märkad Suurt Vankrit uurides. Kaardi ja plaani teemal plaani joonestamine.</p> <p>Kunstiõpetus - tasapinnalistest kujunditest pildi joonistamine. Inimkeha kujutamine riskülikute ja ruutude abil.</p> <p>Liikumine - Mängitakse erinevaid liikumismänge, et harjutada tasapinnaliste kujundite nimetamist. Näiteks hüpates ruudukujulise mustriga või joostes kolmnurksete mustrite järgi.</p>
<p>Õppesisu Ümbermõõdu mõiste ja selle arvutamine</p> <p>Põhimõisted: ümbermõõt</p>	<p>Teema: tasandiliste kujundite ümbermõõt ja selle arvutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> selgitab hulknurga ümbermõõdu mõiste tähendust; mõõdab hulknurga külgede pikkused ja arvutab ümbermõõdu; 	<p>Projekt "Tähtkuju kujutamine", kus on lõimitud eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, tööõpetus ning üldpädevused.</p> <p>Õpilased on eelnevalt uurinud loodusõpetuse raames taevast</p>

<p>ümbermõõdu tähis P</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hindab õpetaja abiga ülesande lahendamisel saadud tulemuse reaalsust; • modelleerib õpetaja abiga tekstülesande sisu, selgitades selle abil tekstis antud seoseid (joonis, skeem, läbimängimine jt); • analüüsib ja lahendab iseseisvalt eri tüüpi ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid; • sõnastab kahetehtelise tekstülesande lahendamiseks vajalikud küsimused; • koostab erinevat liiki ühetehtelisi tekstülesandeid • rakendab omandatud teadmisi ja oskusi uute tundmatute probleemülesannete lahendamisel; • valib endale õpetaja suunamisel võimetekohase probleemi ja lahendab selle; <ul style="list-style-type: none"> • hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel; 	<p>tähti ning lisaks on iga õpilase ülesandeks uurida iseseisvalt kasutades infootsinguid taevas kujutatavate tähtkujude nimetusi ning kujusid.</p> <p>Õpilased valivad endale ühe meelepärase tähtkuju. Seejärel joonestavad sirglõikude abil kartongile oma tähtkuju kujutise.</p> <p>Lõnga ja nõela abil tikivad õpilased ettejoonestatud kujundi üle.</p> <p>Töö pahemale poole liimitakse tugevam valge paber, et katta tikkimise jälgi.</p> <p>Pahemale poolele koostavad õpilased lühikirjelduse oma valitud tähtkuju kohta. Kirjutavad põnevamaid fakte.</p> <p>Kui töö valmis, esitlevad õpilased oma töid. Lisaks informatsiooni ette lugemisele on õpilaste ülesanne analüüsida ning näidata paberile kantud sirgeid, kasutades mõisteid:</p> <p><i>punkt, sirge, sirglõik.</i></p>
<p>4.KLASS</p>	<p>ÕPITULEMUSED</p>	<p>ÕPPESISU TÄPSUSTUSED <i>sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused</i></p>
<p>ARVUD MILJONINI</p>		

<p>Õppesisu Arvud miljonini; Arvu järk, järguühikud, järkarvude summa; Naturaalarvu kujutamine arvteljel.</p> <p>Põhimõisted naturaalarv, arvu järgud, järguühikud, järkarvud, järkarvude summa, järguühikute kordsete summa, kümnendsüsteem, võrdus, võrratus, arvtelg</p>	<p>Teema: Numeratsioon ja arvude ehitus kümnendsüsteemis</p> <ul style="list-style-type: none"> ● loeb ja kirjutab naturaalarve kuni miljonini; <ul style="list-style-type: none"> ○ selgitab näidete varal termineid <i>arv</i> ja <i>number</i> ning kasutab neid ülesannetes; ● kirjutab naturaalarve järkarvude summana; <ul style="list-style-type: none"> ○ nimetab naturaalarvus järke, tunneb järguühikuid ja järkarve; ○ kirjutab naturaalarvu järguühikute kordsete summana ning vastupidi; ● järjestab ja võrdleb naturaalarve (kuni miljonini); <ul style="list-style-type: none"> ○ nimetab arvule eelneva või järgneva arvu; ○ kujutab naturaalarve arvteljel; ● hindab kriitiliselt saadud tulemust; <p>hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel seoses arvu ehitusega</p>	<p>Lõiming:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● loodusõpetuses õpitakse Päikesesüsteemi ning sellega seoses tasuks kasutada õppeaasta jooksul arve, mida loodusõpetuses käsitletakse erinevate objektide kirjeldamisel (nt päikese, kuu või teiste planeetide kaugus maast; valgusaasta; maa, päikese, kuu läbimõõt jne). Neid arve saab kasutada selleks, et uurida, millised suurused on kirja pandud järkarvudena, millised järguühikutena. Järjestada planeete läbimõõdu või kauguse järgi. Kirjutada loodusõpetuses käsitletud arve järkarvude summana või järguühikute kordsete summana. ● loodusõpetuse II kooliastmes on teemaks veel Euroopa suuremad riigid, Eesti maakonnakeskused, suuremad linnad, mida iseloomustavat infot tasuks samuti matemaatikaülesannetes ära kasutada (lasta õpilastel ise otsida näiteks suuremate Euroopa riikide elanike arve ja neid võrrelda) ● eesti keeles õpitakse 4. klassis arvsõnade õigekirja https://keeleabi.eki.ee/viki/Arvsõnade_kokku-_ja_lahkukirjutamine.htm, mida tasub matemaatikatunnis kinnistada. Lisaks saab viidata eesti keeles õpitud hääliku tähtsusele näiteks
---	--	---

		<p>mõistete järkarv ja järgarv puhul.</p> <ul style="list-style-type: none"> • kehalises kasvatuses toimub pidevalt õpilaste järjestamine ja loendamine. Oluline luua õpilase jaoks seos nende mõistete ja tunnitegevuste vahel. Näiteks matemaatikatunnis saab küsida õpilastelt, et kuidas kehalises kasvatuses õpilasi järjestatakse ja mida see sisuliselt tähendab ning kuidas saab seda teadmist kanda üle matemaatikas etteantud arvudele. • ajaloos paigutatakse ajateljele isikliku elu sündmusi, ajaloosündmusi ja -perioode, kasutades õigesti ajaühikuid; lahendatakse ajatelje abil ülesandeid <p>Lõiminguprojekt: 3.1. Projekt „Matemaatilise teksti kirjutamine ilma arve ja arvsõnu kasutamata“ https://oppekava.ee/matemaatika-loimingust-teiste-oppeainetega-projektoppe-kaudu/</p>
<p>Õppesisu</p> <p>Liitmise ja lahutamise omadused peastarvutamisel.</p> <p>Kirjalik liitmine ja lahutamine 10 000 piires.</p>	<p>Teema: Naturaalarvude liitmine ja lahutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • liidab ja lahutab peast 1000 piires ning kirjalikult 10 000 piires; • tunneb tehete omadusi ning tehete liikmete ja tulemuste seoseid; <ul style="list-style-type: none"> ○ nimetab liitmise ja lahutamise tehete komponente (liidetav, summa; vähendatav, vähendaja, vahe); ○ kirjutab liitmistehtele vastava lahutamistehte ja vastupidi; 	<p><u>Lõiming teiste ainetega:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • matemaatikas arvtehte koostamine, sajandite määramine ja arvutamine kui palju aega on ühest sündmusest möödunud; ajaloos eelarve koostamine etteantud piirides

<p>Põhimõisted liidetav, summa, vähendatav, vähendaja, vahe</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ kasutab arvutamisseadusi (liidetavate vahetuvuse ja liidetavate rühmitamise ehk ühenduvuse omadus; arvust summa ja vahe lahutamise omadus; arvule vahe liitmise omadus) arvutamise lihtsustamiseks; ● hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel; ● valib endale sobiva lahendustee ja hindab kriitiliselt saadud tulemust; ○ kasutab liitmise ja lahutamise omadusi arvutamise lihtsustamiseks; ● kontrollib ja hindab oma lahenduskäikude tulemust; ● valib endale sobiva lahendusstrateegia (visandamine, visualiseerimine, andmete korrastamine); ○ kujutab kahe naturaalarvu liitmist ja lahutamist arvteljel; ● lahendab mitmetehtelisi tekstülesandeid; ● koostab mitmetehtelisi tekstülesandeid; <p>hindab oma arengut liitmis- ja lahutamistehete ning nendevaheliste seoste omandamisel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● loodusõpetuses räägitakse mägede kõrgusest, kasuta neid andmeid liitmis- ja lahutamistehteid sisaldavate tekstülesannete koostamisel aineteülene lõiming loodusõpetuse ja eesti keelega teemal import ja eksport (ettevõtlikkuspädevuse toetamine): https://e-koolikott.ee/et/oppemat/erjal/31866-EDU-JA-TEGU-Ett evotlust-ja-rahatarkest-arendava d-toolehed-II-kooliastmele/293993#294019-Kaupade-import-ja-eksport
<p>Õppesisu Korrutamise omadused. Naturaalarvude korrutamine peast ja kirjalikult. Põhimõisted tegur, korrutis,</p>	<p>Teema: Naturaalarvude korrutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> ● tunneb tehete omadusi ning tehete liikmete ja tulemuste seoseid; ○ nimetab korrutamistehte komponente (tegur, korrutis); ○ esitab kahe arvu korrutise võrdsete liidetavate summana või selle summa korrutisena; ○ kirjutab korrutamistehtele vastava jagamistehte ja vastupidi; 	<p>Lõiming: Ainesisene lõiming 4. klassis:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● puuduva teguri, jagatava ja jagatise leidmine <p>Probleemülesanded näited:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Jäätiseputka pakub 10 erineva maitsega jäätisepalle. Mitu erinevat 2-palliga jäätist on

<p>tegurite vahetuvus ja rühmitamine, osakorrutis</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ sõnastab ja esitab üldkujul korrutamise omadusi (tegurite vahetuvuse ja tegurite rühmitamise omadus ning korrutamise jaotuvusseadus ehk summa ja vahe korrutamise omadus) ja kasutab neid arvutamise lihtsustamiseks; ● korrutab naturaalarve peast 100 piires ja kirjalikult 1000 piires; ○ arvutab enam kui kahe arvu korrutist; ○ korrutab peast naturaalarve 100 piires; ○ korrutab kirjalikult kuni kahekohalisi naturaalarve 1000 piires ○ korrutab kuni kolmekohalisi arve järguühikutega 10, 100 ja 1000 ○ korrutab nimega arvu ühekohalise arvuga ● hindab oma arengut korrutamistehte ja selle omaduste omandamisel; ● valib endale korrutamiseks sobiva lahendustee ja hindab kriitiliselt saadud tulemust; ○ kasutab korrutamise omadusi arvutamise lihtsustamiseks; ● kontrollib ja hindab oma lahenduskäikude tulemust lahendab ja koostab mitmetehtelisi tekstülesandeid, mis sisaldavad korrutamist 	<p>neil võimalik pakkuda? Palju oleks võimalusi 11, 12, 20 erineva maitsega jäätise korral? (P.Liljedahl, Thinking Classroom)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mihkel tutvustas enda äriplaani: “Ostan keskkonnasõbralikud veepudelid hulgimüüjalt, müün neid internetis kallimalt ja teenin kasumit.” Kui ta ostab iga pudeli 8 euro eest ja müüb 15 euroga, siis mitu pudelit peab ta müüma, et teenida kasumit, mis vastab nelja pudeli müügile? <p>Linnud lendasid põhjast lõunasse. Nende keskmine kiirus oli 50 km/h ja iga päev lendasid nad viis kuni seitse tundi. Sihtpunkti jõudmiseks kulus neil 14 päeva. Kui pika tee linnud läbisid? [3500-4900 km] Idee allikas: https://www.kool.ee/?1909</p>
<p>Õppesisu Naturaalarvude jagamine peast ja kirjalikult. Jäägiga jagamine. Arv <i>null</i> tehetes. Põhimõisted jagatav,</p>	<p>Teema: Naturaalarvude jagamine</p> <ul style="list-style-type: none"> ● tunneb tehete omadusi ning tehete liikmete ja tulemuste seoseid; ○ nimetab jagamistehte komponente (jagatav, jagaja, jagatis); ○ sõnastab ja esitab üldkujul summa jagamise omaduse ning kasutab seda arvutamise lihtsustamiseks; 	<p>Probleemülesanded näited:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● sünnipäevakommide/raha jagamine (võimalused: korrutustabeli piires jagamine, jäägiga jagamine, kirjalik jagamine kahekohalise arvuga) ● Talunikul on mõned kanad ja sead. Ühel päeval märkas ta, et tema loomadel on kokku 22

<p>jagaja, jagatis, jääk, järkarv, jaguvus</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ kontrollib jagamistehte tulemust korrutamise abil; ○ teab ja oskab ära tunda jagamistehte kahte erinevat tähendust: võrdseteks osadeks jaotamine ja mahutamine; ○ selgitab, mida tähendab, et üks arv jagub teisega; ● jagab naturaalarve peast 100 piires ja kirjalikult 1000 piires; ○ jagab peast arve korrutustabeli piires; ○ jagab jäägiga 100 piires ja selgitab selle jagamise tähendust; ○ jagab nullidega lõppevaid naturaalarve peast 10, 100 ja 1000-ga; ○ jagab nullidega lõppevaid naturaalarve järkarvudega; ○ jagab summat arvuga 100 piires; ○ jagab kirjalikult naturaalarvu ühekohalise ja kahekohalise arvuga 1000 piires; ○ selgitab, millega võrdub null jagatud arvuga ja arvu nulliga jagamise tähendust; ○ jagab nimega arve ühekohalise arvuga; ● hindab oma arengut jagamise ja selle omaduste omandamisel; ● valib endale sobiva lahendustee ja hindab kriitiliselt saadud tulemust; <p>lahendab ja koostab mitmetehtelisi tekstülesandeid, mis sisaldavad jagamist.</p>	<p>jalga. Mitu siga ja kana tal on? Kas on veel lahendusi? Kuidas sa tead, et sul on kõik lahendused? (P.Liljedahl “Thinking Classroom”)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Merikotkas on Eesti suurim röövlind. Ta ehitab oma suureroikalise pesa vana männi otsa. Ühe roika otsimiseks ja pesa viimiseks kulub tal aega umbes kümme minutit. Kotkaurijad leidsid mahajäetud merikotkapesast 168 roigast. Hinnata, kui palju aega kulub kotkal pesa ehitamiseks, eeldades, et ta vahepeal ei puhka? Allikas: https://www.kool.ee/?1915 <p>Sul on hunnik 1-sendiseid. Kui need kahekaupa tornidesse panna, jääb üks sent üle. Kui sendid jaotatakse kolme-, viie- ja kuueliikmelistesse tornidesse, jääb ka üks sent üle. Aga kui nad panna seitsmeliikmelistesse rühmadesse, siis ei jää ühtegi senti üle. Mitu senti võiks sul olla? Allikas: https://www.youcubed.org/tasks/penny-collection/</p>
<p>Õppesisu Täht võrduses. Tehete järjekord Põhimõisted avaldis,</p>	<p>Teema: Tehete järjekord avaldises</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rakendab tehete järjekorda sulgudeta ja ühe paari sulgudega arvavaldises; ● selgitab mõisteid avaldis ja arvavaldis; 	<p><u>Tehete järjekord</u></p> <p>Oluline rõhutada, et liitmine ja lahutamine on omavahel tehete järjekorras samal astmel ning tuleb avaldises sooritada</p>

<p>arvavaldis, avaldise väärtus, tundmatu, analoogia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● valib endale sobiva lahendustee ja hindab kriitiliselt saadud tulemust; ● kontrollib ja hindab oma lahenduskäikude tulemust <ul style="list-style-type: none"> ○ arvutab kahe- ja kolmetehteliste arvavaldiste väärtuse; ● valib endale <u>tähe väärtuse leidmiseks</u> sobiva lahendustee ja hindab kriitiliselt saadud tulemust; <ul style="list-style-type: none"> ○ leiab ühetehtelisest võrdusest tähe arväärtuse ehk tundmatu proovimise või analoogia teel; ○ koostab lihtsa teksti põhjal tähte sisaldava võrduse; <p>hindab oma arengut tehete järjekorra rakendamise omandamisel</p>	<p>esinemise ehk üleskirjutamise järjekorras; sama kehtib ka korrutamise ja jagamise puhul. Õpilased kipuvad mõistma reeglit selliselt, et enne liidan ja seejärel alles lahutan, või enne korrutan ja seejärel alles jagan.</p> <p><u>Puuduva arvu leidmine /täht otsitava arvu tähisena</u></p> <p>Võrrandi mõistet siin veel ei kasutata, lahendus (tähe arväärtus) tuleb leida tehte liikmete vaheliste seoste kaudu</p> <p>a) proovimise kaudu b) analoogia teel</p> <p>4.klassis tuleks pigem kasutada analoogia teel lahendamist, sest see toetab õpilasi ka järgmistes klassides. Võrduse $21 + b = 34$ korral võib proovida, mis arv tuleb liita 21-le, et saaks 34. Toetudes näiteks võrdustele $2 + 3 = 5$ ja $3 = 5 - 2$, võib analoogia põhjal kirjutada, et $b = 34 - 21 = 13$. Ülesannetes piirduetakse ainult võrdustega, mis sisaldavad ühte tehet ühe tähega.</p>
<p>Õppesisu Harilik murd</p> <p>Põhimõisted muru lugeja, murru nimetaja, tervik, osa</p>	<p>Teema: Harilik murd</p> <ul style="list-style-type: none"> ● teab hariliku murru mõistet <ul style="list-style-type: none"> ○ selgitab murru lugeja ja nimetaja tähendust; ○ kujutab joonisel murdu osana tervikust; ○ nimetab joonisel märgitud terviku osale vastava murru; ○ seostab mõisteid „pool“, „veerand“ ja „kolmveerand“ murdarvudega ja kasutab neid elulistes ülesannetes (nt kellaaja 	<p>Rõhutada, et murd tekib terviku jaotamisel võrdseteks osadeks. Selle arusaamise kinnitamiseks anda ette kujundeid, mis on jaotatud näiteks kõik neljaks osaks, kuid osad neist võrdselt ja teised mitte (vt jooniseid näiteülesannetest).</p>

	<p>ütlemisel, koguse arvutamisel, mõõtühikute teisendamisel);</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ nimetab arvust 1 väiksemaid ja arvuga 1 võrdseid harilikke murde; ○ võrdleb lihtmurde etteantud joonise abil; ● leiab osa tervikust; ○ leiab osa (ühe kolmandiku, ühe seitsmendiku, kolm neljandikku jne) tervikust; ○ leiab terviku etteantud osa kaudu; ● valib endale sobiva lahendustee osa leidmiseks tervikust ja hindab kriitiliselt saadud tulemust; ● kontrollib ja hindab oma lahenduskäikude tulemust; <p>hindab oma arengut hariliku murruga seotud teemade omandamisel;</p>	<p>Selgitada läbi visuaalide, et harilikud murrud on osa mingist tervikust.</p> <p>Vaadelda koos õpilastega ülesandeid, kus:</p> <p>a) osamäära suurus on sama aga tervik erinev (õunast või 24-st õunast.</p> <p>b) tervikud on samad, kuid osamäärad erinevad (20-st või 20-st)</p> <p>Lasta õpilastel tuua ise elulisi näiteid, et paremini kinnistada hariliku murru tähendust.</p> <p>Arvust osa leidmist tuleks leida ühe osa kaudu ning jooniste ja skeemide abil. Tervikut tasub samuti leida 4. klassis vaid jooniste abil: https://hev.edu.ee/get/27/Arvu%20leidmine%20tema%20%C3%BChe%20osa%20j%C3%A4rgi%20(joonise%20j%C3%A4rgi).pdf</p> <p>4. klassis on oluline panna alus harilike murdude mõistmisele selleks, et järgmistes klassides saaks omandada uusi oskusi (5. klassis mõista paremini kümnendmurde; 6. klassis põhitehteid harilike murdudega).</p>
MÕÕTÜHIKUD		
<p>Õppesisu Pikkusühikud</p> <p>Põhimõisted</p>	<p>Teema: Pikkusühikud</p> <ul style="list-style-type: none"> ● mõistab ja selgitab mõõtühikute vahelisi seoseid; 	<p><u>ainetevaheline lõiming:</u></p>

<p>mõõtühik nimega arv millimeeter (mm) sentimeeter (cm) detsimeeter (dm) meeter (m) kilomeeter (km)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● teab ning teisendab pikkusühikuid; <ul style="list-style-type: none"> ○ mm, cm, dm, m, km ○ teisendab pikkusühikuid ühenimelisteks ja eraldab pikkusühikust suuremad ühikud (nt 3 cm 8 mm = 38 mm ja 42 dm = 4m 2 dm) ○ võrdleb pikkusühikuid omavahel; ○ liidab ja lahutab pikkusühikuid; ○ jagab pikkusühikuid ühekohalise arvuga, kui kõik ühikud jaguvad antud arvuga; ○ korrutab pikkusühikuid ühekohalise arvuga; ○ toob näiteid erinevate pikkuste kohta, hindab pikkuseid silma järgi; ● valib endale teisendamiseks ja mõõtmiseks sobiva lahendusstrateegia (visandamine, visualiseerimine, andmete korrastamine); ○ mõõdab igapäevaelus ettetulevaid pikkusi, kasutades sobivaid mõõtühikuid; ● valib endale teisendamiseks ja mõõtmiseks sobiva lahendustee ja hindab kriitiliselt saadud tulemust; ○ teab, et mõõtmisvahendid võimaldavad erinevat täpsust; ● kontrollib ja hindab oma lahenduskäikude tulemust; ● rakendab omandatud teadmisi ja oskusi uute tundmatute probleemülesannete lahendamisel; ● lahendab mitmetehtelisi pikkusühikute teisendamist sisaldavaid tekstülesandeid; ● koostab mitmetehtelisi pikkusühikute teisendamist sisaldavaid tekstülesandeid; 	<ul style="list-style-type: none"> ● kehalises kasvatuses kaugushüppe või visete mõõtmine; ● eesti keele II kooliastmes üldkasutatavad lühendid, nende lugemine ja õigekiri ● Loodusõpetuses saavad õpilased tuttavaks mõõtkava mõistega, mille abil õpetaja juhendamise järgi proovivad arvutada kaugust kahe punkti/objekti vahel (soovituslik uurida loodusõpetuse õpetjalt, millal see plaanis, et võtta pikkusühikute teema eelnevalt matemaatikatunnis läbi); teisendamisel kasutada loodusõpetuses kasutatavaid suurus <p>Probleemülesande näited:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Koolimaja ümbermõõdu arvutamine (juhul, kui täpsemad juhiseid ette ei anna; muul juhul on see praktiline töö) ● Tartu lähedale teeb RMK uue matkaraja, mis hakkab olema 2 kilomeetrit pikk. Iga 250 meetri järel hakkavad olema infosildid raja kohta. Mitu märki on vaja, kui on teada, et märkidega alustatakse 150 meetrit pärast matkaraja algust? ● Ülesanded Eesti rannajoone kohta: https://www.geogebra.org/m/umvrzhfx
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel kas siin võiks kohe seda muuta selliseks: hindab oma arengut <u>pikkusühikute mõistmise ning nende mõõtmise ja teisendamise</u> oskuste omandamisel. 	<ul style="list-style-type: none"> Mäe jalamil on temperatuur 25° C. Mägi on 2500 m kõrge ja iga kilomeetri peale langeb temperatuur 6° võrra. Kui kõrge on temperatuur mäe tipus? (pikkusühikute teisendamine) <p>Allikas: https://www.kool.ee/?1904</p>
<p>Õppesisu Naturaalarvu ruut. Pindalaühikud</p> <p>Põhimõisted pikkusühik, pindalaühik, ühenimelised ühikud, arvu ruut, pindala, ühikruut, ruutmillimeeter (mm²), ruutsentimeeter (cm²), ruutdetsimeeter (dm²), ruutmeeter (m²), hektar (ha), ruutkilomeeter (km²)</p>	<p>Teema: Pikkusühikud</p> <ul style="list-style-type: none"> leiab naturaalarvu ruudu <ul style="list-style-type: none"> selgitab arvu ruudu tähendust; teab peast arvude 0–10 ruutusid; teab ning teisendab pindalaühikuid mm², cm², dm², m², ha, km²; <ul style="list-style-type: none"> oskab selgitada pindalaühikute tähendust joonestab või loob tuntumaid ühikruute 1 cm² ja 1 dm², võimalusel 1m² võrdleb pindalaühikuid; liidab ja lahutab pindalaühikuid; korrutab pindalaühikuid ühekohalise arvuga; jagab pindalaühikuid ühekohalise arvuga, kui kõik ühikud jaguvad antud arvuga; mõistab ja selgitab pindalaühikute vahelisi seoseid; <ul style="list-style-type: none"> kasutab pindala arvutades sobivaid ühikuid; valib pindalaühikute teisendamiseks lahendustee, kasutades sobivaid lahendusstrateegiaid ja hinnates kriitiliselt saadud tulemust; kontrollib ja hindab oma lahenduskäikude tulemust; rakendab omandatud teadmisi ja oskusi uute tundmatute probleemülesannete lahendamisel; 	<p>Pindalaühikuid õpitakse 4. klassis esmakordselt ja seetõttu on oluline võimalikult palju erinevaid pindalaühikuid visualiseerida ja lasta õpilastel läbi katsetada.</p> <p>Rõhutada õpilastele pidevalt, et pindalaühik on kindla suurusega ruut.</p> <p>Teisendada ka pindalaühikuid, mis ei ole üksteise naaberühikud ning kindlasti tutvustada hektarit. Mida rohkem on õpilasel võimalik realselt kogeda objekte pindalatega 1 mm², 1 cm², 1 dm², 1 m² võimalusel ka 1 ha ja 1 km², seda paremini kinnistuvad nende vahelised seosed.</p> <p>Lõiming teiste ainetega:</p> <ul style="list-style-type: none"> loodusõpetuses 4. klassis mandrite ja riikide pindalade võrdlemine eesti keele II kooliastmes üldkasutatavad lühendid, nende lugemine ja õigekiri <p>Praktiline paaristöö: õpilased otsivad kooliaia või selle ümbrusest erinevaid vahendeid, mille abil luua suurused 1 cm², 1 dm² ja 1 m². Kui igal paaril on oma ühikruudud valmis, siis paluda neil:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • lahendab mitmetehtelisi pindalaühikute teisendamist sisaldavaid tekstülesandeid; • koostab mitmetehtelisi pindalaühikute teisendamist sisaldavaid tekstülesandeid; hindab oma arengut pindalaühikute mõistmise ja teisendamise omandamisel 	<ul style="list-style-type: none"> • hinnata silma järgi, mitu korda on 1 cm² väiksem kui 1 dm² • lasta paaridel tuua oma 1 cm² materjal ühe ruutdetsimeetri juurde ja paigutada see selle sisse (võimalik, et mõne paari oma jääb kasutamata) • seejärel lasta õpilastel hinnata, mitu 1 dm² võiks mahtuda 1 m² sisse <p>Lasta paaridel tuua oma 1 dm² materjal ühe ruutmeetri juurde ning paigutada see selle sisse ja uurida, kas nende hinnang pidas paika.</p>
<p>Õppesisu Massiühikud. Mahuühikud. Põhimõisted massiühikud, mahuühikud, nimega arvud, gramm (g), kilogramm (kg), tonn (t) milliliiter (ml), sentiliiter (cl), detsiliiter (dl), liiter (l)</p>	<p>Teema: Massi- ja mahuühikud</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab ja selgitab mõõtühikute vahelisi seoseid; <ul style="list-style-type: none"> ○ teab ja nimetab massiühikuid g, kg, t; ○ teisendab ja võrdleb massiühikuid; ○ liidab ja lahutab massiühikuid; ○ korrutab massiühikuid ühekohalise arvuga; ○ jagab massiühikuid ühekohalise arvuga, kui kõik ühikud jaguvad antud arvuga; ○ teab ja nimetab mahuühikuid ml, cl, dl, l; ○ kirjeldab mahuühikut <i>liiter</i>, hindab keha mahtu ligikaudu; • valib endale massi- ja mahuühikute mõõtmiseks ning teisendamiseks sobiva lahendusstrateegia (visandamine, visualiseerimine, andmete korrastamine); • valib endale sobiva lahendustee ja hindab kriitiliselt saadud tulemust; 	<p>Mahu- ja massiühikute õppimisel tasub lasta õpilastel erinevaid mõõtühikuid võimalikult palju ise läbi proovida: massiühikute puhul katsuda erineva raskusega tooteid ja hinnata nende kaalu, mahuühikute puhul valada sama kogust erinevatesse nõudesse.</p> <p>Mahuühikute teemaga tegeletakse vaid koguse hindamisega silma järgi. Teisendama hakatakse mahuühikuid 5. klassis, kui õpitakse ruumala.</p> <p><u>Lõiming teiste ainetega:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kodundus II kooliaste: retsepti lugemine (lühendid ja mõõtühikud retseptis), toiduainete mõõtmine ja kaalumine

	<ul style="list-style-type: none"> ○ kasutab massi arvutades sobivaid ühikuid; ○ toob näiteid erinevate masside kohta, hindab massi ligikaudu; ● kontrollib ja hindab oma lahenduskäikude tulemust; ● rakendab omandatud teadmisi ja oskusi uute tundmatute probleemülesannete lahendamisel; ● lahendab mitmetehtelisi mahu- ja massiühikutega seotud tekstülesandeid; ● koostab mitmetehtelisi massi- ja mahuühikutega seotud tekstülesandeid; <p>hindab oma arengut massi- ja mahuühikute mõistmise ning kasutamise omandamisel</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● eesti keele II kooliastmes üldkasutatavad lühendid, nende lugemine ja õigekiri <p>Probleemülesande näited:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Kooli köögiviljaaia saagist saadi 15 kg kartuleid, 10 kg tomateid ja 7 kg kurke. Kartulid ja tomatid pakitakse 2 kg pakkidesse, kurgid aga poolekilostesse pakkidesse. Mitu pakki kokku saadakse? ● Toidupoes on müügil 200 g kaaluvad riisnäkki pakid. Kui laos on 26 kg riisnäkke, siis mitu pakki riisnäkki on laos kokku? Kui pood müüb iga päev 8 snäkipakki, siis mitmeks päevaks neid pakke jagub?
<p>Õppesisu Rahaühikud Põhimõisted: rahatäht, münt, euro, sent, euro (€), sent (s)</p>	<p>Teema: Rahaühikud</p> <ul style="list-style-type: none"> ● mõistab ja selgitab mõõtühikute vahelisi seoseid; ○ nimetab Eestis käibel olevaid rahaühikuid ja selgitab rahaühikute vahelisi seoseid; ○ teab nii eurodes ja sentides (3€ 15s) kui koma või punktiga esitatud (3.15€ või 3,15€) rahasumma kirjutusviisi; ○ oskab lugeda ja tõlgendada kümnendmurruna esitatud rahasummat (kümnendmurrumõistet veel ei käsitleta); ● valib endale sobiva lahendusstrateegia (visandamine, visualiseerimine, andmete korrastamine); 	<p>Lõiming teiste ainetega:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● inimeseõpetus I kooliaste: teab raha teenimise, hoidmise ja kasutamise võimalusi, käitub teadliku ja säästliku tarbijana. teab, mis on raha teenimine, säästmine, kasutamine ja laenamine, ● inimeseõpetus II kooliaste: oskab oma aega ja raha planeerida, võimeid ja võimalusi arvestada ● eesti keeles sõna euro ja selle lühendi kasutamine https://keeleeabi.eki.ee/?leht=8&id=175

	<ul style="list-style-type: none"> ○ leiab erinevaid viise summa tasumiseks olemasolevate rahatähtede ja müntide abil; ○ teisendab ja võrdleb rahaühikuid; ○ liidab ja lahutab rahaühikuid; ○ korrutab rahaühikuid ühekohalise arvuga; ○ jagab rahaühikuid ühekohalise arvuga, kui kõik ühikud jaguvad antud arvuga; ● valib endale sobiva lahendustee ja hindab kriitiliselt saadud tulemust; ○ kasutab arvutades sobivaid rahaühikuid; ● kontrollib ja hindab oma lahenduskäikude tulemust; ● rakendab omandatud teadmisi ja oskusi uute tundmatute probleemülesannete lahendamisel; ● lahendab mitmetehtelisi tekstülesandeid; ● koostab mitmetehtelisi rahaühikutega seotud tekstülesandeid; <p>hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● loodusõpetuses õpitakse 4. klassis riike, siduda erinevad valuutad õpitud riikidega ning tutvuda ka maailmas tuntumate valuutade ja nende lühenditega ● käsitöö ja tehnoloogia II kooliaste: teadlik ja säästlik tarbimine ● rahatarkuse õpitulemused, mis teemadel koostada tekstülesandeid: teab mõisteid bruto- ja netopalk; teab, et ametlikult teenitud tulust makstakse maksud; teab erinevaid võimalusi raha teenimiseks enda vanuseastmes; teab ametlikke vaesuse määratlusi (absoluutne vaesus, suhteline vaesus); teab, mida ühiskonnas inimeste toetamiseks tehakse/ise teha saab (ühiskonna tasandi toetused, eraisiku annetused); teab, et sarnastele toodetele ja teenustele on olemas erineva hinna ja keskkonnasäästlikkusega versioonid.
<p>Õppesisu Ajaühikud ja kiirus</p> <p>Põhimõisted sekund (s), minut (min), tund (h), sajand (saj), aasta (a) kiirusühikud, kiirus, teepikkus,</p>	<p>Teema: Ajaühikud ja kiirus</p> <ul style="list-style-type: none"> ● teab ning teisendab ajaühikuid; ○ nimetab aja mõõtmise ühikuid <i>tund, minut, sekund, ööpäev, nädal, kuu, aasta, sajand</i>; ○ teab ja mõistab nimetatud ajaühikute vahelisi seoseid; ○ teisendab ja võrdleb ajaühikuid; ○ teisendab ajaühikuid ühenimelisteks; ○ eraldab ajaühikutest suurema ühiku; ● selgitab kiiruse tähendust 	<p><u>Lõiming teiste ainetega:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● kehaline kasvatus: arvutavad matemaatikatunnis välja enda Cooperi testi kiiruse ● kehalises kasvatuses: võtavad aluseks enda 30/60 või 100 meetri jooksu tulemuse kiiruse ja arvutavad, kui kaua kuluks neil sama kiirusega /500 meetri/1 km/5 km/100 km läbimiseks. siin saab arutada ka

<p>aeg, meetrit sekundis (m/s), meetrit minutis (m/min), kilomeetrit tunnis (km/h)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ teab ja nimetab kiirusühikuid km/h, m/min ja m/s; ○ kasutab kiirusühikut km/h lihtsamates ülesannetes; ● teab ja selgitab kiiruse, teepikkuse ja aja vahelist seost ○ leiab puuduva suuruse aja, teepikkuse ja kiiruse ülesannetes ilma valemit kasutamata (sisulise seose kaudu); ● valib endale sobiva lahendusstrateegia (visandamine, visualiseerimine, andmete korrastamine); ○ valib antud olukorra kirjeldamiseks sobivad ajaühikud; ● valib endale ajaühikute teisendamiseks sobiva lahendustee ja hindab kriitiliselt saadud tulemust; ○ liidab ja lahutab ajaühikuid; ○ korrutab ajaühikuid ühekohalise arvuga; ○ jagab ajaühikuid ühekohalise arvuga, kui kõik ühikud jaguvad antud arvuga; ● kontrollib ja hindab oma lahenduskäikude tulemust; ● rakendab omandatud teadmisi ja oskusi uute tundmatute probleemülesannete lahendamisel; ● lahendab mitmetehtelisi ajaühikute teisendamist sisaldavaid tekstülesandeid; ● koostab mitmetehtelisi ajaühikuid või kiirust sisaldavaid tekstülesandeid; <p>hindab oma arengut ajaühikute mõistmise, mõõtmise ja teisendamise omandamisel</p>	<p>sellest, et mis on matemaatikas arvutatava kiiruse ja tegeliku kiiruse erinevus</p> <ul style="list-style-type: none"> ● muusikas kiirus ja m/s <i>versus</i> tempo ja lööki/min ● loodusõpetuses käsitletakse 5. klassis veekogude teemas jõgede voolukiirust ning õhu teemas tuule kiirust. Matemaatikas saab 4. klassis õpilastega arutleda, et millistel veekogudel on voolukiirus ja millistes võiks see olla kiire, kus aeglasem (jõgi, karestik, oja). Tuule kiirust uurida internetist ning uurida, milliseid ühikuid kasutatakse. <p>Loodusõpetuses käsitletakse valguse kiiruse levimist, ja maa liikumiskiirust orbiidil.</p> <p>Ajaühikute teema juures on võimalus ülesandeid lahendada erinevatel viisidel ja seda võimalust tasuks koos õpilastega kasutada. Näiteks: ajavahemiku leidmine joonise (pilt kellast) abil; nimega arvude liitmine või lahutamine; minutite teisendamine sekunditeks, et lahutada omavahel samanimelised arvud; täistunnini liitmine/lahutamine peast ja sellele lisada ülejäänud aeg.</p> <p>Kiiruse, teepikkuse ja aja seose kohta 4. klassis valemit ei anta, tähtis on, et see seos omandatakse sisuliselt. Selleks tuleb rõhutada, et kiirus näitab, kui suure vahemaa läbib keha ühes ajaühikus (seejuures</p>
--	--	--

		peetakse silmas, et igas ajaühikus läbitakse ühesugune teepikkus).
<p>Õppesisu Temperatuuri mõõtmine.</p> <p>Põhimõisted temperatuur, külmakraadid, skaala, nimega arvud, kraad (celsius °C)</p>	<p>Teema: Temperatuurigraafik</p> <ul style="list-style-type: none"> ● loeb temperatuuri skaalalt temperatuuri kraadides; <ul style="list-style-type: none"> ○ märgib etteantud temperatuuri skaalale; ○ kasutab külmakraade märkides negatiivseid arve; <p>võrdleb õhutemperatuure.</p>	<p><u>Lõiming teiste ainetega:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● loodusõpetuses 5. klassis vee omadused: nimetab jää sulamis-, vee külmumis- ja keemistemperatuuri ● loodusõpetuses käsitletakse tähtede, päikese pinna temperatuuri ● loodusõpetuses II kooliastmes mõõdab õhutemperatuuri, iseloomustab joonise põhjal õhutemperatuuri ● ajaloos II kooliastmes arvutatakse, kui palju on teatud sündmusest möödunud ning kuidas tuleb arvutada siis, kui sündmus toimus eKr ja kuidas siis, kui sündmus toimus pKr. Kasutatakse sama lähenemist nagu külma- ja soojakraadide erinevuse arvutamisel
GEOMEETRIA		
<p>Õppesisu Kolmnurga, ruudu ja ristküliku joonestamine.</p> <p>Kolmnurga, ristküliku ja ruudu</p>	<p>Teema: Ruudu, ristküliku ja kolmnurga joonestamine ning ümbermõõt</p> <ul style="list-style-type: none"> ● joonestab ning tähistab ruudu, ristküliku ja kolmnurga joonestusvahendite abil <ul style="list-style-type: none"> ○ joonestab ja tähistab kolmnurka kolme külje järgi; 	<p><u>Lõiming teiste ainetega:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● kunstiõpetus: loeb lihtsamaid põhiplaanide (maakaarti ja hoone (klassiruumi) plaani) seostades kujutatut reaalse ruumiga

<p>ümbermõõdu arvutamine</p> <p>Põhimõisted ümbermõõdt, ümbermõõdu tähis P</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ joonestab ja tähistab ristküliku ja ruudu nurklaua abil; ● selgitab kolmnurga ja nelinurga ümbermõõdu tähendust; ○ kasutab ümbermõõtu arvutades sobivaid mõõtühikuid; ● valib endale sobiva lahendustee ja hindab kriitiliselt saadud tulemust; ○ arvutab kolmnurga ümbermõõdu nii külgede mõõtmise kui ka ette antud küljepikkuste korral; ○ teab ruudu ja ristküliku ümbermõõdu arvutamise eeskirju ning kirjutab need nii sõnades, kui valemina; ○ teab ümbermõõdu tähist P; ○ arvutab ristküliku ja ruudu ümbermõõdu; ○ leiab kolmnurga, ruudu ja ristküliku puuduva külje pikkuse etteantud andmete korral; ○ arvutab kolmnurkadest ja nelinurkadest koosneva liitkujundi ümbermõõdu; ● kontrollib ja hindab oma lahenduskäikude tulemust; ● rakendab omandatud teadmisi ja oskusi uute tundmatute probleemülesannete lahendamisel; ○ konstrueerib käepäraseid vahendeid kasutades ruudu ja ristküliku; ● lahendab ja koostab mitmetehtelisi tekstülesandeid, mis sisaldavad ruudu, ristküliku ja kolmnurga ümbermõõdu leidmist; ● kasutab ruudu ja ristküliku joonestamise ning ümbermõõdu leidmise õppimisel erinevaid õpistrateegiaid (näiteks joonise/skeemi/mõistekaardi koostamine; analoogia kasutamine; 	<ul style="list-style-type: none"> ● eesti keele II kooliastmes üldkasutatavad lühendid, nende lugemine ja õigekiri <p>Praktiline töö: meisterdada riikide lippe koos uurimistööga, mis on lippude tavamõõdud ning kui palju väiksemad joonised võiks õpilased teha</p> <p>Praktiline töö: Leida vajalik materjalikogus (klassi) remondiks: põranda- ja laeliistud Joonestamisülesannete puhul arendada õpilaste numbritaju ning lasta joonestada ristkülikuid, mille ümbermõõdt on 30 cm, kuid külgede pikkused ei ole öeldud. Leida koos õpilastega võimalikult erinevaid viise selleks.</p> <p>Oluline on kasutada ümbermõõdu õpetamisel pidevalt visuaale, kasutada ülesandeid, millel on mitu lahendust ning vähendada selle arvelt tabelites ümbermõõdu või puuduva külje pikkuse arvutamist.</p> <p>Joonestamisülesannete puhul arendada õpilaste numbritaju ning lasta joonestada ristkülikuid, mille ümbermõõdt on 30 cm, kuid külgede pikkused ei ole öeldud. Leida koos õpilastega võimalikult erinevaid viise selleks.</p> <p>Oluline on kasutada ümbermõõdu õpetamisel pidevalt visuaale, kasutada ülesandeid, millel on mitu lahendust ning vähendada selle arvelt tabelites ümbermõõdu või puuduva külje pikkuse arvutamist.</p>
---	--	--

	<p>seoste loomine; enesehindamistestid); hindab oma arengut matemaatiliste teadmiste ja oskuste omandamisel</p>	<p>Übermõõdu valemit tutvustada õppijatele alles siis, kui übermõõdu tähendus on omandatud. Kõige rohkem toetaks õppimist see, kui õpilased saaksid übermõõdu valemi ise tuletada. Hiljem, kui õpilased teavad, mis on ristküliku või ruudu übermõõdu valem, siis on oluline rõhutada, et übermõõdu leidmiseks on erinevaid viise. Valem on nendest üldiselt kõige ratsionaalsem, kuid teised ei ole valed ($a+b+a+b$; $2a + 2b$).</p> <p>Oluline on näidata õpilastele kujundite loogilist järgnevust skeemi toel. Kujundite omavahelist loogilist seost tundes on kergem nende omadusi meelde jätta. Rääkides ristkülikust, tuleb rõhutada, et ristkülik on üks nelinurkadest, millel on omadus, mida igal nelinurgal ei ole: kõik ristküliku nurgad on täisnurgad. Tuleb rõhutada, et ruut on ristkülik.</p> <p>Mõistet pikkus ei defineerita, see peab õpilasel kujunema intuiitselt vastavaid geomeetrilisi kujundeid uurides. Übermõõdu korral lasta kujund piirata värvilise joonega.</p> <p>Kõiki kujundeid näidata erinevates asendites, et õpilane tajuks kujundit paremini ja teaks selle erinevaid esinemisvõimalusi. Näiteks ristküliku pikkus ei ole alati horisontaalne külge.</p>
<p>Õppesisu Ristküliku ja ruudu pindala arvutamine.</p>	<p>Teema: Ruudu, ristküliku pindala</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab ja selgitab pindala mõiste tähendust; 	<p>Lõiming teiste ainetega:</p>

<p>Põhimõisted pindvõrdne, pindala, pindala tähis S</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ leiab ja võrdleb ruudu ja ristküliku pindala ühikruutude loendamise abil; ○ teab, mis on pindvõrdsed kujundid; ○ teab ruudu ja ristküliku pindala arvutamise eeskirju ning kirjutab need nii sõnades, kui valemina; ○ teab ja kasutab pindala tähist S; ○ arvutab ristküliku ja ruudu pindala; ● leiab arvu ruudu; ○ kasutab arvu ruutu ruudu pindala arvutades; ● nimetab probleemide lahendamise skeemi (nt Pólya vmt) etappe ja kasutab probleemide lahendamise skeemi ülesande lahendamiseks; ● valib endale sobiva lahendusstrateegia (visandamine, visualiseerimine, andmete korrastamine); ○ kasutab pindala arvutades sobivaid mõõtühikuid; ● valib endale sobiva lahendustee ja hindab kriitiliselt saadud tulemust; ○ arvutab tuntud nelinurkadest koosneva liitkujundi pindala; ● kontrollib ja hindab oma lahenduskäikude tulemust; ● rakendab omandatud teadmisi ja oskusi uute tundmatute probleemülesannete lahendamisel; ● lahendab ja koostab mitmetehtelisi tekstülesandeid, mis sisaldavad ruudu ja ristküliku pindala leidmist; ● kasutab ruudu ja ristküliku pindala õppimisel erinevaid õpistrateegiaid (nt skeemid/joonised sarnasuste ja erinevuste visualiseerimiseks; oma sõnadega 	<ul style="list-style-type: none"> ● eesti keele II kooliastmes üldkasutatavad lühendid, nende lugemine ja õigekiri ● kunstiõpetus: Piet Mondrian. Mondriani ristkülikud. Näiteks https://et.mathigon.org/task/mondrians-rectangles või muuta kuubi loomise ülesanne ristküliku loomiseks: https://matemaatika.eu/wp-content/uploads/2021/08/Mond.kuup.ht.pdf ● loodusõpetus: Fibonacci'i arvud: video tutvustamiseks https://www.youtube.com/watch?v=kkGeOWYOFoA ülesanne õpilastele ristkülikute kaudu seaduspärasuse leidmiseks: https://sumantmath.wordpress.com/2020/08/13/sum-of-squares-of-fibonacci-numbers/ ● loodusõpetuses kaart ja plaan kui vähendatud kujutised ● ühiskonnaõpetuses II kooliastmes Läänemere-äärsed riigid, matemaatikas otsida nende pindalad ja võrrelda <p>Lõiminguprojekt: 11.1. Projekt „Lillepeenra kavandamine“ https://oppekava.ee/matemaatika-loimingust-teiste-oppeainetega-projektoppe-kaudu/</p> <p>Praktiline töö: ehitada koolihoovis olevatest materjalidest (siseruumis näiteks teibi või nõoriga) ristkülik või ruut etteantud pindalaga; see arendab õpilaste matemaatilist mõtteviisi, sest lahendusi võib olla mitmeid ning kinnistab nende teadmist, et iga kahe positiivse arvu korrutist saame</p>
--	---	--

	<p>selgitamine kaaslasele; enesetestimine; “spikri” koostamine jmt); hindab oma arengut ruudu ja ristküliku pindala leidmise omandamisel</p>	<p>visualiseerida ristkülikuna (näiteks annab õpetaja ülesande luua ristkülik pindalaga 24, siis võimalused selleks on: 1x24, 2x12, 3x8 ja 4x6) Lisavõimalused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lasta uurida samade ristkülikute ümbermõõtude erinevust • paluda neil võtta mingi osa tervikust ära ($\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$ või $\frac{1}{6}$) • lasta ehitada ühikruut (ruutmeeter, ruutdetsimeeter, ruutsentimeeter) <p>leida kooli hoovist või selle ümbrusest etteantud suurusega objekte (nt 1 ha, $\frac{1}{2}$ ha; 1000 m²; 70 dm² jne)</p>
--	--	--

Matemaatika LÕK ainekava

<https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=222403230>

Õppeaine kirjeldus ja eesmärk

Matemaatikaõpetuse eesmärk põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane matemaatikapädevus, mis tähendab matemaatika mõistete, seoste ja protseduuride tundmist, nende sisemise loogika mõistmist ning rakendamise oskust nii eluliste kui ka ainealaste probleemide lahendamisel, hõlmates ka matemaatika sotsiaalse, kultuurilise ja isikliku rolli mõistmist.

Matemaatikaõpetuse peamine eesmärk on matemaatikapädevuse kujundamine. Õppeprotsessi käigus omandatakse matemaatikale omane keel, sümbolid ja meetodid, mis loovad võimaluse:

- 1) kirjeldada seoseid matemaatiliselt;
- 2) koostada ja lahendada probleemülesandeid;
- 3) uurida ja rakendada erinevaid lahendusstrateegiaid;
- 4) analüüsida olemasolevat informatsiooni ja jõuda loogilise arutluse kaudu järeldusteni;
- 5) kasutada otstarbekalt info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid;
- 6) hinnata oma arengut matemaatikateadmiste ja -oskuste omandamisel.

Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava matemaatika ainekava on üles ehitatud kontsentrisuse printsiibil, mis tähendab, et üks teema kasvab välja teisest või täiendab seda, tuginedes aine enese sisemisele loogikale. Sellise aineesituse juures käsitletakse sama teemat mitmes erinevas kontsentris ja erinevates klassides. Iga uue käsitluse korral lisandub juba teadaolevale midagi uut, mis aitab luua õpilastel terviklikku ja süsteemset pilti matemaatika kui aine olulisematest mõistetest ja seotusest teiste õppeainete ja rakendustega igapäevaelus. Matemaatika õpetamisel lihtsustatud õppe tasemel õpilastele on kõige olulisem keskenduda nendele matemaatikalastele teadmistele, mis õpetavad lapsi tunnetama tegelikkust ning loovad iseseisva toimetuleku oskused. Koolist saadud kogemused peavad viima õpilasteni arusaama, et omandatud teadmisi ja oskusi läheb neil vaja igapäevases elus praktiliste ülesannete lahendamisel.

Õppetegevus 1.–2. klassis

1.–2. klassis saavad õpilased esmased kogemuslikud kujutlused esemete ja suuruste maailmast, hulkadest, vormist, ruumist ja ajast, arvudest 20 piires ning arvude liitehitusest. Õpitakse tundma lihtsamaid geomeetrilisi kujundeid, omandatakse esmased kujutlused mõõtmisest ja mõõtühikutest. Õpitakse opereerima hulkadega, sooritama liitmis- ja lahutamistehteid ning rakendada neid matemaatiliste jutukeste koostamisel ning eluliste probleemsituatsioonide lahendamisel.

Õppetegevus 3.–5. klassis

3.–5. klassis omandavad õpilased kujutluse arvudest 1000 piires, arvude kümnendkoostise ja rakendavad seda arvutamisel ning eluliste probleemide lahendamisel. Omandatakse kujutlused korrutamise ja jagamise olemusest ning rakendatakse neid korrutamise- ja jagamistabeli ülesannete lahendamisel. Omandatakse kujutlus mõõtühikute süsteemist ja õpitakse arvutama nimega arvudega. Õpitakse eristama, nimetama, mõõtma ja joonestusvahenditega joonestama tasapinnalisi geomeetrilisi kujundeid. Kujuneb arusaam elus ette tulevate probleemide

sõnastamisest tekstülesandena. Omandatakse oskus esemeliselt ja skemaatiliselt modelleerida lihtsamaid liht- ja liitsituatsioone.

Matemaatika ainekava lihtsustatud õppes haarab viit valdkonda, mida käsitletakse tasakaalustatult kõikides klassides.

1. **Naturaalarvud. Naturaalarvude aritmeetika.**

I arenguperiood (1.-2. klass)	II arenguperiood (3.-5. klass)
Arvuvald 1-20 Hulkade loendamine praktiliselt ja materialiseeritult Hulga, arvu ja numbri seose loomine Juurde- ja äraloendamine	Arvuvald kuni 1000 Arvude moodustamine toetudes tajukujutlustele Neli aritmeetilist tehet

2. **Suurused. Mõõtühikud ja mõõtmine.**

I arenguperiood (1.-2. klass)	II arenguperiood (3.-5. klass)
Esemete praktiline võrdlemine ja järjestamine suurustunnuste alusel Hulkade võrdsustamine	Hulkade ja arvude kahe-suunaline võrdlemine järguühikute alusel

3. **Murdarvud. Murdude aritmeetika. Protsent.**

I arenguperiood (1.-2. klass)	II arenguperiood (3.-5. klass)
Terviku ja tema osa võrdlemine – üks ja palju	Terviku ja tema osa võrdlemine Praktilise tegevuse teel osa leidmine tervikust

4. **Geomeetria algkursus.**

I arenguperiood (1.-2. klass)	II arenguperiood (3.-5. klass)
Kujundite ring, nelinurk, kolmnurk eristamine Joonestamine orientiiride abil Praktiline modelleerimine	Praktiline mõõtmine Lõikude mõõtmine Kujutus nurkade liikidest Kujundite joonestamine

5. **Sotsiaalmatemaatika. Eluliste probleemide praktiline lahendamine.**

I arenguperiood (1.-2. klass)	II arenguperiood (3.-5. klass)
Matemaatiliste jutukeste koostamine ja lahendamine Ühetehteliste tekstülesannete lahendamine summa ja vahe leidmiseks	Kahetehteliste tekstülesannete lahendamine

Õpitulemused	
I kooliaste	II kooliaste
<p>3. klassi lõpetaja:</p> <p>1) märkab suunamisel matemaatikaga seonduvat ümbritsevas elus;</p> <p>2) kasutab õpetajaga koostegevuses sobivaid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid;</p> <p>3) mõistab õpitud matemaatilist keelt;</p> <p>4) oskab sihipäraselt vaadelda objekte ja nähtusi ning märgata ja kirjeldada nende erinevusi ja sarnasusi;</p> <p>5) lahendab koostegevuses õpetajaga õpitud matemaatilisi probleemsituatsioone;</p> <p>6) tunneb huvi matemaatika õppimise vastu.</p>	<p>6. klassi lõpetaja:</p> <p>1) märkab ja mõistab matemaatikaga seonduvat ümbritsevas elus;</p> <p>2) kasutab õpetaja juhendamisel sobivaid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid;</p> <p>3) mõistab ja rakendab koostegevuses õpetajaga õpitud matemaatilist keelt;</p> <p>4) nimetab objekte ja nähtusi ning nende tunnuseid, võrdleb ja rühmitab neid ühe-kahe tunnuse alusel;</p> <p>5) lahendab õpitud matemaatilisi probleemsituatsioone ja hindab saadud tulemuse reaalsust õpetaja juhendamisel;</p> <p>6) tunneb huvi matemaatika aine vastu.</p>

Õpilase oodatavad õpitulemused klassi lõpuks			
1.klass	2.klass	3.klass	4.klass
https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=222403239	https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=222403246	https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=222403254	https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=222403276
<p>1) orienteerub ruumis ja tasapinnal küsimuse <i>kus?</i> ja korralduse <i>pane ...!</i> alusel;</p> <p>2) võrdleb ja järjestab esemeid suuruse, pikkuse, laiuse ja kõrguse järgi;</p> <p>3) opereerib hulkadega (oskab hulki võrrelda, võrdsustada ja ühendada ning eraldada osahulka);</p> <p>4) nimetab, kirjutab</p>	<p>1) teab naturaalarve 1-20;</p> <p>2) vastandab hulgaelemente arvuga (20 piires);</p> <p>3) määrab arvu koha naturaalarvude reas;</p> <p>4) eristab ühe- ja kahekohalisi arve, arvus kümnelisi ja ühelisi;</p> <p>5) liidab ja lahutab 20 piires järku ületamata;</p> <p>6) lahendab kolme arvu liitmise või lahutamise liitülesandeid;</p> <p>7) seostab ajasuhteid <i>eile, täna, homme, üleile</i> ja <i>ülehomme</i> nädal</p>	<p>1) teab naturaalarve 1-100;</p> <p>2) teab arvude ehitust kümnendsüsteemis (100 piires);</p> <p>3) võrdleb arve;</p> <p>4) liidab ja lahutab arve 20 piires;</p> <p>5) liidab ja lahutab arve 100 piires;</p> <p>6) teab mõõtühikuid <i>meeter, kilogramm, liiter</i> ning rahaühikuid <i>euro</i> ja <i>sent</i>;</p> <p>7) liidab ja lahutab ühenimelisi arve;</p>	<p>1) teab naturaalarve 100 piires;</p> <p>2) teab Rooma numbreid I–V;</p> <p>3) liidab ja lahutab 100 piires;</p> <p>4) korrutab ja jagab toetudes korrutustabelile;</p> <p>5) lahendab kahe- ja kolmetehtelisi avaldisi;</p> <p>6) leiab osa tervikust;</p> <p>7) teab mõõtühikut <i>millim</i></p>

<p>ja võrdleb arve 10 piires; 5) teab arvude koostist 10 piires; 6) liidab ja lahutab 10 piires; 7) teab rahaühikuid; 8) eristab ja konstrueerib praktiliselt geomeetrilisi kujundeid <i>ring, kolmnurk, nelinurk</i> ja teab nende nimetusi; 9) teab nädalapäevade ja aastaegade järgnevust toetudes abivahenditele; 10) lahendab ja koostab abiga matemaatilisi jutukesti.</p>	<p>apäevadega; 8) määrab aega täistundides; 9) kasutab mõõtmisel pikkusühikut <i>sentimeeter</i>; 10) mõõdab joonlaua abil lõigu pikkust sentimeetrites; 11) joonestab punktide järgi joonlaua abil kolmnurka ja nelinurka; 12) kasutab õpitud rahaühikuid ostu-müügitehingute sooritamisel poemängus; 13) lahendab abiga ühetehtelisi tekstülesandeid summa ning vahe leidmiseks.</p>	<p>8) määrab õpetaja juhendamisel aega täis- ja pooletunnise täpsusega ning kalendri järgi päevades; 9) joonestab sirglõigu ja nelinurga mõõdu järgi; 10) lahendab abiga ühe- ja kahetehtelisi tekstülesandeid.</p>	<p><i>eeter</i>; 8) oskab lugeda termomeetri näitu kraadides; 9) tunneb kella (veerand-, pool-, kolmveerand- ja täistund); 10) liidab ja lahutab ühe- ja mitmenimelisi arve; 11) joonestab lõike etteantud mõõdu järgi; 12) teab nurkade liike; 13) lahendab koostöös õpetajaga kahetehtelisi tekstülesandeid.</p>
<p>Kohustuslik aine maht 5 tundi nädalas</p>	<p>Kohustuslik aine maht 5 tundi nädalas</p>	<p>Kohustuslik aine maht 5 tundi nädalas</p>	<p>Kohustuslik aine maht 5 tundi nädalas</p>

Ainevaldkond sotsiaalsained: inimeseõpetus

Inimeseõpetuse ainekava

ÕPPEAINE NIMETUS

Inimeseõpetus

ÕPPEAINE KIRJELDUS

Inimeseõpetuse eesmärk on toetada õpilase sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste arengut, õppides ennast tundma, vastutustundlikult oma suhteid kujundama, olema terviseteadlik, aus, hooliv ja õiglane.

Inimeseõpetuses käsitletakse inimest ja tema sotsiaalset keskkonda tervikuna. Väärtuskasvatus ja hoiakute kujundamine toimub üksteist mõistvas õhkkonnas ning on suunatud õpilaste positiivse mõtlemise arendamisele oma arengu- ja toimetulekuvõimaluste üle. Soodne sotsiaalne õppekeskkond toetub eelkõige õpilaste isikupära ja isiklike seisukohtade austamisele, võimaluste tagamisele vabaks arvamusalalduseks, initsiatiiviks, osalemiseks ja tegutsemiseks nii üksi kui ka koos teistega.

Õppetegevused muutuvad põhikooli kolme kooliastme jooksul lihtsamatest keerukamateks, ent peavad olema õpilasele mõistetavad ja tähenduslikud ning toetama arusaama õpitava vajalikkusest. Inimeseõpetus on kontsentriiline õppeaine, mille võtmeteemasid käsitletakse igal kooliastmel, arvestades arengulist käsitlust. Inimeseõpetuses võib teemasid käsitleda nii üksteisele järgnevatena kui ka integreerituna, et saavutada oskuste, teadmiste ja väärtuste põhjal õpitulemused. Õpitavat käsitletakse võimalikult igapäevaeluga seonduvalt, kusjuures õppes on olulisel kohal aktiivõppemeetodid.

Inimeseõpetuse I kooliastme teemad ja õpitulemused lähtuvad õpilase minast (huvid, omadused jms) ja tema eluga kõige lähemalt seotud igapäevaelu teemadest nagu suhted pere ja sõpradega, tervis, käitumisnormid jms. Eesmärgiks on, et laps oskab märgata, mõista ja selgitada enda ja tema eluga otseselt seotud küsimusi. I kooliastme inimeseõpetuses käsitletakse ka ühiskonnaõpetuse teemasid nagu Eesti Vabariik, kodukoht, reeglid, õigused ja kohustused lapse seisukohalt jms.

TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

I KOOLIASTE

1. Näitab Eesti Vabariigi ja oma kodukoha asukohta kaardil, tunneb Eesti ja kodukoha sümbolikat, olulisi inimesi ja paiku.
2. Väärtustab enda ja kaaslaste huvisid ning positiivset suhtumist iseendasse.
3. Mõistab õppimise tähtsust igapäevaelus hakkama saamisel ja tuleviku kavandamisel.
4. Teab, et inimeste õigustega kaasnevad kohustused.
5. Mõistab üldtunnustatud käitumisnormide ja seaduste järgimise vajalikkust.
6. Tunneb liiklusreegleid.
7. Teab erinevaid teabeallikaid, oskab leida infot ja teab, mille põhjal hinnata infoallikate usaldusväärsust.
8. Märkab inimeste erinevaid omadusi ja arvamusi.
9. Mõistab sõpruse ja koostöö väärtust ning üksteise eest hoolitsemise ja abistamise vajadust.
10. Teab, mis on vägivald. Mõistab, et vägivald ei ole lubatud ja oskab vajaduse korral abi leida.
11. Teab eesti rahvakombeid ja mõistab enda rolli kommete ja tavade hoidja ja kandjana.
12. Suhtub sallivalt Eestis elavate inimeste keelelistesse ja kultuurilistesse erinevustesse.
13. Oskab oma tervist hoida.
14. Teab tervist ohustavaid tegureid, tunneb ära ja oskab hoiduda või keelduda tervist ohustavatest olukordadest.
15. Oskab planeerida oma tegevusi ja väärtustab aktiivset vaba aja veetmist.
16. Oskab kasutada lihtsamaid esmaabivõtteid ja kutsuda vajaduse korral abi.
17. Teab raha teenimise, hoidmise ja kasutamise võimalusi, käitub teadliku ja säästliku tarbijana.
18. Mõistab keskkonna hoidmise tähtsust ja enda võimalusi selles.

2.klass	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU <i>sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused</i>
MINA		
<p>Õppesisu: Mina. Oma tugevuste (sh tunnused, omadused ja tegevused) välja toomine.</p> <p>Positiivne suhtumine endasse ja teisesse.</p> <p>Kehalised muutused ja austus erinevate kehade ja sugude suhtes.</p> <p>Minu erinevused ja sarnasused teistega. Sallivus.</p>	<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab enda huvisid ja tegevusi. • Põhjendab, miks on vaja endasse positiivselt suhtuda. • Teab, et inimesed on erinevad nii bioloogiliselt kui ka sotsiaalselt ning märkab inimeste sarnasusi ja erinevusi. 	<p>Lõiming:</p> <p>1. eesti keel: kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi;</p> <p>2. kunst: kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires.</p> <p>3. tööõpetus: märkab ning nimetab positiivset oma ja teiste töödes.</p>
MINA JA TERVIS		
<p>Õppesisu: Tervis. Tervise eest hoolitsemine. Tervislik eluviis: mitmekesine toit, piisav uni ja puhkus, kehaline aktiivsus. Keha eest hoolitsemine. Terve ja haige inimene. Abi saamise võimalused. Vajadusel abi kutsumine.</p>	<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toob näited tervist hoidvast käitumisest ja selgitab tervist hoidva käitumise vajalikkust. • Nimetab mõningaid haiguste tunnuseid. • Teab hädaabinumbrit ja oskab vajaduse korral kutsuda abi. 	<p>Lõiming:</p> <p>1.eesti keel: kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi;</p> <p>2. muusika: väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;</p> <p>3. tööõpetus: toob näiteid tervisliku toiduvaliku kohta; toob näiteid isikliku hügieeni vajalikkuse kohta;</p> <p>4. kehaline kasvatus: teab ning järgib isiklikku hügieeni ja ohutusnõudeid; teab liikumise ja toitumise olulisust tervisele.</p>

MINA JA MINU PERE		
<p>Õppesisu: Kodu. Erinevad pered. Pereliikmete tegevus ja rollid. Hoolitsemine, abistamine, kaasamine ja pereliikmetega arvestamine.</p> <p>Vastutus, õigused ja kohustused peres, koolis ja lähiümbruses.</p>	<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab enda ja pereliikmete ülesandeid kodus, toob näiteid üksteise abistamisest ja pereliikmetega arvestamisest. • Toob näiteid oma õigustest ja kohustustest peres, koolis ja ühiskonnas. 	<p>Lõiming: 1.eesti keel: kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi.</p>
MINA JA EESTI		
<p>Õppesisu: Eestimaa ja kodukoht. Eesti pealinn. Eesti Vabariigi sünnipäev. Eesti president. Eesti Vabariigi riiklikud, rahvuslikud ja kodukoha sümbolid Oma kodukoha olulised paigad ja inimesed.</p> <p>Eesti rahvakombed ja tavad minevikus ja tänapäeval</p> <p>Kodukoha inimeste tavad ja kombed. Oma klassi tavad. Sallivus erinevustesse.</p> <p>Enda roll tavade ja kommete hoidja ja kandjana.</p>	<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leiab kaardilt Eesti ja kodukoha. • Nimetab Eesti Vabariigi pealinna ja sünnipäeva teab, kes on Eesti Vabariigi president. • Tunneb ära, kirjeldab ja kujutab kodukoha ja Eesti Vabariigi sümbolikat. • Teab ja tutvustab oma kodukoha olulisi inimesi ja paiku. • Võrdleb rahvakombeid minevikus ja tänapäeval. • Toob näiteid oma klassis või kodukohas elavate inimeste tavadest ja kommetest. 	<p>Lõiming: 1.eesti keel: kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi; 2. muusika: väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; 3. kehaline kasvatus: kirjeldab kogemust, mille ta on saanud väljaspool kooli toimunud liikumisüritusel osalejana, vaatelejana või vabatahtlikuna; 4. loodusõpetus: saab aru kaardist; leiab Eesti kaardil oma kodukoha, suuremad kõrgustikud, saared, poolsaared, lahed, jõed, järved ja linnad; märkab kodukoha elurikkust ja maastiku mitmekesisust ning selgitab nende olulisust. 5. tööõpetus: märkab esemetel rahvuslikke elemente ja kasutab neid oma töös;</p>

MINA: AEG JA ASJAD		
<p>Õppesisu: Mina: aeg ja aja planeerimine. Mina ja asjade väärtus teiste väärtuste seas. Erinevad meeled oma õpitegevuse ja vaba aja tegevuse kavandamisel. Oma õpitegevuse eesmärkide seos oma huvide ja võimetega. Oma igapäevalikute seos oma tuleviku eesmärkidega.</p>	<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planeerib oma päeva ja nädalat terviseteadlikult. • Toob näiteid, kuidas õppimine aitab igapäevaelus hakkama saada. • Sõnastab enda õppimise eesmärgid ja seostab neid enda huvidega. 	<p>Lõiming:</p> <p>1.eesti keel: kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi; 2. matemaatika: tunneb kella ja kalendrit ning seostab neid teadmisi oma elu tegevuste ja sündmustega; 3. tööõpetus: viib alustatud töö lõpule ja räägib oma tööst ning tulemusest; 4. loodusõpetus: sõnastab oma meeltega saadud kogemusi; 5. kunst: kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires.</p>

3.klass	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU <small>sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused</small>
MINA		
<p>Õppesisu: Mina. Igaühe väärtuslikkus. Positiivne suhtumine endasse. Inimeste erinevused: bioloogiline ja sotsiaalne. Sallivus. Laste õigused ja kohustused: peres, koolis, lähikonnas.</p>	<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Põhjustab, miks on vaja endasse positiivselt suhtuda. • Teab, et inimesed on erinevad nii bioloogiliselt kui ka sotsiaalselt ning märkab inimeste sarnasusi ja erinevusi. • Nimetab inimeste õigusi ja nendega kaasnevat kohustusi. • Toob näiteid oma õigustest ja kohustustest peres, koolis ja ühiskonnas. 	<p>Lõiming:</p> <p>1. eesti keel: kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi; 2. tööõpetus: märkab ning nimetab positiivset oma ja teiste tööd; 3. kunst: kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires.</p>

MINA JA TERVIS		
<p>Õpisisu: Vaimne, füüsiline ja sotsiaalne tervis. Tervislik eluviis.</p> <p>Terviseriskid.</p> <p>Hoidumine tervist ohustavatest olukordadest.</p> <p>Esmaabi.</p> <p>Abi saamise võimalused.</p>	<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toob näiteid terviseriskidest ja teab kuidas püsida terve. • Selgitab ja demonstreerib õpituatsioonid esmaabi võimalusi, nt haav, kukkumine, ninaverejooks, põletus, putukapiste • Teab hädaabinumbrit ja oskab vajaduse korral kutsuda abi. 	<p>Lõiming:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. loodusõpetus: liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust, teisi ja iseennast; 2. tööõpetus: toob näiteid tervisliku toiduvaliku kohta; 3. kehaline kasvatus: märkab abi vajamist tunnis ja kutsub abi ohuolukorras; teab ning järgib isiklikku hügieeni ja ohutusnõudeid; teab ning järgib isiklikku hügieeni ja ohutusnõudeid; teab liikumise ja toitumise olulisust tervisele; rakendab eakohaseid veeohutuslaseid oskusi; 4. eesti keel: kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi; lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös. <p>Lõimingu näide: teemapäev „Mina aitan - meie tervis ja ohutus koolis“.</p>
MINA JA TEISED		
<p>Õppesisu: Reeglid ja käitumisnormid. Seadused.</p> <p>Üldtunnustatud käitumisnormide ja seaduste järgimine.</p>	<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toob näiteid käitumisnormidest ja seadustest, mida tal tuleb järgida. • Tunneb liikluses turvalisust tagavaid märke ja tähiseid. 	<p>Lõiming:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. eesti keel: kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi; 2. kehaline kasvatus: arvestab peamisi turvalisuse ja ohutu liikumise põhimõtteid; arvestab tegevustes kaaslasti; märkab abi vajamist tunnis ja kutsub abi ohuolukorras;

<p>Käitumisnormide ja seaduste järgimine koolis ja Lähiumbruses.</p> <p>Liiklusreeglid. Liiklusreeglite järgimine.</p> <p>Turvaline käitumine liikluses koduteel ja koduümbruses.</p> <p>Vägivaldse käitumise negatiivsed tagajärjed.</p> <p>Abi saamise võimalused koolikiusamise ja teiste vägivaldse käitumise ilmingute korral.</p> <p>Sõprus ja sõpruse hoidmine.</p> <p>Koostöö vajalikkus.</p> <p>Hoolitsemine ja abistamine ning prosotsiaalse käitumise väärtustamine.</p> <p>Heategemine ja heategevus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Märkab liiklusohutlikke kohti ja olukordi kooliteel ja koduümbruses ning pakub lahendusi turvalisuse tagamiseks. • Selgitab, mida vägivaldne käitumine võib endaga kaasa tuua. • Teab abi saamise võimalusi inimväärikust alandava käitumise puhul, sh kiusamine ja vägivald; • Selgitab sõpruse, koostöö, üksteise eest hoolitsemise ja üksteise abistamise vajalikkust. 	<p>3. loodusõpetus: liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodust, teisi ja iseennast; käitub liikluses ohutult;</p> <p>4. kunst: kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires;</p> <p>5. Tööõpetus: arvestab ühiselt töötades kaaslast</p>
---	--	--

MINA:TEAVE JA ASJAD

<p>Õppesisu: Teave. Erinevad teabeallikad.</p> <p>Teabeallikate kasutamine. Teabeallikate usaldusväärsus. Meedia kasutusvõimalused ja ohud. Turvaline meediavahendite kasutamine. Raha. Raha teenimine, kasutamine ja laenamine. Vastutus. Oma kulutuste plaanimine. Keskkonna hoidmise võimalused säästlikul tarbimisel. Enda võimalused keskkonna hoidmisel lähiümbruses.</p>	<p>Õpitulemused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leiab infot erinevatest allikatest. • Võrdleb erinevaid teabeallikaid usaldusväärsuse ja teabe sisu väärtuse poolest. • Kirjeldab meediaga, sealhulgas sotsiaalmeediaga seotud võimalusi ja ohte. • Selgitab ja demonstreerib kokkulepitud reeglite järgimist digivahendite abil teabe otsimisel. • Teab, mis on raha teenimine, säästmine, kasutamine ja laenamine. • Hoiab keskkonda, selgitab keskkonna hoidmise võimalusi, nt jäätmete vähendamine ja sorteerimine, vee ja energia tarbimine 	<p>Lõiming:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. loodusõpetus: tarbib vastutustundlikult, väldib enda ja teiste tervise kahjustamist; toob näiteid, kuidas inimene loodust oma tegevusega mõjutab; teeb ettepanekuid lähiümbruse keskkonnanahoiuks ning osaleb sellesuunalistes tegevustes; 2. matemaatika: kirjeldab mõõtühikute suurust endale tuttavate suuruste kaudu; 3. kunst: teab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust; teab, kes on autor; ei tee digitaalkujutiste salvestamise ja edastamisega kellelegi kahju; 4. eesti keel: vormistab lihtsama kirjaliku töö arvutis, järgib õpitud keelereegleid; 5. tööõpetus: kasutab materjale säästlikult.
--	---	--

Inimeseõpetuse LÕK ainekava

ÕPPEAINE NIMETUS

Inimeseõpetus LÕK

ÕPPEAINE KIRJELDUS

1.–2. klassis on inimeseõpetuse põhisisuks lähiümbruse märkamine, selle teadvustamine (suhtes mina ja meie) ning sotsiaalse kompetentsuse arendamine. Õpitakse koos tegutsema nii matkides kui ka eeskuju ja juhendamise järgi. Omandatakse baassõnavara ja -lausungimalle ning elementaarseid (olme)suhtlusoskusi: teise inimese kuulamine, ütluste mõistmine ja nendele reageerimine (vastusrepliigid dialoogis), dialoogi alustamine ja jätkamine tuttavas situatsioonis jms.

Õpitakse (mängu)asjade kasutamist ja hoidmist, mängus osalemist, reeglitest kinnipidamist, mängu algatamist, rollide ja vajalike mänguasjade jagamist jne. Kohati võib olla keeruline rollimängudes osalemine. Õpilased vajavad pidevat motiveerivat tagasisidet oma tegevuse ja saavutuste kohta.

Võrreldavate situatsioonide ja illustratsioonide (joonised, fotod) toel õpitakse märkama ja eristama (puhas/must, meeldib / ei meeldi jne) ümbritsevate esemete, ruumide ja inimeste (sh iseenda) esteetilisi omadusi. Õpitakse eristama isiklikke, võõraid ja ühiseid esemeid, neisse heaperemehelikult ja turvaliselt suhtuma ning neid kasutama. Õpitakse ka märkama ja eristama eakaaslaste käitumisviise. Harjutatakse viisakat käitumist (tervitamine, palumine, tänamine, eakaaslase ja täiskasvanu poole pöördumine, võimalik keeldumine jne)

3.–4. klassis kujuneb jätkuvalt õpilaste oskus märgata ja eristada oma lähiümbrust (selle esemeid, nähtusi, sündmusi, tegevusi jms). Õpilased tutvuvad eesti rahvakommete ja traditsioonidega (rõhuasetus pere ja kodukoha traditsioonidel). Tegevus- ja suhtlussituatsioonides õpitakse tundma ja järgima ühiskonnas aktsepteeritavaid käitumisnorme. Õpitakse märkama, eristama ja mõistma igapäevaelu olukordi, sealhulgas ohuolukordi, verbaalseid ja mitteverbaalseid eneseväljendusviise, tundeid jms. Täiendatakse ühis- ja koostevõime oskusi (sh hooliv ja teisi arvestav suhtlemine) ja viisaka käitumise oskusi. Õpetaja abiga saab õpilane aru pere ja koduga seotud teemadest, teadvustab laste ning vanemate vastastikuseid õigusi ja kohustusi.

Järjepidevalt kujundatakse õpilaste sotsiaalset teadlikkust ja verbaalset aktiivsust: õpilased kirjeldavad abivahendite toel enda ja kaaslaste tegevust ja emotsionaalset seisundit.

TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

I KOOLIASTE

Õpilane:

- 1) alustab ja jätkab dialoogi (vastab küsimusele, esitab küsimusi, nõustub või loobub kutsest);
- 2) teab viisaka käitumise reegleid, püüab neid täita;
- 3) hindab õpituatsioonis enda ja kaaslaste igapäevast käitumist (õige/vale, meeldib / ei meeldi);
- 4) tunneb ära ja nimetab näoilme ja hääletooni järgi kaaslaste 4–6 emotsiooni;
- 5) nimetab, mille poolest ta teistega sarnaneb ja mille poolest teistest erineb, teab oma keha osasid;
- 6) räägib õpetaja suunamisel ja abivahendite toel tervisliku eluviisi põhimõtetest: liikumine, toitumine, puhkus ja enese eest hoolitsemine;
- 7) hoolitseb oma hügieeni eest, hoiab puhtust ja korda;
- 8) teab, mis on perekond, kodu, kodukoht ja kodumaa, ning Eesti riigi sümboleid;
- 9) liikleb ohutult kooliteel ning palub abi õnnetusjuhtumi korral.

II KOOLIASTE

Õpilane:

- 1) märkab ja aktsepteerib inimeste erinevusi (rahvus, välimus, vanus, tervis jm);
- 2) leiab õpetaja juhendamisel infot erinevatest teabeallikatest (sh tekstidest ja internetist);
- 3) tunneb kella ja kalendrit ning seostab seda oma elu tegevuste ja sündmustega;
- 4) mõistab oma õigusi ja kohustusi (suhtlemine, käitumine, õppetöö) ning teadvustab põhjuseid ja tagajärgi;
- 5) analüüsib ja hindab enda ja kaaslaste käitumist ning kasutab tuttavates olukordades situatsioonist lähtuvalt erinevaid väljendusviise;
- 6) teab murdeeaga seotud muutusi ning oma välimuse, hügieeni ja tervise eest hoolitsemise võimalusi;
- 7) teab riskikäitumisega kaasnevaid ohtusid liikluses, vees, tule kasutamisel, toitumisel, uimastite tarbimisel ja internetis suhtlemisel, oskab abi küsida;
- 8) teab olmejäätmete käitlemise viise koduses majapidamises, oskab prügi sorteerida;
- 9) selgitab, milleks kasutatakse raha; mõistab, et tema soovide täitumine sõltub vajadustest ja pere sissetulekust.

1.klass

ÕPITULEMUSED

ÕPPESISU *sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused*

Õpilane:

- 1) tutvustab ennast, nimetades oma nime, kooli, klassi, kodu asukohta, õdede- vendade ja vanemate nimed;
- 2) nimetab küsimuste abil oma lemmiktegevusi;
- 3) osaleb ühistes (õppe)mängudes ja järgib meeldetuletamisel mänguregleid;
- 4) vastab dialoogi repliigile, alustab dialoogi oma soovide ja vajaduste väljendamiseks;
- 5) tunneb ära kaaslaste tegevuses ning õppesituatsioonis õige ja vale käitumise;
- 6) teeb vahet endale ja teistele kuuluvate asjade vahel;
- 7) teab oma kehaosi (pea, kael, kõht, selg, käed, jalad, juuksed ja nägu);
- 8) järgib õpetaja meeldetuletusel hügieeninõudeid igapäevaste tegevuste käigus (käte pesemine, taskuräti kasutamine jms);
- 9) märkab õpetaja suunamisel ümbritsevate esemete välimust, esemete ja ruumide puhtust ning korrashoidu; korrastab õpetaja juhendamisel oma töölauda ja lähiümbrust;
- 10) nimetab nädalapäevi, ööpäeva osasid ja aastaegu õiges järjestuses;
- 11) teab, kuidas ohutult sõiduteed ületada, ja käitub vastavalt;
- 12) teab, et elab Eestis;
- 13) teab Eesti lipu värve nende õiges järjestuses.

- Minu välimus ja mulle meeldivad tegevused.
- Tervitamine (igapäevane tervitamine koolis, tervitusele vastamine).
- Enesetutvustamine ja kaaslastega tutvumine dialoogis (nimi, kool, klass).
- Õpitegevused koolis, õppevahendid.
- Peo-, töö-, spordiriietus (riietusesemed, riietuse sobitamine situatsiooniga).
- Tüli: vabandamine, leppimine (dialoogi repliigid).
- Minu oma, kaaslaste oma (enda ja kaaslaste, sh õpetaja asjade kuuluvuse eristamine), asjade palumine kasutamiseks. Ausus asjade jagamisel.
- Kehaosad (pea, kael, keha, käed, jalad), juuksed ja nägu. Kehaosade (nägu, kael, käed, jalad) pesemine, küünte eest hoolitsemine.
- Hammaste pesemine. Tualeti kasutamine.
- Toitumine (toidud: supp, praad jne, toidunõud).
- Käitumine söögilauas: toidu palumine, tänamine.
- Koristustööd ja –vahendid klassiruumis ning kodus.
- Nädal (töö- ja puhkepäevad; eile, täna, homme).
- Ööpäeva osad (hommik, päev, õhtu, öö).
- Aasta (aastaajad: laste tegevused, riietus, ohud jalakäijatele liikluses).
- Sõidutee ohutu ületamine (valgusfoor, ülekäigurada, maantee ületamine).
- Liikumine jalakäijate teel üksi ja rühmaga. Helkur. Ühissõidukid kodukohas (sõiduki ootamine, sisenemine, väljumine; tänava (sõidutee) ületamine; sõidupilet). Võõras ümbrus, eksimine, abi palumine (dialoogi repliigid), vanemale helistamine.
- Kodu asukoht (Eestimaa; küla/linn/alev). Eestimaa, minu kodumaa, Eesti Vabariigi lipp.

2.klass

ÕPITULEMUSED

Õpilane:

1) alustab ja jätkab dialoogi tuttavates situatsioonides; kutsub õpetaja suunamisel kaaslasti tuttavat (õppe)mängu mängima, jagab mänguasju;

2) tavasituatsioonides suhtlemisel tervitab, palub, tänab, vabandab; käitub söögilauas viisakalt (palub, tänab, räägib vaikse häälega, hoiab puhtust);

3) teab oma vanust, sünnipäeva ja kodust aadressi, nimetab oma kodukohta;

4) kirjeldab tegevusi, mis talle rõõmu pakuvad;

5) hindab õpetaja abiga kaaslaste igapäevast käitumist skaalal õige/vale, meeldib / ei meeldi;

6) eristab oma, võõrast ja ühist asja ning mõistab, et võõrast asja ei tohi loata võtta;

7) tunneb ära ja nimetab näoilmele ja hääletoonile vastava emotsiooni (4 erinevat);

8) tunneb ära situatsiooni, kus kellelegi tehakse liiga;

9) järgib ise ja õpetaja meeldetuletusel hügieeninõudeid igapäevastes tegevustes (käte pesemine, taskuräti kasutamine jms);

10) nimetab näitvahenditele toetudes tervisele kasulikke toite;

11) nimetab oma lähisugulasi;

12) teab võimalusi, kuidas abistada pereliikmeid kodustes töodes;

13) teab oma vanemate ja koolitöötajate ameteid;

ÕPPESISU *sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused*

- Kaaslaste kutsumine ühistegevusse. Klassi reeglid (sõnastamine ühisvestluses), reeglite vajalikkus.
- Tervitamine: erinevad tervitusväljendid; eakaaslaste ja täiskasvanute tervitamine.
- **Käitumine toidulauas:** Pereliikmete tegevused (toidu valmistamine, laua katmine, koristamine). Toidunõud. Laua katmine. Söömine ja käitumine (õige-vale eristamine).
- Enesetutvustamine ja tutvumine kaaslastega dialoogis (vanus, sünnipäev, kodukoht).
- Nädalapäevad. Õppetunnid koolis: tegevused tunnis, tunniplaan, meeldivad ja mitte-meeldivad tunnid.
- Viisaka ja ebaviisaka käitumise eristamine.
- Meie ühised asjad klassiruumis: asjade tunnused ja üldnimetused (nt tehnika, mööbel); asjade hoidmine, jagamine.
- Õpetaja asjad klassiruumis: asja küsimine-palumine ja tänamine, ilma loata võtmise tagajärjed ja vabandamine. Asjade laenamine ja varastamine.
- Suhtluspartnerite näoilmed ja hääletoon (rõõmus, kurb, sõbralik, vihane, üllatunud).
- Kiusamine (äratundmine), täiskasvanult abi palumine. Oma eksimuse tunnistamine ja vabandamine; positiivne reageerimine vastuseks vabandamisele.
- **Keha puhtus:** Kehaosad, liigutamine. Tegevused ja pesemise vajadus. Käte puhtus ja pesemine. Erinevate kehaosade pesemine: koht, vahendid, aeg. Juuste korrashoid. Puhtad riided, lapse abi kodus riiete pesemisel.
- **Meie toit:** Erinevad joogid. Marjad, puuviljad, köögiviljad. Rämpstoit. Tutvumine toidupüramiidiga, toitude rühmad. Toidukorrad. Hea toit, tervislik toit;

<p>14) tunneb kella täistundides;</p> <p>15) teab sagedasemaid ohtusid kooliteel liiklemisel ja võõraste inimestega suhtlemisel;</p> <p>16) oskab pöörduda täiskasvanu poole abi saamiseks.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Minu pere: pere, pereliikmed (vanemad, lapsed, õde, vend). Eri suurusega pered. Enda pereliikmete nimed. • Pereliikmed ja lähedased: Vanaema ja vanaisa. Tädi ja tädilapsed. Onu ja onulapsed • Tegevused kodus: pereliikmete ülesanded. Loomad kodus, loomade eest hoolitsemine. • Vanemate ametid ja töövahendid: (õmbleja, talumees). Kodused inimesed. Küsimused vanematele esitamiseks, õpilase enda vanemate tööalane tegevus ja töövahendid. • Õpetajad, enda õpetaja(te) nime teadmine. Teised töötajad koolis: ametinimetus, mees või naine, tööruumi asukoht. • Kell: Liikumine ja aja liikumine (tegelase sõnade mõistmine). Erineva kujuga kellad. Kellaaja määramine (täistunnid). Kell seisab. Kella tundmine ja täpsus (situatsioonid, jõudis varem/hiljem, tagajärjed). • Individuaalsed ja üldkasutatavad transpordivahendid kodu ja kooli vahel liiklemiseks. Käitumine liiklusvahendites. Liiklusõnnetused jalakäijatega (sõidutee valesi ületamine, seisva liiklusvahendi varjust väljumine, liiklemine talvisel teel) ja juhtumist teatamine lähimale täiskasvanule. • Käitumine erinevates olukordades- üksi jäämine suures rahvahulgas, bussist väljumine vales peatuses, eksimine metsas. Ümbruse märkamine, olulised detailid enda asukoha ja ümbruse kirjeldamisel. Helistamine enda vanematele, enda nähtavaks tegemine metsas.
<p><u>3.klass</u></p>	
<p>ÕPITULEMUSED</p>	<p>ÕPPESISU <i>sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused</i></p>
<p>Õpilane:</p> <p>1) alustab ja jätkab dialoogi (küsimus – vastus, teade – küsimus, kutse koostegevusele, nõustumine, loobumine);</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Igapäevane vestlus. • Kutse (millal, kus, keda kutsun, kes kutsub). • Võõrad asjad, luba küsimine. • Külla kutsumine, luba küsimine vanematelt. Keda külla kutsun.

<p>2) nimetab, mille poolest ta teistega sarnaneb ja mille poolest teistest erineb;</p> <p>3) hindab õpisisituatsioonis enda ja kaaslaste igapäevast käitumist skaalal õige/vale, meeldib / ei meeldi;</p> <p>4) teab erinevates kohtades ja olukordades viisaka käitumise reegleid;</p> <p>5) tunneb näoilme ja hääletooni järgi ära ja nimetab kaaslaste 4–6 emotsiooni;</p> <p>6) teab oma keha puhtuse ning välimuse eest hoolitsemise vahendeid ja vajalikkust;</p> <p>7) teab terve ja haige inimese tunnuseid; märkab oma enesetunnet ning teavitab sellest kaaslast;</p> <p>8) teab, et ravimeid võetakse haige olles, et ravimid võivad olla inimese tervisele ohtlikud;</p> <p>9) kirjeldab tervise hoidmise viise: mitmekesine toit, uni ja puhkus, liikumine ja sport;</p> <p>10) kõneleb õpetaja suunamisel oma perekonnast: pere suurus, pereliikmete nimed, õdede-vendade vanus, vanemate tegevus;</p> <p>11) küsimustele toetudes räägib enda ja pereliikmete tegevusest pühade tähistamisel;</p> <p>12) teab, mis on tema kodukoht ja kodumaa; väärtustab Eestit – oma kodumaad; tunneb Eesti sümboleid (lipp, vapp, hümn; suitsupääsuke, rukkilill);</p> <p>13) tunneb kella täis- ja pooltundides;</p> <p>14) nimetab positiivseid vaba aja veetmise võimalusi;</p> <p>15) teab ohtlikke kohti ja olukordi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Mina: Minu välimus ja mulle meeldivad tegevused. Minu erinevused ja sarnasused teistega. ● Viisaka ja ebaviisaka käitumise eristamine. ● Käitumine koduümbruses ja naabritega arvestamine. Käitumine raamatukogus, raamatu laenutamine ja hoidmine. Käitumine söögilauas, külas käies, sünnipäeval olles (sünnipäevale kutsumine, peo planeerimine, sobiv kingitus). ● Näoosade kordamine. Näoilmete kirjeldused. Mis inimesi rõõmustab, vihastab, üllatab, hirmutab, mis tekitab häbi. ● Minu enesetunne. Halva enesetunde tunnused. Kelle poole pöördun kui tunnen end halvasti. ● Haiguse tunnused (nohu, köha, palavik, valu, lööbed), teavitamine halvast enesetundest. Kuidas haigusi ära hoida? ● Ravimid, nende kasutamine, ohtlik võtta ise. ● Tervislik eluviis (õige toitumine, liikumine, uni). ● Minu pere (pere liikmed, nende nimed, tegevused, koostegemised). Hoolin enda perest (kohustused, arvestamine üksteisega). ● Perede erinev suurus ja erinevad pereliikmed. Sugulussidemed (õde, vend, onu, tädi, vanaema, vanaisa) ● Eestimaa on minu kodumaa. Sümbolid: vapp, hümn; pealinn, president, naaberriigid. Eesti rahvussümbolid: rukkilill, suitsupääsuke. Pühad ja kombed (vastlapäev, kadripäev, mardipäev, advent, jõulud). ● Aastaajad, tegevused, ohuolukorrad. Kalender (aasta, kuud, nädalapäevad, tähtpäevad). Minu päev ja kell (pool-ja täistund, tegevuste ajaline järjekord). ● Vaba aja sihipärane kasutamine, huviringid. ● Minu koolitee, liiklus. Segavad tegevused liikluses. Ohud kooliteel. Tundmatud ained minu ümber, nendega tegutsemine. Ohtlike ainete märgistus.
---	---

<p>kooliteel ja koduümbruses ning valib ohutu tee sihtpunkti;</p> <p>16) palub ohuolukorras ja õnnetusjuhtumi korral abi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kiirabi, politsei, päästeamet. Helistan numbril 112 (abi vajadus, helistamine ja info edastamine).
<p><u>4.klass</u></p>	
<p>ÕPITULEMUSED</p>	<p>ÕPPESISU <i>sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused</i></p>
<p>Õpilane:</p> <p>1) osaleb üksteise tegevust reguleerivas dialoogis (teade – teade);</p> <p>2) nimetab ning võrdleb oma ja sõprade vaba aja tegevusi, huviseid;</p> <p>3) analüüsib õpetaja juhendamisel situatsioonide, oma ja kaaslaste käitumise ning emotsionaalsete seisundite põhjuseid ja tagajärgi;</p> <p>4) jälgib kaasõpilaste tegevust ja vajaduse korral abistab neid;</p> <p>5) tunneb koolielus ära konfliktsituatsiooni ning teab, mis juhtudel on vaja sellest täiskasvanule/õpetajale teatada;</p> <p>6) teab enda tervist tugevdavaid ja nõrgestavaid tegureid (toitumine, liikumine, uni) ja harjumusi ning nende mõju füüsilisele tervisele ja õppimisvõimele;</p> <p>7) nimetab oma lähisugulasi ja selgitab abistavate küsimuste toel kodu ja perekonna tähtsust oma elus;</p> <p>8) kirjeldab oma pere traditsioone;</p> <p>9) kirjeldab ja väärtustab oma kodukohta;</p> <p>10) tunneb kella veerandtunnise täpsusega, seostab kellaega oma päevakavaga;</p> <p>11) leiab koostevõttes teavet koolistendilt ja kooli kodulehelt;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mina. Igapäevane individuaalsus ja väärtuslikkus, sooline kuuluvus. Mina ja endasse suhtumine. Lapse õigused ja kohustused. • Sõprade valimine ja hoidmine, ühistegevus. Klassiõhtu, sisukate peetegevuste valik ja planeerimine. • Eakaaslaste ja täiskasvanute kõnetamine. Abivalmidus klassis: abi vajamine ja küsimine, abi vastuvõtmine, abivajajate märkamine ja abi pakkumine. • Vägivaldne käitumine: tõukamine, ehmataamine, narrimine jne, võimalikud konfliktid igapäeva koolielus. Teatamine, kaebamine. • Õppimise tervishoid: rüht, õige istumine, silmade tervishoid, puhkus, sport. Kahjulikud harjumused: liigne televiisori vaatamine ja arvuti kasutamine jms. Suitsetamine ja alkoholi tarvitamine, nende mõju füüsilisele tervisele ja õppimisvõimele. • Isiklikud toitumisharjumused, mõju enesetundele. Esmased kodused ravivõtted külmetushaiguste korral. Esmaabi lihtsamate vigastuste puhul: löikehaav, ninaverejooks jne • Minu sugupuud: perekond ja lähisugulased. Pereliikmete lahkumine ja lein, käitumine matustel ja surnuaias. • Maa- ja linnakodu: hooned, puhtus, korrashoid. Kodutus, lastekodu kui üks peretüüp • Kodukoha sümbolid: lipp, vapp. Kodukoha rikkused. Pühad ja kombed: aastavahetus, Eesti Vabariigi aastapäev, vastlapäev, jaanipäev jne. • Transpordivahendid kodukohas tänapäeval ja minevikus.

<p>12) teab erinevaid ameteid; mõistab töö vajalikkust ja väärtuslikkust;</p> <p>13) planeerib täiskasvanu abiga oma taskuraha kulutamist;</p> <p>14) sorteerib täiskasvanu suunamisel klassis ja kodus tekkivaid olmejäätmeid;</p> <p>15) teab ja kirjeldab turvalise käitumise viise igapäevaelus (liiklemine kooliteel, jalgrattaga sõitmine, tulekahju vältimine, käitumine veekogu juures ja metsas).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Kellaaja määramine veerandtunnise täpsusega. Kellaajast kinnipidamine: täpsus, hiline mine, selle tagajärjed. ● Õpilase päevakava koostamine, õppimine, puhkus, vaba aja tegevused. ● Koolistend, kooli koduleht, ajakiri lastele, kuulutus ajalehes/stendil: teabeallikate kasutamine. Kirja saatmine. ● Töö, selle eesmärk ja tulemus: produkt, tasu. Pereliikmete tööd: tööde jaotus, koostöö koduses majapidamises. ● Õpilase töö koolis, kohuse- ja vastutustunne töö tegemisel, tööarmastus. ● Lapse taskuraha, selle otstarbekas kulutamine: lihtsamate ostude sooritamine. Raha kogumine. ● Ostud toidupoes: ostja ja müüja suhtlemine, raha kasutamine lihtsamates tehingutes. Tehingud postkontoris. ● Olmejäätmete tekkimine klassis ja koduses majapidamises: tegevused, nende tagajärjel tekkiv prügi. Jäätmete individuaalne käitlemine. ● Liiklusmärgid kodu ümbruses ja kooliteel: ülesanne, vajalikkus. Jalgrattaga (rulaga, rulluiskudega) sõitmine ja ohud. ● Tuleohutuseeskirjade järgimine lapse igapäevastes tegevustes. Käitumine tulekahju korral. Käitumine tulekahjuhäire korral. ● Käitumine veekogude juures, basseinis, veekeskuses. ● Käitumine metsas, loodusmatkal: loodussäästlik käitumine, käitumine eksimise korral.
--	---

Ainevaldkond tehnoloogia: tööõpetus, tehnoloogiaõpetus/käsitöö ja kodundus

Tööõpetuse, tehnoloogiaõpetuse/käsitöö ja kodunduse ainekava

ÕPPEAINE NIMETUS
Tööõpetus, käsitöö, kodundus ja tehnoloogiaõpetus.
ÕPPEAINE KIRJELDUS
<p>Tehnoloogia</p> <p>Tehnoloogia valdkonna missioon on õpetada õpilast kriitiliselt uurima tarbimist ja tootmist õigluse, jätkusuutlikkuse ning eetilise vaatenurgast. Õpilased saavad ümbritseva materiaalse maailma kohta teadmisi, mis aitavad panna aluse jätkusuutlikule eluviisile ja arengule, hõlmates õpilase elukeskkonda, kohalikku esemelist kultuuripärandit, eri inimrühmade kultuuripärandit ja kooli kultuurilist mitmekesisust. Tehnoloogia valdkonna õppeained loovad õpilastele eeldused oma huvide ja tulevase tööelu kujundamiseks, mõjutades selle kaudu õpilase eneseteostusvõimalusi ja heaolu. Õppeained võimaldavad eelarvamusteta valida erinevaid visuaalseid, materiaalseid ja tehnilisi lahendusi ning valmistamistehnoloogiaid ja nendega eksperimenteerida. Õpilane mõistab, hindab ja arendab erinevaid lahendusi ning kasutab õpitud teadmisi ja oskusi igapäevaelus. Õpe süvendab õpilastes ruumitaju, materjalitunnetust ja kätega loomise oskust, tugevdab eeldusi töötada mitmekülgset ja pakub rahulolu ja enesehinnangut tugevdavaid kogemusi. Tehnoloogia valdkond kasvatab eetilist, teadlikku ja osavõtlikku ning ettevõtlikku kodanikku, kes väärtustab traditsioonilisi käsitööoskusi ja toidukultuuri ning mõistab nende seoseid tehnoloogia arenguga.</p>
<p>Tööõpetus</p> <p>Tööõpetust iseloomustab loov käeline aktiivsus, mis on oluline õpilaste füsioloogilises ja vaimses arengus. Õpilased saavad end käelise tegevuse kaudu väljendada ning kujundada teadmisi, oskusi ja kogemusi, mida on vaja töö kavandamiseks, planeerimiseks ja loomiseks. Tööülesandeid täites arenevad õpilastel motoorika, tähelepanu, silmamõõt, ruumitaju, kujutlusvõime ning iseseisvus otsuste tegemisel. Õpilastel kujuneb arusaam inimese kujundatud ja loodud esemelisest keskkonnast, selle materjalide mitmekesisusest ja vajadusest suhtuda ümbritsevasse säästlikult. Ühistegevuses õpitakse koos teistega töötama, üksteist abistama, teiste arvamusi arvestama ja oma otsuseid põhjendama. See julgustab õpilasi väärtustama ning hindama enda ja teiste tööd, mõistma kodukoha kultuurilist mitmekesisust ning võrdse kohtlemise tähtsust. Tööõpetuses käsitletakse käsitöö, kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse algtõdesid, mis loob eeldused aineõpingute jätkamiseks II ja III kooliastmes.</p>
<p>Käsitöö</p> <p>Käsitöö on õppeaine, kus õpilased saavad loovate ideede kaudu väljendada oma oskusi praktikas, kasutades selleks mitmesuguseid pehmeid materjale ja erinevaid käsitöö tehnikaid. Õpilasel kujunevad oskused oma ideid teostades järgida tootarendustsükli alates teabe kogumisest, idee leidmisest, eseme ning töö ajalise ja tehnilise kavandamisest kuni toote valmimise ning esitlemiseni.</p>

Kodundus

Kodundus on õppeaine, kus tähelepanu keskmes on inimese üldine heaolu ja igapäevaelus hakkamasaamine ning selleks kujundatavad teadmised, oskused ja hoiakud. Koostöö ja kriitilise mõtlemise kaudu avastab õpilane enda potentsiaali erinevates ainealastes tegevustes, mõistab elukeskkonna jätkusuutlikkust ja enda rolli selle tagamisel.

Töö- ja tehnoloogiaõpetus

Töö- ja tehnoloogiaõpetus on õppeaine, kus õpilased saavad ennast väljendada eelkõige erinevaid kõvasid materjale töödeldes nii käsitsi kui ka masinatega. II kooliastmes omandavad õpilased tehnoloogiaõpetuse baasoskused materjalide töötlemisel ja töövahendite käsitlemiseks, samuti tehnilisi mõisteid ja termineid. Õpilased tutvuvad erinevate materjalide omaduste ning kasutusvõimalustega. Õpetaja juhendamisel õpitakse valima asjakohaste tööviiside, töövahendite, masinate ja seadmete vahel ning nendega töötama. Seejuures arvestatakse õpilaste erinevaid võimeid ja huve ning toetatakse nende omaalgatust ja motivatsiooni.

TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD**I KOOLIASTE****Tööõpetus.**

Õpilane:

- 1) eristab esemelist keskkonda (materjale ja töövahendeid) ning töötab ohutult;
- 2) mõistab materjalide säästliku kasutamise vajalikkust;
- 3) leiab õpetaja abiga ülesandeid loovaid lahendusi;
- 4) töötab õpetaja juhendamisel üksi ja koos teistega rühmas;
- 5) märkab õpetaja abiga seoseid teistes ainetes õpituga;
- 6) tunneb oma pere ja kodukoha kultuuritraditsioone;
- 7) saab aru tervisliku toitumise olulisusest;
- 8) märkab sarnasusi ja erinevusi enda ning teiste töös, kirjeldab oma tegevust;
- 9) saab aru puhtuse ja korra hoidmise vajalikkusest;
- 10) tunneb rõõmu käelise tegevusest ja õppes osalemisest.

II KOOLIASTE

Käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus.

Õpilane:

- 1) tunneb, valib ja kasutab mitmesuguseid õpitud materjale ning töövahendeid;
- 2) kasutab materjale ja töövahendeid säästlikult ning järgib oma tegevuses jätkusuutlikkuse põhimõtteid;
- 3) tunneb ohutusnõudeid ja järgib ohutu töötamise reegleid;
- 4) mõistab töö terviklikkust ideest teostuseni, kavandades ning tehes oma tööd omandatud teadmiste ja oskuste baasil;
- 5) järgib suulisi ja kirjalikke juhiseid ning mõistab koostöö olulisust;
- 6) tunneb ära ning rakendab teistes ainetes õpitud teadmisi ja oskusi praktikas;
- 7) tunneb ja väärtustab kodukoha ning Eesti kultuuri- ja toidutraditsioone;
- 8) selgitab tervisliku toitumise põhitõdesid ja rakendab neid;
- 9) vastutab enda töö ja selle tegemise eest;
- 10) kirjeldab ja hindab oma tööd, tööprotsessi ja lõpptulemust;
- 11) teab ja järgib hügieeni, korra ja puhtuse nõudeid;
- 12) tunneb rahulolu praktilisest eneseteostusest.

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
1. klass	
Tööõpetus Õpilane: 1) eristab looduslikke ja tehismaterjale ning võrdleb materjalide üldisi omadusi; 2) kasutab õigesti ja ohutult tööks sobilikke töövahendeid; 3) kujundab, modelleerib ja meisterdab lihtsamaid esemeid; 4) kasutab materjale säästlikult; 5) saab aru suulistest või kirjalikest juhistest; 6) töötab iseseisvalt õpetaja juhendamisel; 7) arvestab ühiselt töötades kaaslasti;	1) Paberi-, tekstiili-, puidu-, metalli- ja tehismaterjalide otstarve ning kasutusala keskkonnas ja igapäevaelus. 2) Enamkasutatavad käsitöövahendid paberi (käärid, paberinuga), tekstiili (käärid, nõel, heegelnõel), puidu (nuga, vasar, saag, kruvikeeraja vms), metalli (näpitsad, lõiketangid vms) ja plastide töötlemiseks; nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine ning hooldamine. 3) Paberi-, tekstiili-, puidu-, metalli- ja tehismaterjalide töötlemisviisid: mõõtmine, märkimine, rebimine, lõikamine, liimimine, voltimine, punumine, heegeldamine, tarbepistete õmblemine, vestmine, naelutamine, õgvendamine, painutamine vms. Töötlemisviisi valik sõltuvalt materjalist ning valmistatavast esemest. 4) Materjalide säästlik kasutamine ja korduvkasutusvõimalused. 5) Töötamine õpetaja suulise juhendamise järgi üksi ja koos kaaslasega. Vajadusel kaaslaste abistamine, ise abi küsimine.

<p>8) märkab esemetel rahvuslikke elemente ja kasutab neid oma töös;</p> <p>9) toob näiteid tervisliku toiduvaliku kohta;</p> <p>10) hoiab oma töökoha ja töövahendid korras;</p> <p>11) toob näiteid isikliku hügieeni vajalikkuse kohta;</p> <p>12) viib alustatud töö lõpule ja räägib oma tööst ning tulemusest;</p> <p>13) märkab ning nimetab positiivset oma ja teiste töödes.</p>	<p>6) Kirjaliku tööjuhendi kasutamine abimaterjalina. Tutvumine kirjaliku tööjuhendiga, arutlemine selle sisu üle ning joonise mõistmine.</p> <p>7) Ülesannete jaotamine rühmatöös, ühise vastutuse mõistmine.</p> <p>8) Ideede otsimine ümbritsevast keskkonnast või abimaterjalidest (esemed, pildid, videod vms) või rahvakunstist (rahvuslikud motiivid ja sümbolid). Lihtsate esemete ja keskkonna (stendid, klass vms) kaunistuselementide vms kavandamine.</p> <p>9) Põhiliste (enamkasutatavate) toidukaupade/toiduainete tundmine, nende otstarbekas (teadlik) kasutamine. Lauakatmine ja kaunistamine.</p> <p>10) Töövahendite, töökoha ja töökeskkonna (klassi) korrashoidmine.</p> <p>11) Käitumisnormid toidulauas, koolis, tänaval, näitusel, muuseumis.</p> <p>12) Tööprotsessi ja töö tulemuse kirjeldamine (valminud töö esteetilisus, praktilisus, korrektsus vms), hindamine ning kavandi ja valmis töö võrdlemine.</p> <p>13) Seoste, sarnasuste ja erinevuste leidmine esemete, nähtuste ja protsesside vahel sh õppeained ja eluvaldkonnad, minevik ja tänapäev.</p>
<p>2. klass</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) Nimetab ümbritsevas keskkonnas esinevaid tehismaterjale ja teab nende põhiomadusi ja kasutusalasid;</p> <p>2) Valib õpetaja suunamisel õigeid töövahendeid, teab nende otstarvet ja mõistab ohutuse vajalikkust töötamisel;</p> <p>3) õpetaja abiga koostab kavandi ning kujundab,</p>	

modelleerib ja meisterdab lihtsamaid esemeid;

4) kasutab materjale säästlikult ja arutleb selle vajalikkuse üle;

5) toob õpetaja abiga õppega seonduva kohta näiteid teistest õppeainetest või igapäevaelust;

6) kirjeldab suulist või kirjalikku juhust;

7) töötab enamasti iseseisvalt õpetaja juhendamisel;

8) arvestab ja aitab ühiselt töötades kaaslasel;

9) kasutab õpetaja abiga rahvuslikke elemente oma töös,

10) arutleb tervisliku toiduvaliku üle;

11) mõistab töökoha ja -vahendite korrashoiu olulisust ning hoiab oma töökoha ja töövahendid õpetaja juhendamisel korras;

12) selgitab isikliku hügieeni ja tervise vahelisi seoseid;

13) võrdleb kavandatut valmis tööga;

14) märkab ning nimetab positiivset oma ja teiste tööd.

3. klass

Õpilane:

1) eristab looduslikke ja tehismaterjale ning võrdleb materjalide üldisi omadusi;

2) kasutab õigesti ja ohutult tööks sobilikke töövahendeid;

<p>3) kujundab, modelleerib ja meisterdab lihtsamaid esemeid;</p> <p>4) kasutab materjale säästlikult;</p> <p>5) toob õppega seonduva kohta näiteid teistest ainetest või igapäevaelust;</p> <p>6) saab aru suulistest või kirjalikest juhistest;</p> <p>7) töötab iseseisvalt õpetaja juhendamisel;</p> <p>8) arvestab ühiselt töötades kaaslasi;</p> <p>9) märkab esemetel rahvuslikke elemente ja kasutab neid oma töös;</p> <p>10) toob näiteid tervisliku toiduvaliku kohta;</p> <p>11) hoiab oma töökoha ja töövahendid korras;</p> <p>12) toob näiteid isikliku hügieeni vajalikkuse kohta;</p> <p>13) viib alustatud töö lõpule ja räägib oma tööst ning tulemusest;</p> <p>14) märkab ning nimetab positiivset oma ja teiste töödes.</p>	
<p>4. klass Õpilane:</p> <p>1) nimetab töös kasutatavaid etteantud materjale ja nende omadusi;</p> <p>2) teab ja kasutab sihipäraselt tööks etteantud töövahendeid, töötlusviise ja materjale;</p>	

3) leiab vajalikku infot õpetaja abiga etteantud teabeallikatest ja pakenditelt;

4) kasutab õpetaja abiga ohutult õigeid töövõtteid ning tehnikaid materjalide töötlemisel;

5) Järgib õpetaja juhendamisel oma ja rühma tööprotsessi;

6) kirjeldab omandatud töövõtete baasil jõukohaste esemete loomist üksi ja/või rühmas;

7) töötab ja viib kavandatu lõpule;

8) kasutab etteantud materjale säästlikult;

9) tunneb ära õpetaja abiga teistes õppeainetes õpitut ja loob seoseid õpitavaga, sh erinevate eluvaldkondadega;

10) tunneb ära ja kasutab õpetaja suunamisel kodukohaga seotud rahvuslikke kujunduselemente;

11) saab aru erinevatest ülesannetest rühmas;

12) kirjeldab oma ja/või rühma tegevusi ja esitleb töö lõpptulemust suuliselt

13) järgib töötades hügieeni-, korra- ja puhtuse nõudeid, korrastab oma töökoha ning töövahendid

14) mõistab materjalide õige hoiustamise vajalikkust.

Tööõpetuse LÕK ainekava

ÕPPEAINE NIMETUS

Tööõpetus LÕK

ÕPPEAINE KIRJELDUS

Õpilaste arengu iseärasusi arvestades ja arenguperioodidest lähtuvalt on tööõpetus õppekavas 1.- 4. klass.

Tööõpetuse õppeaine on loovaine, mis toetab õpilase füüsilises ning vaimses arengus. Aktiivne käelise tegevus toetab õpilase keskendumisvõime, mootorika, ruumitaju ning kujutlusvõime arengut. Õppeaines läbiviidavate praktiliste ülesannete tegemine annab kogemusi, mis toetab kavandamise, planeerimise taju.

Kogemused ja oskused läbi käelise tegevuse, aitab õpilasel kujundada arusaama keskkonnast, selle materjali mitmekesisusest ning väärtustama säästliku keskkonna arengut.

Käeline tegevus toetab õpilasel enda kujutlusvõimet väljendama läbi praktilise tegevuse ning iseseisvust, mis on toetab jätkusuutliku arengut.

Ühistegevus arendab mõistmist koostöö vajalikkusest, mis aitab kujundada arusaama kultuurilisest identiteedist ja traditsioonidest, võrdse kohtlemise olulisest.

Ühistegevusest saadud kogemused ja teadmised toetavad koostöövõimet üksteise abistamise, arvamuste esitamise ning otsuste põhjendamise teel. Koostöö arendab kriitilist mõtlemist, mis toetab väärtustama ning hindama enda ja teiste tööd.

1.–2. klassi õpilaste juhtivaks meeleks on taju. Tööõpetuse tundides õpitakse kõikide meeltega tajuma objekte ja kujutisi enda ümber, õpitakse eristama värvusi ja erinevaid materjale. Käeliste tegevuste käigus areneb lapse tähelepanu, nägemis-, kompimis- ja ruumitaju ning mootorika. Kujundatakse vaatlemis-, võrdlemis-, järjestamis- ja rühmitamisoskust. Õpilaste mootorika arengut toetavad rebimise, lõikamise, liimimise, voolimise ja voltimise baasoskused, mida nad omandavad vastavalt oma võimetele. Töö käigus õpitakse ka suulisi lühikorraldusi kuulama ja täitma ning küsimustele vastama. Õpitemegevuse käigus aktiveeritakse õpilaste kõnetegevust, arendades seeläbi nende suulist väljendusoskust. Õpilased täidavad ülesandeid valdavalt koostegevuses eeskujuga või näidise järgi, omandatud oskuste piires ka suulise korralduse järgi. Õppetegevuse käigus kujundatakse korraharjumusi ja tööoskusi. Õpetaja suunamisel õpitakse tundma ja valima töövahendeid (sh digivahendeid) ning töövõtteid, õpitakse kasutama töövahendeid, arvestades õpitud ohutusreegleid. Õpilasi suunatakse märkama ja väärtustama ilu enda ümber.

3.–5. klassis jätkub õpetaja osalus õpilaste tegevuses, õpiülesandeid sooritatakse suulise juhendamise, eeskujuga ja näidise järgi. Tähelepanu pööratakse lihtsate kirjalike töökorralduste mõistmisele ning nende täitmisele. Õpetaja suunamisel rakendab õpilane omandatud õpioskusi, vajades seejuures pidevat meelde tuletamist ning kordamist. Uued oskused kujundatakse ühistegevuses õpetaja juhendamisel. Järjepideva õpetuse tulemusena õpitakse oma tegevust kavandama ja kontrollima, omandatud õpioskusi iseseisvalt rakendama. Õpitakse kirjeldama oma tööprotsessi, väärtustama oma ja kaaslaste töid, erinevaid lahendusi. Õpetaja juhendamisel omandavad õpilased esmasel digivahendite kasutamise oskused, õpivad kasutama võimalusel lihtsamaid robotikavahendeid.

TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

I KOOLIASTE

I kooliastme tööõpetuse aines käsitletakse tehnoloogiaõpetuse, käsitöö ja kodunduse algteadmisi, mis on eelduseks II ja III kooliastmes.

Õpitulemused I kooliastmes 4. klassi lõpetaja:

- 1) meisterdab erinevatest materjalidest, valib õpetaja juhendamisel materjalide käsitlemiseks sobivaid töövahendeid, käsitseb tuttavaid töövahendeid õigesti ning ohutult;
- 2) otsib ja valib ühistegevuses ideid tööde valmistamiseks, märkab esemetel rahvuslikke elemente;
- 3) töötab õpetaja suulise juhendamise järgi, mõistab ja täidab õpetaja juhendamisel ka lihtsaid kirjalikke tööjuhendeid;
- 4) kasutab mõõtmisel joonlauda ja mõõdulinti, märgib õpetaja juhendamisel joonlaua abil punkte ja tõmbab jooni erinevatele pindadele/materjalidele;
- 5) paneb niidi nõelasilmast läbi; teeb käsitsi lihtõmblust (traageldab); õmbleb riidele kahe auguga nõõbi;
- 6) heegeldab erineva jämedusega materjalist ketti; heegeldab alg- ja ahelsilmust;
- 7) kasutab materjale säästlikult, leiab õpetaja juhendamisel võimalusi materjalide korduskasutamiseks;
- 8) teab olulisemaid tähtpäevi, kaunistab juhendamisel tähtpäevadeks ruumi;
- 9) valmistab juhendamisel lihtsamaid toite (nt võileivad, küpsisetort), koostades eelnevalt ühistegevuses vajalike toiduainete ostunimekirja;
- 10) valib valmistatud toidu serveerimiseks sobivad lauanõud, katab ja koristab lauda;
- 11) kirjeldab ja analüüsib oma tööd õpetaja juhendamisel, sh kirjaliku kava järgi (võrdleb oma tööd näidisega; hindab tulemuse kasutamist ja esteetilisust).

ÕPITULEMUSED

ÕPPESISU *sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused*

[1.klass](#)

Teema: materjalid ja nende töötlemine

1. klassi lõpetanud õpilane:

- tunneb ära kasutatavaid materjale (paber, plastiliin, savi, looduslik materjal jne);
- kasutab õpetaja juhendamisel õigesti ja ohutult lihtsamaid töövahendeid.

Mõisted: loodusplastika, taaskasutus, A4 paber, värviline paber.

- käsitöömaterjalid;
- käsitöövahendite tutvustamine, nende otstarve ja ohutu kasutamine;

<p>Teema: tööprotsess</p> <p>1. klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • joonistab šablooni abil lihtsamaid kujundeid; • rebib paberit; • lõikab silma järgi paberitükke ja ribasid; • voldib paberilehe pooleks ja/või neljaks; • voolib rullimise, veeretamise ja lamendamise teel lihtsamaid kujundeid ja esemeid. <p>Mõisted: rebimine, voltimine, rullimine, voolimine, lamendamine, kontuur, šabloon.</p> <p>Teema: tehnoloogia igapäevaelus</p> <p>1. klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hoolitseb koostegevuses õpetajaga oma töökoha ja -vahendite korrasoleku ning isikliku hügieeni eest. <p>Mõisted: Töökoht - töötegemise koht ruumis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • erinevate esemete vormimine ning töövahendite tutvustamine; • kujundite demonstreerimine, leidmine klassiruumist, piltidelt jm; • materjalide säästlik kasutamine; • savi ja plastiliini voolimine, materjalide erinevuste selgitamine; • paberiribade rebimine ja narmaste lõikamine nii silma kui joone järgi; • voltimine; • loodusplastika – meisterdamine nii seemnetest kui juurviljadest; • erinevate materjalide kooskasutus; <ul style="list-style-type: none"> • tööohutus ja töökoha korrashoid ning isiklik hügieen; • töö lõpetamine;
<p><u>2.klass</u></p>	
<p>Teema: materjalid ja nende töötlemine</p> <p>2. klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb ära ja nimetab materjale; • joonistab šablooni abil kujundeid, • lõikab kujundeid välja, liimib ja täiendab neid õpetaja juhendamisel. <p>Mõisted:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kartong - paberist paksem, papist õhem paberimassist materjal • paber - taimsest kiudainest saadav õhuke materjal, mida kasutatakse kirjutamiseks, joonistamiseks. <p>Teema: tööprotsess</p> <p>2. klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab joonlauda esemete mõõtmisel; • märgib juhendamisel punkte, sirgjooni, ristjooni, 	<ul style="list-style-type: none"> • materjalide omadused; • materjalide ja töövahendite sobivus; • esemete vaatlus; • erinevad kujundid, šabloon; • kääridega lõikamine; • liimimine;

<ul style="list-style-type: none"> • joonistab šabloonil abil ringjoont ja kaart; • ühendab detaile (nt liimliite abil); • kasutab õpitud voolimisvõtteid (veeretamine, rullimine, lamendamine, venitamine, pigistamine jms); • eristab erinevaid materjale; • oskab materjale töödelda. <p>Mõisted:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plastiliin - tehislik kergesti vormitav elastne mass, millest saab vormida väikesi kujusid ja mudeleid. • punkt - väike täpina nähtav objekt. • sirge - joon (või kujuteldav joon), mis tekib lõigu piiramatul pikendamisel üle mõlema otspunkti. • liimliide - materjalide liitmisprotsesside rühm, mille korral liite saamiseks kasutatakse liimi. <p>Teema: tehnoloogia igapäevaelus</p> <p>2. klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hoiab korras oma töökoha; • tutvustab ja hindab oma töötulemust; <p>Mõisted: Eneseanalüüs, hindamine, klassi kodukord, tööohutus ja töökultuur, materjalide taaskasutus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • joonlaua kasutamine mõõtmisel; • loodusliku materjali kasutamine (seemned, terad); • lihtsad ruumilised kompositsioonid, maketid; • mõõtmine ja märkimine, töövõtete tutvustamine, töövahendite otstarbekas ja ratsionaalse kasutamine; • erinevad looduslikud ja tehismaterjalid; • voolimine; • eeskujuga ja näidise järgi töö sooritamine; <ul style="list-style-type: none"> • kord ja korraharjumus; • töötamine grupis ja paaris; • töö lõpetamine; • korrastustööde järjekord;
<p><u>3.klass</u></p>	
<p>Teema: materjalid ja nende töötlemine</p> <p>3. klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eristab erinevaid looduslikke ja tehismaterjale; • nimetab ja võrdleb õpetaja abiga materjalide omadusi; • kasutab õpetaja juhendamisel erinevaid töötlemisviise. <p>Mõisted: vaatlus, võrdlus, tööde järjekord.</p> <p>Teema: tööprotsess</p> <p>3. klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • töötab õpetaja suulise juhendamise järgi; 	<ul style="list-style-type: none"> • erinevate esemete vaatlus, kirjeldamine; • materjalid - tekstiil, nahk, metall, plast, puit, paber, papp; • kinnitusmaterjalid liim, nõör, niit, traat; • erinevad töötamisviisid: rebimine, lõikamine, voltimine, voolimine jms); • töövahendite õige hoid ja töötamine; <ul style="list-style-type: none"> • materjalide säästlik kasutamine;

<ul style="list-style-type: none"> • kasutab materjale õpetaja juhendamisel säästlikult; • mõõdab paberil joonlauaga pikkusi täisenteetrites, • tõmbab sirgjooni läbi ühe ja kahe punkti; • valmistab juhendamisel voltimise teel lihtsamaid kujundeid; • lõikab kääridega kujundeid; • viib alustatud töö iseseisvalt lõpule. <p>Mõisted: mõõtmine, märkimine, rebimine, tükeldamine, punumine.</p> <p>Teema: tehnoloogia igapäevaelus</p> <p>3. klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tikib eelpistet; • heegeldab jämeda heegelnõelaga ketti; • torkab õpetaja juhendamisel naaskliga auke. <p>Mõisted: eelpiste, heegelnõel, naaskel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • töövahendite õige ja ohutu käsitlemine; • kääridega lõikamine mitmesuguseid kujundeid erinevast materjalist: paberist, õhemast kartongist, vildist, fliisist, riidest; • joonlaud ja pliiaats; • voltimine; <ul style="list-style-type: none"> • töövahendid ja materjalid: nõel, naaskel, heegelnõel ja lõng, riie; • ohutud töövõtted;
<p>4.klass</p>	
<p>Teema: materjalid ja nende töötlemine</p> <p>4. klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab mõõtmisel joonlauda ja mõõdulinti, • märgib õpetaja juhendamisel joonlaua abil punkte ja tõmbab jooni erinevatele pindadele/materjalidele; • otsib ja valib ühistegevuses ideid tööde valmistamiseks; • töötab õpetaja suulise juhendamise järgi, • mõistab ja täidab õpetaja juhendamisel lihtsaid kirjalikke tööjuhendeid. <p>Mõisted: Eskiis, teostusjoonis, tööohus ja töökultuur</p> <p>Teema: tööprotsess</p> <p>4. klassi lõpetanud õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • meisterdab erinevatest materjalidest; • käsitseb tuttavaid töövahendeid õigesti ning ohutult; 	<ul style="list-style-type: none"> • joonlauaga, mõõdulindiga mõõtmine, märkimine, mõõtmisviga; • eseme kavandamine näidise järgi; • tööks vajalike töövahendite ja materjalide töötlemisviiside valik; • võimalusel õppetöökoja kodukord, juhised õppetöökojas töötamiseks; • tervisekaitse ja tööohutusnõuete tutvustamine, esmaabi; <ul style="list-style-type: none"> • vajalikud vahendid ja materjali töötlemisviisid; • põhjendada lähtuvalt töö eesmärgist materjalide,

Ainevaldkond võõrkeel: A-võõrkeel

Inglise keele ainekava

ÕPPEAINE NIMETUS
A-võõrkeel – inglise keel
ÕPPEAINE KIRJELDUS
A-võõrkeel on enamikule õpilastest esimene kokkupuude teise keele ja kultuuriga, mistõttu üks A-võõrkeele õppe tähtsamaid ülesandeid on äratada õpilastes huvi teiste keelte ja kultuuride vastu ning tekitada võõrkeeleõppeks motivatsiooni. Oluline on ka võõrkeelte õppimiseks vajalike õpioskuste kujundamine ning arendamine, sealhulgas oskus seada endale õpieesmärke ja analüüsida oma õpitulemusi. A-võõrkeele õppimisel saavutatud õpioskused aitavad omandada järgmisi võõrkeeli.
TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD
I KOOLIASTE
<p>3. klassi lõpetaja saavutab A1-keeleskustaseme, mis tähendab, et ta ..</p> <ol style="list-style-type: none">1) saab kuulates aru lühikestest lausetest ja lihtsatest igapäevastest väljenditest; reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja juhistele;2) räägib õpitud lauseid kasutades ning õpitud sõnadest ja väljenditest lühikesi lihtlauseid moodustades;3) mõistab lugedes väga lihtsaid tekste fraashaaval, leides üles õpitud sõnad ja väljendid ning tuginedes neile;4) kirjutab õpitud sõnu ja lauseid ning täidab õpitud sõnavara kasutades lihtsat lünkteksti;5) kasutab esmaseid keeleõppestrateegiaid (kordamist, seostamist);6) teab õpitava keele maa(de) põhilandmeid ja olulisemaid tähtpäevi;7) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme;
II KOOLIASTE
<p>6. klassi lõpuks saavutab õpilane A2-keeleskustaseme, mis tähendab, et Alu Kooli kooli 4. klassi lõpetaja on teel selle poole, et...</p> <ol style="list-style-type: none">1) saab kuulates aru lausetest ja sageli kasutatavatest väljenditest ning tuleb toime igapäevases suhtluses, kui vestluskaaslane räägib aeglaselt;2) osaleb suulises suhtluses igapäevastel teemadel ja olmeolukordades, kasutades põhiliselt lihtlauseid;

- 3) mõistab lugedes lühikese ja lihtsa teksti põhiideed ja -sõnumit ning olulist teavet selles;
- 4) kirjutab lühikesi ja lihtsaid, peamiselt lihtlausetest koosnevaid tekste;
- 5) kasutab õpetaja juhendamisel erinevaid keeleõppestrateegiaid ja keeleõppe abivahendeid (tõlkesõnaraamatut, internetti);
- 6) teab õpitava keele maa(de) kultuuri(de) põhijooni;
- 7) teadvustab õpitava keele maa(de) ja oma maa suhtlustavade sarnasusi ja erinevusi ning arvestab neid suhtluses.

ÕPITULEMUSED

ÕPPESISU

I KOOLIASTE

3. klassi lõpetaja:

- 1) mõistab üksikuid sõnu ja väljendeid, kui räägitakse õpitud teemal aeglaselt ja selgelt;
- 2) mõistab konkreetset teavet (nt kohta ja aega) õpitud teemal salvestatud sõnumites, kui sõnumid esitatakse aeglaselt ja selgelt;
- 3) mõistab ja järgib selgelt ja aeglaselt antud juhiseid;
- 4) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele;
- 5) küsib ja vastab küsimustele enda ja oma igapäevategevuste kohta, kasutades õpitud väljendeid ja lühilauseid;
- 6) moodustab lihtsaid lauseid enda ja oma lähiümbruse kohta, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid;
- 7) väljendab oma eelistusi, meeldimist ja mittemeeldimist, kasutades õpitud sõnu ja väljendeid;
- 8) hääldab õigesti õpitud sõnu ning kasutab tuttavate sõnade ja fraaside hääldamisel õiget rõhku;

Teemavaldkonnad:

- 1) „Mina ja teised“ - enese ja kaaslaste tutvustus;
- 2) „Kodu ja lähiümbrus“ – pereliikmed, kodu asukoht;
- 3) „Kodukoht Eesti“ – riik, pealinn, rahvused; aastaajad, kodukoha kirjeldus;
- 4) „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“ – lihtsad tegevused kodus ja koolis ning nende tegevustega seotud vahendid;
- 5) „Vaba aeg“ – lemmiktegevused ja eelistused.

<p>9) mõistab kaardi või e-kirjaga saadetud lühikesi konkreetseid sõnumeid;</p> <p>10) mõistab konkreetset teavet tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud lihtsas teabematerjalis;</p> <p>11) mõistab tuttavate sõnadega kirjutatud ja piltidega illustreeritud jutukest;</p> <p>12) täidab ankeeti isikuandmetega;</p> <p>13) kirjutab lühikesi väga lihtsaid tekstisõnumeid, milles edastab infot või esitab.</p>	
---	--

II KOOLIASTE

<p>4 klassi lõpetaja:</p> <p>1) saab õpitud temaatika piires aru lauseist ja sageli kasutatavaist väljendeist;</p> <p>2) mõistab olulist õpitud temaatika piires;</p> <p>3) kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;</p> <p>4) tuleb teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades toime õpitavat keelt emakeelena kõnelejaga;</p> <p>5) teadvustab eakohaselt õpitava maa ning oma maa kultuuri sarnasusi ja erinevusi ning oskab neid arvestada;</p> <p>6) rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;</p> <p>7) töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas;</p>	<p>Teemavaldkonnad:</p> <p>I kooliastmes alustatud alateemad jätkuvad osaoskuste arengu põhjal. Neile lisanduvad järgmised alateemad:</p> <p>1) „Mina ja teised“ – iseloom, välimus, enesetunne ja tervis, suhted sõpradega ning lähikondsetega, ühised tegevused, viisakas käitumine;</p> <p>2) „Kodu ja lähiümbrus“ – kodu ja koduümbrus, sugulased; pereliikmete ametid; igapäevased kodused tööd ja tegemised;</p> <p>3) „Kodukoht Eesti“ Eesti asukoht, sümboolika ning tähtpäevad; linn ja maa, Eesti loodus, ilm; käitumine looduses;</p> <p>4) „Riigid ja nende kultuur“ – õpitavat keelt kõnelevate riikide sümboolika, tähtpäevad ja kombed; Eesti naaberriigid;</p> <p>5) „Igapäeva elu. Õppimine ja töö“ – kodused toimingud, söögikorrad, hügieeniharjumused; turvaline liikumine, tee küsimine ja juhatamine; poeskäik, arsti juures käimine; kool ja klass, koolipäev, õppeained; ametid;</p>
---	--

8) seab endale õpieesmärged ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi.	6) „Vaba aeg“ – huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid.
ÕPPETEGEVUSED	HINDAMINE
I KOOLIASTE	
<p>I kooliastmes on oluline mängulisus, suur kaal on salmidel ja lauludel. Rõhk on kuulamisel ning rääkimisel. Omandatakse esmane sõnavara. Õpetaja julgustab õpilasi kasutama õpitud väljendeid ja lühilauseid kontekstis. Õpilased õpivad võõrkeele häälikuid eristama ning omandavad õige häälduse. Loetakse ja kirjutatakse seda, mis on suuliselt juba õpitud. Peamise õpistrateegiana kasutatakse õpitu kordamist ning seostamist. Tunnis juhitakse õpilasi töötama nii paaris kui ka rühmas. Metoodilisi võtteid valides lähtutakse eakohasusest.</p> <p>Osaoskuste arendamiseks sobivad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teatud sõnale või fraasile reageerimine (käetõstmine, püstitõusmine, esemele või pildile osutamine); 2) loetellu sobimatu sõna äratundmine; 3) kuuldu põhjal pildi täiendamine; 4) tähelepanelikku kuulamist nõudvate mängude mängimine (nt bingo); 5) laulude ja luuletuste kuulamine ning nende põhjal ülesande täitmine (nt ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine); 6) dialoogide, laulude ja luuletuste esitamine; 7) häälega lugemine; 8) rääkimine pildi alusel; 9) ära kirja tegemine ja mudeli järgi kirjutamine. 	<p>I kooliastmes hinnatakse põhiliselt õpilase kuulatud tekstist arusaamist ja suulist väljendusoskust. Hindamisel kasutatakse sõnalisi hinnanguid, hinnates peamiselt positiivset õpitudemust. Rõhk on sisulisel tagasisidel, mis toob esile õpilase tugevad küljed ja edusammud. Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise oma tööle hinnangut andma.</p> <p>Õppe vältel toob ta koostöös õpetajaga esile:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oskused ja teadmised, mis ta on enda arvates hästi omandanud; 2) oskused või teadmised, mille omandamiseks peab ta veel tööd tegema. <p>I kooliastmes võib enesehinnanguid anda emakeeles, kuid õpetaja julgustab õpilast ka võõrkeelt kasutama. Õpetaja jälgib, et kõik õpilased saaksid oma mõtted ja arvamuse välja öelda.</p>

II KOOLIASTE

II kooliastmes julgustab õpetaja õpilast võõrkeeles suhtlema, suurendades suulise suhtluse kõrval järkjärgult kirjalike tööde mahtu. Kuulamis- ja rääkimisoskuse kõrval muutuvad tähtsaks ka lugemis- ja kirjutamisoskus, sh õigekirjaoskuse ja loovuse süstemaatiline arendamine. Jätkub põhisoõnava kiire laiendamine, õpilasi juhatakse iseseisvalt lugema. Oluline on arendada teksti mõistmise oskust. Suulist suhtlusoskust arendatakse erineva sisuga rühmatöödega, sh mängude ja rollimängudega. Kirjutamisel on tähtis tekstiloomeoskuse arendamine. Teemasid käsitledes pööratakse erinevate osaoskuste kaudu tähelepanu teiste kultuuride tundmaõppimisele ning kõrvutamisele oma kultuuriga. Õpilasi harjutatakse kasutama sõnaraamatuid.

Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- 1) eri liiki eakohaste tekstide kuulamine ja lugemine;
- 2) adapteeritud eakohaste tekstide iseseisev lugemine;
- 3) ülesande täitmine kuuldu ja loetu põhjal (nt tabeli täitmine, joonise täiendamine);
- 4) eri liiki etteütlused;
- 5) mudelkirjutamine (nt sõnumid, postkaardid, lühikesed kirjad);
- 6) järjestusülesanded (nt sõnad lauseteks, laused/lõigud tekstiks);
- 7) rollimängud;
- 8) õppesõnastike kasutamine.

II kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult. Õpilane saab tagasisidet kas sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi osaoskuste kohta. Sõnalises hinnangus rõhutatakse eelkõige seda, mida õpilane on hästi teinud. Töid, mis sisaldavad kõiki osaoskusi, on soovitatav II kooliastmes teha mitte rohkem kui neli õppeaastas. Õpilane õpib koostöös kaaslaste ja õpetajaga seadma endale õpieesmärke ning andma hinnangut oma teadmiste ja oskustele.

Valikõppeaine: väärtuste õpe

Väärtuste õppe ainekava

1. klassile

Üldeesmärgid

- Kujundada õpilastes positiivne hoiak iseenda, teiste inimeste ja ümbritseva suhtes.
- Arendada sotsiaalseid oskusi: kuulamine, jagamine, koostöö, viisakas suhtlemine.
- Tutvustada ja kinnistada põhiväärtusi: hoolivus, ausus, lugupidamine, abivalmidus, vastutus.

Oodatavad õpitulemused

Õpilane:

- oskab sõnastada lihtsaid väärtusi (nt sõprus, abivalmidus, ausus);
- käitub viisakalt ja järgib kokkuleppeid;
- märkab oma tegude mõju teistele;
- oskab konfliktolukordi lahendada rahumeelselt;
- tunneb rõõmu enda ja teiste edust.

Õppe sisu ja teemad (jaotus õppeaastale)

Sügissemestril

1. Mina ja teised – kes ma olen, minu tugevused, klassikaaslaste tundmaõppimine.
2. Sõprus ja hoolivus – kuidas olla hea sõber, teiste aitamine.
3. Reeglid ja kokkulepped – miks on need vajalikud, klassi reeglite kujundamine.
4. Ausus ja õiglus – tõe rääkimine, ausa mängu tähtsus.

Kevadsemestril

5. Lugupidamine ja viisakus – viisakus sõnades ja tegudes, erinevuste austamine.
6. Koostöö ja abivalmidus – ühised ülesanded, abistamine kodus ja koolis.
7. Vastutus ja hool – vastutamine oma tegude ja asjade eest, looduse hoidmine.
8. Tänuikkus ja rõõm – oskus märgata head, teiste tänamine.

Õppe- ja töövõtted

- Arutelud ja vestlusringid
- Rollimängud ja dramatiseeringud
- Pildimaterjali vaatamine ja arutelu
- Lood ja muinasjutud väärtuste teemal
- Koostöömängud ja rühmatööd
- Väärtuste päevik või joonistamine

Hindamine

- Kujundav hindamine: õpetaja tagasiside igapäevaselt.
- Enesehindamine: lihtsad skaala- või pildikaardid („tundsin rõõmu – olin kurb – olin abivalmis“).
- Tunnustamine ja märkamispäevikud („hea teo puu“ või „sõpruse ring“).
- Sõnaline kokkuvõttev hindamine.

Kuu	Teema	Alateemad / fookus	Näited tegevustest
September	Mina ja teised	Kes ma olen; minu tugevused; klassikaaslaste tundmaõppimine	„Minu käejalg“ tutvustamiseks; sõpruse ringmäng; klassi reeglite loomine
Oktoober	Sõprus ja hoolivus	Kuidas olla hea sõber; teiste aitamine	Muinasjutu arutelu (nt „Kolm pörsakest“ sõprusest); sõbrapäevik; paaritöö „Hea sõber teeb nii...“
November	Reeglid ja kokkulepped	Miks on reegleid vaja; kokkulepete pidamine	Klassile oma reeglite plakat; reeglite mäng „Jah–ei“; rollimäng reeglite rikkumisest
Detsember	Ausus ja õiglus	Tõe rääkimine; ausa mängu tähtsus	Lugu või multifilm aususest; mäng „Aus müüja“; õiglane ja ebaõiglane olukord (pildikaardid)
Jaanuar	Lugupidamine ja viisakus	Viisakus sõnades ja tegudes; erinevuste austamine	Viisakusmängud („Palun, aitäh, vabandust“); lugude kuulamine teistest kultuuridest; viisakuskaartide meisterdamine
Veebruar	Koostöö ja abivalmidus	Ühine töö; teiste abistamine	Koostöömäng (ehitame tornikese koos); juturing „Kuidas ma kedagi aitasin“; abipäevik klassis
Märts	Vastutus ja hool	Vastutamine oma tegude ja asjade eest; looduse hoidmine	„Minu kohustuste tabel“; klassi korrashoiu meeskonnad; kevadine looduse vaatlus ja hool

Aprill	Tänuikkus ja rõõm	Head asjad minu elus; teiste tänamine	Tänuring: „Aitäh...“; tänukaardid klassikaaslastele; rõõmupäevik joonistustes
Mai	Kordamine ja kinnistamine	Kõik väärtused läbi lugude ja mängude	Väärtuste viktoriin; heateo plakat; näidendid väärtuste teemal
Juuni	Kokkuvõte ja peegeldus	Minu aasta, minu õppetunnid	Arutelu: „Mida ma õppisin?“; tunnustusring; klassi „väärtuste raamat“ aasta meenutustega

Väärtuste õpe ainekava

2. klassile

Üldeesmärgid

- Süvendada õpilaste arusaamist headest väärtustest ja nende rollist igapäevaelus.
- Arendada empaatiat, õiglustunnet ja koostööoskusi.
- Toetada eneseväljendust ja eneseregulatsiooni.
- Õpetada vastutustundlikku käitumist nii koolis, kodus kui ka kogukonnas.

Oodatavad õpitulemused

Õpilane:

- mõistab, et igal teol on tagajärg;
- oskab kirjeldada väärtusi (ausus, hoolivus, julgus, tänuikkus, õiglus);
- oskab lahendada lihtsaid probleeme ja konflikte rahumeelselt;
- märkab ja tunnustab teiste head käitumist;
- võtab vastutuse oma asjade, lubaduste ja kohustuste eest.

Õppe sisu ja teemad

Sügissemestril

1. Mina ja minu tunded – tunnete äratundmine ja väljendamine, oma käitumise juhtimine.
2. Sõprus ja koostöö – sõpruse hoidmine, koostöö tähtsus klassis ja mängus.
3. Ausus ja usaldus – miks on ausus oluline, usalduse tekkimine ja hoidmine.
4. Õiglus ja võrdsus – „õiglane“ ja „ebaõiglane“ olukord, reeglite järgimine.

Kevadsemestril

5. Lugupidamine ja hoolivus – viisakas suhtlemine, erinevuste austamine, hool loomade ja looduse eest.
6. Julgus ja vastutus – julgus oma arvamust avaldada, otsuste eest vastutamine.
7. Abivalmidus ja lahkus – märkamine ja aitamine, lahkuse väikesed teod.
8. Tänuikkus ja rõõm – kuidas tänada, rõõmu jagamine, positiivsete kogemuste väärtustamine.

Õppe- ja töövõtted

- Aruteluringid ja vestlused igapäevaste juhtude põhjal
- Rollimängud, situatsioonide lahendamine
- Lugude ja muinasjuttude väärtuste analüüs

- Kunstilised väljendusviisid: joonistamine, meisterdamine, luuletamine
- Ühised projektid (nt „Heategude nädal“)
- Koostöömängud ja rühmatööd

Hindamine

- Kujundav tagasiside tunnis (sõnaline kiitus, tähelepanekud).
- Enesehindamine ja paarishindamine (nt emotsioonikaardid, „minu heategu täna“).
- Klassiprojektide tulemuste esitamine (näitus, plakat, jutustamine).
- Sõnaline kokkuvõttev hindamine.

Kuu	Teema	Alateemad / fookus	Näited tegevustest
September	Mina ja minu tunded	Tunded, nende äratundmine ja nimetamine; oma käitumise juhtimine	Tunnete näokaardid; rollimäng „Kui ma olen rõõmus/kurb“; joonistus „Minu tundepeev“
Oktoober	Sõprus ja koostöö	Sõpruse hoidmine, üksteise kuulamine ja aitamine	Juturing: „Mis teeb sõbrast sõbra?“, koostöömäng „Sild sõbrale“, sõpruse plakat
November	Ausus ja usaldus	Tõe rääkimine, usalduse tekkimine ja hoidmine	Muinasjutu arutelu (nt „Hunt ja seitse kitsetalle“ aususe teemal); usalduse mäng „Pimesi juhtimine“
Detsember	Õiglus ja võrdsus	Õiglane–ebaõiglane; reeglid ja kokkulepped	Arutelu „Kas see oli õiglane?“ (pildid/situatsioonid); klassi „õigluse karp“, kuhu õpilased toovad näiteid

Jaauar	Lugupidamine ja hoolivus	Viisakus; austus erinevuste vastu; hool loomade ja looduse eest	Viisakusmäng „Palun ja aitäh“; klassi „hoolivuse puu“; looduse hoidmise projekt (nt lindude söögimaja)
Veebruar	Julgus ja vastutus	Oma arvamuse avaldamine; otsuste ja tegude eest vastutamine	Arutelu „Mis on julge tegu?“; väike klassi arutelu hääletusega; oma ülesannete nimekiri nädalaks
Märts	Abivalmidus ja lahkus	Märkamise ja aitamise tähtsus	„Heateo nädal“; mäng „Salajane abimees“; juturing „Kuidas ma kedagi aitasin“
Aprill	Tänulikkus ja rõõm	Tänamine, heade asjade märkamine, rõõmu jagamine	Tänukaardid või -kirjad; klassi „Rõõmupäevik“; ühislaul või luuletus rõõmu teemal
Mai	Kokkuvõte ja kordamine	Kõik väärtused läbi mängude ja lugude	Väärtuste viktoriin; lühinäidendite esitamine väärtuste teemadel; klassi „väärtuste näitus“
Juuni	Peegeldus ja tunnustus	Enesehindamine ja tunnustamine	Arutelu: „Mida ma sel aastal õppisin?“; heade tegude eest tänamine klassis; tunnistuse kõrvale väike väärtuste diplom

Valikõppeaine: informaatika

Informaatika ainekava

Õppeaine kirjeldus

Informaatika õpetamise üldeesmärk on tagada põhikooli lõpetaja info- ja kommunikatsioonivahendite rakendamise pädevused igapäevase töö- ja õpikeskkonna kujundamiseks eelkõige koolis, mitte niivõrd tulevase ametikoha nõudmisi arvestades. Põhikooli informaatikaõpetuses tuleb lähtuda/lähtutakse igapäevase arvuti- ja internetikasutaja vajadustest.

Informaatika õpetamise põhimõtted põhikoolis on:

1. elulähedus: näited, ülesanded jm võetakse õpilasele tuttavast igapäevaelust (kool, kodu, huvitegevus, meedia);
2. aktiivõpe ja loovus: eelistatakse õpilaste aktiivset osalemist nõudvaid ja nende loovust esile toovaid õppemeetodeid;
3. uuenduslikkus: eelistatakse uuenduslikke tehnoloogiaid ja lahendusi
4. koostöö: tundides on eelistatud koostöös õppimise meetod;
5. teadmusaloo: uut teadmust õpitakse üheskoos luues, mitte vananenud infot meelde jättes;
6. vaba tarkvara ja avatud sisu: võimaluse korral eelistatakse kommertstarkvarale vaba tarkvara;
7. turvalisus: kool tagab õpilastele turvalise veebipõhise töökeskkonna ning propageerib ohutuid käitumisviise võrgukeskkonnas;
8. lõimitus ja sidusus: õpiülesannetes kasutatakse teiste õppeainete teemasid;

Informaatika on kergesti lõimitav kõigi teiste õppeainetega, kuna info- ja kommunikatsioonitehnoloogia moodustab loomuliku osa tänapäevasest õpikeskkonnast. See lõimimine toimub mõlemal suunal: ühelt poolt kasutatakse informaatika õppeülesandeid koostades teiste õppeainete teemasid, et luua mõtestatud õppimine, ning teiselt poolt kujundatakse IKT pädevusi teistes õppeainetes referaate ja esitlusi tehes. Informaatika ainekavaga luuakse eeldused integreerida tehnoloogiat ja uuenduslikkust läbiva teemana teistesse õppeainetesse. Informaatika ainekäsitus on tavapäraselt kontsentiline, varem õpitu juurde tullakse igas järgmises kooliastmes uuesti tagasi süvendatult. Põhirõhk on praktilisel arvutikasutusel erinevaid õppeaineid õppides.

Põhikooli informaatikaõppe sisu koosneb üldistatult kahest komponendist, mille omavahelist tasakaalustamist ainekavaga taotletakse:

- 1) Raalmõtlemine – eluliste ülesannete lahendamise viis, mille puhul kasutatakse algoritmide tundmist ja rakendamist, mustrite tuvastamist, probleemi osadeks

- jaotamist ja üldistamist;
- 2) Disainmõtlemine – kasutajakeskne, loov ja koostöine eluliste ülesannete lahendamise viis, sh probleemi määratlemine, vajaduste võrdlemine, mõtlemine, ehitamine ja katsetamine.

I kooliastmes informaatika õpet kavandades ja korraldades:

1. lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
2. jälgitakse, et õpilase õpikoormus on mõõdukas;
3. võimaldatakse õppida üksi ning üheskoos teistega, et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
4. kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
5. rakendatakse nüüdisaegseid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
6. laiendatakse õpikeskkonda: veebipõhine personaalne õpikeskkond, arvutiklass, kooliõu, ettevõtted jne;
7. tagatakse, et õppe vältel õpitakse headest tavadest lähtuvat veebikäitumist, sealhulgas virtuaalsetes võrgustikes ning ametlikke infosüsteeme (e-kool, e-õppekeskkond, kooli koduleht) kasutades.

I kooliastmes õppeteemad:

1. „Digiseade töövahendina“
2. „Digitaalne ohutus“
3. „Kood“
4. „Digikunst“

1. **Õppeteema „ Digiseade töövahendina“** eesmärk on anda õpilastele vajalikud baasoskused digiseadme kasutamiseks, sh tekstitöötluks, info otsimiseks, hindamiseks ja esitamiseks, tööks andmetega. Teema on tihedalt lõimitud teiste õppeainetega.

Õpitulemused:

Õpilane:

- 1) kasutab kooli infosüsteemi ja e-õppekeskkondi vastavalt kokkulepitud reeglitele; sisestab, kopeerib, vormindab ja salvestab erinevat tüüpi tekste (nt. kuulutusi, plakateid, jne)
- 2) salvestab, kopeerib, kustutab ja jagab faile;
- 3) otsib infot erinevatest allikatest, kasutab seda, viidates algallikale;
- 4) otsib ja haldab vajalikke andmeid, sisestab need tabelisse, esitleb diagrammina;
- 5) koostab ja vormindab esitlust, kujundab slaide, lisab teksti ja pilte.

Õppesisu:

Töökeskkond. Arvuti, server, rakendustarkvara, pilveteenus, nutiseade. Kooli infosüsteemide ja e-õppekeskkonna kasutamise reeglid. Tekstitöötlus. Teksti sisestamine, vormindamine, kopeerimine. Pildi lisamine tekstile. Failide haldamine. Faili salvestamine, kopeerimine, kustutamine, jagamine. Töö mitme aknaga. Infokirjaoskus. Info otsimine erinevatest allikatest, kasutamine, viitamine. Tööriistad. Töö andmetega. Andmeotsing, andmete haldamine. Andmete sisestamine tabelisse. Diagramm. Andmete esitlemine. Esitluse koostamine. Esitluse vormistamine ja kujundamine. Teksti ja pildi lisamine slaidile, slaidi kujundus.

1. kooliastme õppeteema: “Digiseade töövahendina”	
LÕIMING TEISTE AINETEGA	<p>Matemaatikas õpilased võivad kasutada digiseadmeid arvutamiseks, andmete kogumiseks ja analüüsimiseks, graafikute ja diagrammide loomiseks jne.</p> <p>Loodusõpetuses võivad õpilased kasutada digiseadmeid uurimistöö tegemiseks, loodusnähtuste jälgimiseks ja salvestamiseks jne.</p> <p>Kehalises kasvatuses võivad õpilased kasutada digiseadmeid oma füüsilise aktiivsuse mõõtmiseks ja jälgimiseks, tervisliku eluviisi edendamiseks, spordimängude ja -rakenduste kasutamiseks jne.</p>
ÜLD- PÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	<p>Aine õpetamise üks eesmärke on kujundada õpilaste digipädevust, mis hõlmab digitaalse tehnoloogia kasutamise, loomise ja mõistmise oskusi.</p> <p>Informaatika õpetamine toetab ka teiste üldpädevuste arendamist, nagu õpi-, suhtlus-, enesejuhtimis-, sotsiaal- ja kodanikupädevus.</p> <p>Informaatika õpetamisel lähtutakse probleemipõhisest ja projektipõhisest õppest, mis võimaldab õpilastel rakendada oma teadmisi ja oskusi praktilistes olukordades.</p> <p>Informaatika õpetamisel kasutatakse erinevaid digitaalseid vahendeid ja keskkondi, mis soodustavad õpilaste loovust, koostööd ja kriitilist mõtlemist.</p> <p>Informaatika õpetamisel arvestatakse õpilaste individuaalseid huve, eelteadmisi ja võimeid ning pakutakse neile väljakutseid ja toetust vastavalt nende vajadustele.</p>

<p>LÄBIVATE TEEMADE KÄSITLUS</p>	<p>Informaatika on teadus, mis uurib andmete ja info töötlemist, salvestamist, edastamist ja esitamist arvutite ja muude tehniliste vahendite abil.</p> <p>Informaatika õpetus arendab oskusi ja teadmisi, mis on vajalikud digitaalse ühiskonna liikmeks olemiseks ja selle kujundamiseks.</p> <p>Informaatika õpetab loogilist ja algoritmilist mõtlemist, probleemide lahendamist, loovust ja koostööd.</p> <p>Informaatika toetab õpilaste digipädevuse arengut, mis hõlmab nii tehnilisi oskusi kui ka eetilisi, sotsiaalseid ja eneseregulatsiooni aspekte.</p>
<p>ÕPPEMEETODID ja -VÕTTED</p>	<p>Praktilised ülesanded ja projektid, mis võimaldavad õpilastel rakendada oma teadmisi ja oskusi reaalsetes olukordades.</p> <p>Mängulised tegevused, mis suurendavad õpilaste motivatsiooni ja huvi informaatika vastu.</p> <p>Koostöine õppimine, mis soodustab õpilaste suhtlemist, arutlemist ja üksteiselt õppimist.</p> <p>Tagasiside andmine ja saamine, mis aitab õpilastel hinnata oma edusamme ja parandada oma õpitulemusi.</p>

2. **Õppeteema „Digitaalne ohutus“** hõlmab elementaarseid turvanõudeid, privaatsuse ning tervisega seotud riske.

Õpitulemused:

Õpilane:

- 1) kirjeldab tehnoloogilisi ja pärismaailma erinevusi ning sarnasusi;
- 2) kirjeldab, kuidas töötab internet;
- 3) toob näiteid digitehnoloogia ja interneti turvalisest kasutusest (viirusetõrje kasutamine, kahtlaste linkide, kirjade tuvastamine, vajaduse korral suhtluspartneri blokeerimine)
- 4) selgitab salasõna turvalisuse nõudeid;
- 5) salvestab, taasesitab ja jagab digitaalset sisu, järgides privaatsusnõudeid ning vältides küberkiusamist;
- 6) mõistab tasulise ja tasuta teenuse erinevusi (nt. äppides, arvutimängudes);
- 7) pöördub probleemi ilmnemisel või selle kahtlusel abi saamiseks lapsevanema, õpetaja või mõne abi andva institutsiooni/teenuse poole;
- 8) kirjeldab ja väldib digiseadmete kasutamisega seotud riske tervisele;

- 9) selgitab arusaadavalt, korrektset sõnavara kasutades tõrkuva digiseadme või – rakendusega tekkinud probleemi; lahendab iseseisvalt või juhendi abil lihtsama tehnilise probleemi.

Õppesisu:

Digitehnoloogia turvaline kasutamine. Nutirakenduste turvalisus. Turvariskid ja nende ennetamine nutiseadme kasutamisel, privaatsus ja andmekaitse. Pahavara ja viirusetõrje. Infosüsteemid ja keskkonnad. Internet. Interneti ja wifi turvaline kasutamine. Veebiplatvormid ja e-teenused: e-post, õppeinfosüsteemid, veebipõhised õpikeskkonnad. Abikanalid: veebikonstaabel, Targalt Internetis projekt, Lasteabi, jne. Kasutajakonto loomine. Salasõna valik, tugevus ja kaitsmine. Failide jagamine interneti koostöökeskkonnas, sisse- ja väljalogimine, infosüsteemi ja sotsiaalmeedia turvaline kasutamine. Avalik ja privaatne suhtlemine. Avalik ja privaatne digisuhtlus, koostöö veebikeskkonnas. Küberkiusamine ja viisakas käitumine võrgus. Eetiline käitumine piltide ja videote loomisel, jagamisel, avaldamisel. Terviseriskid. Digivahenditest tulenevad terviseriskid ja nende ennetamine. Tehnilised probleemid. Tehniliste probleemide kirjeldamine ja lahendamine tõrkuva digivahendi või rakenduse puhul.

1. kooliastme õppeteema: „Digitaalne ohutus“	
LÕIMING TEISTE AINETEGA	<p>Eesti keel: õpilased õpivad eristama fakti ja arvamust, analüüsima ja hindama digitaalset infot, looma ja jagama oma digitaalseid tekste.</p> <p>Matemaatika: õpilased õpivad kasutama digitaalseid vahendeid matemaatiliste probleemide lahendamiseks ja esitamiseks, näiteks tabelarvutusprogramme, graafikuid ja diagramme.</p> <p>Loodusõpetus: õpilased õpivad mõistma digitaalsete seadmete toimimist ja mõju keskkonnale, näiteks energia tarbimist.</p> <p>Inimeseõpetus: õpilased õpivad tundma oma digitaalset identiteeti ja mainet, austama teiste privaatsust ja autoriõigusi, vältima küberkiusamist ja -sõltuvust.</p> <p>Kunstiõpetus: õpilased õpivad looma ja hindama digitaalseid kunstiteoseid, näiteks fotosid, videoid ja animatsioone.</p>

<p>ÜLD- PÄDEVUSTE KUJUNDAMINE</p>	<p>Digipädevus: õpilased omandavad teadmised ja oskused digitaalse maailma mõistmiseks ja kasutamiseks.</p> <p>Enesemääratluspädevus: õpilased arendavad oma isiksust, huve ja väärtusi digitaalses keskkonnas.</p> <p>Sotsiaalne pädevus: õpilased õpivad suhtlema ja koostööd tegema digitaalses keskkonnas erinevate inimestega.</p> <p>Õpipädevus: õpilased õpivad kasutama digitaalseid vahendeid oma õppimise toetamiseks ja edendamiseks.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus: õpilased õpivad looma ja jagama oma digitaalseid ideid ja lahendusi.</p>
<p>LÄBIVATE TEEMADE KÄSITLUS</p>	<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: õpilased saavad teadlikuks digitaalsete seadmete mõjust keskkonnale ja oma vastutusest selle eest hoolitsemisel.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: õpilased saavad teadlikuks oma väärtustest ja kõlbluspõhimõtetest digitaalses keskkonnas ning nende mõjust endale ja teistele.</p> <p>Kultuuriline identiteet: õpilased saavad teadlikuks oma kultuurilisest identiteedist digitaalses keskkonnas ning selle rikkusest ja mitmekesisusest.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: õpilased saavad teadlikuks oma kodanikurollist ja võimalustest digitaalses keskkonnas ning selle mõjust ühiskonnale ja majandusele.</p> <p>Tervis ja ohutus: õpilased saavad teadlikuks oma tervisest ja ohutusest digitaalses keskkonnas ning selle mõjust heaolule ja elukvaliteedile.</p>

<p>ÕPPE- MEETODID ja -VÕTTED</p>	<p>Probleemõpe: õpilased lahendavad digitaalse ohutusega seotud probleeme, näiteks kuidas kaitsta oma andmeid, kuidas ära tunda usaldusväärset infot, kuidas käituda küberkiusamise korral jne.</p> <p>Koostööõpe: õpilased teevad digitaalse ohutusega seotud ülesandeid koos teiste õpilaste või õpetajatega, näiteks arutlevad digitaalse ohutuse teemadel, jagavad oma kogemusi ja nõuandeid, annavad ja saavad tagasisidet jne.</p> <p>Mängupõhine õpe: õpilased kasutavad digitaalse ohutusega seotud mängu, näiteks simulatsioonimänge, rollimänge, seiklusmänge jne.</p> <p>E-õpe: õpilased kasutavad digitaalse ohutusega seotud e-õppe materjale, näiteks videoid, animatsioone jne.</p>
<p>LISA- MATERJALID</p>	<ul style="list-style-type: none"> • I kooliastme informaatika digiõpik: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/ <ul style="list-style-type: none"> o Teema digitaalne ohutus: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/Digitaalnohutus/ o Õpetajamaterjal: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/Main/Digitaalnohutuse_sop • Targalt internetis on programm, mis pakub erinevaid materjale ja tegevusi digitaalse ohutuse edendamiseks lastele, noortele, vanematele ja õpetajatele: https://www.targaltinternetis.ee/

3. **Õppeteema „Kood“** kaudu tutvuvad õpilased mänguliselt programmeerimise alustega – see on sissejuhatus programmeerimisse ja robotikasse.

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kasutab mängulises keskkonnas programmeerides lähtuvalt algoritmilisest probleemilahendusest mõisteid *programm, muutuja, valik, tsükkel, sisend ja väljund*;
- 2) kirjeldab elulisi näiteid programmide kasutamisest;
- 3) selgitab etteantud lihtsa programmi/rakenduse sisu ja ennustab selle töö tulemit;
- 4) kavandab ja loob juhiseid järgides lihtsamaid rakendusi, kasutades digitaalseid või füüsilisi vahendeid (nt. lastele mõeldud hariduslikud programmeerimiskeskonnad või robotikakomplektid)
- 5) selgitab programmi testimise vajadust, leiab koodist lihtsamad vead;

Õppesisu:

Programm. Programmjuhtimisega seadmete tööpõhimõtted ja lühiajalugu. Mänguline arenduskeskkond. Algoritmide mõistmine ja rakendamine. Etteantud tegevusjuhise (kirjeldus, tegevusskeem) realiseerimine mängulises arenduskeskkonnas. Andmed. Andmete ja tegevuste muutmine. Objektid, objektide omadused ja meetodid. Muutujad, väärtused. Muutuja kasutamine. Sisendid ja väljundid. Klaviatuur, hiir, ekraan. Andurid (robotika). Tegevused ja lihtsamad avaldised. Kordused.

1. kooliastme õppe-teema: „Kood“	
LÕIMING TEISTE AINETEGA	Koodi teema lõimib informaatikat matemaatika, loodusõpetuse, kunsti ja muusikaga . Näiteks saavad õpilased kasutada koodi, et luua geomeetrilisi kujundeid, uurida andmeid ja graafikuid jne.
ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	Koodi teema aitab arendada õpilaste digipädevust , loovust, probleemilahendusoskust, koostööd ja suhtlust. Näiteks saavad õpilased õppida, kuidas kasutada erinevaid veebipõhiseid tööriistu ja rakendusi, kuidas luua oma projekte ja jagada neid teistega, kuidas analüüsida ja lahendada ülesandeid jne.
LÄBIVATE TEEMADE KÄSITLUS	Koodi teema toetab läbivate teemade nagu keskkond ja jätkusuutlik areng, väärtused ja kõlblus, kultuuriline identiteet ja mitmekesisus jne. Näiteks saavad õpilased kasutada koodi, et uurida keskkonnaprobleeme ja leida nende lahendusi, arutada eetilisi küsimusi seoses tehnoloogia kasutamisega.
ÕPPEMEETODID ja -VÕTTED	Koodi teema kasutab õppemeetodeid ja -võtteid nagu uurimusõpe, projektõpe, mängupõhine õpe, kooperatiivne õpe jne. Näiteks saavad õpilased läbi viia erinevaid katseid ja uuringuid seoses koodiga, teha rühmatöid, mängida erinevaid mängu seoses koodiga jne.
LISA-MATERJALID	<ul style="list-style-type: none"> • I kooliastme informaatika digiõpik: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/ <ul style="list-style-type: none"> o Teema kood: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/Kood/ o Õpetajamaterjal: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/Main/Koodop • Code.org on veebileht, mis pakub tasuta kursusi ja tunde programmeerimise õppimiseks erinevatel tasemetel ja teemadel https://code.org/ • Scratch on veebipõhine programmeerimiskeskond, mis võimaldab luua interaktiivseid lugusid, mängu ja animatsioone https://scratch.mit.edu/

4. **Õppeteema „Digikunst“** eesmärk on tutvustada erinevaid digimeediumide loomise võimalusi (pilt, video, heli, animatsioon) ja nende töötlemise lihtsamaid võtteid.

Õpitulemused:

Õpilane:

- 1) otsib internetist eritüübilist (nt pilt, video, animatsioon) digikunsti ja viitab selle allikale; loob digitaalselt joonistuse;
- 2) digikunsti loomisel lähtub korrektse käitumise põhimõtetest;
- 3) valib nutiseadme seades vastavalt pildistamise oludele ning pildistab;
- 4) jälgib ja kasutab teadlikult lihtsamaid pildipinna organiseerimise võtteid;
- 5) salvestab video ning avab selle sobiva rakendusega;
- 6) kombineerib lihtsate võtetega pildi ja video.

Õppesisu:

Joonistamine. Joonistamine erinevate programmide ja rakendustega. Pildistamine. Lihtsamad pildistamise režiimid ja kompositsioonivõtted. Video, video filmimine, arvutis avamine. Montaaž. Pildi, teksti ja video kombineerimine algtasemel. Animatsioon. Autoriõigus ja ohutus. Eetika digikunsti. Teiste autorite teoste otsimine ja kasutamine, sh taaskasutus ja viitamine. Digikunsti jagamine, seadmete ohutu ja eesmärgipärane kasutamine.

1. kooliastme õppeteema: „Digikunst“	
LÕIMING TEISTE AINETEGA	Teema „Digikunst“ on seotud teiste ainetega, nagu kunstiõpetus, matemaatika, loodusõpetus ja eesti keel. Õpilased saavad kasutada digikunsti vahendeid, et luua ja jagada oma loomingut, uurida erinevaid kunstistiile ja -tehnikaid, arendada ruumilist mõtlemist ja loovust, ning õppida digitaalse meedia eetilist kasutamist.
ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	Läbi digikunsti teema kujundatakse õpilaste üldpädevusi, nagu enesemääratluspädevus, sotsiaalne pädevus, õpipädevus, suhtluspädevus ja ettevõtlikkuspädevus . Õpilased õpivad tundma oma huve ja võimeid, suhtlema ja koostööd tegema erinevates olukordades, otsima ja kriitiliselt hindama informatsiooni, väljendama oma arvamust ja tundeid, ning rakendama oma teadmisi ja oskusi praktilistes projektides.

LÄBIVATE TEEMADE KÄSITLUS	Digikunsti teema käsitus toetab läbivate teemade, nagu keskkond ja jätkusuutlik areng, kultuuriline identiteet ja väärtused, elukestev õpe ja karjääri planeerimine , ning tehnoloogia ja innovatsioon , lõimimist informaatika õppeprotsessi. Õpilased saavad mõista digikunsti seoseid nende teemadega ning kujundada oma hoiakuid ja väärtushinnanguid.
ÕPPEMEETODID ja -VÕTTED	Pädevuse õpetamisel kasutatakse erinevaid õppemeetodeid ja -võtteid, nagu, projektõpe, uurimusõpe, rühmatöö, arutelu, esitlus jne. Need meetodid ja võtted aitavad kaasata õpilasi aktiivselt õppeprotsessi ning toetada nende individuaalset ja koostöölist õppimist.
LISA- MATERJALID	<ul style="list-style-type: none"> ● I kooliastme informaatika digiõpik: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/ <ul style="list-style-type: none"> ○ Teema digikunst: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/Digikunst/ ○ Õpetajamaterjal: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/Main/Digikunstop ● Eesti digikunsti keskus https://digikunst.ee/ ● Veebipõhine graafilise disaini platvorm https://www.canva.com/, https://www.postermywall.com/ ● Veebipõhine piksligraafika loomise tööriist https://www.piskelapp.com/ ● Veebipõhine programmeerimise keskkond https://scratch.mit.edu/

II kooliastmes informaatika õpet kavandades ja korraldades:

1. lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
2. jälgitakse, et õpilase õpikoormus on mõõdukas;
3. võimaldatakse õppida üksi ning üheskoos teistega, et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
4. kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
5. rakendatakse nüüdisaegseid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
6. laiendatakse õpikeskkonda: veebipõhine personaalne õpikeskkond, arvutiklass, kooliõu, ettevõtted jne;

7. tagatakse, et õppe vältel õpitakse headest tavadest lähtuvat veebikäitumist, sealhulgas virtuaalsetes võrgustikes ning ametlikke infosüsteeme (e-kool, e-õppekeskkond, kooli koduleht) kasutades.

II kooliastmes õppeteemad:

1. „Digiseade töövahendina“
2. „Digihügieen“
3. „Programmeerimine“
4. „Digimeedia“

1. **Õppeteema „Digiseade töövahendina“** eesmärk on anda õpilastele vajalikud baasoskused arvuti kasutamiseks, sh tekstitöötamiseks, info otsimiseks, hindamiseks ja esitamiseks, tööks andmetega, lähtudes etteantud vormistusnõuetest ja formaatidest. Teema on tihedalt lõimitud teiste õppeainetega.

Õpitulemused

Õpilane:

1. sisestab, vormindab ja kopeerib eri tüüpi tekste (sh nt plakati, kuulutust);
2. kasutab digiseadet ohutult ja säästlikult;
3. vormindab referaati tiitelehe vastavalt etteantud juhendile;
4. salvestab, kopeerib, kustutab faile, töötab mitme aknaga;
5. otsib infot, kasutab ja hindab seda allikakriitiliselt, väldib plagiaati;
6. koostab etteantud andmestiku põhjal sagedustabelid ja sobivat tüüpi diagrammid (tulp-, sektor- või joondiagrammi), kasutab lihtsamaid tabelarvutuse funktsioone (summa, vahe, korrutis, jagatis), haldab ja kaitseb oma andmeid;
7. koostab ja disainib teksti, diagramme, pilte, videot ja tabelleid sisaldava esitluse etteantud teemal.

Õppesisu:

Tekstitöötlus. Teksti sisestamine, vormindamine ja kopeerimine. Plakati või kuulutuse koostamine ja kujundamine. Töövõtted: ohutu ja säästlik arvutikasutus

Failide haldamine. Faili salvestamine, kopeerimine, kustutamine. Töö mitme aknaga.

Infokirjaoskus. Info otsimine, kasutamine, hindamine. Allikakriitilisus.

Töö andmetega. Diagrammi loomine sagedustabeli põhjal. Lihtsamad funktsioonid tabelarvutuses (summa, vahe, korrutis, jagatis).

Esitluse koostamine. Esitluse disain ja vormistamine. Slaidi ülesehitus ja kujundus. Teksti, pildi, diagrammi sisestamine slaidile.

II kooliastme teema “Digiseade töövahendina”	
LÕIMING TEISTE AINETEGA	<p>Keeleõpe: õpilased kasutavad digiseadmeid, et otsida sõnavara, koostada ja toimetada tekste, mis aitab arendada nende keeleoskust.</p> <p>Matemaatika: digiseadmete abil saavad õpilased luua ja analüüsida andmetabeleid ja diagramme, mis aitab neil paremini mõista matemaatilisi kontseptsioone.</p> <p>Loodusained: õpilased kasutavad digiseadmeid uurimistööde tegemisel, andmete kogumisel ja esitamisel, mis toetab teadusliku meetodi mõistmist.</p> <p>Kunstiained: õpilased saavad kasutada digiseadmeid loovate projektide, nagu digitaalse kunsti või muusika loomisel, mis soodustab nende loovuse arengut.</p> <p>Muusika: õpilased võivad kasutada digiseadmeid muusika loomiseks ja muusikateooria õppimiseks, kasutades erinevaid rakendusi ja tarkvarasid.</p> <p>Tehnoloogia ja käsitöö: õpilased saavad kasutada digiseadmeid disainiprotsessi dokumenteerimiseks, ideede kavandamiseks ja projektide esitlemiseks.</p> <p>Võõrkeeled: digiseadmeid kasutades saavad õpilased praktiseerida keeleõpet läbi erinevate rakenduste, kuulata hääldust ja suhelda teistes keeltes.</p>
ÜLD- PÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	<p>Digitaalne kirjaoskus: õpilased arendavad oskusi digiseadmete kasutamisel, infootsingul ja digitaalse sisu loomisel.</p> <p>Eneseregulatsioon: õpilased õpivad juhtima oma õppimist ja aja planeerimist, kasutades digiseadmeid tõhusalt.</p> <p>Kriitiline mõtlemine: õpilased harjutavad allikate usaldusväärsuse hindamist ja info kriitilist analüüsi.</p> <p>Probleemilahendus: õpilased kasutavad digiseadmeid probleemide tuvastamiseks ja lahendamiseks, rakendades loovat ja analüütilist mõtlemist.</p> <p>Suhtlemisoskus: õpilased arendavad suhtlemisoskust digikeskkonnas, õppides efektiivselt ja eetilise suhtlema.</p> <p>Meeskonnatöö: õpilased töötavad koos projektides, kasutades digiseadmeid koostöö ja ühiste eesmärkide saavutamise vahendina.</p>
LÄBIVATE TEEMADE KÄSITLUS	<p>Tehnoloogiline kirjaoskus: õpilased õpivad, kuidas digiseadmeid efektiivselt kasutada, sealhulgas tekstide töötlemist, info otsimist ja esitamist ning andmetöötlust.</p>

	<p>Infoühiskond: arutelud selle üle, kuidas tehnoloogia mõjutab kommunikatsiooni, haridust ja tööturgu, ning kuidas digiseadmed on muutunud igapäevaelu lahutamatuks osaks.</p> <p>Tervis ja heaolu: teadvustamine, kuidas pidev digiseadmete kasutamine mõjutab füüsilist ja vaimset tervist ning ergonoomika ja digipauside tähtsuse rõhutamine.</p> <p>Turvalisus: õpetamine, kuidas kaitsta end veebipettuste ja küberkiusamise eest ning kuidas hoida oma isikuandmeid turvaliselt.</p> <p>Jätkusuutlik areng: Arutelud digiseadmete keskkonnamõju üle, nagu elektroonikajäätmed ja energiatarbimine, ning ressursside säästliku kasutamise olulisus.</p>
<p>ÕPPE- MEETODID ja -VÕTTED</p>	<p>Praktilised harjutused: õpilased saavad käed külge panna, kasutades digiseadmeid erinevate ülesannete täitmiseks, nagu õppetekstide vormindamine või kogutud andmete analüüsimine.</p> <p>Rühmatöö: õpilased töötavad koos digiprojektide kallal, mis soodustab koostööd ja suhtlemisoskuste arendamist.</p> <p>Projektipõhine õpe: õpilased rakendavad digiseadmeid, et luua projekte, mis ühendavad erinevaid ainevaldkondi ja päriselu probleeme.</p> <p>Mängupõhine õpe: kasutatakse hariduslikke mängu ja simulatsioone, et õpetada digipädevusi lõbusal ja kaasahaaraval viisil.</p> <p>Uurimuslik õpe: õpilased viivad läbi uurimusi, kasutades digiseadmeid info kogumiseks ja analüüsimiseks.</p> <p>Enesehindamine ja kaaslaste hindamine: õpilased hindavad oma tööd (vastavalt hindamisjuhendile) ja kaaslaste esitlusi, mis aitab neil mõista kvaliteedi tähtsust ja arendada kriitilist mõtlemist.</p>
<p>LISA- MATERJALID</p>	<p>Progetiiger pakub õppematerjale ja juhendeid programmeerimise ning digipädevuste arendamiseks koolides https://progetiiger.ee/</p> <p>Targalt internetis on veebileht, mis sisaldab materjale ja nõuandeid turvaliseks internetikasutuseks, sealhulgas õppemänge ja juhendeid õpetajatele https://www.targaltinternetis.ee/.</p>

2. **Õppeteema „Digihügieen“** – eesmärk on tagada õpilastele igapäevaseks õppetöök vajalikul baastasemel pädevused digiohutuseks ning veebikeskkonnas suhtlemise ja koostööga toimetulemiseks.

Õpitulemused

Õpilane:

1. järgib veebilehele kommentaare lisades, veebifoorumi vahendusel toimivas arutelus osaledes nii tunnustatud suhtlusnorme kui ka selle keskkonna nõudeid;
2. selgitab ebaeetilise digisuhtluse võimalikke tagajärgi ning hindab kriitiliselt veebisuhtluse sisu ja turvalisust;
3. kirjeldab küberkiusamise olemust, kuidas seda märgata ja vastavas olukorras käituda;
4. kirjeldab ja väldib digivahendi kasutamisest tekkida võivaid ohte tervisele (sõltuvus, liigese- ja rühivead, nägemise halvenemine), teeb vastavaid võimlemisharjutusi (silmadele, randmetele jne);
5. tuvastab ja lahendab iseseisvalt lihtsamaid probleeme tõrkuvate digiseadmete või rakendustega.

Õppesisu:

Digitehnika. Teenuste turvalisus. Internett. Veebisisu kriitiline hindamine, sotsiaalse manipuleerimise äratundmine algtasemel. Interneti turvalisus ja tänapäevased probleemid. Suhtlemine internetis. Turvaline e-posti manuste avamine. Veebikelmused. Suhtlus avalikus ja privaatses ruumis. Küberkiusamine ja sellega toimetulek. Petukirjad. Abi küsimine ja pakkumine võrgusuhtluses tekkivad probleemide puhul. Digivahendite mõju tervisele ja keskkonnale. Digiseadmete väärkasutus, sõltuvus. Oma digikäitumise analüüs. Ergonoomika digiseadmete kasutamisel.

II kooliastme teema "Digihügieen"	
LÕIMING TEISTE AINETEGA	<p>Terviseõpetus: arutelud digiseadmete kasutamise ja ergonoomika üle, et vältida kehahoiaku ja nägemisega seotud probleeme. Teadvustamine pikaajase ekraaniaja mõjust une kvaliteedile ja üldisele heaolule. Oma nutiseadme kasutuse kaardistamine ja tegevuste analüüs</p> <p>Sotsiaalsained: küberkiusamise ennetamise strateegiad ja empaatia arendamine digitaalses suhtluses. Digitaalse jalajälje mõistmine, privaatsuse säilitamine internetis.</p> <p>Kunstiained: autoriõiguste tundmaõppimine digitaalse sisu loomisel ja jagamisel. Loovuse ja originaalsuse edendamine digitaalsete vahendite abil. Tehnoloogia kasutamine koostöös ja loominguks</p>

	<p>Tehnoloogia: tarkvara ja rakenduste turvalise kasutamise põhimõtete õpetamine, sealhulgas paroolide haldamine ja andmekaitse.</p>
<p>ÜLD- PÄDEVUSTE KUJUNDAMIN E</p>	<p>Digitaalne kirjaoskus: õpilased õpivad mõistma ja kriitiliselt hindama digitaalset sisu ning arendavad oskusi nende turvaliseks kasutamiseks.</p> <p>Eneseregulatsioon: õpetatakse õpilastele digiseadmete tervislikku ja mõõdukas kasutamist, et vältida sõltuvust ja ülekoormust.</p> <p>Kriitiline mõtlemine: julgustatakse õpilasi mõistma digitaalset info usaldusväärsust ja õppima eristama fakti arvamusest.</p> <p>Sotsiaalsed oskused: Arendatakse oskusi digitaalses suhtluses, sh empaatia ja eetiliste põhimõtete rakendamise.</p> <p>Turvalisus: Õpetatakse õpilastele, kuidas kaitsta end küberkriiside ja internetipettuste eest.</p>
<p>LÄBIVATE TEEMADE KÄSITLUS</p>	<p>Tehnoloogia ja innovatsioon: kuidas tehnoloogia mõjutab meie igapäevaelu ja ühiskonda laiemalt, ning kuidas innovatsioon võib lahendada probleeme.</p> <p>Sotsiaalne vastutus: oma tegevuse tagajärgede mõistmine digikeskkonnas, sealhulgas privaatsuse kaitsmine ja eetiline käitumine internetis.</p> <p>Jätkusuutlik areng: digitehnoloogiate kasutamise mõju keskkonnale ja ressursside säästlik kasutamine.</p>
<p>ÕPPE- MEETODID Ja -VÕTTED</p>	<p>Rühmatöö: õpilased töötavad koos, et arutada digihügieeni teemasid ja lahendada probleeme, mis arendab nende koostööoskust ja suhtlemispädevust.</p> <p>Rollimängud: õpilased mängivad läbi erinevaid internetiga seotud stsenaariume, et paremini mõista digitaalset maailma ohte ja õppida turvalist käitumist.</p> <p>Arutelud: klassis korraldatakse arutelusid, mis aitavad õpilastel arendada kriitilist mõtlemist ja argumenteerimisoskust.</p> <p>Praktilised harjutused: õpilased teevad praktilisi harjutusi, nagu paroolide loomine ja turvaliste veebilehtede tuvastamine, et õppida turvalise internetikasutuse põhimõtteid.</p> <p>Enesehindamine ja refleksioon: õpilasi julgustatakse mõtisklema oma internetikasutuse harjumuste üle ja hindama nende turvalisust.</p>
<p>LISA- MATERJALID</p>	<p>II kooliastme informaatika digiõpik: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/ Teema digihügieen: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/Digih%C3%BCgieen/</p>

	Õpetajamaterjal: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/Main/Digihygieenop
--	--

3. **Õppeteema „Programmeerimine“** eesmärk on süsteemselt tutvustada õpilastele lihtsate praktiliste ülesannete kaudu programmeerimise põhimõisteid, algoritmide rakendamist ja programmi loomise etappe ühe haridusliku programmeerimiskeele/arenduskeskkonna või robotika komplekti näitel.

Õpitulemused

Õpilane:

1. mõistab ja kasutab teadlikult järgmisi mõisteid: programm, algoritm, roll (looja, täitja, kasutaja), muutuja, valik, tsükel, programmeerimiskeel, sisend ja väljund;
2. analüüsib etteantud programmi ja ennustab selle töö tulemust; teeb selles otstarbekaid (oma eesmärgile vastavaid) muudatusi ja täiendusi;
3. koostab programmi etteantud tegevusskeemi või sõnalise kirjelduse alusel;
4. kirjeldab algoritmide ning programmide kasutamise lisandväärtust erinevates eluvaldkondades;
5. koostab lihtsamaid algoritme (kordus), mida on võimalik kasutada reaalses juhtprogrammis;
6. selgitab rakenduse töö testimise vajadust ja olemust ning parandab tekkinud vead;
7. koostab lihtsama ülesande (nt sõida mööda joont) täitmiseks valmisdetailidest mehaanilise seadme ja selle juhtprogrammi (robotika).

Õppesisu:

Programmjuhtimisega seadmete tööpõhimõtted ja ajalugu. Programm, programmeerimiskeel. Ülevaade erinevatest võimalustest ja konkreetsetest kasutatavatest vahenditest, füüsilised ja digitaalsed vahendid. Algoritm, algoritmi mõiste, algoritmi koostamine ja realiseerimine. Etteantud tegevusjuhise arusaamine, ise koostamine ja rakendamine. Robotika. Kordused, kordamine teatud arv kordi. Robotikasüsteemi komponendid: mootor, andurid. Roboti navigatsioon.

II kooliastme teema “Programmeerimine”
--

<p>LÕIMING TEISTE AINETEGA</p>	<p>Matemaatika: programmeerimine aitab õpilastel mõista matemaatilisi kontseptsioone, nagu algoritmid ja loogika, ning rakendada neid probleemide lahendamisel.</p> <p>Loodusteadused: õpilased saavad kasutada programmeerimist, et koguda ja analüüsida andmeid, luua simulatsioone või modelleerida teaduslikke protsesse.</p> <p>Kunstiained: digitaalse kunsti loomine, nagu animatsioonid, võimaldab õpilastel ühendada programmeerimisoskused loovusega.</p>
<p>ÜLD- PÄDEVUSTE KUJUNDAMI NE</p>	<p>Koostööoskus: õpetage õpilastele, kuidas koos teistega töötada. Programmeerimisel saavad nad koostööd teha, jagades ideid, lahendades ülesandeid ja analüüsides algoritme koos.</p> <p>Enesekompetents: julgustatakse õpilasi iseseisvalt uurima ja õppima. Õpilased lahendavad programmeerimisülesandeid iseseisvalt ning otsivad ise vastuseid.</p> <p>Kriitiline mõtlemine: kuidas analüüsida probleeme, leivad erinevaid lahendusi ja valivad parima algoritmi. Kriitiline mõtlemine on oluline nii programmeerimises kui ka elus üldiselt.</p> <p>Suhtlemisoskus: programmeerimine hõlmab sageli meeskonnatööd. Õpilased õpivad kuidas selgelt suhelda, jagada oma mõtteid ja kuulata teisi.</p>
<p>LÄBIVATE TEEMADE KÄSITLUS</p>	<p>Tehnoloogiline ja digitaalne kirjaoskus: õpilased õpivad, kuidas tehnoloogia toimib ja kuidas seda turvaliselt ja eetiliseks kasutada.</p> <p>Innovatsioon ja loovus: programmeerimine julgustab õpilasi looma uusi lahendusi ja tooteid, arendades nende loovust ja innovaatilist mõtlemist.</p> <p>Kriitiline mõtlemine ja probleemide lahendamine: õpilased õpivad analüüsima probleeme ja leidma neile loogilisi lahendusi programmeerimise kaudu.</p> <p>Sotsiaalne vastutus ja kodanikupädevus: programmeerimise õppimine aitab õpilastel mõista tehnoloogia mõju ühiskonnale ja nende rolli digitaalses maailmas.</p> <p>Jätkusuutlikkus: õpilased saavad aru, kuidas tehnoloogia ja programmeerimine võivad aidata lahendada keskkonnavalaseid probleeme ja edendada jätkusuutlikku arengut.</p>
<p>ÕPPE- MEETODID ja -VÕTTED</p>	<p>Aktiivne õpe: Õpilasi kaasata aktiivselt õppimisprotsessi. Praktilised harjutused, kus nad saavad ise algoritme rakendada ja programmeerimisülesandeid lahendada.</p>

	<p>Koostöö ja rühmatöö: Õpilased töötavad koos, et jagada teadmisi ja kogemusi. Rühmatöö võib aidata neil paremini mõista keerulisi kontseptsioone ja leida lahendusi ülesannetele.</p> <p>Probleemipõhine õpe: Reaalsete probleemide lahendamine, see aitab neil seostada teooriat praktiliste olukordadega.</p> <p>Visualiseerimine: Graafikute ja skeemide kasutamine, et selgitada algoritme ja programmeerimiskontseptsioone.</p> <p>Tagasiside: Regulaarne tagasiside andmine nende töö kohta. See aitab neil mõista, kuidas nad saavad oma oskusi ja teadmisi parandada.</p> <p>Projektid: Projektide korraldamine, kus õpilased saavad rakendada oma teadmisi reaalsetes olukordades, näiteks keerukama probleemi lahendamine.</p>
LISA-MATERJALID	<p>II kooliastme informaatika digiõpik: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/</p> <p>Teema programmeerimine: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/Programmeerimine/</p> <p>Õpetajamaterjal: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/Main/Programmeerimineop</p>

4. **Õppeteema „Digimeedia“** eesmärk on õpetada eri liiki digimeedia (foto, arvutijoonis, video) loomist, selle arvutisse salvestamist, töötlemist ja veebis jagamist, järgides autoriõigusi.

Õpitulemused

Õpilane:

1. selgitab pildistamise tööpõhimõtteid ja valib pildistamise nurga vastavalt pildistamisoludele, pildistab (nutiseade);
2. tuvastab digifoto puudused (kontrast, värvid, teravus, valge tasakaal);
3. kombineerib teksti, pilti ja videot, kasutades erinevaid üleminekuid ja efekte;

Õppesisu:

Pildistamine. Pildistamine nutiseadmega. Pildi salvestamine nutiseadmes. Pildi jagamine.

Video. Filmimine. Digitaalne video. Videotöötlus: teksti, pildi montaaž. Video jagamine.

Autoriõigus. Autoriõiguste kaitse internetist saadud pildi- ja videoklippide taaskasutamisel. Autorile viitamine.

II kooliastme teema “Digimeedia”	
LÕIMING TEISTE AINETEGA	<p>Keel ja kirjandus: õpilased saavad luua digitaalseid lugusid, luuletusi või kirjandusteoseid, kasutades erinevaid meediaelemente (pilte, animatsiooni).</p> <p>Tehnoloogia ja infotehnoloogia: Digitaalne kunst on tihedalt seotud tehnoloogiaga. Õpilased saavad uurida erinevaid tarkvarasid ja tehnikaid, mida kunstnikud kasutavad. Näiteks võivad nad uurida videomontaaži ja animatsiooni.</p>
ÜLD- PÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	<p>Loovus ja innovatsioon: digitaalse meedia ja kunsti loomine nõuab loovust ja uute ideede genereerimist. Õpilased saavad väljendada oma mõtteid ja emotsioone läbi digitaalse kunsti, olgu selleks siis pildid või videod.</p> <p>Kriitiline mõtlemine ja probleemilahendusoskus: digitaalse meedia loomisel peavad õpilased analüüsima, kuidas erinevad elemendid omavahel suhestuvad. Näiteks, kuidas valida sobivad värvid, kompositsioonid. Samuti peavad nad leidma lahendusi, kui midagi ei toimi ootuspäraselt (nt programm ei käitu korrektselt või pilt ei ole selge).</p> <p>Kommunikatsioonioskus: digitaalne meedia ja kunst on suurepärase viisi oma ideede ja sõnumite edastamiseks. Õpilased saavad luua multimeedia esitlusi, videoid või illustratsioone, et jagada oma teadmisi ja mõtteid.</p> <p>Enesemotivatsioon ja õpioskused: digitaalse meedia loomine nõuab pühendumist ja enesedistsipliini. Õpilased peavad õppima erinevaid tarkvarasid ja tehnikaid ning pidevalt oma oskusi täiendama.</p> <p>Sotsiaalsed ja kultuurilised pädevused: digitaalne meedia ja kunst on seotud kultuuriga ning võimaldab õpilastel uurida erinevaid väljendusvorme ja kunstistiile.</p>
LÄBIVATE TEEMADE KÄSITLUS	<p>Loominguline eneseväljendus: digitaalne meedia ja kunst võimaldavad õpilastel väljendada oma mõtteid, tundeid ja ideid läbi erinevate meediaelementide. Õpilased saavad luua pilte, videoid ja animatsioone, et jagada oma loovust ja nägemust.</p> <p>Kriitiline meediatarbimine: digitaalse meedia ajastul on oluline õpetada õpilastele kriitilist mõtlemist meediasisu suhtes.</p>

	<p>Nad saavad uurida, kuidas meedia mõjutab meie arusaamu ja käitumist ning kuidas eristada usaldusväärset teavet ebatäpsest või eksitavast.</p> <p>Eetika ja autoriõigus: digitaalse meedia loomisel tuleb arvestada eetilisi küsimusi ja autoriõiguse reegleid.</p> <p>Õpilased saavad uurida, kuidas jagada ja kasutada digitaalseid meediaobjekte vastutustundlikult.</p> <p>Tehnoloogiaoskus: digitaalne meedia ja kunst nõuavad tehnoloogiaoskusi.</p>
<p>ÕPPE- MEETODID ja -VÕTTED</p>	<p>Praktiline loovtöö: õpilased saavad luua oma digitaalseid meediaobjekte, nagu pildid, videod või animatsioonid.</p> <p>Õppematerjalide uurimine: õpilased saavad uurida erinevaid digitaalse meedia ja kunsti tehnikaid.</p> <p>Esitlused ja arutelud: Õpilased saavad esitleda oma loodud meediaobjekte ja selgitada, kuidas nad neid loonud on.</p> <p>Väljasõidud loodusse või linnaruumi: Õpilased saavad jäädvustada loodust või linnakeskkonda digitaalse meedia abil. Näiteks võivad nad luua fotojäädvustusi loodusmatkalt või dokumenteerida linna tänavakunsti.</p>
<p>LISA- MATERJALID</p>	<p>II kooliastme informaatika digiõpik: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/ Teema digimeedia: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/Digimeedia/ Õpetajamaterjal: https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/Main/Digimeedia op AutoDraw on kiire joonistamisvahend, mis ühendab masinõppe andekate kunstnike joonistustega. See aitab teil kiiresti joonistada erinevaid asju https://www.autodraw.com/ Fotor on võimas veebipõhine redigeerimisvahend, mis kasutab AI-d. See sisaldab taustade eemaldamise tööriista, suurendamise tööriista, objektide eemaldamist, naha retušši, kunstilisi efekte ja palju muud https://www.fotor.com/ Design AI on graafilise disaini platvorm, kus igaüks saab luua logosid, videoid ja kujutisi AI disainitööriistade abil https://designs.ai/. Canva https://www.canva.com/ Digiõppevara sisaldab erinevaid digitaalse kunsti ja disaini õppevahendeid https://harno.ee/digioppevara</p>

Hindamise põhimõtted

I ja II kooliastme informaatika tundides õpilasi hinnates lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Informaatika õpitulemuste saavutatuse kohta antakse õpilasele tagasisidet õppeprotsessi käigus lähtudes õpilase õpiülesannetest. Kokkuvõtvalt hinnatakse kursuse lõpus. Õpiülesanded võivad olla tehtud kas üksi või rühmatööna. Hindamiskriteeriumid kirjeldatakse ära kooli õppekavas.

Informaatikaõppes hinnatakse:

1. õppe plaanipärasust, loomingulisust ja ratsionaalsust;
2. õppekavas ettenähtud õpitulemuste saavutamist ning seonduvate pädevuste olemasolu veenvat tõendamist;
3. loodud materjalide tehnilist teostust, esteetilisust ja originaalsust;
4. õpilasepoolset praktilise tegevuse mõtestamist;
5. õpilase isiklikku arengut kursuse jooksul.

Sobivate hindamismeetodite hulka kuuluvad rühmatööd, projektid, praktilised ülesanded ja testid, mis kõik võimaldavad õpilastel demonstreerida oma teadmisi ja oskusi praktilises kontekstis. Rühmatööde ja projektide puhul on oluline, et hindamine oleks õiglane ja läbipaistev, arvestades iga õpilase panust. Praktiliste ülesannete ja testide puhul on oluline, et need oleksid kooskõlas õppekava eesmärkidega ja et need kajastaksid õpilaste tegelikku arusaama ja oskusi, mitte ainult faktide meeldejätmist.

Kokkuvõttes on oluline, et hindamisprotsess oleks õppijakeskne, toetaks individuaalset arengut ja pakuks regulaarset ning konstruktiivset tagasisidet, mis aitab õpilastel saavutada oma haridusalaseid eesmärke.

Huviringide ainekavad

Alu Kooli kunstiringi ainekava

1. ÕPETUSE EESMÄRGID

- kujundada vaatlusoskust;
- rikastada fantaasiat, kujundada ilumeelt;
- ergutada loovat mõtlemist ja eneseväljendust, toetada algatusvõimet;
- arendada silma ja käe koostööd;
- tutvustada rahvakunsti;
- pakkuda kunstielamusi.

2. ÕPPETULEMUSED

- oskab kasutada ohutult lihtsamaid töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loominguliseks eneseväljenduseks;
- oskab valmistada mahulisi figuure ning esemeid savist;
- oskab kujutada liikuvaid figuure;
- peab silmas lihtsamaid pildi kompositsioonireegleid;
- oskab luua ja kasutada lihtsamaid fakteure;
- oskab teha kollaaži ja voltida paberit;
- oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada;
- oskab kasutada materjale säästlikult;
- lõpetab oma töö.

3. **ÕPPESISU:** Nädalas on 2 õppetundi. Tunnis vaheldumisi joonistakse, maalitakse ja voolitakse.

Joonistamine - loovus- ja fantaasiaülesanded vahelduvad natuuristuudiumiga: kujutatakse elu ja asju meie ümber, teisi inimesi ja iseennast. Harjutatakse üldistamist ning luuakse abstraktseid pilte ja objekte. Tutvume kompositsiooni põhireeglitega, arendame tähelepanuvõimet ja loomisjulgust. Räägitakse valgusest, varjust ja värvidest, joontest ja pindadest. Tähelepanu pööratakse pliiatsijoone tugevusele, viltpliiatsi joone sujuvusele.

Maalimine - Mängitakse värvide ja vormidega. Katsetatakse erinevaid kunstitehnikaid ja põnevaid materjale, treenitakse käelisi oskusi, omandatakse uusi kujutamisevõtteid. Maalitakse esemeid läbi oma mõttemaailma. Arutletakse enda ja teiste tööde üle, õpitakse oma seisukohti esitama ja kaitsma. Tähelepanu pööratakse akvarellide läbipaistvusele ja guašši ja akrüülvärvi tihedusele.

Voolimine - Õpetatakse lapsi voolima mälu, ettekujutluse kui ka natuuri järgi. Reljeefi mõiste ja selle kasutamine. Õpetatakse modelleerima vormi väiksemateks kui ka suuremateks osadeks. Dekoratiiv- ja tarbeesemete loomine.

Alu Kooli mudilaskoori ainekava

Sihtgrupp: 1. – 4. klass õpilased

Õppetöö maht: 1 ringitund nädalas

Õppetöö kestvus: 30 nädalat, 30 õppetundi

Õppetegevus: Koorilaul on pika traditsiooniga huviring Alu Koolis. Peamine eesmärk on pakkuda lastele mitmehäälse laulmise võimalust, arendades samal ajal laste hääli ja muusikalist kuulmist. Esinetakse erinevatel kooli sündmustel ja kontsertidel ning osaletakse üle aasta toimuval Raplamaa laulu- ja tantsupeol, võimalusel ka koolinoorte- ja üldlaulupeol.

Õppe-eesmärgid:

- vokaaltehniliste oskuste õppimine ja omandamine;
- hääletervishoiuga tegelemine;
- harmooniataju arendamine;
- selge diktsiooni kasutamine laulmise ajal;
- õpitud dünaamikaelementide rakendamine kooritöös;
- erinevate muusikastiilide tajumine ja võimetekohane valdamine;
- ühistegevuses osalemine ja kollektiivi kuulumine;
- esinemiskogemuse omandamine ja esinemiskultuuri õppimine;
- kultuurilise tervikpildi kujundamine;
- eesti laulu- ja tantsupeo traditsiooniga tutvumine ning laulupeo liikumises osalemine;
- koorimuusika traditsiooni säilitamine ja tähtsustamine;
- muusikaõpetuses omandatud muusikateadmiste ja -oskuste rakendamine muusika
- analüüsimisel ja koosmusitseerimisel.

Õppetegevus:

Mudilaskoori töövormiks on mudilaskoori tunnid. Repertuaari valikul arvestatakse eakohasust, õpilaste huve ja esinemisvajadusi. Õpilane on kohustatud kooriga liitumisel eelpool nimetatud tegevustes osalema.

Lõiming teiste ainevaldkondadega:

Koorilaul on tihedalt seotud kultuuriloo, keele ja kirjandusega. Koorilaulust leiab lõimingukohti ka teiste üldhariduskooli õppeainetega. Muusikateoreetilised teadmised on seotud reaalainetega, teksti mõistmine ja analüüsimine on seotud eesti keelega. Sarnaselt teiste õppeainetega tekib koorilaulu laulmisega maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine ja väärtustamine, isiklike seisukohtade ja väljendusoskuste kujundamine ning salliv suhtumine kaaslastesse.

Alu Kooli puidutööringi ainekava

I ÜLDOSA

Sihtgrupp: 1.-4.klassi õpilased

Õppetöö maht: 2 ringitundi nädalas 1 kord, 2 järjestikust ringitundi korraga

Õppetöö kestvus: 30 nädalat, 60 õppetundi

Õppetegevus: Ringitunnid toimuvad rühmameetodil. Nooremate klasside ja vanemate klasside rühmad eraldi. Töö- ja õppevahendite olemasolu vastavalt eelarvelistele vahenditele tagab kool koostöös omavalitsuse ja õpetajaga. Kõik tööd saavad õpilased endale, ainult ülekoollised ühistööd jäetakse kooli (kui need ongi algatatud kooli tarbeks).

II ÕPPETÖÖ EESMÄRGID

1. Arendada käsitööoskusi, käelist osavust.
2. Toetada loovtegevust, isikupära ja julgust oma ideede väljendamisel.
3. Arendada püsivust alustatu lõpule viimisel.
4. Õpetada oma tegevust analüüsima, teistega võrdlema ja vastavalt korrigeerima.
5. Õpetada tundma erinevaid puutöömaterjale ning nende kasutamist praktilises tegevuses.
6. Õppida tundma erinevate käsi- ja elektritööriistade ohutu käsitlemise, e. ohutusnõuete selgeks saamise kohta.
7. Õpetada tunnetama oma võimeid, et teada raskuste ja edukuse põhjusi.
8. Väärtustada oma ja teiste töid. Õppida tundma ja pidama kinni puutööringis käitumise nõuetest.
8. Väärtustada kollektiivset hoiakut ja vajadusel aidata kaaslast-ringiliiget.
9. Käituma rahulikult ringi tegevuse ajal.

ÕPIVÄLJUNDID

Algaja ringiliige:

1. Mõistab puutöö praktilist tähendust tarbeesemete loomisel ja teab erinevaid, lihtsamaid puitmaterjalidest esemete valmistamisviise.
2. Oskab kasutada ja hooldada õpitud töövahendeid.
3. Teab vanusele ja tasemele vastavalt tööohutusnõudeid ja täidab neid.
4. Tunneb lihtsamaid puutöövõtteid, materjale.
5. Tunneb näidise järgi erinevaid õpitud puiduliike.
6. Oskab näidistöö järgi uut eset luua.

Edasijõudnud ringiliige:

1. Omab rohkem ülevaadet õpitud puitmaterjalidest, puutöövahenditest, elektritööriistadest.
2. Suudab oma aega planeerida tarbeeseme, mänguasja, suveniiri valmimiseni.
3. On valmistanud mitmes erinevas puutöötöehnikas tarbeesemeid (lihvimine, liimimine, puidu põletamine, naelad, kruvid, klambrid jm kinnitustarvikud).
4. Oskab liita erinevaid materjale (puit, looduslik materjal, tekstiil, pael, nõör, lõng, plast, klaas, jne) ning kasutada vastavaid tööriistu (liimipüstol, klambrilööja, puidupõleti, kruvikeerajad, haamid, elektritrell, jm)
5. Tunneb erinevaid ja keerulisemaid õpitud töövõtteid ja tööohutusnõudeid.
6. Oskab loovalt rakendada õpitud teadmisi ja oskusi ning teisi ringiliikmeid vajadusel abistada, hoiatada ning julgustada.
7. Oskab vaba loovtööna luua etteantud erinevast materjalist uue eseme.

III ÕPPETÖÖ SISU

Puidust jm materjalist esemete valmistamine

1. Näidistöö või pildi järgi töökäigu jälgimine.
2. Erinevate töövõtete tutvustamine järjekorra järgi.
3. Töö teostamine juhendamise järgi - tooriku valik, lihvimine, eeltöötlus, töövahendi valik, liitmine, dekoreerimine, lõpp-viimistlus.
4. Ohutuse järgimine.
5. Vaba puueseme kavandamine ja töö teostamine.
6. Erinevate materjalide kasutamine
7. Erinevate materjalide liitmine.
8. Restaureerimine, esemete parandamine.
9. Lõppviimistlus ja dekoreerimine.

Alu Kooli rahatarkuse ringi ainekava

Rahatarkuse õpiväljundite vanuseastmete kaupa.

Valdkond: RAHA, MAKSEVAHENDID JA FINANTSTEENUSED		
1.klass	2.klass	3.-4.klass
<p>Teab Eestis käibelolevaid rahatähti ja rahaühikute nimetusi (euro, sent). Teab erinevaid maksevõimalusi (sularaha, pangakaart). Teab, et võdrastelt ei tohi raha vastu võtta ning mõistab, miks. Teab, et mängurahaga ei saa päriselt maksta. Oskab eristada rahatähtede hulka ja nende väärtust</p>	<p>Teab, millised rahaühikud on hetkel käibel ning saab aru nendevahelistest seostest (nt mitmest sendist koosneb euro). Teab, et raha on maksevahend. Oskab kasutada oma raha eakohaste ostude sooritamiseks (sh pangakaardiga).</p>	<p>Teab oma rahast ja tehingutest ülevaate saamise võimalusi, sh internetipank. Teab, et erinevates riikides võivad olla käibel erinevad rahaühikud ja oskab mõnda nimetada. Oskab kasutada oma pangakaarti ja hoida enda pangakaardiga seonduvat personaalset infot.</p>
Valdkond: TULUD		
1.klass	2.klass	3.-4.klass
<p>Teab, et raha teenitakse tööga. Oskab selgitada alternatiivseid raha saamise võimalusi (kingitus, annetus, asjade müük (laat) jm).</p>	<p>Teab, milleks kasutatakse raha ning mis on raha teenimine, hoidmine, kulutamine ja laenamine. Teab, et raha teenitakse erinevate tegevustega. On tutvunud erinevate ametitega ning teab, et inimestel on erinev sissetulek. Saab aru rahalise rikkuse ja vaesuse erinevustest. Saab aru annetamise kontseptsioonist.</p>	<p>Teab mõisteid bruto-ja netopalk. Teab, et ametlikult teenitud tulust makstakse maksud. Teab erinevaid võimalusi raha teenimiseks enda vanuseastmes. Teab ametlikke vaesuse määratlusi (absoluutne vaesus, suhteline vaesus). Teab, mida ühiskonnas inimeste toetamiseks tehakse/ise teha saab (ühiskonna tasandi toetused, eraisiku annetused).</p>
Valdkond: KULUD		

1.klass	2.klass	3.-4.klass
<p>Teab, et raha eest saab osta (asju, teenuseid jne).</p> <p>Eristab mõisteid ostmine ja müümine (sh raha roll vahetusvahendina).</p> <p>Teab, et sama toode või teenus võib olla erineva hinnaga.</p> <p>Oskab sooritada oste sularahaga makseväärtuses kuni 5 eurot (sh liitmine ja lahutamine 5 piires) (nt Oskab mängus leida hinnale vastava rahaühiku (nt asi maksab 5 ja annab selle eest 5 eurose).</p> <p>Oskab eakohaselt selgitada reklaami rolli raha kasutamisel.</p> <p>Oskab täites erinevaid rolle (müüja, ostja) rakendada mängus loovalt oskust kasutada raha olemasoleva rahasumma piires (nt poemäng).</p> <p>Oskab täiskasvanu abiga arvestada olemasoleva rahasummaga ostude tegemisel.</p>	<p>Teab, et raha eest saab osta asju ja teenuseid.</p> <p>Oskab sooritada oste erinevates keskkondades (nt pood, kohvik, buss).</p>	<p>Teab, et sarnastel toodetel või teenustel võivad olla erinevad hinnad.</p> <p>Oskab võrrelda toodete hindu, võttes arvesse lisanduvaid kulusid (nt postikulu).</p> <p>Oskab valida soodsama toote, võttes arvesse hindade esitamise erinevaid võimalusi (kilohind, tükihind, 100g hind, soodushind).</p> <p>Oskab ära tunda ära mõned levinumad petuskeemid ja reklaamitrikid (nt püsimaksega nõustumine veebiportaalis/mängus).</p>

Valdkond: EELARVE, FINANTSPLANEERIMINE NING INVESTEERIMINE

1.klass	2.klass	3.-4.klass
<p>Teab, et eesmärgipärane kogumine eeldab planeerimist.</p> <p>Oskab selgitada suuremate ostude sooritamise võimalusi (kokkuhoid, kogumine, taara tagastus).</p>	<p>Teab, miks suurema summaga ostude jaoks on vaja raha koguda.</p> <p>Oskab kirjeldada, milliseid vajadusi tuleb arvestada raha kulutades ja säästes.</p> <p>Oskab oma kulutusi lähtuvalt võimalustest planeerida.</p>	<p>Teab, mis on eelarve.</p> <p>Saab aru, et suurema ostu soovi korral tuleb arvestada nii kulusid kui tulusid.</p> <p>Oskab koostada isiklikku nädalaeelarvet, arvestades igapäevaseid kulusid.</p>

Valdkond: LAENUD JA KREDIIDI KASUTAMINE

1.klass	2.klass	3.-4.klass
<p>Oskab selgitada oma vastutust asjade hoidmisel ja laenamisel (sh asjade rahaline väärtus).</p>	<p>Eristab raha laenamist ja kinkimist. Saab aru ja oskab selgitada asjade väärtust,</p>	<p>Teab, et raha laenamine on seotud isikliku vastutuse ja erinevate</p>

Oskab eristada oma ja võõrast asja.	mõistab, et võõrast asja ei tohi loata võtta. Mõistab oma vastutust asjade hoidmisel ja laenamisel.	riskidega (nt kõrgeid intressid, makseraskused).
Valdkond: JÄTKUSUUTLIK MAJANDAMINE		
1.klass	2.klass	3.-4.klass
Julgeb arutada täiskasvanutega raha kasutamist (planeerimata ja kokku leppimata ostud). Oskab küsida raha kasutamisega seotud küsimustes täiskasvanu abi.	Saab aru ja oskab selgitada asjade väärtust. Saab aru ostusoovi pidurdamise põhimõttest. Saab aru vastutustundliku tarbimise alustõdedest (nt kulutan nii palju, kui mul on vaja ja mitte rohkem). Teab, kuidas käituda säästliku tarbijana (nt elekter, toit, kodused esemed ja vahendid).	Teab, et sarnastele toodetele ja teenustele on olemas erineva hinna ja keskkonnasäästlikkusega versioonid. On harjutanud pidurdama oma ostusoovi. Oskab eristada vajadust ja soovi keskkonnasäästliku tarbimise kontekstis. Mõistab säästliku tarbimise ja jätkusuutliku eluviisi väärtust ja käitub seda arvestades.

Alu Kooli spordiringi ainekava

Spordiring on mõeldud lastele, kes tahavad aktiivselt liikuda ja tunnevad huvi erinevate spordialade vastu.

Õppe-eesmärgid

- Äratada eakohasel ja võimetele sobival viisil huvi sportimise vastu;
- suunata lapsi aktiivsele liikumisele, tutvustades erinevaid liikumisviise ja spordialasid;
- soodustada aktiivse sportliku hoiakuga laste kehalist arengut ja tervist;
- arendada laste koordineerimise ja liikumisaparaadi võimekust;
- arendada lapse füüsilisi võimeid ja koostööoskust;
- tekitada heaolutunne liikumisest;
- arendada osavust ja vastupidavust;
- ergutada lapsi olema rohkem värskes õhus nende tervise vajadustes;
- pakkuda võimalust veeta vaba aega lõbusalt ja arendavalt huvitegevuses.

Õpiväljundid

- Oskab lugu pidada kehalisest tegevusest;
- tunneb erinevaid spordialasid, on osavõtlik ja koostööaldis;
- leiab omale sobiva meelisala, või kehalise harrastuse vormi;
- kujuneb kohusetunne, järjepidevus treenimises ja terve vaim.

Õppe sisu, metoodilised juhised ja teemade ajaline järgnevus

Erinevad liikumismängud. Tasakaalu ja koordineerimise arendavad mängud, harjutused, barmannid. Üldarendavad võimlemis- ja osavusharjutused. Erinevad kiirus- ja reaktiooniharjutused. Palli käsitlemis- ja reaktiooniharjutused erinevateks pallimängudeks. Erinevad vastupidavusharjutused ja -mängud. Jooksud erinevatest lähteasenditest. Erinevad hüpped: paigalt kaugushüpe, hüpped hoojooksult, hüpped üle takistuste. Visked: pallivisked täpsusele ja kaugusele, korvpalli söötmine ja pealevisked korvile.

Huviringis tutvutakse erinevate spordialadega, et õpilane saaks leida endale meelepärast huviala. Proovitakse erinevaid pallimänge (korvpall, jalgpall, võrkpall), samuti mängitakse sulgpalli, tennist, lauatennist, discgolfi ja tehakse kergejõustikku. Talvehooajal suusatatakse. Täpsem spordialade valik sõltub ringis osalevate laste soovidest ja huvidest.

Vajalikud töö- ja õppevahendid

Spordiring toimub Alu Sadolin Spordihoones (olemas varbsein, saalihoki väravad, korvpalli korvid) või sobiva ilma korral õues. Ringitundides kasutatakse erinevaid olemasolevaid spordivahendeid (nt erinevad pallid, koonused matid, tõkked, pingid, hoolauad, hüppenöörid).

Õppe korraldus ja õppekava tundide jaotus

Õpe toimub minimaalselt üks kord nädalas üks tund korraga vastavalt vanusele 40 või 80 minutit korraga.